

Ponson du Terrail  
*Rocambole*  
DRAMELE PARISULUI

~~~~~  
Seria a V-a  
**REINVIEREA LUI  
ROCAMBOLE**  
~~~~~

b. Orfanele



**Pierre Alexis Ponson du Terrail**

# **ROCAMBOLE**

**Ciclul „Dramele Parisului”**



**SERIA a V-a**

## **REÎNVIEREA LUI ROCAMBOLE**

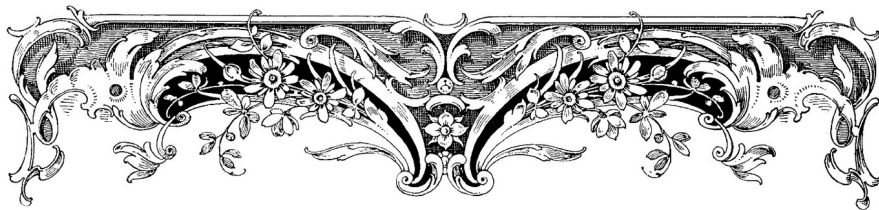
**(La dernière incarnation  
de Rocambole)**



### **b. ORFANELE**

**(Les Orphelines)**





## **b. ORFANELE** **(Les Orphelines)**



Versiune electronică:

**V2.0**



# **PARTEA ÎNTÂI - ANTOINETTE**

## **(I. Antoinette)**



### **Capitolul I**

Există o singură oră în timpul iernii, în care foburgul Saint-Honoré e tăcut și pustiu că o necropolă: ora șase dimineața.

Echipajele care au huruit toată noaptea sunt întoarse la locurile lor; palatele aristocraților din nobilul cartier își sting luminile și e prea devreme, încă pentru ca burghezii să se scoale.

În colțul străzii numai un măcelar își deschide prăvălia și un negustor de fructe începe să-și aranjeze marfa.

Cea mai pustie dintre toate e strada Anjou-Saint-Honoré.

Sunt aici mai multe palate decât case cu chiriași; cea mai mare parte dintre ele este locuită de oameni bogați, care nu se îngrijesc nici de frig, nici de ceață, nici de căldură.

Cu toate acestea, la casa cu numărul 19, cu mult înainte de orele șase, pe când cartierul întreg răsună încă de huruitul trăsurilor care se întorceau la palatele bogaților, o fereastră se deschide la al doilea etaj și îndărătul transperantelor se aprinde o lumină.

Câteodată, în epoca în care începe povestirea noastră, acela care s-ar fi ascuns sub poarta unei case vecine ar fi putut să vadă, ridicând ochii în sus, un cap de femeie, o față castă și candidă de fată, expus timp de câteva momente aerului rece al dimineții, mijloc energetic pentru a alunga lenevia somnului.

Apoi fereastra se închidea și îndărătul transperantelor, la o măsută pe care era o lampă mică cu abajur, o tânără fată lucra.

Lângă lampă, erau înșirate mai multe cărți, și tânăra fată scria, consultându-le.

Într-o dimineață, pe la sfârșitul lui noiembrie 186... între orele

patru și cinci, doi tineri străbătură pe jos strada Suresnes și înaintară încetișor pe trotuarul din dreapta, adică cel aflat peste drum de casa cu numărul 19.

Învăluți în pardesiuri largi de alpaca, cu țigara în gură, cu mâinile în buzunare, cei doi tineri vorbeau încetișor între ei.

— Vei putea să te convingi tu însuși, zicea unul, că, la marchiza de Bois-Handry, vara mea, despre care totuși se spune că primește pe cele mai frumoase femei din Paris, nu vine nici o femeie așa de frumoasă ca ea.

— Sărmanul meu Agénor, răspunse celălalt, mi se pare că ești nebun.

— De ce?

— Nebun sau amorezat, pentru mine e același lucru... Ce vârstă ai?

— Știi bine, douăzeci și șase de ani.

— Vârsta aceasta îmi confirmă spusele; bărbați ca noi, dragul meu, când dau cincizeci de mii de livre venit anual, nu se distrează cu intrigi de soiul acestora. Avem în lumea noastră o mulțime de femei, între treizeci și patruzeci de ani, care sunt încă destul de grațioase, destul de fermecătoare.

— Foarte bine. Și pe urmă?

— În lumea galantă sunt o mulțime de fete tinere, frumoase, iubitoare, destul de potrivite pentru noi.

— E foarte adevărat.

— În asemenea condiții mi se pare o absurditate să caute cineva femei în altă parte.

— Vino cu mine... vei vedea tu însuși, zise acela pe care tovarășul său îl numise Agénor.

Și amândoi se opriră în fața casei cu numărul 19.

Fereastră se deschisese și în cadrul ei apăruse frumoasa ființă, asupra căreia mica lampă de pe măsuță își reflecta toată lumina.

— Hei!... Ce mai spui acum? șopti Agénor.

Celălalt privea cu atenție figura tinerei fete.

— Pe onoarea mea, zise el, tot așa cum e adevărat că eu mă numesc Oscar de Marigny e adevărat că fetița aceasta e cât se poate de drăguță.

— Vezi?

— Dar ce voiești să faci din dânsa?

— Bunul meu prieten, răspunse Agénor surâzând; am niște idei ale mele. Sunt cam excentric, cum zic englezii.

— Cel puțin, zise Oscar cu oarecare ironie, se vede bine că te silești să devii excentric.



— Fie. Dar ascultă-mă! După ce mititica se va înamora de mine, voi împodobi-o ca pe o păpușă și într-o bună dimineață voi apărea cu ea la cursele de la Chantily. Va fi un adevărat eveniment, o adevărată lovitură de trăsnet.

— Foarte bine. Întrebarea este: te va iubi ea?

— Va trebui să mă iubească.

— După părerea mea, fata aceasta trebuie să fie foarte onestă.

— Desigur...

— Dar... ce naiba face acolo?

— Scrie.

— Compune? Întrebă Oscar cu dispreț.

— Nu, traduce. Traduce din engleză, cu zece franci coala, pentru un librar care le vinde unui ziar cu o sută șaizeci de franci.

— Sărmana fată!...Așadar e instruită?

— A fost subdirectoare într-un pension; desenează, cântă și vorbește englezește tot așa de bine ca și noi.

— Trebuie să fie orfană, fără îndoială?

— Da și nu.

— Răspunsul acesta mi se pare mai greu de explicat decât traducerile englezești.

— Ascultă-mă, dragul meu! cameristul pe care-l am acum e un băiat foarte inteligent. Într-o zi l-am trimis într-o mică recunoaștere. Pentru doi ludovici, portarul casei i-a spus tot ce voia să știe.

Am aflat deci că mititica era subdirectoare într-un pension; că fusese crescută de directoare, care o iubea ca pe propria sa fiică. Se pare că pensionul nu mergea tocmai bine.

— Atunci, tânăra fată a plecat?

— Nu, a luat-o cu sine pe sărmana directoare, care era bolnavă și pe jumătate oarbă, și s-a pus pe lucru cu curaj. În timpul nopții făcea traduceri, ziua dădea lecții de pian și de pictură; abia o scotea la capăt. S-a întâmplat ca boala bătrânei directoare să se agraveze; a trebuit să fie consultați medici celebri, să se plătească datorii mari; traducerile din engleză au fost suspendate...

— Și a venit mizeria?

— Mizeria, dragul meu. Chiria a rămas neplătită. Proprietarul casei, domnul Durpillard, e un om foarte sever... Vezi bine că sosesc tocmai la timp.

Oscar ridică din umeri.

— Te rog să mă ierți, dragul meu; te luam drept un prost. Văd acum că ești un scelerat, și mărturisesc chiar că așa sta la îndoială să te urmez pe calea aceasta.

— Ei așa!

— Sunt atâtea femei în Paris!.... De ce să speculezi mizeria, pentru a seduce o biată fată? Nu e aceasta o acțiune rușinoasă, un ultraj adus societății?

— Dragul meu, răspunse cu răceală Agénor, mi-am spus și eu toate acestea; numai că...

— Numai că?

— Mi-am răspuns îndată că dacă eu mă retrag, primul comis va încerca aceeași aventură și va reuși probabil; situația sărmanei fete nu va fi deloc schimbată.

Oscar nu răspunse.

— Și apoi, continuă Agénor, nu sunt eu acela care să las o femeie pe drumuri, îi voi purta de grijă...

— Foarte bine, dar...

— Și pe urmă am și o scuză procedând astfel.

— Ah!

— O iubesc, dragul, meu; o iubesc așa de mult, încât nu mai pot dormi liniștit.

— Vrei să-ți dau un sfat? zise Oscar.

— Să vedem!

— Ești major de multă vreme, stăpân absolut al averii tale și liber să faci orice poțtești...

— Oh! Desigur.

— Fata e bine crescută, după câte-mi spui și judecând după faptele ei, trebuie să aibă o inimă de aur...

— Ei bine...

— Ia-o de soție.

— Oho! dragul meu... E rândul meu să-ți spun că ți-ai pierdut mintea.

— Fie, dar eu nu vreau să-ți fiu complice. Adio! Te las!

Și prietenul lui Agénor se depărtă.

Începea să se lumineze de ziuă și harnica fată stinse lampa.

## Capitolul II

Apartamentul ocupat de acea tână fată, de a cărei soartă domnul Agénor începuse să se intereseze aproape fără voia sa, era situat la etajul al doilea, la stradă.

Casa avea o aparență onestă; apartamentul cel mai scump era de două mii de franci, cel mai ieftin de opt sute. În unul din aceste apartamente mai ieftine locuia domnișoara Antoinette.

Nimeni nu-i știa alt nume și sărmana copilă însăși nu cunoscuse

niciodată numele părinților săi.

Directoarea de pension infirmă, pe care domnișoara Antoinette o luase la dânsa, se numea doamna Raynaud. Sărmana femeie cunoscuse zile mai bune.

Soție de profesor, se devotase și ea învățământului. Multă vreme micul pension pe care-l conducea la Auteuil prosperase.

Într-o bună zi, soțul ei muri și de atunci toate începură să meargă de-a-ndoaselea.

Crescuse în pensionul său două fete, care-i fuseseră încredințate într-o seară în cel mai mare secret și la sfârșitul anului fusese foarte bine răsplătită.

Dar anul următor, frumoasa doamnă care le adusese nu mai venise să-și vadă fiicele. Doamna Raynaud o așteptase în zadar; anii trecură și nimeni nu mai veni să plătească bieteii femei.

Institutoarea le adoptase pe cele două orfane, și când sosi ziua ruinei, cele două fete, care aveau atunci optsprezece ani, îi ziseră cu cea mai mare simplitate:

— Ai fost mama noastră; acum e rândul nostru să te ajutăm și să-ți arătăm că suntem într-adevăr fiicele dumitale.

Una dintre ele, Madeleine, intrase într-un pension ca subdirectoare.

Cealaltă, Antoinette, nu voise să se despartă de mama sa adoptivă.

Într-o zi, cu vreun an mai înainte de epoca în care începe povestirea noastră, Madeleine crezuse că viitorul se deschidea în fața-i.

O familie rusă o luase ca „damă de companie”.

Plecase din țară.

În fiecare lună trimitea o mică sumă surorii sale și munca neobosită a celor două fete abia era în stare să îndeestuleze nevoile infirmei. Lucrurile mergeau relativ bine, când acea boală gravă a doamnei Raynaud schimbăse îndeustularea în mizerie.

Plata chiriei rămăsese în urmă cu două rate.

Dar ele erau foarte mândre și erau în stare mai curând să lase să li se vândă mobila din casă, decât să apeleze la ajutorul cuiva.

Antoinette, după ce-și petrecuse cincisprezece nopți de-a rândul la căpătâiul doamnei Raynaud, își reluase cu energie munca sa obișnuită.

Se scula la orele patru dimineața, aprindea lampa și lucra la traducerea romanelor englezești.

La orele șapte intra în camera bolnavei; se retrăgea dacă bătrâna dormea încă sau stătea de vorbă cu dânsa câteva minute, când o



găsea trează.

La orele opt portăreasa venea să strângă prin casă. Atunci Antoinette se îmbrăca, își făcea toaleta cu cea mai mare simplitate și pleca la lecții.

La unsprezece se întorcea și începea să lucreze din nou la romane până la orele patru. Atunci se ocupa puțin de menaj. Ea cosea, cârpea, pregătea cina și pune masa, pentru că portăreasa nu era liberă decât dimineața.

Câteodată, doamna Raynaud îi plângea de milă și murmură:

— Dumnezeu! de ce nu mă chemi mai curând la tine, pentru ca s-o scap pe biata copilă de o povară atât de grea?

Și când Antoinette auzea cuvintele acestea, se arunca în brațele bătrânei și-i spunea:

— Oh! mamă... rău vorbești... foarte rău!... Ce m-aș face eu singură, fără tine?

După câte am povestit până acum, s-ar putea crede că domnișoara Antoinette era o fată zveltă și palidă, cu talia subțire, cu mâinile diafane; o fată serioasă, melancolică, tristă, cu buzele încrețite și decolorate, care abia dacă surâdea din când în când.

Dar nu era nicidecum așa.

Antoinette era de statură potrivită, la chip foarte drăguță și foarte vioaie. Râdea de multe ori, încrezătoare în viitor și avea obiceiul să spună că Dumnezeu dă putere fizică și veselie acelor care muncesc.

Cu toate acestea, Antoinette avea ochii puțin cam roșii în dimineața aceea. După ce stinsese lampa, continua să lucreze în semiobscuritatea zilei care de abia apărea.

Antoinette scrisese surorii sale rândurile următoare:

*„Buna mea Madeleine,*

*N-am voit să te întristez fără nici un folos atâta timp cât credeam că răul e fără leac. Acum însă, când am mai prins curaj, îți voi povesti și ție chinurile prin care am trecut de șase luni.*

*Doamna Raynaud a fost bolnavă de moarte. Orbise cu totul și inteligența i se stingea încetul cu încetul. N-am stat nici un moment la îndoială; am consultat pe cei mai renumiți doctori din Paris.*

*Micile noastre economii au fost cheltuite. Știi bine că pentru nimic în lume nu m-aș fi putui hotărî să cer consultații gratuite.*

*De altminteri, avem o casă destul de bună, un mobilier, am putea zice elegant în simplitatea sa, suntem, cum se spune pe la noi, săraci în haine negre.*

*Așadar, am plătit totul; dar mama Raynaud a fost așa de grav bolnavă, încât a trebuit să întrerup orice lucru timp de cincisprezece*

zile, o adevărată ruină.

Am rămas cu patru sute de franci în urmă la chirie și nu știu de unde să-i iau.

Editorul traducerilor engleze trebuie să vina astăzi de dimineață. Îmi datorează, vreo cincizeci de franci, dar nu îndrăznesc să sper că îmi va da ceva înainte. Și cu toate acestea, închipuiește-ți, draga mea, că cei patru sute de franci trebuie să fie găsiți numaidecât.

Proprietarul nostru este plecat la țară de prin luna mai.

În lipsa lui, portarul este acela care primește chiriile.

De obicei portarii sunt oameni răi; cel puțin așa am auzit spunându-se.

De astă dată însă, s-a întâmplat ca portarul Philippe și nevasta sa să fie niște oameni foarte cumsecade.

Philippe mi-a spus că pot să stau liniștită până la sosirea proprietarului.

Dar acum știu că omul acela se întoarce mâine și după câte am auzit nu glumește când e vorba de bani.

Când mă gândesc că s-ar putea să-mi trimită vreun portărel, mă cuprind fiori reci.

Mama Raynaud ar muri de supărare.

Ah! sărmana mea surioară, cât de grea e viața pentru niște fete sărace și oneste ca noi.

Îți aduci aminte de copilăria noastră, de buna și frumoasa noastră mamă pe care n-am mai văzut-o niciodată? Îți aduci aminte de sărmanul nostru Milon, de grădina cea mare în care ne jucam?

Am căutat-o prin întreg Parisul, dar n-am putut-o recunoaște nicăieri.

A fost distrusă, fără îndoială; astăzi în locul ei trebuie să se înalțe vreo casă.

Unde e mama noastră? Unde e Milon? Care e numele nostru?

Mister!

Mă gândesc la toate acestea acum când grijile mă apasă.

Totuși, cred că editorul va voi să-mi dea ceva înainte.

Și apoi, cine știe? Poate că proprietarul acela nu e așa de rău cum se spune... Dacă mi-ar acorda un termen, aș fi salvată. Câștig cu tradusul vreo sută de franci pe lună. Aș munci patru ore mai mult în fiecare zi, timp de o lună, și aș acoperi datoria. Nu e decât o chestiune de timp.

Editorul va veni astăzi la orele nouă; acum este aproape opt... Când mă gândesc să-i cer ceva înainte, mă înroșesc de pe acum.

Nu fi dezolată, scumpa mea surioară; am mereu încredere în steaua noastră cea bună. Se întunecă câteodată, dar apoi apare

*iarăși și mai strălucitoare.*

*Îmi voi termina scrisoarea mâine. Voi avea poate deosebita plăcere de a-ți anunța vești bune...”*

Antoinette întrerupse scrisul.

Cineva bătuse în ușă.

— Intră! zise ea crezând că era portăreasa, care venea s-o întrebe ceva.

Dar nu era aceasta, ci soțul ei.

Tata Philippe, cum îi zicea toată lumea, intră în vârful picioarelor, codindu-se puțin.

— Sărmană domnișoară, zise el, văzând foile scrise de pe masă, în cele din urmă munca aceasta te va zdrobi.

— Trebuie totuși să lucrez, răspunse ea cu un surâs silit.

Ghicea că portarul venise să-i aducă o vestea rea. Bietul om avea lacrimi în ochi.

— Pe legea mea! domnișoară, zise el emoționat, nu știu cum să-ți spun...

Și vocea îi tremura.

— Vorbește, zise Antoinette, sunt curajoasă...

### Capitolul III

Portarul își sucea șapca în mână și nu știa de unde să înceapă.

După o pauză, își plecă ochii și zise:

— Domnul Durpillard s-a întors.

— Mă așteptam, răspunse Antoinette; dar sper că voi putea să-i plătesc.

Tata Philippe inspiră adânc.

— Peste trei zile e sfârșitul lunii, reluă tânăra fată; am de încasat o sută de franci...

— Ah! domnișoară, o întrerupse portarul, peste trei zile va fi prea târziu... Dumneata nu-l cunoști pe domnul Durpillard!... E un om care nu trăiește decât pentru bani! S-a întors alaltăieri dimineața și a fost pe la mine; când a aflat că ești în urmă cu plata s-a înfuriat peste măsură și a voit să mă dea afară.

Apoi a plecat... și... o oră după aceea...

— Ei bine? întrebă Antoinette, îngălbenindu-se.

— Ți-a trimis o somație de plată în termen de douăzeci și patru de ore.

Și portarul întinse tinerei fete o hârtie timbrată.

Antoinette se înfioră.

Portarul urmă:

— Vezi dumneata, domnișoară, noi suntem oameni săraci și n-am avut niciodată patru sute de franci în casă. Dar fratele nevastei mele stă într-o casă mare și am alergat la dânsul. Din nefericire nu l-am găsit, pentru că e dus la țară împreună cu stăpânul său. l-am scris o scrisoare, dar răspunsul îl vom primi abia peste trei zile. Știu că mai avem puțin timp și mi se strânge inima de durere când mă gândesc că oamenii aceia vor veni aici.

— Dumnezeuule! exclamă Antoinette, înspăimântată, dar oare vor veni chiar în această dimineață?

— Oh! răspunse portarul, în nici un caz nu vor veni înaintea de amiază. Avem în casă două tăvi de argint și un ceas; le-am amanetat și am putut lua nouăzeci de franci, pe care vi-i aduc. Dar numai atâta nu e destul...

Antoinette sta ca împietrită.

— Atunci, reluă portarul, m-am gândit că poate mai ai ceva de primit sau de la lecții, sau de la domnul acela care vine pe aici la fiecare două zile...

— N-am nici douăzeci de franci în casă, răspunse Antoinette; dar domnul Rousselet îmi datorează vreo sută de franci.

— Și cu douăzeci, adăugă portarul depunând cu timiditate piesele de aur pe masă, fac aproape jumătate...

Antoinette își cuprinse capul între mâini și murmură:

— Dumnezeuule!... Dumnezeuule!...

— Și dacă ar fi numai atâta, continuă tata Philippe, n-ar fi nimic. La urma urmei, dumneata ești destul de curajoasă și oamenii aceia nu te vor doborî. Dar când mă gândesc la sărmana bătrână...

— Unde se găsesc două sute de franci? murmură tânăra fată, strângându-și fruntea agitată între mâini.

În clipa aceea cineva bătu la ușă.

— E domnul librar, zise tata Philippe.

Portarul se retrase, lăsând banii pe masă. Banii fură cel dintâi lucru care atrase atenția librarului.

— Hei! Hei! zise el. E frumoasă meseria de traducător; înoți în aur. Nu-i așa, domnișoară?

Antoinette, din roșie cum era, deveni palidă și crezu că avea să leșine.

Librarul editor Rousselet era un tip foarte curios.

Făcea comerț cu manuscrise. Cumpăra, adică, cât se poate de ieftin, și vindea apoi scump.

Se mai pricepea de minune și în alte soiuri de afaceri de bursă,

afaceri veroase, bineînțele, dar grase.

Fără să mai aștepte să fie poftit, luă loc în fața Antoinettei.

— Ei bine, domnișoară, zise el, unde am ajuns?

— Cred, domnule, răspunse tânăra fată, că săptămâna aceasta voi termina volumul. Nu mai am decât trei capitole.

Jupân Rousselet avea miros bun.

Prezența portarului, roșeața și tristețea Antoinettei erau pentru dânsul semne neîndoielnice că tânăra fată trebuia să aibă mare nevoie de bani.

— Nu sunt mulțumit de ultima dumitale traducere, zise el.

Antoinette tresări.

— Eu, zise Rousselet, nu mă pricep în lucruri d-astea, dar mi s-a refuzat traducerea de la ziarul „Propagatorul” sub cuvânt că nu e destul de îngrijită.

— Dar, te asigur, domnule, că mi-am dat toată silința.

— A! te cred... dar se poate să te fi înșelat. Toți oamenii de litere se înșală câteodată. Dar, în sfârșit.... fapt este că am rămas cu o traducere neplasată... și sfârșitul lunii este cam greu... afacerile nu merg...

Antoinette își luă inima în dinți și zise cu hotărâre:

— Cu toate acestea, domnule, îți voi face o cerere.

— Da, știu, avem ceva de reglat: îți datorez vreo sută de franci, dar ne vom socoti la sfârșitul lunii.

— Îmi trebuie bani chiar astăzi, bolborosi Antoinette; o nevoie imperioasă, absolută.

— La urma urmei, răspunse Rousselet, dacă ai mare nevoie, să vedem.

Și băgând mâna în buzunar, scoase trei napoleoni.

— Mai mult n-am la mine, zise el. Oh! afacerile nu merg deloc cum trebuie.

Și puse banii pe masă, apoi începu să strângă foile traduse.

Antoinette era foarte palidă.

— Ah! exclamă ea, șaiszeci de franci nu sunt suficienți; am nevoie de trei sute de franci.

Rousselet sări în sus.

— Ah! ești ca toate fetele, zise el; toaletele vă ruinează... Trei sute de franci!... Scuzați-mă, domnișoară!... Eu nu sunt în măsură să vă dau suma aceasta... Adio... Voi reveni luni să iau sfârșitul volumului și voi aduce restul. Lucrează mereu; lucrând, scăpăm întotdeauna din încurcătură..

Salută și ieși, luând cu el ultimele foi traduse de Antoinette.

Tânăra fată rămase fără glas. Pendula sună ora nouă.

Mama Philippe deschise ușa și numără cu mâna tremurătoare șapte piese de aur.

— Domnișoară, zise ea, eu cred că dacă vei duce banii aceștia domnului Durpillard, dânsul va consimți să mai aștepte pentru rest câteva zile.

— Ah! exclamă Antoinette, care nu putu să-și oprească un strigăt de bucurie și de speranță.

## Capitolul IV

Mama Philippe avea despre domnul Durpillard o părere mai bună decât soțul ei.

Biata femeie era de părere că cele șapte piese de aur vor fi îndestulătoare pentru a-i calma furia.

Antoinette se îmbracă, cu lacrimi în ochi, și nu îndrăznește să creadă.

În camera vecină se auzi vocea doamnei Raynaud.

— Vin îndată, mamă, zise Antoinette, care, se grăbi să-și șteargă ochii înroșiți de lacrimi.

Și intră în camera bolnavei, care în ziua aceea se sculase mai târziu decât de obicei.

— Sărmană copilă! zise bătrâna institutoare, cât de obosită trebuie să fii!

— Dar nicidecum, mamă.

— Te-ai sculat mai devreme decât de obicei astă dimineață.

— Ah! răspunse Antoinette, nopțile mi se par întotdeauna prea lungi. Și apoi traducerile îmi plac mai mult decât lecțiile.

— Dragă mea, murmură doamna Raynaud, toată noaptea te-am visat.

— Adevărat, mamă?

— Și un vis frumos, continuă bolnava.

— Da? Ce-ai visat?

— Că erai bogată, fericită, măritată cu un bărbat care te iubea la nebunie...

— Sărmană mamă, zise Antoinette visătoare, cred că e cazul să spunem că visurile sunt doar amăgiri...

— Și de ce, mititico?

— Pentru că niciodată nu voi fi bogată. Oamenii din epoca noastră nu se înamorează decât de fete care au zestre mare.

— Cine știe?... Ești atât de frumoasă!...

— Așteptând.... sosirea celui frumos necunoscut, mă duc la



lecțiile mele... E mai prudent!

Și Antoinette își aruncă pelerina pe umeri și ieși din camera bolnavei.

Mama Philippe îi zise:

— Dar, domnișoară, nu vei pleca așa, fără să mănânci ceva...

— Nu mi-e foame astăzi, răspunse tânăra fată. Și apoi nici nu prea avem timp de pierdut. Unde locuiește domnul Durpillard?

— La doi pași de aici, în strada Angoulême, nr. 33. Ar fi bine să te întâlnești mai întâi cu doamna Durpillard... femeile se înțeleg mai bine...

Antoinette puse cei șapte ludovici în portofel. Apoi coborî scările în fugă și ajungând la poartă fu mirată văzând un tânăr care se plimba pe trotuarul opus, cu mâinile în buzunare și cu țigara în gură.

Trecu repede înainte, dar tânărul se luă după dânsa.

Antoinette își iuți pasul; tânărul o imită.

Atunci o cuprinse teama. Ce voia omul acela de la ea.

Din fericire, strada Angoulême nu era departe; în câteva minute domnișoara Antoinette ajunse la locuința teribilului proprietar, domnul Durpillard.

Inima Antoinettei bătea să-i spargă pieptul, când sună la poartă.

Un servitor veni să-i deschidă și o întrebă ce poftea.

— Sunt o chiriașă a domnului Durpillard, răspunse Antoinette.

— Dacă ați venit să-i cereți ceva, v-ați ostenit în zadar. Domnul nu acordă nimic.

— I-am adus banii, răspunse Antoinette.

La auzul acestui cuvânt, servitorul deschise poarta și tânăra vizitatoare fu introdusă la domnul Durpillard.

Domnul Durpillard era un om între două vârste, chel, cu nas de vultur, cu ochii mici, scânteietori.

Când Antoinette intră, el și soția sa erau pe cale de a se așeza la masă.

— Aha! zise el, dumneata ești chiriașa din strada Anjou, nu-i așa?

— Da, domnule, răspunse Antoinette.

— Fii liniștită domnișoară, zise doamna Durpillard, o femeie spătoasă, cu fața lată.

— Ah! continuă domnul Durpillard, dumneavoastră chiriașii, niciodată nu înțelegeți de vorbă bună...

— Dar, domnule... murmură Antoinette cu glas tremurător.

— Cu două rate în urmă! continuă proprietarul. Așa ceva nu se va mai întâmpla în casa mea...

— Domnule...

— Pe dumneavoastră vă voi ruga să mă lăsați în pace. Eu iubesc

ordinea, punctualitatea. Niciodată n-am rămas în urmă cu un singur ban.

— Domnule, zise Antoinette cu liniște și demnitate, sunt chiriașă dumitale de trei ani; ți-am plătit totdeauna regulat; și dacă mama mea n-ar fi fost așa de grav bolnavă...

— Prima datorie pe care și-o achită cineva e chiria; pe urmă vin celelalte...

— Dar nu puteam s-o las pe mama mea să moară! exclamă Antoinette indignată.

— Nici eu nu spun asta; dar pentru oamenii care n-au avere este asistența publică...

— Ești prea crud, domnule, zise Antoinette liniștită. Dumneata n-ai avut niciodată nevoie de nimeni?...

— Niciodată! Am muncit ca un sclav când eram sărac; dar n-am cerut nimănui!... De aceea astăzi valoarea banului... Acum, te rog să-mi dai banii și eu îți voi da chitanțele în regulă; îmi vei semna în același timp o declarație că te muți de bună voie...

— Ah! domnule, zise Antoinette, ești fără milă! mama mea e bolnavă.

— Un motiv mai mult!... Va putea tot așa de bine să moară și aiurea. O înmormântare nu e niciodată spre lauda unei proprietăți.

— Domnule... domnule...

— Să ne grăbim, reluă domnul Durpillard. Unde sunt banii?

— N-am adus decât un acout, zise Antoinette; și veneam să te rog...

— Un acout?... Te-ai ostenit în zadar. Adio, domnișoară!

— Peste trei zile este sfârșitul lunii, reluă tânăra fată cu disperare, voi plăti atunci..

— În zadar, domnișoară. Te poți înțelege cu omul legii, nu cu mine. Doamna Durpillard interveni.

— Dragul meu, zise ea, mai sunt numai trei zile până la sfârșitul lunii... Așteaptă până atunci; chiar dacă vor pune sechestru nu-ți iei banii mai înainte... De ce să nu primești acoutul pe care l-a adus domnișoara?

Domnul Durpillard bătu cu pumnul în masă.

— Te rog să-ți vezi de treburile dumitale, doamnă!... Ți se arde mâncarea în bucătărie. Dacă va putea să plătească la sfârșitul lunii să plătească; vânzarea nu se va face... Dar sechestrul e garanția mea...

Antoinette simțea toată mândria sufletului său revoltându-se într-însa.

Salută pe soția proprietarului și se retrase fără să mai pronunțe un

singur cuvânt.

În antecameră o întâmpină servitorul care o introdusese.

— De ce nu mi-ai spus că aduci numai un acot, domnișoară?... Nu te-aș fi lăsat să intri și te-aș fi scutit de afronturile domnului Durpillard...

Antoinette coborî treptele cu capul între mâini.

Plângea cu lacrimi amare.

Când ajunse în stradă se întâlne față în față cu tânărul care o urmărise din strada Anjou-Saint-Honoré.

Fata făcu un pas înapoi.

Dar tânărul se descoperi cu respect și-i zise:

— Nu sunteți dumneavoastră domnișoara Antoinette?

— De unde mă cunoști, domnule? murmură copila, cu privirea pierdută.

— Domnișoară, răspunse tânărul, mă numesc Agénor de Morlux, și am venit să-ți vorbesc despre mama dumitale adoptivă, doamna Raynaud.

La aceste cuvinte, Antoinette căpătă încredere în tânărul acela care-i vorbea cu respect despre femeia care o crescuse, ca o adevărată mamă.

## Capitolul V

Domnul Agénor de Morlux era un tânăr drăguț, figura sa exprima atâta naivitate încât sărmana Antoinette văzu în el un prieten.

— Într-adevăr, domnule, o cunoști dumneata pe mama mea?

— Îți știu toată povestea, domnișoară, și mă grăbesc să-mi îndeplinesc o datorie sfântă.

— O datorie?...

Cuvântul acesta o făcu să devină încă și mai curioasă.

Neliniștea o părăsi cu totul.

— Domnișoară, zise Agénor, ți-o repet pentru a doua oară: mă numesc domnul de Morlux; sunt de origine bretonă. Am fost crescut în Paris, împreună cu una dintre verișoarele mele, domnișoara de Beaurevert.

Numele acesta fu o nouă surpriză pentru Antoinette.

— Ah! zise ea, îmi amintesc. Domnișoara de Beaurevert trebuie să fie cu vreo zece ani mai mare decât mine... am cunoscut-o la doamna Raynaud.

— Da, era în pensionul doamnei Raynaud.

— De unde a ieșit cam pe la 1850.

— Exact.

Convorbirea aceasta, începută într-un mod atât de bizar, avea loc pe trotuarul străzii Angoulême.

— Mă iertați, domnișoară, continuă Agénor, că te-am oprit astfel în stradă, în loc să mă prezint acasă la dumneata? Când vei cunoaște motivul care mă face să procedez așa...

— Vorbește, domnule, răspunse Antoinette, care reușise să-și domine emoția.

— Am fost însărcinat de verișoara mea, astăzi măritată și bogată, continuă Agénor, să dau de urma doamnei Raynaud. Trebuie s-o mărturisesc. Paulina...

— Tocmai, întrerupse Antoinette, îmi amintisem și eu de numele verișoarei dumitale...

— Paulina, urmă Agénor, n-avea nici un alt sprijin decât o sărmană mătușă infirmă și săracă. Pensionul îi era plătit când și când... Când a plecat de la doamna Raynaud îi datora vreo mie de franci.

Inima Antoinettei bătea să-i spargă pieptul.

— Verișoara mea s-a măritat abia după patru sau cinci ani; astăzi e fericită și bogată și e multă vreme de când m-a însărcinat s-o găsesc pe doamna Raynaud și să-i plătesc datoria.

Agénor vorbea cu atâta naivitate, încât Antoinette n-avea nici un pic de îndoială în privința sincerității.

Acesta urmă:

— Sunt cam neglijent de felul meu; primele cercetări făcute n-au dat nici un rezultat; doamna Raynaud își vânduse pensionul. Unde era? Poate că murise... O vreme am și uitat cu totul de misiunea dată.

Acum opt zile am primit o scrisoare de la verișoara mea; dânsa îmi spunea că aflate vag că doamna Raynaud era la Paris și că era foarte grav bolnavă.

Atunci am reluat cercetările și în cele din urmă v-am descoperit locuința. Mi s-a spus că doamna Raynaud este bolnavă. Mi-a fost teamă să mă prezint. Când ai ieșit din casă mai stăteam încă la îndoială. Acum m-am hotărât, pentru că am văzut bine că ai o mare supărare.

Vocea lui Agénor de Morlux trăda o emoție pe care tânărul știuse s-o simuleze de minune.

Tinerei fete i se păru că Dumnezeu îi trimitea un amic; și atunci, cu toată franchețea tinereții sale, îi spuse povestea sa atât de simplă și atât de mișcătoare.

Îi povesti viața sa de muncă și devotamentul pe care-l avea pentru doamna Raynaud; cum intervenise boala acesteia din urmă și cum o

dată cu boala venise și mizeria, îi spuse apoi în ce mod o primise proprietarul.

Agénor o ascultă cu atenție și-și șterse pe furiș o lacrimă.

Dacă tânăra fată ar mai fi avut încă un pic de neîncredere, lacrima aceasta ar fi convins-o pe deplin.

— Ah! exclamă dânsa, ești salvatorul nostru... Vino, vino, căci călăii aceia trebuie să sosească peste puțin și vederea lor ar ucide-o pe biata mama...

O ploaie rece și fină cădea; trecătorii erau foarte rari.

— Domnișoară, zise Agénor. Nu te pot lăsa să te întorci acasă pe jos. Dă-mi voie să te urc într-o trăsură.

Și mai înainte ca dânsa să poată refuza, tânărul făcu semn unei trăsură care trecea prin colțul foburgului Saint-Honoré, deschise portiera, își scoase pălăria cu respect și strecură o hârtie în mâna tremurătoare a fetei.

— Strada Anjou, numărul 19, zise el birjarului.

Antoinette nici n-avusese timp să se împotrivească. Tânărul salută din nou și se depărtă.

Trăsura porni în fugă, străbătu strada Evêque și intră în strada Anjou.

Mama Philippe spăla pragul din afară al casei; sărmana femeie rămase foarte mirată când o văzu pe Antoinette coborând din trăsură.

Și cum tânăra fată nu mai plângea, portăreasa o întrebă plină de bucurie:

— S-a învoit, nu-i așa?

— N-a vrut să știe nimic, răspunse Antoinette; m-a dat afară. Din fericire, Dumnezeu ne-a venit în ajutor.

Și arată hârtia de o mie de franci portăresei, care de emoție scăpă mătura din mână și sări de gâtul tinerei fete, fără să se mai gândească s-o întrebe de unde avea atâtea bani.

— Ah! zise bătrâna, apucând din nou mătura și învârtind-o pe trepte cu un aer amenințător, acum pot să vină domnii aceia!... Avem cu ce să-i dăm afară! Și domnul proprietar, dacă va pofti, poate să ne concedieze!... Prin muncă vom putea totdeauna să câștigăm o bucată de pâine!...

. . . . .

În seara aceleiași zile, pe când doamna Raynaud dormita în fotoliul ei, Antoinette își sfârșea scrisoarea către Madeleine, pe care o începuse dimineața.

*„Aveam dreptate, buna mea surioară, scria ea, când îți spuneam că voi putea să adaug poate o veste bună la sfârșitul scrisorii mele.*

*Am achitat totul, chiria rămasă în urmă, datoria către mama Philippe și alte câteva mici datorii pe care le aveam prin oraș, și mi-au mai rămas încă cinci sute de franci.*

*Așa încât, drăguța mea surioară, te rog să nu-mi mai trimiți nimic nici luna aceasta, nici luna viitoare...*

*Cum s-a întâmplat minunea aceasta? Îți voi spune îndată.”*

Aici, Antoinette povestea surioarei sale tot ce i se întâmplase de dimineață și se arăta cuprinsă de un entuziasm naiv și sincer pentru tânărul acela așa de blând și așa de elegant, care apăruse ca un înger binefăcător în calea ei.

*„Închipuiește-ți, draga mea, că până acum n-am spus încă nimic mamei mele despre această întâmplare. Nu știu cum, parcă mi-e frică...”*

*Îmi chinui mintea și imaginația pentru a găsi un mijloc să-i pot pune întrebări asupra domnișoarei Paulina de Beaurevert. Mama are memorie bună și cred că-și va aduce aminte.*

*Am nevoie, pentru propria mea conștiință, să mă conving de adevărul spuselor domnului de Morlux. Nu știu de ce, dar sunt puțin înspăimântată... mi-aduc aminte mereu de vorbele răutăcioase pe care le-am auzit într-o dimineață din gura a doi tineri care treceau pe lângă mine:*

*«— Fetița aceasta, spunea unul dintre ei, e prea drăguță pentru ca să meargă mult timp pe jos!...»*

*Îndată ce se va deștepta mama din somn, îi voi povesti totul; vreau să am inima curată.*

*Te sărut de un milion de ori, drăguța mea Madeleine, și te rog să nu mă dai prea mult timp uitării.*

*A ta Antoinette.”*

Tocmai când își sfârșise Antoinette scrisoarea, doamna Raynaud se trezi din somn.

— Și acum mai lucrezi încă, sărmăna mea copilă?

— Nu, mamă, răspunse Antoinette. Am flecărit șase pagini întregi cu Madeleine. I-am vorbit, despre tine, despre mine și despre pensionul nostru de odinioară. Nu știu de ce amintirile trecutului năvăleau ca niciodată. M-am gândit mai cu seamă la una dintre camaradele cele mai mari... Îți mai amintești de Paulina?

— Paulina Duval?



— Nu, zise Antoinette, Paulina de Beaurevert.

— Vai! da, îmi amintesc, zise doamna Raynaud. Tatăl său, baronul de Beaurevert, avea o avere frumoasă.

Antoinette fu cuprinsă de neliniște.

— Atunci dar, zise ea, dacă era bogată, de ce o plângi?

— Biata fată!... murmură doamna Raynaud, a murit a doua zi după căsătorie... Avea numai nouăsprezece ani...

Antoinette scoase un țipăt ușor și se rezemă de speteaza scaunului. Acum se făcuse lumină în mintea sa și din nou îi răsunară în ureche cuvintele crude și prevestitoare de rău ale celor doi tineri.

## Capitolul VI

Cina era pe sfârșite. Membrii cercului, răsturnați, pe spatele fotoliilor, cereau să li se aducă țigări fine pentru a digera mai lesne fripturile de fazan și icrele negre.

— Domnilor, spunea președintele clubului, am primit astăzi, o cerere de admitere a unui străin; știți că lucrul acesta n-are nimic grav în sine. De altminteri, petiționarul are o asemenea stare, încât chiar cea mai amănunțită anchetă n-ar putea să descopere ceva rău în sarcina sa.

— Despre cine este vorba? întrebă unul dintre membrii cercului, domnul Oscar de Marigny, pe care cititorii l-au întâlnit în tovărășia amicului său Agénor de Morlux, pe trotuarul din strada Anjou.

— Pun rămașag, zise baronul Bejamin, că e vorba despre lordul Ewil.

— Nu, răspunse președintele. Lordul Ewil nu s-a întors încă, din India. De altfel, el e înscris printre membrii clubului, de când era la Paris.

— Atunci trebuie să fie marchizul de Santa-Fé, acel bogat napolitan care posedă niște cai așa de frumoși!

— Nu-i vorba de el.

— Eu ghicesc cine trebuie să fie, zise Oscar de Marigny. E fără îndoială acel bancher olandez, care călătorește prin toată lumea într-un vagon separat, singur cu servitorul său.

— N-ai ghicit nici dumneata, răspunse președintele. Dar, pentru că întâmplarea ia proporțiile unui rebus sau a unei enigme, vă voi da eu un mic indiciu. Care dintre voi a luat parte la premiera piesei „Supliciul unei femei”?

— Dar am fost cu toții, mi se pare.

— Vă mai amintiți de o lojă în care se afla o femeie zveltă, brună,

palidă, melancolică, un adevărat tip de „mater dolorosa”?

— Desigur, răspuse Oscar de Marigny, și trebuie să mărturisesc că niciodată n-am văzut o frumusețe mai sinistră.

— Vă mai amintiți de bărbatul acela care a intrat în lojă pe la sfârșitul spectacolului, pe când sala întreagă tuna de aplauze?

— Ne amintim foarte bine, răspuse Oscar.

— Omul acela, continuă președintele, a aruncat o pelerină pe umerii tinerei femei și a luat-o cu dânsul. Nimeni n-a avut vreme să observe lucrul acesta.

— Afară de mine, zise Oscar. Era un om de statură mijlocie, care trebuie să aibă vreo treizeci și șase de ani. Avea ochii albaștri, fața albă, barba neagră și deasă, mâinile foarte fine și figura impunătoare. Ei este, nu-i așa?

— Da, el este.

— Mă întrebam chiar astă seară, urmă Oscar, cine sunt oamenii aceștia, căci nici bărbatul, nici femeia nu sunt cunoscuți la Paris; mi s-a răspuns că erau ruși.

— Da, sunt ruși, într-adevăr.

— Bărbat și soție?

— Da.

— Și omul acesta voiește să fie înscris în clubul nostru?

— Iată cererea sa, răspuse președintele, contrasemnată de domnul de B... și de domnul de R... care ne fac cinste tuturor, onorându-ne cu prezența lor.

— Cum se numește omul acesta? întrebă Agénor de Morlux, care tocmai atunci intra pe ușă.

— Are un nume bizar, bizar chiar și pentru un rus. Se numește maiorul Avatar.

— Dar acesta e un nume de indian, dacă nu mă înșel!

— Nu, nu e deloc un nume, e un verb, răspuse președintele. Un verb care înseamnă „a se încarna”. După ce vă voi fi spus povestea sa, care mi-a fost certificată ca perfect adevărată de către principele rus, colonelul Karinoff, vă veți explica și ce e cu numele acesta.

Cu toții făcură cerc în jurul președintelui, care, prin fumul albastru și legănător al țigării, continuă astfel:

— Știți cu toții, Rusia modernă seamănă puțin cu vechea Romă; își oprimă popoarele vecine și le încorporează și atrage nobilimea la Petersburg. Stindardul care fâlfâie pe citadela Kronstadului îl regăsești până în fundul Indiei. Țarul numără astăzi printre supușii săi oameni de toate religiile. Bunicul maiorului Avatar era indian; tatăl său a fost amicul lui Schamyl; apoi, într-o bună zi, a părăsit, a trădat cauza emirului circazian și a venit să se stabilească, împreună cu

trupele, cu soțiile și cu sclavii săi, în mijlocul țăganilor care staționează pe țărmurile Mării Azov. La vârsta de cincisprezece ani, maiorul a intrat în corpul cadeților din Petersburg, la optsprezece ani a fost trimis în Caucaz cu gradul de sublocotenent. Circazienii l-au făcut prizonier. Schamyl a recunoscut în el pe fiul prietenului trădător și a voit să-l ucidă. Una dintre fiicele lui Schamyl l-a salvat. S-a repetat din nou povestea generalului Yussuf cu fiica beifului din Alger. Maiorul a călătorit: a vizitat India, leagănul familiei sale; a intrat, cu gradul de maior, în serviciul „Companiei Indiilor”; toate acestea după ce fusese mai întâi prizonierul circazienilor timp de 6 ani. E foarte bogat. E viteaz, are o nevastă cât se poate de drăguță, cu care s-a căsătorit nu se știe unde. Încă un amănunt: se spune că maiorul nu joacă niciodată cărți. Așadar, domnilor, vă propun admiterea lui în clubul nostru.

— Primit! răspunseră cu toții într-un glas.

— Domnule, zise președintele, eram așa de sigur că rezultatul votului dumneavoastră va fi așa cum a fost, încât l-am rugat pe maiorul Avatar să se prezinte chiar astă seară. Cred că va veni împreună cu domnul de B...

— La ce oră?

— Știți bine că B... nu se prea grăbește; probabil că va veni pe la miezul nopții sau poate chiar și mai târziu.

În clipa aceea pendula din perete suna ora unsprezece și jumătate.

Oscar de Marigny zise râzând:

— Până atunci, pentru a trece timpul, să-l rugăm pe Agénor să ne povestească noile sale aventuri amoroase.

— Nu, răspuse Agénor fructul nu este destul de copt pentru a-l putea servi și prietenilor mei...

— Cel puțin ai avut grijă să-l pui cu fața la soare pentru a-i grăbi coptul?

Agénor își privi prietenul cu reproș și răspuse:

— Se vede bine că mori de gelozie.

— Mi se pare că ți-am mai spus care e modul meu de a vedea lucrurile în această privință.

Agénor ridică din umeri.

— În loc să-mi faceți morală, zise el, haideti mai bine să jucăm o mică partidă... Știi că am de gând să mă fac cuminte și econom pentru a mobila o casă cum se cade pentru mititica...

Se așezară în fața unei măsuțe de „ecarté” și convorbirea continuă numai între ei amândoi.

— Ah! zise Oscar, ce-ai mai făcut?

— După ce m-am despărțit de tine am așteptat-o și i-am vorbit.

— Și ți-a răspuns?

— Cum să nu răspundă unui om care sosește cu un bilet de o mie de franci în mână și cu o oră înainte de efectuarea unui sechestru?

— Dragul meu, zise Oscar cu voce înceată, dacă nu-mi vei da explicații lămurite, te vestesc că nu te voi crede.

— Ei bine! mă voi explica. După ce m-am despărțit de tine, cameristul meu a venit și m-a găsit în colțul străzii. Îmi aduce o știre nouă: mobila frumoasei mele domnișoare trebuia să fie sechestrată chiar în ziua aceea; creditorul e proprietarul caselor, care își are locuința în strada Angoulême. Am așteptat în stradă; fără să-mi pierd răbdarea, la orele nouă a ieșit. Am urmărit-o. Nu mă înșelasem; se ducea în strada Angoulême. Sărmana fată a ieșit de la proprietar plângând; atunci m-am apropiat de ea, i-am vorbit despre mama sa adoptivă și despre o oarecare domnișoară care fusese în pensionul doamnei Raynaud; am spus despre domnișoara aceasta că mi-era vară.

— Și, în realitate, nu ți-e rudă?

— Atunci pentru întâia oară pronunțam numele acela.

— Atunci?

— Și aici e la mijloc mâna lui Jean. El a găsit la o băcăniei o foaie de hârtie dintr-un registru al pensionului. În susul paginii era scris: „*Instituția doamnei Raynaud*”. Mai jos puțin: „*Premii pentru desen*”. Și dedesubt: „*Premiul I, domnișoara de Beaurevert (Paulina), din Saint-Malo*”. Mi-a fost destul pentru a concepe o mică intrigă; și te asigur că a avut un succes nebun.

— Și zici că ai pus în joc biletul de o mie de franci?

— Desigur... dar fii fără grijă... Nu e în zadar.

— Ce socotești să faci?

— Deocamdată, voi aștepta cu răbdare.

— Bine!

— Fata mă va visa... Fetele tinere visează totdeauna...

— Și pe urmă?

— Pe urmă îi voi scrie; voi începe cu ea una din acele corespondențe caste, nevinovate. Scopul e știut, bineînțeles... Procedeu acesta e de când lumea: și e cel mai bun dintre toate.

Oscar își privi prietenul.

— Și dacă vei cădea în propria ta cursă?

— Cum asta!

— Dragul meu, fetițele din lumea noastră, cu toată șiretenia, cu toată diplomația lor, sunt mult mai ușor de învins decât o fată onestă, care voiește cu orice preț să se căsătorească; o fată care

voiește să aibă un soț, nu un amant.

— Ei așa! răspunse Agénor, ridicând din umeri.

În acel moment se auzi mișcare în saloanele clubului.

Sosea maiorul Avatar.

Maiorul Avatar era un om cu fizionomia liniștită, puțin cam prea rece....

El salută curtenitor pe toată lumea; mulțumi în termenii cei mai amabili pentru deosebita onoare ce i se făcea; dar vorbi foarte puțin și nu satisfăcu deloc curiozitatea cercului, care se aștepta să audă povestirea aventurilor sale.

De altfel, era un om cu totul distins și ca toți membrii aristocrației rusești, vorbea foarte bine limba franceză.

Maiorul răspunse scurt, la întrebările ce i se puseră; se mulțumi să dea câteva detalii laconice acelor mai curioși să-i cunoască aventurile și arătă astfel de la început că rolul de povestitor nu-i prea plăcea. Dânsul nu punea niciodată mâna pe cărți; dar, după cum spusese domnul de B..., era un pasionant jucător de biliard...

Chiar în seara aceea își găsi un tovarăș; maiorul juca așa de bine biliard, încât toată lumea se strânsese în jurul său, privind cu interes partida.

În fumoa rămăsese numai președintele cu domnul de B...

— Aș vrea să te întreb, domnule marchiz, zise președintele, ai făcut cunoștință cu maiorul Avatar?

— În Paris, acum cincisprezece zile.

— Eu credeam că v-ați întâlnit undeva în străinătate...

— Nu, dar vei vedea îndată că legătura dintre noi e cu mult mai trainică decât s-ar fi putut crede la prima vedere.

— Să vedem.

— Știi că eu am călătorit mult în viața mea.

— Da.

— Acum zece ani am străbătut Crimeea, Caucazul și am ajuns până în Persia. La întoarcere m-am oprit pe țărmurile Mării Azov și am fost găzduit de tatăl maiorului, care mi-a vorbit mult despre fiul său, pe atunci prizonierul lui Schamyl.

— Ah!... foarte bine.

— Acum cincisprezece zile, maiorul s-a prezentat la mine și mi-a adus aminte de ospitalitatea pe care mi-o acordase tatăl său. Evident că m-am oferit îndată să-l servesc. Femeia sa e foarte drăguță, puțin cam mândră, dar plină de spirit. Judecând după aparența casei pe care o locuiesc, averea lor nu este tocmai de invidiat. Locuiesc într-un palat din strada Said și până acum n-au decât o simplă trăsură cu luna. Dar maiorul așteaptă să-i sosească cai minunați, care trebuie

să-i vină în curând din Orient.

Pe când domnul de B... dădea amănuntele acestea președintelui, maiorul își terminase partida de biliard și, luându-și seara bună de la membrii clubului, se retrase discret.

Erau orele două după miezul nopții; noaptea era senină și rece.

Maiorul o porni pe jos de-a lungul bulevardelor.

În colțul bulevardului Madeleine văzu un cupeu care staționa lângă biserică.

Fără să stea la îndoială, se apropie; portiera se deschise; o mână de femeie îi cuprinse mâna și-l ajută să urce.

— Vino mai repede! șopti femeia. Îngheț de frig, cu toată bula de apă caldă de sub picioare. Ei bine, s-a făcut?

— Da, răspunse maiorul, am fost prezentat.

Și strigă vizitiului:

— Vila Said.

După ce cupeul porni, maiorul continuă:

— Mulțumită ție, am reușit să mă încarnez perfect în pielea maiorului Avatar; toate documentele pe care le am sunt cât se poate de exacte. L-ai cunoscut vreodată pe omul acela?

— L-am cunoscut tot așa de bine cum te cunosc și pe tine, răspunse femeia.

— Și ești sigură că e mort?

— A murit în brațele mele, la Marsilia, acum trei ani; în hotelul în care locuia el nimeni nu cunoștea limba rusă. Eu am făcut declarația de deces, sub un nume străin însă, și am păstrat toate actele maiorului, gândindu-mă că într-o zi îmi vor putea servi poate la ceva. Așadar, stăpâne, adăugă ea, poți să fii liniștit,

Și luând mâna maiorului, o sărută cu respect.

— Ce idioată sunt! reluă ea după o pauză; uitam să-ți dau o veste nouă.

— Ah!

— Milon s-a întors.

— În sfârșit! exclamă maiorul.

— A sosit îndată după plecarea ta; te așteaptă cu cea mai mare nerăbdare.

— Și cu toate acestea nu vom putea să începem chiar astă noapte cercetările pentru găsirea casetei...

— A fost la Roma, după cum îi ordonaseși tu.

— Și a găsit ce căuta? întrebă maiorul râzând.

— Da, are toate actele care stabilesc identitatea lui Joseph Bandoni, fostul camerist al prințului Costa-Frederica. Dar lucrurile acestea nu-l prea preocupă pe el.



— Da, știu. Vrea cu orice preț să-și regăsească fetițele; și eu... vreau cu orice preț să regăsim caseta. Căci, adăugă maiorul surâzând, peste puțin toate fondurile noastre vor fi isprăvite, și vezi, acum trebuie să ne ținem rangul.

Cupeul mergea în fugă. Urcase Champs-Élysées, străbătuse rondul Etoile și acum cobora Calea Împărătesei.

La intrarea în vila Said, un om înalt se plimba în lung și-n lat, cercetând la fiecare clipă strada și dând semnele unei mari nerăbdări.

— Ah! stăpâne, zise el îndată ce cupeul se opri, credeam că nu mai vii...

— Sărmanul meu bătrân, zise maiorul surâzând, să vedem dacă ai știut să-ți iei o adevărată mutră de italian...

Milon, căci el era, după cum maiorul Avatar — cititorii au ghicit, cred — nu era altul decât ocnașul O sută șaptesprezece. Milon zic, era cu totul metamorfozat.

Trecuseră șase luni din noaptea fericită în care cei doi tovarăși de cătușe evadaseră din închisoarea Toulonului.

Vasul maltez, a cărui comandă o luase O sută șaptesprezece, ancorase pe coasta Italiei.

Acolo Milon și O sută șaptesprezece se despărțiseră pentru moment.

Milon se întorcea acum de la Roma, unde un fost membru al clubului „Valeților de cupă” procurase noului discipol al lui O sută șaptesprezece o altă stare civilă, în toată regula.

Milon își lăsase părul și barba mari, și cum părul îi era alb și barba căruntă, își cănise barba, devenită neagră ca abanosul.

Contrastul acesta dintre un păr alb și o barbă neagră ca abanosul îi schimbă cu totul fizionomia și-l făcea de nerecunoscut.

În timpul acestor șase luni, Milon învățase limba italiană; și-i venise foarte ușor s-o învețe pentru că era de origine provençală și totdeauna avusese un grai târăgănat, particularitate a limbilor meridionale.

Toți trei intrară în micul palat, pe care Avatar îl închiriasse mobilat; cupeul se întoarse.

Personalul de serviciu se compunea dintr-un camerist sub livreau căruia ocnașii din Toulon ar fi recunoscut, pe lucrătorul Noël, și dintr-o bucătăreasă, pe care Vanda o angajase la Turin și care abia înțelegea două sau trei cuvinte franceze.

— Acum, amicul meu, zise maiorul când rămaseră singuri în budoarul Vandei, să vorbim.

— Să vorbim, repetă Milon ca un ecou.

- Mai ai ceva bani?
- Am ajuns la fundul pungii, răspunse gigantul, dar știu unde e caseta.
- Cel puțin ai știut cândva?
- Milon tresări.
- Ce spui, stăpâne, exclamă el, ai găsit-o oare dumneata singur?
- Nu, dar tare mi-e teamă că nu o vom mai regăsi.
- Oh! știu bine în ce loc am pus-o...
- Dar e un lucru pe care nu-l știi: Parisul s-a schimbat în timpul lipsei noastre.
- Ei bine?
- Au dăruit și au construit mii de case; s-au deschis străzi noi, altele au dispărut complet.
- Ar trebui să nu mai fie nici un Dumnezeu pe lumea asta, ca să nu regăsim banii bietelor mele copilițe.
- Și, cu toate acestea, lucrul se poate întâmpla.
- Nu cred. S-au putut dărâma casele; dar pivnițele...
- Și pivnițele. Acum să-mi spui în ce cartier ai ascuns caseta.
- În cartierul Invalizilor.
- Ah!
- Lângă școala militară, în colțul străzii Grenelle.
- Maiorul răsuflă ușurat.
- Foarte bine, zise el; puține schimbări s-au făcut pe acolo. Vom vedea asta mâine. Acum să-mi răspunzi la o întrebare. Nu mai ai nici o știre despre unchii celor două orfane?
- De ce mă întrebi asta?
- Dar mi se pare că e clar, răspunse O sută șaptesprezece; nouă nu ne trebuie numai caseta.
- Cum?
- Trebuie să regăsim și averea furată de acei mizerabili, pentru a o înapoia copilelor.
- Oh! stăpâne, murmură Milon, vei face dumneata asta?
- Desigur, răspunse maiorul cu răceală.
- Milon își împreună mâinile:
- Sărmanele mele copilițe! murmură el, pe când două lacrimi mari îi licăreau în ochi.

## Capitolul VII

A doua seară, pe la miezul nopții, doi oameni treceau podul Alma și ajungeau la capătul pieții Invalizilor. Purtau amândoi costume de

lucrători.

Unul dintre ei, cel mai înalt, se opri la capătul podului și-și roti privirea scrutătoare jur-împrejur.

— Cât de mult s-au schimbat locurile pe aici! zise lucrătorul cel înalt.

— Ți se pare?

— Ce stradă e aceasta care se deschide înaintea noastră?

— E o prelungire a străzii Latour-Maubourg.

— Dar Champ-de-Mars, încotro este?

— La dreapta.

— Dacă e așa, trebuie să-l străbatem; ți-am spus că locuința e la intrarea străzii Grenelle.

— Ah! adăugă Milon, căci el era, în tovărășia lui O sută șaptesprezece, e o poveste întreagă, stăpâne!

— Da? S-o aud...

— Cu doi ani înainte de moarte, doamna făcuse o călătorie în Germania și mă lăsase pe mine să-i păzesc palatul. Aveam o verișoară care locuia în strada Caillou, unde ținea o mică prăvălioară de vinuri și lichioruri. Toți lucrătorii de prin împrejurimi, cei mai mulți zidari, mâncau și beau la dânsa. În timpul cât a lipsit doamna, mă duceam câteodată s-o văd; știi că nu prea mă dau în lături când e vorba de golit câteva pahare de vin... Așa că am început să mă duc mai des pe la verișoara mea și m-am împrietenit cu mulți dintre zidari. Prăvălioara era la intrarea străzii pustii, în stânga, pe un teren mare. Bărbatul verișoarei mele închiriasse prăvălia pentru doisprezece ani. Sărmanul om murise și contractul de închiriere era pe sfârșite. Dar proprietarul, care, la început, își propusese să construiască o casă mare, pe toată întinderea terenului, n-avea probabil destui bani; negustoreasa fu lăsată în pace. Terenul fu împărțit în două loturi; pe cel de-al doilea începură îndată lucrări pentru construirea unei case. Comerțul verișoarei mele, care, la început, se credea ruinată, a început să prospere. Mâncau acum la dânsa toți oamenii care lucrau la clădire. În loc să se ruineze, se îmbogățea. Clădirea începea să se ridice; odată cu înălțarea zidurilor se spălau și pivnițele. În seara uneia din zilele acelea îmi încredințase doamna caseta care conținea într-însa un milion. Patruzeci și opt de ore mi-am zbuciumat creierul pentru a găsi un loc de ascunzătoare sigur. Dar n-am găsit nimic. Un biet om ca mine, lipsit de imaginație, n-a putut să se gândească la altceva decât la o pivniță. Dar, în vreme ce eu n-aveam nici o pivniță la dispoziție, am început îndată să cuget la acele frumoase pivnițe care se zideau în strada Caillou, lângă prăvălioara verișoarei mele. Două zile de-a rândul am vizitat prăvălia și am căutat să fac

cunoștință mai de aproape cu zidarii. A treia zi m-am întors printre ei cu o mutră foarte supărată.

„— Ce ți s-a întâmplat, tată Milon?” mă întrebă antreprenorul, care prinsese puțină simpatie față de mine pe motivul foarte simplu că eu singur eram în stare să-i țin piept la băutură.

„— Mi s-a întâmplat un mic accident, răspunsei eu; m-am certat cu doamna și doamna m-a trimis la plimbare...”

„— Și acum ești fără serviciu?”

„— Da, și afară de asta m-am săturat de meseria de servitor...”

„— Așadar, ești hotărât să trăiești din venituri?”

„— Nicidecum; mai întâi pentru că n-am venituri. Și pe urmă, nu sunt eu omul care să poată sta fără lucru. Vreau să mă fac lucrător; n-am împlinit încă cincizeci de ani și, după cum vezi, sunt destul de zdravăn.”

„— E adevărat, răspunse antreprenorul; ai putea să devii un tăietor de piatră admirabil... Dacă vrei, te angajez eu...”

„— Nu, zidăria ar fi mai potrivită pentru mine...”

„— Foarte bine! răspunse acesta; vino mâine de dimineață și vom vedea...”

Am golit împreună o sticlă de vin și am plecat. A doua zi patronul m-a întrebat unde voiam să lucrez sus sau jos?

„— Jos, răspunsei eu, pivnițele sunt mai sănătoase.”

„— Șmechere!... se cunoaște că-ți place băutura.”

Milon se întrerupse un moment din povestit.

Pe când vorbeau astfel, ajunseseră în Champ-de-Mars.

— Ah! reluă colosul, uitasem să-ți spun, stăpâne, că eu sunt de origine provensală și că în tinerețe am profesat meseria de zidar în împrejurimile Marsiliei. Mă pricepeam bine la zidărie... Când m-a văzut patronul manevrând mistria, și-a dat seama îndată cu cine are de-a face.

„— Văd bine că ne vom înțelege, dragul meu,” îmi zise el.

Și-mi dădu în primire o pivniță întreagă.

Tocmai asta o voiam și eu. Era în timpul verii.

Lucrătorii cu ziua sosesc la șase dimineața și pleacă la șase seara. E adevărat, unii lucrează câteodată o oră mai mult, bineînțeles dacă sunt oameni harnici. Eu eram prezent la șantier totdeauna înainte de ora șase; câteodată soseam chiar pe la patru și jumătate. Într-o dimineață, pe când eram singur în pivniță, pe la orele cinci fără un sfert, am desprins o piatră din zid și am ascuns caseta; după aceea am lipit piatra la loc, binișor... Nimeni nu mă văzuse, nimeni nu mă auzise. Eram sigur că nimeni nu putea să-mi descopere comoara...

— Foarte bine, zise O sută șaptesprezece cu puțină ironie, dai ai

avut grijă să însemni piatra?

— Nu, n-am însemnat-o; dar știu că e cea de-a șasea de la ușă, către stânga.

— Și pivnița?

— E cea dintâi din capătul coridorului subteran.

— Foarte bine; dar, probabil, casa aceea e locuită...

— Fără îndoială.

— Și cum socoți tu să pătrunzi în pivniță?

— Ehei! exclamă Milon surâzând, am eu ideile mele!

Și-și continuă drumul în direcția străzii Caillou.

— Și cum ai părăsit șantierul? întrebă O sută șaptesprezece după o mică pauză.

— Oh! foarte simplu! Într-o seară — la două zile după aceea — m-am pus să joc un pichet cu patronul. De la joc a început cearta; eu m-am arătat iritat peste măsură și i-am aruncat cărțile în față. Eram mai puternic decât el și de aceea, în loc să se arunce asupra mea, s-a mulțumit să-mi facă socoteala și să mă concedieze. M-am întors acasă.

— Și de atunci nu mai ai nici o știre despre verișoara ta?

— Sărmana femeie, mă credea și ea vinovat, ca toți de acolo, cu toate acestea nu m-a renegat. Din când în când îmi trimitea câțiva franci. Într-o bună zi a încetat cu trimisul și de atunci nu mai am nici o știre de la ea. Trebuie să fi murit, sărmana...

— Și prăvălioara trebuie să fi încăput pe alte mâini.

— Dacă nu cumva or fi clădit vreo casă în locul ei...

Pe când vorbeau astfel ajunseră în colțul străzii Grenelle.

De la unsprezece în sus, cartierul Caillou era pustiu. Numai omnibuzele mai circulau încă.

În depărtare se vedea o lanternă verde mișcându-se.

— Să lăsăm să treacă omnibuzul, zise Milon și se opri.

Omnibuzul trecu; falșii lucrători își continuă drumul.

În sfârșit, Milon se opri.

— Aici este, zise el.

Și arată cu mâna două case noi de o construcție asemănătoare.

Milon se opri în fața uneia dintre ele și zise încetișor, dar cu siguranță:

— Aici sunt banii!

După ce trecu omnibuzul, cartierul rămase tot așa de pustiu ca oricare dintre aleile cimitirului Montmartre.

— Pivnițele sunt adânci, adăugă Milon.

— Să vedem, zise O sută șaptesprezece. Explică-mi ideea ta.

— E foarte simplu, răspunse Milon, am adus cu mine niște

instrumente.

— Ce instrumente?

— O pilă.

— Bine. Și altceva?

— Și o daltă de zidărie pentru a desprinde piatra.

— Asta-i tot? Întrebă O sută șaptesprezece surâzând.

— Mai am și o frânghie.

— O frânghie? Pentru ce?

— Pentru a putea coborî cu ușurință în pivniță...

— Toate bune, reluă O sută șaptesprezece, dar mai înainte de a pune planul tău în aplicare, să ne așezăm puțin jos, în colțul acela.

Milon își învălui stăpânul într-o privire lungă, întrebătoare.

— Vino, repetă stăpânul său cu aerul lui autoritar.

Milon îi urmă.

O sută șaptesprezece scoase o pipă din buzunar și o umplu în liniște cu tutun...

— Acum avem înfățișarea unor adevărați lucrători zidari, zise el cu satisfacție.

Milon așteptă ca O sută șaptesprezece să se explice.

Acesta trase cu poftă câteva fumuri și, în sfârșit, părea hotărât să vorbească.

— De cât timp ai părăsit Parisul? fu întrebat Milon.

— De unsprezece ani, răspunse colosul.

— Știi tu câți sergenți de stradă erau pe atunci în Paris?

— Două sau trei sute, mi se pare...

— Ei bine, astăzi sunt două mii.

— Bine, dumneata vei sta la pândă.

— Bine, dar să presupunem că vom fi surprinși!...

— Ah! drace...

— Ne-am întoarce frumușel la închisoare; e o tentativă de furt prin efracție.

— Dar nu e nici un furt!... Sunt banii noștri...

— Oho! dragul meu, îți închipui că vom avea timp să dovedim justiției lucrul acesta?

— Cum?... Nu sunt banii bietelor mele copilițe?

— Te cred.

— Și trebuie să punem mâna pe ei.

— Tot așa spun și eu. Numai că nu e de nici un folos să ne expunem iarăși unei călătorii în sudul Franței.

— Cu toate acestea, eu nu văd alt mijloc de a pătrunde în pivniță și a pune mâna pe casetă.

— Acum șase luni vedeai tu oare vreun mijloc sigur de a ieși din



închisoare fără să fii prins din nou?

— A, nu...

— Și n-a fost oare înțelegerea între noi ca tu să fii brațul și eu capul asociației noastre?

Milon își plecă fruntea.

— Ai dreptate, stăpâne, zise el. Sunt un dobitoc și te rog să mă ierți.

— Te iert, cu condiția ca pe viitor să mă ascuți fără să mă întrebi.

— Oare nu sunt sclavul dumitale?

— Ei bine! dacă-i așa, vino cu mine, zise O sută șaptesprezece.

Și sculându-se se apropie de casă.

Deasupra porții de la intrare atârnavă mai multe tăblițe cu bilete de închiriat.

— Portarul acesta e cam neglijent, zise O sută șaptesprezece.

— Într-adevăr, răspuse cu naivitate Milon, ar trebui ca în timpul nopții să desprindă tăblițele și să le ducă în casă...

— De aceea eu îl voi concedia, răspuse cu răceală O sută șaptesprezece.

— Dumneata? exclamă Milon uimit...

— Fără îndoială; după ce voi deveni proprietarul acestei case.

— Așadar, vrei s-o cumperi?

— Chiar mâine. Acesta e mijlocul cel mai sigur de a putea pătrunde în pivniță fără ca cineva să poată avea vreo bănuială.

— Dar, întrebă Milon, cu ce o vom plăti?

— Nu este oare un milion în casetă?

— E adevărat.

— Vom plasa banii copilițelor într-o proprietate; nimic mai firesc.

— Stăpâne, zise Milon, nu te înțeleg bine. Pentru a cumpăra casa ne trebuie bani.

— Te înșeli, dragul meu. Nu cumpără cineva o casă numai cu bani în mână.

— Știu bine... Dar ar trebui cel puțin ca proprietarul să aibă încredere în noi.

— Prostule, răspuse O sută șaptesprezece, uiți că eu sunt maiorul Avatar, un mare senior rus?

— E adevărat.

— În condițiile acestea, dragul meu, jumătate din Paris mi-ar vinde cealaltă jumătate pe credit.

— Dar, în sfârșit, stăpâne, mai îndrăzni să zică Milon, dacă nu va fi de vânzare casa?

— N-ai văzut biletele de închiriat?

— Ba da.

— Ei bine, în cazul acesta vom închiria un apartament împreună cu pivnița respectivă. La urma urmei, chiar dacă partea cu caseta nu cade la noi, tot ne va veni mai ușor să operăm decât cum vrei tu.

— Dumneata găsești răspuns la orice, stăpâne, zise Milon plecându-și capul cu umilință.

— Silește-te să mă imiți, răspunse O sută șaptesprezece și, luând brațul fostului său tovarăș de cătușă, se îndreptară amândoi spre Champ-de-Mars.

— Dragul meu, numai un singur lucru ai uitat să-mi spui, zise O sută șaptesprezece după o scurtă pauză.

— Care?

— Numele copilului tale.

— Una era brună și se numea Antoinette, cealaltă era blondă și se numea Madeleine.

— Dar... numele de familie?

— Cred că bieteile copile nici ele nu-și cunosc adevăratul nume, pentru că mama lor le-a lăsat în pension sub un nume străin.

— Dar, reluă O sută șaptesprezece surâzând, tu cel puțin cunoști numele acesta?

— Da, doamna se numea baroana Molder. E un nume german.

— Dar frații ei?

— Nu știu, doamna nu vorbea niciodată de ei.

— Dar când te-a judecat, când ai fost condamnat, n-ai auzit niciodată pronunțându-se numele prigonitorilor tăi?

— Ba da; dar îmi pierdusem capul. Îmi mai aduc aminte doar că unul dintre ei se numea domnul Carol.

— Sărmanul meu amic, e un mare noroc pentru tine că m-am amestecat și eu în această afacere, altminteri...

— Sunt așa de prost!... răspunse Milon cu naivitate.

— Dar cel puțin îți amintești pe ce stradă locuia stăpâna ta?

— Da!... în strada Verneuil.

— Să ne îndreptăm într-acolo! zise O sută șaptesprezece.

— Cum! exclamă Milon suspinând, plecăm de aici?

— Fără îndoială.

— Dar dacă până mâine va fura cineva caseta?

O sută șaptesprezece ridică din umeri:

— Cum a stat acolo zece ani întregi, poate să mai stea încă o noapte.

Străbătură Champ-de-Mars, Piața Invalizilor și o luară pe strada Universității. Milon ridică fruntea.

— Ah! acum ghicesc pentru ce ne ducem în strada Verneuil, exclamă el.

— Da?... Slavă Domnului!...

— Drace!... Ucigașii au moștenit-o pe doamna și acum, desigur, locuiesc ei acolo.

— Sau cel puțin vom putea afla cine sunt și unde locuiesc.

Ajunseră în strada Verneuil.

Milon mergea înainte întocmai ca un câine de vânătoare.

— Ei! exclamă colosul, iată că nu mai recunosc locul!...

— Îl recunosc eu, răspuse O sută șaptesprezece. Palatul a fost dărâmat și în locul lui s-a înălțat o casă cu șase etaje.

— Atunci... cum vom putea să aflăm?...

— Vom afla mâine, răspuse O sută șaptesprezece. Acum să plecăm. Noël ne așteaptă.

Străbătură strada Universității, apoi strada Iacob, se înfundară în strada Școlii de medicină și nu se opriră decât la mijlocul străzii Șarpelui.

— Acolo. O sută șaptesprezece sună la poarta unei case vechi care avea aparența unui hotel.

— Cine-i acolo? întrebă o voce din interior.

— Prietenii de la Sud! răspuse O sută șaptesprezece.

Poarta se deschise și Cocorico, fostul lucrător fierar al ocnei din Toulon, alergă în întâmpinarea „stăpânului”.

## Capitolul VIII

Trecură trei zile din clipa în care Antoinette, aflând din gura doamnei Raynaud că domnișoara Paulina de Beaurevert murise de vreo zece ani, leșinase. Sărmana bătrână chemase în ajutor vecinii. Tânăra fată fu așezată în pat și toată lumea nu mai știa cum s-o îngrijească. Cauza leșinului rămăsese pentru toți un mister de nepătruns.

De atunci, domnișoara Antoinette se schimbase foarte mult; părea că zăcuse multă vreme de o boală grea.

Era palidă, tresărea la cel mai mic zgomot și i se părea că are mereu în fața sa figura aceluia om care căutase să o înșele.

Și când se gândea că se servise de banii aceia!... Antoinette credea că înnebunește!...

Se gândea că nu putea măcar să înapoieze suma întreagă; mai avea încă un rest de 500 franci, de care nu se atinsese. Îi păstra cu îngrijire în fundul unui sertar.

Se pusese din nou pe lucru, cu mai multă ardoare decât oricând; își lungea zilele, își scurta nopțile.

Domnul Rousselet, care prinsese gust pentru comerțul său de manuscrise, se întorsese cu un volum gros englezesc în care se povestea viața unui gentleman și a unei prea frumoase lady.

Era o povestire plicticoasă, de vreo patru sute de pagini, în care se mâncau mereu sandvișuri și se bea bere. E de necrezut, cât de mult se mănâncă și se bea în romanele englezești!...

Domnul Rousselet spusese tinerei fete:

— Voi face astăzi o nebunie; dacă până la sfârșitul săptămânii îmi dai volumul gata, ai 300 de franci.

— Trei sute!

Antoinette lucra cu energie. Se culca la miezul nopții și la orele patru se scula.

— Ah! dacă omul acela ar putea să aștepte încă opt zile, își zicea dânsa, aș fi salvată!

Mai primise încă vreo sută de franci de la lecții, așa că ar fi putut să completeze suma întreagă.

Trecuseră patru zile și nu primise încă nici o veste de la Agénor.

— Ah! dacă ar fi vrut să mai aștepte încă trei zile, numai trei zile!

Pe la orele șapte, mama Philippe veni și în ziua aceea, ca de obicei, să strângă prin odaie.

Portăreasa începuse să ghicească după numărul foilor scrise, cam când se sculase tânăra fată.

— Oh! domnișoară, zise dânsa, nu ești deloc cuminte! Astăzi trebuie să te fi sculat înainte de patru.

— Se poate, răspunse Antoinette; sunt foarte grăbită cu lucrul săptămâna aceasta.

Bătrâna portăreasă era totdeauna foarte respectuoasă cu Antoinette, dar respectul acesta nu era lipsit de oarecare familiaritate...

— Frumoasa mea domnișoară, zise dânsa, mata știi bine cât de mult te iubim, eu și cu Philippe...

— Ah! știi bine, răspunse Antoinette, și vă voi fi totdeauna recunoscătoare!

— Ei bine! reluă portăreasa, văd bine că ai din nou o mare supărare. Din ziua aceea când te-ai întors cu bani mulți...

— Taci, în numele cerului! exclamă Antoinette.

— Te rog să mă ierți dacă ți-am făcut vreo supărare cu vorbele mele... Dar am fi așa de fericiți să te putem scoate din încurcătură, eu și cu Philippe....

— Mulțumesc, buna mea femeie, răspunse Antoinette, dar n-am nici o supărare...

Și pe când pronunța cuvintele acestea, o lacrimă îi cădea pe foița

de dinainte.

— Oh! e rău, e foarte rău dacă te ascunzi de noi, scumpă domnișoară... Noi te iubim așa de mult!...

Glasul sărmanei femei suna așa de dureros, era așa de sincer, încât Antoinette fu emoționată.

Tânăra fată întinse mâna portăresei și-i zise:

— Îți voi povesti totul!

Și într-adevăr îi povesti bizara întâlnire pe care o avusese cu domnul Agénor de Morlux, îi spuse cum acesta îi dăduse un bilet de o mie de franci și-i explică astfel care era cauza neliniștii sale.

— Oh! exclamă bătrâna, mi-aș pune capul că toate acestea se vor sfârși bine!...

— Ce vrei să zici? întrebă Antoinette.

— Îl cunosc eu bine pe domnul Agénor de Morlux, continuă portăreasa; e un tânăr foarte cumsecade și foarte bogat...

— Așa cred și eu, murmură Antoinette; de vreme ce-și permite asemenea nebunii...

— Mi se pare că soțul meu este prieten bun cu cameristul domnului Agénor.

— Atunci, exclamă Antoinette, ne va fi ușor să aflăm unde locuiește acest domn.

— Oh! cât despre asta...

— Mai am numai trei zile! murmură Antoinette.

Mama Philippe nu înțelegea deloc din ce cauză era Antoinette atât de disperată.

— La urma urmei, murmură dânsa, s-au văzut lucruri și mai și decât acesta!...

— Ce lucruri? întrebă Antoinette.

— Vezi bine, reluă mama Philippe, domnul Agénor e destul de bogat.

— Ei și?

— Destul de bogat pentru doi.

— Nu te înțeleg.

— O... când n-are cineva intenții bune, nu aruncă astfel banii pe fereastră!...

— Ce voiești să spui? repetă Antoinette, care nu putea să înțeleagă.

— De ce, adică domnul Agénor de Morlux n-ar fi de-a binelea îndrăgostit de dumneata, care ești așa de frumoasă, așa de bună, așa de dulce, așa de cuminte, așa de bine educată, încât s-ar crede că ești o principesă?... De ce adică nu s-ar căsători domnul cu dumneata?

Obrajii tinerei fete se împurpurară.

— Oh!... murmură ea după o pauză, nu se căsătorește cineva cu o fată săracă ca mine!

— Și de ce nu?... Nu m-am căsătorit și eu oare, când eram bogată, cu un bărbat sărac? Și câți bărbați bogați nu se căsătoresc cu fete sărace lipite pământului?

Antoinette clătină din cap cu tristețe și după o pauză întrebă:

— Așadar, dumneata erai bogată, mamă Philippe, când te-ai căsătorit cu soțul dumitale?

— O... eram negustoreasă!

— Da?... Și ce comerț făceai?

— Țineam o cârciumă în strada Grenelle și toți zidarii din cartier mâncau la mine. Făcusem economii bunicele... într-o dimineață ne-am trezit săraci...

— Sărmanii oameni! murmură Antoinette, care-și uită pentru moment toate durerile..

— Dar asta nu e nimic, reluă mama Philippe, eu sunt încredințată că domnul Agénor...

— Oh! taci!... taci!... pentru numele lui Dumnezeu!

— De mi-o cere vreo informație, voi ști bine ce să-i spun... O perlă ca dumneata nu mai găsește în toată Franța...

Două lovituri discrete în ușă întrerupseră conversația.

Antoinette întoarse capul și păli. Era tata Philippe care aducea două scrisori. Antoinette le luă în mână și le examinează cu atenție.

— Ah! aceasta e de la Madeleine!

Pe cea de a două însă n-o cunoștea.

— Pariez, zise mama Philippe, că e de la domnul Agénor de Morlux.

Tata Philippe se retrase îndată.

Soția sa, care auzise vocea doamnei Raynaud, ieșise la rândul ei.

Așa că Antoinette rămase singură.

## Capitolul IX

Tânăra fată privea scrisorile și nu îndrăznea să le deschidă.

Un tremur nervos îi cuprinsese toată ființa. De la cine era oare scrisoarea aceea? De unde venea?

I se mai întâmplase și altă dată Antoinettei să primească scrisori fără să știe la prima vedere de unde veneau.

Dar le deschisese pe toate fără nici o emoție cu un simplu sentiment de curiozitate.

De obicei, deschidea mai întâi scrisorile pe care le primea de la sora sa și la urmă pe celelalte.

De data aceasta deschise întâi scrisoarea străinului.

Era un scris elegant.

Înainte de a citi, Antoinette privi iscălitura.

Tremurând, murmură:.

**BARONUL AGÉNOR DE MORLUX**

Atunci inima i se strânse și părea că încetase a-i mai bate, pe când o pânză deasă i se așternea peste ochi. Și cu toate acestea citi.

Citi, pentru că curiozitatea la femei e un sentiment așa de puternic, încât nici una din ele nu știe să-l învingă.

Citi, pentru că o voce secretă îi șoptea că omul care-i scria era destinat să joace un rol în viața sa.

Scrisoarea domnului Agénor era foarte respectuoasă:

*„Domnișoară, spunea el, Providența are de multe ori hotărâri de nepătruns.*

*Pe mama am pierdut-o din leagăn; tatăl meu m-a emancipat la vârsta de optsprezece ani, voind, bineînțeles, să scape de grija tutelei mele.*

*Am astăzi douăzeci și șase de ani, cincizeci de mii de franci venit anual și sunt posesorul unuia din cele mai vechi și mai autentice nume ale nobilimii franceze. Cu toate acestea mă simt așa de singur în lume, parcă aș fi un sărman derviş în mijlocul unui deșert. Mă întreb de multe ori dacă viața nu-și are și părțile ei serioase, dacă n-aș putea găsi ceva superior existenței fade de club, de curse și de intrigă amoroase?*

*Într-o zi, o prietenă a familiei mele m-a prezentat într-o lume foarte elegantă, foarte aristocrată, în care tinerele fete gata de măritat sunt tot așa de numeroase ca firele de nisip pe malul unei mări.*

*Sunt de toate soiurile; și mai brune și mai blonde; unele au părul roșu și ochii de foc, amintindu-ți pe neîntrecuta femeie a antichității.*

*Toate aceste domnișoare sunt foarte tari în materie de pian, vorbesc de modă ca niște adevărate croitorese, știu pe dinafară numele tuturor secretarilor de ambasade și se informează îndată dacă bărbatul ce le-a fost prezentat este destul de naiv sau destul de prost ca să le ofere diamante de valoare și cai „pur sânge”.*

*Sunt mulți tinerii din lumea mea pe care fetele acestea îi vor putea face fericiți, încât am simțit îndată că nici una dintre ele nu va fi în stare să mă facă fericit pe mine.*

*De șase luni, domnișoară, mizantrop înainte de vreme, retras din*

vârtejul plăcerilor aristocratice, trăiam cu singurătatea inimii mele, de șase luni, trist, tăcut, luptător descurajat mai înainte de a fi început lupta, mă gândesc mereu să întreprind una din acele călătorii îndepărtate, care te vindecă de teribilul RĂU AL PARISULUI, de aceea indispoziție pe care noi ne-am deprins s-o numim astfel și pe care englezii o numesc cu un cuvânt mai simplu, dar mult mai puțin expresiv: *SPLEEN*.

Într-o noapte, într-o dimineață, mai bine zis, în vara în care Parisul aristocrat e gata să adoarmă, o stea a licărit pe cerul întunecat al vieții mele și eu mi-am simțit ochii legați de dânsa, și de atunci fără încetare stau în contemplare.

Nu-i așa că ghicești unde era și cine era steaua aceea?...

E mica lampă a unui înger de bunătate, care s-a făcut susținătoare a unei femei bătrâne, infirme și bolnave.

Nu-ți voi vorbi nicidecum despre frumusețea acelui înger, domnișoară; îți voi vorbi numai despre inima sa nobilă și despre virtuțile sale.

Am îndrăznit să-mi făuresc un vis, un vis nebunesc, fără îndoială, am început să cuget că într-o zi acea fată instruită, bine crescută, curajoasă și frumoasă va putea să devină cea mai desăvârșită dintre femei dacă va voi.

Voi merita oare vreodată această fericire?... Eu, care n-am alte titluri decât pe acelea de bogat și de plictisit?...

Nu îndrăznesc să cred, nu îndrăznesc să sper și cu toate acestea inima mea îmi spune... îți scriu îngenunchind în fața dumitale și cerându-ți cu umilință iertare pentru mica minciună pe care ți-am spus-o...

Nu vei voi, oare, domnișoară, să ierți pe acela care-și spune:

*Al dumitale admirator și pe veci devotat.*"

Scrisoarea aceasta provocă în pieptul Antoinettei o plăcere dureroasă.

Obrajii i se împurpurară, inima îi bătea cu putere.

Nu-l văzuse pe domnul Agénor de Morlux decât o singură dată și, cu toate acestea, avusese destul timp să bage de seamă că era un băiat drăguț.

Și apoi în scrisoarea aceea era atât adevăr, atâta bun simț, încât chiar o femeie cu mult mai multă experiență decât Antoinette ar fi putut să fie înșelată.

Afară de asta, o fată, chiar când e așa de modestă cum era Antoinette, dacă e frumoasă, știe totdeauna lucrul acesta.

La urma urmei de ce n-ar fi inspirat și ea un amor înflăcărat?



Și de ce amorul acela n-ar fi călăuzit de un sentiment onest?

Tânăra fată își cuprinse capul între mâini.

— Oh, murmură ea, mi se pare că înnebunesc!...

Apoi reciti din nou scrisoarea, lăsând-o încă să aștepte pe aceea a Madeleinei pe masă, nedeschisă.

Deodată, pe când era cufundată într-un soi de lăncezeală morală și fizică, auzi vocea doamnei Raynaud.

— Antoinette!... Antoinette!... striga bolnava.

Tânăra fată se ridică și intră în camera sărmaneii bătrâne.

— Ai dormit bine, mamă Raynaud? o întrebă, îmbrățișând-o.

— Da, copila mea, am dormit foarte bine; am avut un vis așa de frumos!...

Antoinette tresări.

— Ce ai visat, mamă?

— Același lucru pe care l-am visat și acum cinci zile...

— Dar ce ai visat acum cinci zile? întrebă fata, tremurând din tot corpul.

— Că tu erai măritată...

— Oh! mamă!...

— Și bogată...

— Vis mincinos, sărmana mea mamă.

— Eu n-am decât visuri adevărate, răspunse mama Raynaud.

— Dar, mamă, reluă Antoinette, silindu-se să zâmbească, pentru ca să se mărite cineva, trebuie să găsească... un soț...

— Soțul era găsit în visul meu; l-am văzut bine...

— L-ai văzut?... repetă Antoinette.

— Vrei să ți-l descriu?

— Da, vreau.

Antoinette se silea mereu să surâdă, dar inima îi bătea atât de tare încât, dacă doamna Raynaud ar fi ascultat mai bine, ar fi putut să-i audă bătăile.

Bătrâna continuă:

— Era un tânăr înalt, cu părul castaniu, cu mustața mică. Era delicat, avea nasul drept și ochii albaștri și te privea cu atâta dragoste, încât mi-a venit poftă să-l îmbrățișez și să-l numesc fiul meu.

Antoinette scoase un strigăt.

— Ce ai, mititico? întrebă doamna Raynaud surâzând.

— Uitasem că a venit ora lecțiilor, răspunse fata.

Și ieși repede din camera bătrânei.

## Capitolul X

Portretul pe care i-l făcuse doamna Raynaud era portretul domnului Agénor de Morlux.

Antoinette se închinase în camera ei, cu ochii plini de lacrimi și repetându-și mereu:

— Oh!... Simt că înnebunesc!...

Dar deodată privirea îi căzu pe scrisoarea Magdalenei, pe care n-o deschisese încă.

— Ah! ingrată ce sunt! murmură ea.

Și rupse în grabă plicul; o hârtie îndoită în patru căzu dintr-însul.

Era un plic de bancă de o mie de franci.

Antoinette tresări; o presimțire bizară o cuprinse. Niciodată până atunci Madeleine nu-i trimisese o sumă atât de mare.

Era deci în fața unei noi enigme și, de o bucată de vreme, prea multe enigme se îngrămădeau în viața biete Antoinette.

În loc să-i provoace bucurie, vederea banilor acelora îi provoca un sentiment de neliniște.

Cu mâini tremurânde desfăcu scrisoarea Madeleinei.

Scrisoarea aceasta trebuia să se fi încrucișat în drum cu aceea pe care o trimisese Antoinette surorii sale.

Madeleine scria:

*„Drăguța mea Antoinette, dacă poșta nu va merge mai repede decât călătorii, probabil că voi ajunge și eu o dată cu această scrisoare. Dacă mama Raynaud va fi de față când vei citi rândurile acestea, să te silești să-ți comprimi cât vei putea bătăile inimii, pentru ca dânsa să nu-ți poată ghici emoția. Sărmana ta Madeleine se întoarce cu sufletul zdrobit de durere.*

*Drăguța mea, sufăr atât de mult de câteva ore, încât mă mir că mai am încă puterea de a trăi.*

*Mâine seară voi părăsi Moscova, întovărășită până la granița Poloniei de o guvernantă bătrână care îmi ia locul.*

*La Viena, aceasta mă va da în primire unui intendent al contelui Potenieff, acela care până ieri era un fel de stăpân pentru mine.*

*Intendentul mă va conduce până în Germania și acolo mă va da în primire vreunei familii onorabile care va pleca spre Franța.*

*Ceea ce înseamnă că peste trei săptămâni, cel mai târziu, sărmana ta Madeleine va fi lângă tine.*

*Ah! de ce oare sufăr așa de mult? Așa de mult, încât nici chiar gândul apropiatei noastre revederi nu mai poate să mă înveselească.*

*Plec, încălzită de lacrimile contesei Potenieff, încărcată de darurile*

contelui.

— Conte! mi-a dat azi dimineață un portofel care conține douăzeci de mii de franci; zestrea mea, draguță, o adevărată avere pentru noi amândouă.

Vai!... E prețul fericirii mele!...

Îți trimit chiar acum o mică parte din această sumă, pentru că cineva din Paris, ghicești desigur că e mama Philippe, m-a înștiințat despre boala mamei Raynaud.

Restul îl aduc cu mine.

— O, Dumnezeu! numai de aş avea puterea să ajung...

Inima mea rămâne aici, înlănțuită de pământul înghețat al Rusiei, pentru totdeauna.

Veți vedea lângă voi corpul Madeleinei, dar sufletul ei... Ah! Moscova l-a răpit în întregime...

Îți voi spune trista mea poveste îndată, cu tocul în mână, pentru că, prin viu grai, poate nu voi avea niciodată puterea să ți-o spun. Te rog chiar să nu-mi mai pui nici o întrebare în această privință; să mă lași în lăncezeala mea morală, în disperarea mea fără margini, până când Dumnezeu se va îndura și îmi va trimite uitarea.

Contele și contesa Potenieff, pe care i-ai văzut și tu o dată la Paris, sunt oameni în vârstă.

Contesa e foarte frumoasă încă, deși a trecut de patruzeci de ani, contele are cincizeci și cinci de ani.

Fiica lor, domnișoara Olga, este o fată cât se poate de draguță, deși puțin cam prea mândră; e destinată să se căsătorească cu un căpitan din gradul imperial, cu garnizoana în Moscova.

Când am sosit aici, nu-l văzusem încă pe Ivan.

Cine-i acest Ivan? mă vei întreba.

E omul pentru care mă simt gata să mor; este fiul contelui Potenieff, singurul moștenitor al numelui său.

Ivan are douăzeci și șase de ani; este ofițer în regimentul său; e cu garnizoana în Sankt Petersburg.

Timp de mai bine de un an a stat departe de familia sa și până atunci nu-l văzusem deloc.

E frumos — pentru mine, cel puțin — are ceva dominator în privire; are un farmec deosebit în voce.

Când a revenit în sânul familiei, acum cinci luni, era tocmai perioada când contele și contesa părăseau Moscova și se duceau la moșile lor.

Ivan a venit și el cu noi.

Castelul contelui e clădit în unul din acele vaste pustiuri ale Rusiei meridionale, unde străbați sute de verste până întâlnești în cale un

sat sau o casă.

*Dar e un ținut admirabil în timpul verii; stepa devine aurie, cerul e senin, albastru scânteietor. Păsările ciripesc încontinuu, amețindu-te cu cântecele lor fermecătoare. Natura întreagă, de altfel, a conspirat ca să mă seducă.*

*În timpul unei nopți, pe când mă plimbam prin mijlocul stepei împreună cu Ivan, mi-am simțit sufletul tulburat.*

*Ivan s-a îndemnat de mine, sau cel puțin s-a prefăcut că era îndemnat.*

*Vai!... și acum încă, cu toate cele ce am văzut și am auzit e o grea problemă pentru sârmana de mine.*

*Ivan era nebun după mine; și într-o zi, când m-am aruncat la picioarele sale, rugându-l să aibă milă de tinerețea mea, m-a ridicat și mi-a spus:*

*— Părinții mei mă iubesc foarte mult și vor face tot ce voi vrea eu. Le voi declara că mă căsătoresc cu dumneata și, fără îndoială, se vor învoi.*

*L-am crezut; îl iubeam așa de mult, eram așa de plină de speranță...*

*După vreo opt zile ne-am întors la Moscova. Concediul lui Ivan era pe sfârșite. Dar el a cerut să obțină o prelungire.*

*Voia, îmi spunea, să-și mărturisească dragostea familiei sale și să obțină îndată consimțământul. Eu l-am crezut, fără să am măcar cea mai mică umbră de îndoială.*

*Ah! câte vise de fericire mi-am făcut!...*

*Ieri însă, cerul și-a revărsat mânia asupra mea și mă mir cum mai sunt încă în viață.*

*Ascultă!*

*Contesa Pontenieff a intrat în camera mea ieri seară, cu ochii plini de lacrimi, și m-a luat în brațele sale cu dragostea unei mame.*

*— Sârmana mea copilă, îmi zise ea, să fii tare, căci ceea ce voiesc să-ți spun e foarte grav...*

*Eu m-am îngălbenit.*

*— Ești îndemnată de Ivan, continuă dânsa, și Ivan ți-a spus că te iubește. Ți-a făgăduit chiar că se va căsători cu dumneata. Sârmană copilă tu nu-l cunoști pe Ivan, e un tânăr fără inimă, corupt, ambițios...*

*Voiam să protestez cu energie contra acestor cuvinte, dar contesa continuă:*

*— Ivan știe acum că noi nu mai suntem bogați; emanciparea sclavilor ne-a ruinat aproape... Pentru ca să ne ridicăm din nou, trebuie ca Ivan să se căsătorească cu vreo moștenitoare bogată;*

măine chiar va pleca la Petersburg, unde i se pregătește o întâlnire cu domnișoara Wasilika P..., pe care trebuie s-o ceară în căsătorie.

— Oh! doamnă, strigai eu, nu e cu putință una ca asta!...

— Vino cu mine, îmi răspunse ea; vei vedea îndată că ți-am spus adevărul.

Și mă târî după dânsa; eram lipsită de viață și de forță.

Ușa camerei mele dădea într-un coridor lung, la capătul căruia era apartamentul lui Ivan.

Cea dintâi cameră din acest apartament era sala de fumat.

Când am ajuns aproape de ușă, am auzit voci și hohote de râs.

Am recunoscut vocea lui Ivan și a câtorva ofițeri, prieteni ai săi, pe care-i poftea de multe ori la el.

— Ascultă, îmi șopti contesa, poruncitoare.

Mai mult moartă decât vie, am ascultat.

Ivan zicea:

— Da, dragii mei, părinții nu se poartă bine cu mine; m-au întrerupt în mijlocul unui mic roman de dragoste pe care îl pregătisem cu multă grijă.

— Ah! da, continuă o altă voce; e vorba despre acea drăguță franțuzoaică...

— Vai!

— Voi ai s-o iei în căsătorie?

— Ehei!... M-am gândit la așa ceva un moment... dar acum iată-mă devenit din nou om cu minte... Plec mâine dimineață și sunt cu trup și suflet al blondei domnișoare Wasilika.

N-am avut puterea să ascult mai mult și am căzut leșinată în brațele contesei.

Când mi-am revenit în fire, eram în camera mea, întinsă în pat, pradă unor friguri. Erau orele șase dimineața.

— Copila mea, îmi zise dânsa, trebuie să ne despărțim; te vei întoarce în Franța.

Și îmi dădu din partea contelui un portofel care conținea douăzeci de mii de franci.

Ivan plecase de o oră... și nu l-am mai revăzut.

Iată romanul meu, drăguța mea surioară. E foarte simplu, nu-i așa?... dar e teribil... îmi vine, în unele momente, o poftă nebună de moarte.

Adio... sau mai curând la revedere; mă gândesc la tine și gândul acesta îmi dă puterea de a trăi.

A ta, Madeleine."

Antoinette plângea cu lacrimi mari când termină de citit

scrisoarea. Cealaltă scrisoare, a domnului Agénor de Morlux, era mereu acolo pe masă, dinaintea ei.

Tânăra fată o aruncă cu ciudă.

— Oh! ce proastă, ce lesne încrezătoare sunt!... murmură, ștergându-și lacrimile.

## Capitolul XI

Scrisoarea aceasta nu era oare pentru Antoinette una din acele teribile înștiințări pe care Providența ni le trimite câteodată?

Antoinette își puse întrebarea aceasta și răspunsul pe care și-l dădu nu putea să fie decât afirmativ.

Tânărul care-i vorbea de căsătorie era un seducător ca și Ivan, ca și cel care adusese doliul în sufletul seninei Madeleine.

— Dumnezeule! murmură Antoinette, oare sunt nebună?... Se căsătorește cineva cu niște nenorocite orfane ca noi?

Și atunci luă condeiul și, cu mâna tremurândă, scrise următoarele rânduri:

*„Domnule,*

*Cu părere de rău văd că ai căutat să mă înșeli sau mai bine zis că te-ai înșelat asupra mea. Nu sunt o fată pe care s-o poți seduce, nici o femeie cu care să te poți căsători.*

*M-ai înșelat — într-un mod foarte distrat, e adevărat — dar, în sfârșit, m-ai înșelat.*

*Domnișoara Paulina de Beaurevert e moartă de zece ani și n-a fost niciodată vara dumitale.*

*Așa că șiretenia, dumitale a dat greș.*

*Se poate să-ți fi plăcut figura mea; sunt prea mândră pentru a crede altfel; am prea multă stimă pentru dumneata, pentru ca să bănuiesc măcar un singur moment că ai voit să mă faci amanta dumitale; dar e tot așa de adevărat că nu voi putea deveni niciodată soția dumitale.*

*Familia dumitale e bogată și trebuie să aibă desigur acel orgoliu înăscut, de castă, pe când eu nici nu-mi cunosc măcar alt nume decât acela cu care semnez.*

*Mă numesc simplu și scurt, Antoinette, numai atât.*

*Voiești să-ți spun povestea mea în câteva cuvinte?*

*Iată-o:*

*Am o soră. Am avut și mamă, cândva.*

*Am fost date de mici copile la pensionul doamnei Raynaud și n-am*

*mai revăzut-o niciodată pe mama noastră, care, fără îndoială, trebuie să fie moartă de multă vreme.*

*Doamna Raynaud ne-a crescut, fără să ne poată spune numele pe care trebuia să-l purtăm în lume, căci numele acesta nu i-l spusese nici dânzei nimeni.*

*Am fost crescute din milă și ne-am deprins amândouă de timpuriu cu o existență cât se poate de modestă.*

*Lucrez, mă rog și am credință în Dumnezeu.*

*N-am cugetat niciodată să mă mărit, pentru motivul foarte simplu că bărbatul care ar putea să mă ia, ar trebui să fie sărac ca și mine, și atunci...*

*Cu atât mai puțin mă pot gândi la fericirea, pe care, cu atâta abilitate, mă lași dumneata s-o întrezăresc.*

*Așadar, legătura dintre noi trebuie să rămână unde este, domnule.*

*Uită-mă! în mijlocul lumii în care trăiești, lucrul acesta nu-ți va fi deloc greu.*

*Eu îmi voi aminti totdeauna de intenția dumitale, atât de simplă și de nobilă, și voi cugeta cu oarecare mândrie că un moment măcar ai putut aspira la mâna aceleia care-și spune*

*Servitoarea dumitale,*

*Antoinette."*

La scrisoarea aceasta Antoinette adăugă și biletul de o mie de franci, pe care-l primise de la sora sa.

Apoi le puse pe amândouă într-un plic și o chemă pe mama Philippe.

Portăreasa alergă îndată.

— Tata Philippe, întrebă tânăra fată, va avea vreme să facă o mică cursă?

— Da, domnișoară; dar încotro?

— În strada Suresnes, răspunse Antoinette.

Portăreasa tresări.

— Dar acolo e locuința domnului acela...

— De cine vorbești? întrebă tânăra fată încruntând din sprâncene.

— Despre domnul acela care ți-a vorbit deunăzi în stradă, răspunse mama Philippe.

— Așadar, știi unde locuiește?

— Pe legea mea, continuă portăreasa, trebuie să-ți spun adevărul. Soțul meu și cu mine te iubim atât de mult, încât îți dorim toată fericirea de pe pământ. De aceea noi ne-am interesat și am aflat unele lucruri. Domnul Agénor de Morlux este un tânăr foarte frumos, cumsecade, care este îndrăgostit de dumneata.

Antoinette o opri cu un gest.

— Și se va căsători cu dumneata, poți să fii sigură. Nu l-a visat numai doamna Raynaud, l-am visat și eu și soțul meu, și toți... Când a venit pe aici, ieri seară...

— A fost el aici...

— Da, a fost la noi. Singur a adus scrisoarea pe care ți-a dat-o Philippe azi-dimineață.

— Și nu mi-ai spus lucrul acesta.

— N-am îndrăznit.

— E foarte rău, buna mea femeie, zise Antoinette cu tristețe. Ascultă-mă bine, niciodată nu voi putea să mă căsătoresc cu domnul de Morlux.

— Ah!... și pentru ce?

— Pentru două motive: cel dintâi e că sunt săracă.

— Asta nu e nimic, de vreme ce el e bogat...

— Al doilea motiv, continuă Antoinette, e că n-am nici nume, nu știu măcar cum se numea mama mea...

Pronunțând cuvintele acestea, tânăra fată era foarte emoționată.

— Du-te și-l cheamă pe tata Philippe, spuse ea.

Mama Philippe ascultă.

Antoinette puse scrisoarea în plic și scrise adresa:

*„Domnului baron de Morlux Strada Suresnes”*

Apoi, voind să uite cu orice preț lucrurile acelea, începu să cugete la sărmana Madeleine.

Tata Philippe intră.

Antoinette întinse scrisoarea în tăcere.

Portarul înțelese că hotărârea tinerei fete era de neclintit; luă scrisoarea și ieși fără o vorbă.

Dar femeile sunt totdeauna mai stăruitoare decât bărbații. După ce bărbatul ei plecase, mama Philippe se întoarse în camera tinerei fete.

— Frumoasa mea domnișoară, începu ea, ești sigură că mama dumitale nu mai trăiește?

— Când am văzut-o pentru cea din urmă oară aveam abia opt ani... Sărmana mea mamă! Ne săruta cu atâta patimă, ca și cum ar fi presimțit că n-avea să ne mai vadă niciodată. De ce s-a despărțit de noi așa de timpuriu? De ce ne-a internat într-un pension tocmai la vârsta când aveam mai multă nevoie de dragostea și mângâierile sale? Niciodată n-am putut afla lucrurile acestea și, desigur, vom muri fără să le aflăm.

— Dar, domnișoară, continuă mama Philippe, cum se poate să uite cineva numele mamei sale?



— Noi nu l-am știut niciodată. O numeam pur și simplu „mama”. Servitorii spuneau „Doamnă baroană”. Atâta îmi mai aduc aminte.

— Și nu-ți amintești unde e casa în care locuiați înainte de a fi conduse la pension?

— Era un palat vechi, care avea în jurul său o grădină mare, cu mulți, cu foarte mulți arbori.

— În ce cartier?

— Vai! zise Antoinette, noi ieșeam în oraș numai în trăsură, și nu mi mai amintesc. Cu toate acestea, mi se pare că era în foburgul Saint-Germain.

— Cine știe? Căutând bine, poate ați putea regăsi casa...

— Oh! de când m-am făcut mai mare, răspunse Antoinette, am alergat prin întreg Parisul, dar n-am găsit nimic. Poate că palatul acela a fost dărâmat.

— La urma urmei, lucrul e posibil.

Și mama Philippe păru că vrea să se retragă.

Dar, de la ușă, se întoarse.

— De vreme ce mama dumitale era baroană, desigur că avea și servitori mulți.

— Nu, răspunse Antoinette, n-avea decât trei servitori, două femei și un bărbat. Numele femeilor l-am uitat, dar al bărbatului mi-l amintesc. Oh!... bietul om, ne iubea așa de mult, ca și cum ar fi fost tatăl nostru... Când mama ne-a dus la pension, plângea ca un copilaș... Bietul Milon!

Mama Philippe scoase un strigăt de uimire.

— Milon!... repetă ea, omul acela se numea Milon?

— Da, răspunse Antoinette, fără să înțeleagă uimirea portăresei..

— Era un om înalt, spătos, care vorbea dialectul provensal.

— Așadar, dumneata l-ai cunoscut? întrebă Antoinette.

## Capitolul XII

Mama Philippe se schimbase la față.

— Milon! Milon! repetă ea într-una, ca și cum numele acesta i-ar fi deșteptat amintirea unui trecut dureros.

— Așadar, l-ai cunoscut? repetă Antoinette.

— Era vărul meu.

— Vărul dumitale!

— Da, domnișoară.

— Ah! exclamă Antoinette cu tristețe, așadar a murit și el?

Mama Philippe își plecă capul.

— Mai bine ar fi așa! murmură ea.

Antoinette îi luă brațul și i-l strânse, cu putere.

— Oh! vorbește! exclamă, vorbește o dată!

Mama Philippe nu putu să se mai stăpânească. O luă pe Antoinette în brațe și, ca și cum ar fi fost copilul ei, îi zise:

— Ah! scumpă domnișoară... Eu te-am văzut când erai mică... am văzut-o și pe mama dumitale... și știu unde trebuie să fie palatul vostru... mi-aduc aminte că am fost și eu odată acolo, ca să mă întâlnesc cu vărul meu Milon.

— Dacă-i așa, trebuie să știm numele mamei mele! strigă Antoinette.

— Da, mama dumitale era nemțoaică; se numea baroana Miller.

— Ah! zise Antoinette. Da... așa e... îmi amintesc și eu acum; am auzit de multe ori numele acesta...

Apoi, plecându-și la rândul ei capul:

— Și... e moartă, nu-i așa?

— Moartă! murmură mama Philippe.

Urmă un moment de tăcere.

— Dar, întrebă tânăra fată deodată, ce s-a făcut cu palatul? Ce s-a făcut cu averea mamei noastre?

— Nu știu, răspunse portăreasa. Milon singur ar putea să v-o spună.

— Și Milon e mort nu-i așa?

— Nu, răspunse mama Philippe cu tristețe.

— Dar unde e?

— Foarte departe...

— Mă faci să mor de nerăbdare, mamă Philippe!... exclamă Antoinette.

— La ce bun să-ți spun, scumpă domnișoară?

— Vreau să știu, repetă Antoinette.

Și, cum portăreasa stătea încă la îndoială:

— Așadar i s-a întâmplat vreo nenorocire? întrebă tânăra fată.

— Da, o nenorocire... o nenorocire mare.

— Oh!... vorbește... vorbește...

Portăreasa murmură cu voce înceată.

— E la ocnă!

— La ocnă! repetă Antoinette uimită.

— Da, la ocnă; de mai bine de zece ani... L-au trimis la Toulon mai întâi.... Și câtă vreme am stat mai bine, îi trimiteam câte o mică sumă... Dar după ce m-am ruinat... Acum mi se pare că nici nu mai este la Toulon...

— Dar ce-a făcut de l-au trimis la ocnă, nenorocitul? întrebă

Antoinette.

— A furat.

— A furat?

— Da... a furat diamantele mamei tale!

Antoinette sări ca arsă..

— Nu e adevărat!... Milon n-a putut să fure... Milon nu poate fi vinovat!

— Ah! zise mama Philippe, clătinând cu tristețe din cap, și eu am crezut la început tot așa...

— Și acum nu mai crezi?

Portăreasa clătină din cap.

— Ei bine! eu, zise Antoinette, aş jura că e nevinovat!... Sărmanul Milon...

Și după o pauză, continuă:

— Acum, când sora mea se va întoarce și vom sta mai bine, vom începe cercetările și va trebui să dăm de urma averii noastre.

Antoinette ridicase puțin vocea pronunțând aceste cuvinte, așa că doamna Raynaud, care dormea în odaia de alături, fu deșteptată din somn și veni în camera tinerei fete.

Antoinette râdea și plângea în același timp.

— Oh! mamă, exclamă ea. Dumnezeu a avut milă de chinurile noastre!

— Dar ce s-a întâmplat?

— Știu numele nostru... l-am aflat... numele Magdalenei și al meu!... numele mamei noastre, înțelegeți tu?... Și mama Philippe, pe care o vezi aici, e vara bunului nostru Milon.

Și Antoinette era nebună de bucurie.

După o pauză continuă:

— Dar mama mea trăia ca o femeie bogată și n-aveam frați, nici surori... Nu se poate să ne fi dezmoștenit. Trebuie să ne regăsim averea!... Oh, mamă, vom fi așa de fericite!...

Doamna Raynaud era și ea foarte emoționată.

— Scumpa mea, zise ea, nu te bucura prea curând... Cine știe ce i s-o fi întâmplat mamei tale!

— Oh! murmură Antoinette, cu orice preț trebuie să-l găsim pe Milon.

În momentul acela ușa se deschise și tata Philippe intră.

Se întorcea din strada Suresnes și aducea Antoinettei un răspuns la scrisoarea ei către baronul Agénor de Morlux.

Antoinette apucă scrisoarea și o deschise eu repeziciune.

Atâtea evenimente se petrecuseră în câteva minute.

Agénor scria:

„Domnișoară,

*Două dureri mari am îndurat în viața mea.*

*Cea dintâi mi s-a întâmplat când eram foarte tânăr. Mama mea adorată a murit în brațele mele.*

*A doua durere, domnișoară, am încercat-o citind scrisoarea dumitale... și cred că durerea aceasta va fi eternă; te-ai îndoit de mine, domnișoară, și mărturisesc că ai avut dreptate.*

*Dar, în clipa în care voiesc să-ți spun un etern adio, căci plec, mă expatriez, mă duc să caut uitarea în lumea largă, în clipa aceasta zic, simt nevoia de a-ți spune că dragostea mea e o dragoste sinceră, curată, și că nimic în lume nu m-ar fi putut opri de a te face cea mai fericită și cea mai respectată dintre soții.*

*Acela care, cu disperare își spune,*

*Servitorul dumitale pentru totdeauna.”*

Antoinette citise scrisoarea aceasta tremurând de emoție.

— Oh! exclamă ea, nu trebuie, nu vreau să plece acum!... Ne trebuie un prieten, un protector, un om care să scoată la lumină nevinovăția lui Milon și să ne redea averea mamei noastre...

Și în grabă, Antoinette scrisese rândurile următoare:

„Domnule baron,

*Abia o oră a trecut... Eram până atunci o fată sărmană, nenorocită, fără nume, și-ți scrisesem cu mândria pe care se cuvine s-o aibă orice fată săracă.*

*Acum însă, o rază de lumină s-a arătat pe cerul chinuit al vieții mele și-ți scriu din nou.*

*Nu cred, nu trebuie să cred că voi reveni vreodată asupra hotărârii pe care am exprimat-o în scrisoarea mea, dar am nevoie de un prieten.*

*Îmi vei refuza oare rugămintea aceasta?*

*Nu pleca... Doamna Raynaud, mama mea adoptivă, va avea deosebita onoare să te primească astă-seară.*

*Servitoarea dumitale.”*

— Du-te repede, zise ea, dând scrisoarea inimosului portar.

Tata Philippe luă scrisoarea și alergă în strada Suresnes, unde domnul Agénor de Morlux își fuma foarte liniștit țigara, așteptând să vadă care va fi efectul scrisorii sale disperate.

## Capitolul XIII

Să ne întoarcem acum la O sută șaptesprezece și la Milon, pe care i-am lăsat la poarta unei case.

Un om veni să le deschidă.

Era Noël, fostul lucrător fierar al ocnei din Toulon.

— Ei bine, zise maiorul Avatar, pe când Noël aprindea un mic felinar, mi-ai executat ordinele?

— Da, stăpâne răspunse Noël încetișor.

— Ai fost în strada Evêque?

— Da, stăpâne.

Vocea maiorului tremura de emoție.

Și ea locuiește tot acolo? întrebă.

— Da.

Dar casa din strada Suresnes?

— E mereu în picioare, răspunse Noël, și am făcut ce mi-ai ordonat. Am închiriat două camere la etajul al doilea al acestei case.

Mayorul Avatar, sau mai bine zis O sută șaptesprezece, sau și mai bine Rocambole, răsuflă ușurat.

— Ah! zise el, eram așa de nerăbdător, încât fiecare clipă mi se părea un secol.

Apoi, ridicând vocea și din ce în ce mai emoționat:

— Dar pe ea ai văzut-o?

— Nu, dar am văzut copilul...

O sută șaptesprezece tresări:

— Ah... așadar are un copil...

— Un băieței drăguț, de vreo opt sau nouă ani, care se juca prin grădină. E leit tatăl său.

O sută șaptesprezece își șterse pe furiș o lacrimă, apoi zise cu bruschete lui Noël:

— Haide!... arată-ne odaia în care ne vom putea schimba hainele.

— E puțin cam sus, zise Noël; tocmai la etajul al șaselea. Mobilierul nu e deloc bogat, dar, în schimb, geamantanul dumitale e neatins.

— Avem vecini supărători?

— Nu e decât un om sărman, un medic, căruia în casă cu toții îi spunem „nebunul”. După câte spune mama, toată noaptea trăncănește din gură fără nici un rost...

— Așadar, e un medic fără bolnavi?

— Ba, nicidecum... din contră... se pare chiar că e foarte căutat...

— Bizar lucru, răspunse O sută șaptesprezece, cu indiferență.

Și porni după Noël care, cu felinarul în mână, urca treptele.

La etajul al treilea, O sută șaptesprezece zări pe o ușă o placă de aramă cu inscripția:

DOCTOR ÎN MEDICINĂ

— Așadar, sunt doi medici în casa aceasta? întrebă el.

— Nu, răspunse Noël, e același.

— Cum asta?

— Da, aici e apartamentul său pentru timpul zilei; aici își primește și clienții.

— Și sus?

— Sus este mansarda în care se culcă. Dacă îl caută cineva în timpul nopții, bătrâna urcă și-l deșteaptă.

— Și spuneai că vorbește toată noaptea fără nici un rost.

— Cel puțin așa spune mama mea.

— Iată un medic care începe să mă intereseze, murmură O sută șaptesprezece, privindu-l pe Milon.

Ajunseră la etajul al șaselea.

Noël se opri în fața unei uși joase și o deschise.

— Iată, zise el, aceasta e camera. Vezi bine că nu e tocmai frumoasă.

— Dar camera medicului unde e? întrebă O sută șaptesprezece.

— Iată-o, răspunse Noël.

Și arătă, ușa de alături.

— Nu vă separă decât un zid de scânduri, și zidul e foarte subțire și stricat. Dacă va începe să vorbească vei putea să-l auzi...

O sută șaptesprezece devenise gânditor.

— O, Paris! murmură el, ești într-adevăr orașul misterelor fără de număr.

Noël îl privi cu atenție.

— Iată, zise el, stăpânul nostru intrigat de prezența unui nebun.

Apoi, bătându-se cu mâna peste frunte:

— Ah! uitam un amănunt, stăpâne.

— Ce amănunt?

— Medicul a locuit în mansarda aceasta și când era student; cel puțin așa mi-a spus mama mea; dar eu eram pe atunci cu dumneata și nu l-am cunoscut.

— Ce vârstă are medicul acesta?

— N-are încă patruzeci de ani, după cât știu eu; dar după cum arată, i-ar da oricine șazece. Părul îi e alb ca neaua și obrazul zbârcit.

Pe când Noël vorbea astfel, un suspin, un geamăt înăbușit ajunse până la urechile celor trei oameni.

— Ascultați-l cum geme! zise Noël; mama avea dreptate.

O sută șaptesprezece își lipi urechea de zid și ascultă.

Din camera vecină se auzea destul de bine o voce zicând:

— Oh! cât de lungi sunt nopțile de iarnă! Când va veni și ziua oare?... Când se va ivi o rază de soare care să alunge fantoma aceasta teribilă de la căpătâiul meu?

— Hm! murmură O sută șaptesprezece, tot nu prea am multă treabă noaptea asta... Să vedem!

Și, cu voce înceată, zise lui Noël:

— Tu poți să pleci.

Noël avea obiceiul să-și asculte stăpânul la un simplu semn; deci se înclină și ieși.

Atunci, O sută șaptesprezece închise ușa și-i zise lui Milon:

— Dezbracă-ți hainele de zidar și îmbracă din nou costumul italianului Bandoni.

— Și dumneata stăpâne? zise Milon.

— Oh! eu... am destulă vreme.

Pe zidul de scânduri al mansardei erau lipite fâșii groase de carton, pe care timpul și umezeala le distruseseră în mare parte.

O sută șaptesprezece dezlipi o fâșie de carton, ca să audă mai bine și sperând în același timp că va găsi vreo crăpătură prin care să poată privi în camera medicului.

Așteptările sale nu fură înșelate. În zid era o crăpătură destul de largă și o rază de lumină se proiecta pe perete.

O sută șaptesprezece stinse, felinarul pe care Noël îl pusese pe măsută și-i zise lui Milon:

— Te vei îmbrăca în lumina razelor lunii.

Apoi își lipi ochiul de crăpătura zidului și privi în odaia vecină.

Era într-adevăr, o cameră de student, și încă de student cu desăvârșire sărac.

Un pat de fier, o masă încărcată cu cărți și cu hârtii, două scaune... și cam atât.

Un om pe jumătate îmbrăcat stătea pe pat, ținându-și capul între mâini.

O sută șaptesprezece îl examina cu curiozitate.

După cum îi spusese Noël, părea bătrân: fața zbârcită, părul rar și alb, ochii duși în fundul capului, buzele uscate și încrețite.

Omul acesta privea atent înaintea lui; trebuie că avea vreo viziune, pentru că O sută șaptesprezece putu să se convingă că afară de dânsul, nu mai era nimeni în cameră.

— Da, murmură medicul, iată-te, doamnă... dumneata ești... dumneata, așa cum erai și în ziua aceea când demonul m-a condus la căpătâiul dumatăle. Erai îmbrăcată în doliu... și erai așa de frumoasă

În hainele dumitale de doliu încât și un sfânt te-ar fi dorit... Un monstru ar fi avut milă de dumneata... de tinerețea... de frumusețea dumitale... Orice bărbat ți-ar fi căzut în genunchi și te-ar fi adorat... Eu am fost mai mult decât un monstru!... de vreme ce mie nu mi-a fost milă...

Aici medicul oftă din greu, în timp ce fața sa avea expresia unei tristeți teribile; apoi, după o pauză, continuă, adresându-se mereu acelei fantome, pentru O sută șaptesprezece invizibilă.

— Sunt mai bine de zece ani, doamnă, de când, în fiecare noapte te văd la căpătâiul meu, palidă și amenințătoare, tăcută ca toți morții, dar fără milă... Oh! știu bine că nu merit nici un pic de milă... că sunt un mizerabil ordinar... un otrăvitor... Și, cu toate acestea, lumea mă numește savant, săracii mă venerează și Facultatea mă stimează... Nu-mi vei îngădui oare nici să mor?... Nu te mulțumești, dumneata, doamnă baroneasă, cu sângele meu, în schimbul sângelui dumitale?

La auzul cuvântului baroneasă, O sută șaptesprezece făcu un pas înapoi și apucă cu violență brațul lui Milon.

— Ascultă, zise încetișor, și să-mi răspunzi iute.

— Ce voiești să știi, stăpâne? Întrebă Milon, care nu auzise nici una din vorbele vizionarului.

— Stăpâna ta era baroneasă?

— Da.

— Și cum a murit?

— Într-o zi, când se simțea bolnavă, a trimis după un medic. Medicul acesta a examinat-o cu atenție, i-a prescris o doctorie, și mie mi-a spus că nu mai era nici o nădejde de scăpare.

— Și crezi că stăpâna ta a fost otrăvită?

— Da.

— Ei bine, zise O sută șaptesprezece, vrei să știi cine-i asasinul?

Milon își înăbuși un strigăt și O sută șaptesprezece îl luă de mână și-i șopti:

— Taci!.. și privește!...

Cu mâna îi arătă crăpătura din zid.

## Capitolul XIV

Milon privi.

Dar fața bătrânului aceuia nu-i redeștepta nici o amintire.

— Așadar, nu-l cunoști? Întrebă O sută șaptesprezece.

— Dumneata crezi că medicul acesta a otrăvit-o pe doamna



baroneasă?

— Nu cred, sunt sigur.

— Oh! nu se poate, zise Milon.

— Ei așa!...

— Era vorba de un tânăr, continuă colosul, și nu sunt decât zece ani de atunci.

— Ah! zise O sută șaptesprezece, tu nu știi că remușcările îl îmbătrânesc repede pe om?

Milon tresări.

Vizionarul, care tăcuse un moment, continuă:

— Dumnezeu e ca și dumneata, doamnă, lipsit de milă. A ales cel mai grozav dintre toate supliciile pentru a mă pedepsi. De obicei, justiția omenească te lovește mai întâi. Criminalul e condus în fața curții cu juri și condamnat la moarte; ochi pentru ochi, dinte pentru dinte... Dumnezeu a ales altă pedeapsă pentru mine... Ziua sunt medicul celebru, care îngrijește de săraci; tineretul entuziast îmi ascultă cuvintele ca pe ale unui oracol; sunt considerat una dintre cele mai mari lumini ale științei. După aceea vine noaptea; atunci, o forță de neînvins mă ia de umeri și mă conduce până la mansarda aceasta, unde vegheam nopți întregi înaintea cărților mele de studii pe când eram student; în mansarda aceasta în care aurul crimei avea să mă seducă; și forța aceasta mă culcă aici, în patul acesta sărac, fără suflare, cu părul vâlvoi, cu fruntea scaldată de sudoare. Voiesc să sting lampa, dar n-am putere... Atunci zidul se întredeschide și te văd apărând, tăcută și tristă. Și până dimineața stai la căpătâiul meu, fixându-mă cu privirea ta plină de reproș. Și dacă închid o clipă ochii, dacă, învins de oboseală, adorm, o mână nevăzută mă apucă cu violență și mă silește să mă deștept...

Și pe când vorbea astfel, omul se sculase și îngenunchease în fața imaginii victimei sale, pe care imaginația sa tulburată i-o arăta.

Deodată întoarse capul spre zid și flacăra sumbră din privirea sa ajunsese până la ochii lui Milon.

Atunci colosul făcu un pas înapoi și-i zise lui O sută șaptesprezece:

— Oh! e privirea lui!

— Privirea tânărului medic?

— Da.

— El este! repetă O sută șaptesprezece. Ascultă-mă bine, continuă adresându-se colosului, în timp ce așezase cartonul la loc.

— Te ascult, stăpâne, zise Milon.

— Pe când eram un criminal mizerabil, continuă O sută șaptesprezece, aprinzând felinarul și deschizând geamantanul, pe când furam, prădam și asasinam, aveam un noroc orb; de la prima

privire descopeream mistere pe care alții nu le putuseră descoperi în ani întregi; întâmplarea mă ajuta întotdeauna... Se pare că norocul acesta orb nu m-a părăsit nici acum, de vreme ce am dat cu atâta ușurință peste omul care a otrăvit-o pe stăpâna ta.

— Dar, zise Milon, ești sigur că e el?

— Nu l-ai auzit tu însuși?

— E adevărat, murmură Milon; nu înțeleg însă niciodată de la prima vedere.

— Un singur lucru, murmură O sută șaptesprezece, mă miră puțin..

— Ce lucru?

— Cum se face că stăpâna ta se servea de un medic care n-avea nici clienți, nici reputație și care, pe deasupra, locuia într-o mansardă?

— Ah! exclamă Milon, îmi amintesc acum și-ți voi explica îndată.

— Să vedem.

— Medicul doamnei baroane era bătrân și avea reputația unui savant; locuia în strada Lille. Când doamna s-a simțit bolnavă, era într-o seară, pe la orele zece. M-a trimis pe mine după doctor. Dar doctorul doamnei nu era acasă; servitorul său îmi spuse că nu se va întoarce decât foarte târziu, pentru că era dus să îngrijească o lăuză. L-am lăsat vorbă să-l trimită îndată ce se va întoarce acasă. A doua zi, pe la ora opt, doctorul nu se prezentase încă; am alergat din nou la el. Pe scară m-am întâlnit cu un tânăr care mă întrebă: „Ai venit, desigur, după doctorul S... Nu s-a întors încă... Dar eu sunt confratele și elevul său, însărcinat să văd de bolnavii săi”. M-am încrezut în el și l-am luat cu mine, continuă Milon; niciodată n-aș fi putut să presupun...

Colosul nu mai avu putere să continue; își ascunse capul între mâini și începu să plângă ca un copil.

— Ah! murmură el, eu sunt cauza morții sărmanei mele stăpâne.

— Ei bine, zise O sută șaptesprezece cu răceală, e un motiv în plus ca să te răzbuni.

— Ai dreptate, zise Milon.

Și se repezi spre ușă.

— Ce vrei să faci? întrebă O sută șaptesprezece, oprindu-l.

— Să mă duc la omul acela și să-l pedepsesc.

— Bine!

— Îl voi lua de gât și-l voi strânge până când îl voi înăbuși.

O sută șaptesprezece ridică din umeri.

— Ascultă-mă bine, prostule! zise el; când ucizi pe cineva, cu capul îl ucizi?

— Nu, cu brațul.

— Și cu toate acestea, când criminalul e condamnat, i se taie capul, nu-i așa?

— E drept, stăpâne, zise Milon. Dar...

— Vreau să spun că, dacă brațul a săvârșit crima, capul a conceput-o.

— Ai dreptate...

— Medicul acesta n-a fost decât brațul; noi trebuie să lovim capul.

— Ai dreptate, stăpâne, murmură Milon din nou; frații doamnei sunt aceia care trebuie pedepsiți.

— Și-i vom găsi, continuă O sută șaptesprezece; acum când avem în mâna noastră instrumentul crimei lor, nu mai avem de ce să ne temem.

Pe când vorbeau astfel, O sută șaptesprezece îmbrăcase din nou costumul maiorului Avatar.

Milon se metamorfozase și el, luând chipul fostului camerist al prințului napolitan.

— Să mergem! zise O sută șaptesprezece, când fură gata.

— Ne întoarcem acasă, zise O sută șaptesprezece, la vila Said. Eu vin, chipurile, de la cerc; un rus nu se culcă niciodată mai devreme de orele patru dimineața.

Pe când se pregătea să iasă, auziră un zgomot înăbușit.

— Oh! Oh! exclamă O sută șaptesprezece, ce-o fi asta?

— E cineva la poartă.

— Noél ne-a spus că hotelul e liniștit și că toți chiriașii se culcă înainte de miezul nopții.

— Stăpâne, zise Milon, poate că e vreun bolnav care vine după medic.

— Ehei! zice O sută șaptesprezece, de astă-dată mi se pare că ai ghicit.

O sută șaptesprezece întredeschise ușa mansardei și ascultă.

Pașii se auziră clar pe scări. Cineva se opri la etajul al treilea și se auzi sunetul clopoțelului.

O voce întrebă:

— Doctorul e acasă?

— Da, răspunse o altă voce, a unei femei, dar s-a culcat.

— Scoală-l îndată; avem grabnică nevoie de dânsul.

— Cine-l cheamă?

— Să vină în strada Universității, la baronul de Morlux, care și-a rupt un picior pe când se întorcea de la cerc.

— Așteaptă un moment, zise femeia.

Și iarăși se auziră pași pe scări.

Era bona medicului care, venea să-l scoale din somn pe cel căutat.

O sută șaptesprezece stinse felinarul și se așeză la postul său lângă crăpătura zidului, pentru a vedea ce se va petrece.

— Domnule! strigă bona, bătând în ușă.

Doctorul se ridică.

— Cine-i acolo? zise el.

— Un bolnav are nevoie de dumneata.

— Bine. Cobor îndată.

Atunci, O sută șaptesprezece putu să asiste la o adevărată metamorfoză. Vizionarul dispăru ca prin farmec, făcând loc medicului, medicului liniștit, demn și stăpân pe el.

Se îmbracă în grabă, își puse cravata și încetă cu fantasmagoriile. Fantoma victimei sale dispăruse.

— Am o poftă nebună să mă iau după omul acesta, zise O sută șaptesprezece la urechea lui Milon.

— Și unde să te duci ?

— Să-l urmez la bolnavul său!... Vino.

Și ieșiră încetișor amândoi.

## Capitolul XV

Acel domn baron Morlux, despre care am spus că-și rupsesese piciorul, nu era, după cum s-ar putea crede, tânărul și elegantul tânăr care răspundea la numele de Agénor și căruia Antoinette îi scrisese în aceeași seară pentru a-i cere ajutor și protecție. Era tatăl lui.

Domnul baron de Morlux era un bărbat de vreo patruzeci și cinci de ani, care fusese foarte frumos odinioară, foarte invidiat de femei și temut de bărbați.

Câteva mondene trecute, care făcuseră să se vorbească mult despre ele odinioară, își aminteau cu plăcere de el și se laudau chiar că îl cunoscuseră.

Baronul avusese în tinerețea sa câteva dueluri celebre și încă mulți îl arătau cu degetul.

Rămas văduv de timpuriu, neavând decât un singur fiu, foarte bogat, domnul de Morlux ducea o viață foarte agitată.

Din cauza aceasta, îmbătrânise înainte de vreme; avea părul aproape alb și era suferind.

În seara aceea, domnul baron căzuse așa de rău, încât își fracturase piciorul. Din fericire, trăsura sa era aproape și putuse fi transportat acasă fără întârziere.

Baronul striga în gura mare, atât de violentă îi era durerea.

Unul dintre prietenii săi, care-l întovărășise acasă, îi zise:

— Dragul meu, e un medic pe aproape, foarte abil; se numește doctorul Vicențiu.

Un servitor fu trimis în fugă și după trei sferturi de oră acesta se întorcea împreună cu medicul.

Omul acela, care, cu o oră înainte, se zbuciuma pe patul marsei sale, în prada unui delir înspăimântător, omul care părea nebun își regăsise toată judecata îndată ce pusese piciorul pe trotuarul străzii.

Cu capul sus, cu privirea liniștită și rece, cu mersul sigur, el intră în palat, ținând sub braț o cutiuță cu instrumente chirurgicale, de care bănuia că va avea nevoie.

Fu primit de prietenul baronului și, mai înainte de a intra în camera bolnavului, ceru câteva amănunte asupra modului cum se produsese accidentul.

— Acum, domnule, zise el, te voi ruga să mă lași singur cu bolnavul. N-am privirea sigură decât atunci când nu simt pe nimeni în jurul meu.

— Fă cum vrei, doctore, răspunse prietenul baronului.

Și se dădu la o parte pentru a-l lăsa să intre. Doctorul intră, se apropie de pat și, fără să se uite la fața bolnavului începu să examineze piciorul.

— E o simplă fractură, zise el după câteva minute.

Și chemă servitorii palatului ca să-l ajute la pansat. Operația dură un sfert de oră.

Doctorul ordonase ca bolnavul să fie ținut nemișcat: apoi, fără milă, fără să bage de seamă strigătele baronului, începuse să-l panseze.

Cât timp fu în rolul de chirurg, doctorul nu văzu, nu auzi nimic altceva.

Abia după ce operația fu sfârșită, aruncă o privire asupra baronului.

Domnul de Morlux îmbătrânise înainte de vreme, ca și doctorul; i-ar fi venit greu oricui să recunoască într-însul pe strălucitul cavalier de acum doisprezece ani.

Și, cu toate acestea, doctorul tresări privindu-l.

Îl se adresă cu oarecare bruschete:

— Mi se pare că v-am văzut undeva.

Domnul de Morlux îl privi cu atenție și-i răspunse:

— Nu cred.

Dar în aceeași clipă privirile celor doi oameni se încrucișară și amândoi tresăriră, ca atinși de un curent electric.

Atunci doctorul se ridică și, cu un gest imperativ, ordonă servitorilor să iasă.

Amicul baronului plecase de mai mult timp.

— Eu, adăugă domnul baron de Morlux, care devenise și mai palid, cred că te înșeli.

— Ah! exclamă doctorul cu amărăciune, desigur, părul meu a albit prea mult...

— Unde aș fi putut face cunoștință cu dumneata? Întrebă domnul de Morlux cu vocea tremurătoare.

— Da, zise doctorul, cu cât te privesc mai cu atenție, cu atât mă conving mai mult. Unde m-ai cunoscut? Îți voi spune eu îndată. Ai venit într-o zi pe la mine.

— Nu cred, răspunse domnul de Morlux, care devenise alb ca hârtia.

— În strada... la etajul al șaselea, într-o cameră de student de medicină.

— Domnule!

— Eram foarte sărac pe atunci, reluă medicul. Munceam zi și noapte pentru a deveni savant în arta de a vindeca; ai venit și ai pus pe masa mea un sac plin de aur, cerându-mi în schimb săvârșirea unei crime.

Domnul de Morlux își înăbuși un strigăt.

Dar doctorul urmă fără îndurare:

— Veneai să mă întrebi dacă există vreo otravă care să ucidă fără să lase urme.

— În numele cerului, taci! strigă domnul de Morlux.

— Ah! zise doctorul cu amărăciune, vezi bine că dumneata ești!... Dumneata, care ai venit sub un nume fals, învăluit în umbră și mister și ai profitat de tinerețea și sărăcia mea, demon în fața unui înger!

Și doctorul fixă asupra bolnavului o privire inchizitorială.

Apoi, privind în juru-i și observând luxul nebun care-l înconjura:

— Așadar, Dumnezeu nu te-a pedepsit și pe dumneata? exclamă el.

— Taci! taci! exclamă domnul de Morlux, pierdut.

— Așadar, brațul, care lovește, primește pedeapsa?... Nu capul care concepe? Ești bogat, ești fericit, porți un nume nobil... Asasinule.

— Mizerabile! urlă baronul, vrei să ne pierdem amândoi?

Doctorul păru că nu-l aude și continuă:

— Așadar, viața dumitale nu este un chin ca viața mea? Săracii care mă binecuvântează? Remușcare! Elevii care mă salută cu gloriosul nume de „maestru”? Remușcare! Gloria care plutește în jurul numelui meu? Remușcare!... Totul e remușcare și pedeapsă

pentru mine!

Domnul de Morlux, cu ochii răătăciți, cu părul vâlvoi, îl privi îngrozit.  
Doctorul urmă:

— Când se sfârșește ziua, când, zdrobit de oboseală, mă duc să mă culc, o fantomă se așează la căpătâiul meu și nu mă mai părăsește până în zorii zilei. E o femeie tânără încă frumoasă, victima noastră...

— Taci! taci! repetă baronul.

— O femeie îmbrăcată în negru, palidă și tristă, a cărei privire pare că îmi spune: „Niciodată nu va fi iertare pentru tine!” Și dumneata n-ai nici o remușcare!... Nu înduri nici o durere!... Ești fericit... Ai fost uitat în mijlocul fericirilor lumești... Dumnezeu nu te-a lovit încă.

Doctorul se opri.

— Adio, domnule, zise el, căiește-te!

Și se repezi afară ca un nebun; servitorii se dădură cu teamă la o parte din calea lui.

Ieși din palat în fugă. Străbătu curtea și nu se opri decât în stradă.

— El este! el este! repeta mereu alergând pe stradă.

Bietul om era așa de tulburat ieșind din palatul domnului de Morlux, încât nici nu băgă de seamă că doi oameni îl urmăreau de aproape.

Doctorul se întoarse pe jos acasă; lovi de trei ori în poartă, după cum obișnuia.

Poarta se deschise și se închise în urma lui.

Cei doi oameni așteptară un moment, părând că nu știu ce hotărâre să ia, apoi, la rândul lor, bătură în poartă.

## Capitolul XVI

Desigur că cititorii au ghicit că cei doi oameni care urmăriseră trăsura doctorului Vicențiu nu erau alții decât Milon și O sută șaptesprezece.

Când trăsura intrase în curtea baronului de Morlux, cei doi oameni se opriseră la o oarecare distanță.

— Ei bine?... întrebă Milon din ochi.

— Vom aștepta aici, răspunse O sută șaptesprezece.

— Pentru ce?

— Vom aștepta până când va ieși doctorul; am eu o idee...

— Ah!

— Nu știu de ce, dar am o presimțire... Sunt convins că până în zorii zilei vom mai afla încă multe lucruri importante.

— Cum voiești, stăpâne, răspunse cu supunere Milon.

Trecu aproape o oră și cei doi oameni așteptau încă.

— De vreme ce el a otrăvit-o pe doamna, zise Milon după o pauză, trebuie să știe și numele fetițelor.

— Se prea poate să nu le știe, răspunse O sută șaptesprezece. Cine ne spune că ucigașii și-au declarat adevăratul lor nume doctorului?

— Ai dreptate, zise Milon. Apoi, cu un suspin, adăugă: Așadar, nu vom putea afla unde sunt copilițele?

— Nu putem afla totul dintr-o dată, dragul meu. Dar... tu trebuie să-ți amintești în ce stradă e pensionul.

— Era la Auteuil, dar în ce stradă... Nu-mi mai aduc aminte.

— Auteuil nu e tocmai mare și vom întreba.

— Dar, zise Milon cu spaimă, desigur că după moartea doamnei n-a mai plătit nimeni gazda copilelor.

— Aceasta, fără îndoială.

— Și poate că bieteles fete au fost date afară?

— Se poate și asta.

— Dumnezeu!... Dar dacă vor fi fost date la orfelinat... Dar nu!... nu se poate... Erau așa de drăguțe micuțele!... Doamnele de la pension vor fi avut milă de ele. Dumnezeu nu părăsește niciodată sufletele bune, sfârși sărmanul om, ștergându-și pe furiș lacrimile.

— Sărmanul meu Milon! zise O sută șaptesprezece, vei vedea că toate vor merge bine... Când mă amestec eu undeva, nu se poate să meargă altfel... Fetițele tale vor fi regăsite și le vom face bogate și fericite...

— Și le vom căsători cu niște prinți, adăugă naivul Milon.

În momentul acela poarta palatului Morlux se deschise. Ieșea doctorul.

O sută șaptesprezece îi observă îndată tulburarea.

— Oh! Oh!... șopti el lui Milon; văd bine că nu m-am înșelat; e ceva nou.

— Crezi, stăpâne?

— Ascultă, mai bine...

Doctorul se opri în loc și, cu glas tare, repeta mereu:

„Oh! ce lume!... Oh!... ce lume!”

O sută șaptesprezece apucă brațul lui Milon și arătându-i palatul de Morlux, îi șopti:

— Dacă domnul care îl stăpânește ar fi unul dintre frații stăpânei tale, nu m-aș mira deloc.

Ar fi prea mult noroc pe noi, spuse Milon.

Și amândoi porniră pe urma doctorului.

După ce domnul Vicențiu intrase, O sută șaptesprezece bătuse în



poartă strigând:

— Sunt, iarăși, prietenii!...

Noël, zis și Cocorico, veni să-i deschidă.

— Cum, stăpâne, exclamă el, iar dumneata? Nu mă așteptam să te mai văd în noaptea asta.

— Ai dreptate, este deja ora patru.

Apoi, râzând, Cocorico zise:

— Cred că doctorul nu va mai dormi deloc în noaptea asta.

— Și pentru ce?

— A fost la un bolnav și de-abia acum s-a întors.

— Ei bine, se va culca și va adormi din nou.

— Oh! nicidecum! Domnul acesta are obiceiul să se trezească în fiecare dimineață la ora patru... Uite... privește la etajul al treilea, fereastra aceea care se luminează, e fereastra cabinetului său de lucru.

— Cu atât mai bine, zise O sută șaptesprezece. Dar nu cumva mai păstrezi încă vreuna din acele măciuci de care ne serveam odinioară?...

— Vrei să asasinezi pe cineva, stăpâne? Întrebă cu naivitate Cocorico.

— Nu, răspunse O sută șaptesprezece, e vorba numai de un simplu joc de scenă... îmi aduci măciuca?

— Da.

— Du-te repede atunci.

Și pe când Cocorico intra în camera sa, O sută șaptesprezece se adresă lui Milon:

— Încheie-ți redingota până sus, zise el, pune-ți pălăria mai pe-o ureche... așa... foarte bine!...

Noël se întoarse cu un baston mare, noduros.

— Ia și bastonul acesta, zise O sută șaptesprezece lui Milon. Așa... acum ești superb.

— Oh, stăpâne!... murmură Milon, mata ești mereu misterios!...

— Tu, comandă O sută șaptesprezece, adresându-se lui Noël, ia un felinar și luminează-ne calea.

— Dar încotro ne ducem, stăpâne?

— La apartamentul medicului.

— Ah! zise Milon, încep a înțelege...

— Crezi?... întrebă O sută șaptesprezece surâzând.

— Drace!... dacă nu ne va spune totul, îl voi strânge de gât.

— Prietenul nostru Milon, murmură O sută șaptesprezece cu ironie, are în fiecare zi douăzeci de idei care te-ar trimite de-a dreptul la ocnă.

— Cum?... Nu e asta și ideea dumitale?

— Ești un dobitoc, răspunse stăpânul, urmează-mă și taci.

Noël, care înțelesese planul lui O sută șaptesprezece, mergea înainte.

— Amintește-ți, adăugă O sută șaptesprezece, că nu trebuie să pronunți un singur cuvânt.

— Foarte bine, răspunse colosul.

Ajunși la etajul al treilea, Noël, la un semn al stăpânului, apăsă butonul soneriei.

Urmară câteva clipe de tăcere.

Apoi un pas greoi se auzi în interior.

— Cine-i acolo? se auzi vocea doctorului, emoționată încă de evenimentele petrecute.

— Domnule, răspunse Noël, scuzați-mă, sunt fiul portăresei.

— Ce voiești? întrebă doctorul fără să deschidă ușa.

— Niște domni vor să vă vorbească.

— E pentru vreun bolnav?

— Nu, răspunse Noël, la un semn al lui O sută șaptesprezece.

— Dacă-i așa, roagă-i pe domnii aceia să se întoarcă la orele opt. N-am obicei să primesc pe nimeni în plină noapte.

Atunci O sută șaptesprezece deschise gura și cu o voce scurtă, sonoră, metalică, vorbi:

— În numele legii, deschide!

Doctorul deschise îndată. Nu este ușă care să rămână închisă în fața acestor teribile cuvinte: „În numele legii!”

O sută șaptesprezece își luase aerul unui înalt inspector de poliție.

— Prietene, zise el lui Noël cu un glas plin de autoritate, du-te de mi caută o trăsură.

Noël se înclină și plecă să execute ordinul.

Atunci O sută șaptesprezece intră în apartamentul doctorului.

Acesta era palid și tremura de spaimă.

— Ce voiești cu mine? întrebă el.

— Dumneata ești doctorul Vicențiu?

— Da.

O sută șaptesprezece se întoarse spre Milon și arătându-i cu degetul antecamera îi zise:

— Așteaptă-mă acolo, dragul meu.

Apoi, adresându-se doctorului:

— Să trecem în cabinetul dumitale de lucru, domnule doctor.

Doctorul deschise ușa tremurând și trecu înainte. O sută șaptesprezece închise ușa în urma lor.

— Domnule, zise el, nu mă îndoiesc nici o clipă că un om de

valoarea dumneavoastră nu va ști să se dezvinovățească și să scoată la lumină adevărul; eu execut ordine superioare; am venit să te arestez.

— Să mă arestezi? exclamă doctorul.

— Da, domnule!

— Dar ce acuzație mi se aduce? întrebă el, pe când dinții îi clănțăneau de frică.

— O otrăvire făptuită acum zece ani, răspuse O sută șaptesprezece.

Doctorul scoase un geamăt.

— Sunteți acuzat, urmă O sută șaptesprezece, că acum zece ani ați otrăvit o femeie tânără și frumoasă, doamna baroneasă Miller, în complicitate cu domnul baron de Morlux, și cu fratele său...

Doctorul se simțea fără putere.

În clipa aceea Noél se întoarse.

— Trăsura vă așteaptă, zise el.

## Capitolul XVII

Doctorul schimba fețe, fețe.

Fără îndoială, o luptă teribilă se dădea în inima acelui om.

Conștiința sa plină de remușcări îi șoptea: „Ora pedepsei a sunat; pleacă-ți fruntea și primește-ți fără să murmuri destinul”.

Mândria și egoismul omenesc răspundeau: „Da, ai făptuit o crimă, dar crima aceasta e răscumpărată prin câință, prin muncă, prin succesele tale. Ai albit înainte de vreme, te-ai luptat cu disperarea unui nebun și ai smuls unul câte unul secretele științei. Ești un om de talent; ești un om mare. Poți tu renunța la toate acestea? Crima ta din tinerețe va apăsa mereu asupra capului tău acoperit de peri albi acum?”

Lupta fu lungă, înverșunată; apoi, o voce păru că se ridică mai puternică în sufletul vinovatului; și vocea aceasta îi spunea:

„Nu, un om ca tine, oricât de vinovat ar fi, nu poate să-și plece capul pe eșafod! Nu, tu care ești savant, în arta de a vindeca, nu-ți poți da capul pe mâna călăului!”

Și din clipa aceea o reacție puternică se produse, în omul acela pe jumătate fulgerat. Își ridică capul palid, îl privi pe O sută șaptesprezece și îi zise:

— Domnule, de vreme ce dumneata nu ești judecător de instrucție, nu-i așa, că nu dumitale trebuie să-ți dau explicații?

— Desigur, răspuse falsul agent de poliție.

— Atunci, reluă doctorul, sunt gata să te urmez: dar e probabil că nu mi se va lua interogatoriul îndată.

— Așa cred și eu.

— Prin urmare, va trebui să stau în prevenție...

— Vai, domnule! răspunse O sută șaptesprezece; din nenorocire, nu se poate altfel.

— De aceea, te voi ruga să-mi dai voie să scriu câteva cuvinte unui confrate, pentru a-l ruga să vadă de bolnavii mei, în timpul cât voi fi absent...

— Puteți scrie, răspunse agentul cu oarecare severitate.

Doctorul Vicențiu se așeză la biroul său de lucru și scrisese câteva rânduri pe care le puse într-un plic; apoi, în momentul când voi să închidă plicul, spuse cu nepăsare:

— Ah! plicul acesta n-are gumă...

Și, deschizând un sertar, scoase o bucată de ceară neagră, pe care o apropie de lumânare.

Dar, în momentul în care ceara începea să fumege, O sută șaptesprezece, care nu-l pierduse pe medic din vedere nici o singură clipă, se repezi la el, îl apucă de umeri și-l trase cu bruscheze înapoi, așa încât ceara îi căzu din mână.

— Dragul meu domn, zise cu răceală O sută șaptesprezece, un altul te-ar fi lăsat să-ți faci mendrele în voie și peste zece minute ai fi fost mort; două guri din fumul acela negricios și-ai fi căzut ca fulgerat. Ești cam șiret dumneata, domnule doctor... Practici otrăvirile cu ajutorul parfumurilor!

Ceara răspândea un miros pătrunzător în jurul ei.

O sută șaptesprezece era robust; îl chemă pe Milon, care alergă îndată.

— Ia-l pe domnul, ordonă el, și să mergem.

Milon puse mâna pe doctor și O sută șaptesprezece se grăbi să deschidă fereastra pentru a înlătura mirosul otrăvitor.

Apoi luă o pereche de foarfeci de pe biroul doctorului și tăie o bucată din cordonul soneriei.

Cu cea mai mare liniște se apropie de doctor și-i legă mâinile la spate.

— Îți cer iertare, domnule, dar dumneata singur m-ai silit să întrebuintez procedeul acesta extrem; cum ai încercat să te sinucizi, ți-ai putea repeta din nou încercarea. Dar se pare că justiția are prea multă nevoie de dumneata...

Doctorul își plecă capul în tăcere și O sută șaptesprezece putu să vadă două lacrimi licărind în ochii săi.

— Să mergem! ordonă el și cu toții coborâra treptele.

O trăsură aștepta la poartă.

Birjarul avea o figură dubioasă. Când îl văzu pe doctor cu mâinile la spate și pe Milon cu ciomagul în mână, încruntă din sprâncene și murmură printre dinți:

— Cel puțin iese ceva?

O sută șaptesprezece se apropie de el și-i șopti:

— Dacă voi fi mulțumit de tine, ai douăzeci de franci; dacă nu, vom face o mică vizită la prefectura poliției...

— Foarte bine, domnule, răspunse birjarul, voi fi cuminte...

O sută șaptesprezece deschise ușa trăsurii și-l pofti pe doctor să se urce.

Milon se urcă lângă el și O sută șaptesprezece, închizând ușa cupeului, șopti gigantului:

— la bine seama să nu-și dezlege domnul mâinile și lasă perdeluțele jos.

Ordin pe care Milon îl execută îndată.

O sută șaptesprezece se urcă pe capră lângă birjar.

— Încotro mergem? întrebă acesta. La poliție, nu-i așa?

— Da, răspunse O sută șaptesprezece.

Cupeul străbătu bulevardul Sevastopol și podul palatului de justiție.

În colțul străzii Orfèvres, O sută Șaptesprezece dădu ordin birjarului să oprească.

— Vei merge la pas, de-a lungul cheiului, până la colțul străzii Sainte-Strapelle. Mă duc să primesc niște ordine.

Birjarul ascultă și O sută șaptesprezece sări jos și se îndreptă spre Palatul de justiție.

În timpul acesta, doctorul stătea uluit în fundul cupeului și nici nu-și dădea bine seama de ce se petrecea în jurul său.

După zece minute, O sută șaptesprezece, care se mulțumise să fumeze o țigară în colțul străzii Chapelle, se întoarse și, deschizând ușa cupeului, zise doctorului:

— Domnule, s-a dispus să ți se ia interogatoriul îndată. Judecătorul de instrucție a dat ordin să fii condus la el.

Doctorul nu răspunse.

O sută șaptesprezece își relua locul lângă birjar, care auzise aceste ultime cuvinte, și-l întrebă:

— Așadar, bătrânul acesta e vinovat?

— Oho!... răspunse O sută șaptesprezece, afacerea e serioasă!...

— A comis vreun furt?

— Nu.

— Atunci, vreun asasinat, desigur?

— Nu, e o chestiune politică.

— Ah!... asta e altceva... Și acum mergem la judecătorul de instrucție?

— Da.

— Unde locuiește?

— Vila Said, răspunse falsul agent de poliție.

— E aer curat pe-acolo, murmură birjarul surâzând.

Și-și biciui caii.

După o oră de drum, trăsura intră în aleea vilei Said.

O sută șaptesprezece sună îndată la ușa maiorului Avatar.

În același timp, Milon dezlegă mâinile doctorului și îl luă în brațe.

Aleea vilei era încă pustie; portarul, după ce deschisese poarta, se culcase din nou și nu-l văzuse pe medic coborând din trăsură.

— Trebuie să aștept? întrebă birjarul.

— Nu, răspunse O sută șaptesprezece, dându-i o hârtie de douăzeci de franci; interogatoriul va fi lung, poți să pleci.

Birjarul plecă și cei trei oameni intrară în apartamentul maiorului Avatar.

## Capitolul XVIII

— Puțin câte puțin, Vicențiu își mai venise în fire, cu toate că se vedea în mâinile justiției.

Așadar, mirarea nu-i fu mică când maiorul Avatar, după ce-l introdusese într-un mic salonaș, închisese ușa și arătându-i un scaun, îi zise:

— Acum, domnule doctor, ia loc și să stăm de vorbă!

— Așadar, domnule, va trebui să-ți răspund? întrebă el. Dar cine ești dumneata?

— Un om care riscă mult făcând ceea ce face.

Apoi, fixându-și asupra doctorului privirea sa liniștită și rece:

— Domnule, îi zise dânsul, în lumea asta, după Dumnezeu, justiția e lucrul cel mai sfânt. Eu am parodiat justiția. Nu sunt nici agent de poliție, nici judecător de instrucție; și cu toate acestea te-am arestat și acum ești în puterea mea...

Doctorul fu cuprins de indignare.

— Dar cine ești, mizerabile? strigă dânsul.

— Sunt un om care vrea să reînvie trecutul, să răzbune injurii, să pedepsească crime, răspunse Avatar cu o liniște aproape solemnă.

Atunci doctorul Vicențiu își înălță capul și răspunse cu mândrie:

— Când cineva vrea să înceapă o operă de reformare a

moravurilor nu violează legea cum ai violat-o dumneata; nu pătrunde într-o casă străină, noaptea, cu un mandat fals; nu-și ia fără nici un drept atribuțiile unui comisar sau ale unui inspector de poliție. N-am nimic de vorbit cu dumneata: nu-ți voi răspunde nimic. Lasă-mă să plec.

Și doctorul Vicențiu făcu un pas spre ușă. Dar maiorul scoase un revolver din buzunar, îi aținu calea și privindu-l drept în față, vorbi:

— Domnule, după cum e adevărat că altădată mă numeam Rocambole, că la ocnă mi se zicea O sută șaptesprezece și că acum mă numesc maiorul Avatar, îți jur că te voi uide ca pe un câine, fără nici un pic de milă, dacă nu mă vei asculta în liniște și nu mi te vei supune.

La auzul cuvântului ocnă, doctorul tresări.

— Ai fost la ocnă, dumneata? Întrebă el.

— Da, aveam acolo numărul O sută șaptesprezece.

— Și îndrăznești... mizerabile...

— Doctore, zise maiorul cu cea mai mare liniște, unii oameni sunt trimiși la ocnă pentru furturi, alții pentru asasinate. Alții pentru otrăvire...

Doctorul păli.

— Taci! zise el. Taci!

— Voi tăcea îndată ce ne vom putea înțelege.

— Ce voiești de la mine?

— Doctore, voiesc să-mi faci o spovedanie completă.

— Eu nu mă pot spovedi decât în fața lui Dumnezeu...

— Ba și în fața justiției, doctore.

— Dumneata nu reprezinți nici pe Dumnezeu, nici justiția!

— Nu, zise maiorul Avatar. Ai dreptate. Nu sunt judecătorul care condamnă în mod legal, nici Providența care lovește pe vinovați; dar poate că sunt instrumentul lui Dumnezeu. Ți-am spus-o și ți-o repet: eu am fost la ocnă. Și te rog să crezi că nu mi-e teamă să mă întorc acolo. Dacă nu obțin de la dumneata ceea ce voiesc, te voi uide... fără milă, fără îndurare...

— Și ce vrei de la mine?... vrei poate bani? exclamă doctorul cu dispreț.

Mayorul ridică din umeri.

— Dacă aș fi fost un tâlhar ordinar, zise el, te-aș fi prădat la dumneata. Și apoi știu bine că dumneata nici nu ești bogat, de vreme ce dai săracilor tot ce câștigi.

— Dar atunci ce vrei de la mine?

— Să vorbim serios și pe față, fără să căutăm a ne înșela unul pe altul.

Revolverul maiorului și titlul său de fost ocnaș puseseră pe gânduri pe doctorul Vicențiu.

Vedea bine că era în mâna acelui om și că trebuia să se supună.

— Fie, domnule, zise el, te ascult.

— Doctore, începu maiorul, nu e bine să vorbească cineva cu glas tare toată noaptea. Când a făcut o crimă nu trebuie s-o strige cu glas tare, de la miezul nopții și până în zorii zilei.

— Ah! exclamă doctorul, așadar dumneata ești convins că eu am făcut o crimă?

— Fără îndoială că sunt convins; și chiar dacă n-aș fi fost pe deplin încredințat, acțiunea dumitale de mai adineauri când ai încercat să te otrăvești cu fumul unui baston de ceară, m-a făcut să nu mai am nici o îndoială.

Doctorul rămase tăcut.

— Ai otrăvit, continuă maiorul, ai otrăvit o femeie care abia împlinise treizeci de ani, o femeie frumoasă, bogată...

— Domnule!

— O femeie care se numea baroneasa Miller, continuă maiorul Avatar.

— Dumneata știi numele ei?...

— Eu știu totul; și cu toate astea nu fac parte din aparatul polițienesc; lucrez pe cont propriu.

— Dar ce vrei de la mine? repetă doctorul pentru a treia oară.

— Vei vedea îndată.

Și cu un gest imperios, O sută șaptesprezece arătă doctorului un scaun.

Apoi continuă:

— Cu douăzeci și patru de ore înaintea făptuirii crimei, nici n-o cunoșteai pe baroneasa Miller, nici nu auziseși vorbindu-se despre dânsa. Nu erai călăuzit nici de ură, nici de lăcomie... Ai otrăvit-o pentru că ți s-a numărat suma de zece mii de franci.

Toate aceste amănunte erau așa de adevărate, așa de exacte, încât doctorul își prinse capul între palme și murmură:

— De ce mă mai torturezi atâta?... Mai bine dă-mă pe mâna justiției.

— N-a sosit încă momentul, urmă maiorul. Un om care face ceea ce am îndrăznit eu să fac, un om care se substituie agenților polițienești și Providenței, trebuie să aibă planuri mai complicate. Înțelegi ce vreau?... Va trebui să-mi dai pe mână pe complicele dumitale, sau mat bine zis pe complicitățile dumitale, căci sunt doi.

— Oh!... dar dumneata știi totul!... exclamă doctorul îngrozit.

— Ascultă-mă bine, urmă maiorul Avatar. Morții nu mai învie



niciodată. Sunt zece ani de când sărmana baroneasă Miller zace în mormânt. Justiția e cu totul străină de crima dumitale și poate că Dumnezeu însuși îți va acorda iertarea, căci în tot timpul acestor zece ani n-ai încetat nici o singură clipă de a-l ruga cu ardoare. Și rugile care le-ai înălțat spre dânsul sunt acelea care îl mișcă aproape întotdeauna; caritatea și munca. Dar complicitii dumitale, aceia care ți-au speculat tinerețea, ambiția și mizeria, aceia care au făcut dintr-un tânăr cinstit, dintr-un savant pasionat de adevăr, dintr-un cercetător înfocat un criminal de rând, aceia care te-au făcut instrumentul lăcomiei lor și ucigașul surorii lor trebuie pedepsiți.

— Sora lor!? exclamă doctorul, înspăimântat.

— Da, răspunse maiorul, era sora lor.

— Oh! mizerabil ce sunt.

— Și sora aceasta era mamă, urmă maiorul; lovind-o pe dânsa, ai lăsat orfane pe trotuarele Parisului două copilițe fără nici o vină...

Doctorul îl privea cu ochii răătăciți, sălbatici.

Maiorul continuă:

— Acum alege: sau voi chema îndată un agent de poliție și te voi da pe mâna lui, chiar dacă prin aceasta mi-aș face și mie rău, sau vei deveni sclavul meu și mă vei ajuta să pedepsesc pe adevărații vinovați...

Maiorul nici n-avusese timpul să sfârșească, că doctorul căzu în genunchi.

— O, Dumnezeule, murmură el, iartă-mă! Dacă nu-mi pot repara crima, dacă nu-mi stă în putință să redau o mamă copiilor ei, cel puțin de acum înainte toată munca, toată viața mea nu va mai fi decât pentru acești copii...

Maiorul îi apucă brațul.

— Așa te vreau, zise el. Căința dumitale mă asigură că îmi vei fi un ajutor puternic.

— Oh! exclamă doctorul; voi munci zi și noapte pentru bietele orfane.

— Trebuie mai mult decât atât, doctore.

— Ce trebuie să fac? Întrebă cu vioiciune omul acela cu părul albit înainte de vreme, în timp ce fața păru că i se luminează.

— Trebuie să mă ajuti să le redau averea, averea aceea care le-a fost furată!

Doctorul își înălță capul.

— Ai dreptate, zise el; și de acum sunt al dumitale cu trup și suflet. Ce trebuie să fac?

— Îți voi spune asta mai târziu.

Și maiorul se sculă și puse revolverul într-un colț; arma aceasta

nu-i mai era acum de nici un folos.

— Doctore, adăugă dânsul, întoarce-te la bolnavii dumitale...

— Cum? întrebă doctorul uimit, mă lași liber?

— Da, răspunse maiorul; cred în căința și în sinceritatea dumitale; sunt sigur că mă vei servi.

— Ți-o jur pe mormântul victimei mele, pe mormântul acelei nenorocite femei a cărei fantomă îmi amărăște zilele și-mi răpește somnul, murmură doctorul, cu vocea înăbușită.

— Te cred, de aceea te și las liber să pleci.

— Așadar, n-ai nevoie de mine?

— Astăzi nu. Dar mâine...

— Ah!

— Îți voi scrie câteva cuvinte și-ți voi da o întâlnire... Milon! strigă maiorul, ridicându-se.

Colosul stătuse respectuos în antecameră.

— Du-te de caută o trăsură pentru domnul, ordonă stăpânul...

— Cum, exclamă Milon uimit, îl lași să plece?

— Du-te! repetă maiorul, cu vocea imperioasă.

Milon se supuse.

După zece minute, un om care cu o oră mai înainte își văzuse capul aproape de eșafod, ieșea din vila Said, liber și ușurat de o greutate enormă.

Atunci maiorul zise lui Milon:

— Acum, ne trebuie milionul copilițelor. Vino!...

## Capitolul XIX

Parisul e și orașul minunilor; orașul în care toate se improvizează ca în vis, ca în miturile antice.

Pe la orele nouă dimineața, o trăsură se oprise în strada Grenelle, la poarta casei în care era ascunsă comoara.

Doi oameni coborâră dintr-însa: maiorul Avatar și Milon.

Deasupra porții erau mai multe placarde cu bilete de închiriat.

— Domnul e vărul meu și sosește din provincie; caută un apartament modest din cartierul acesta. Ce aveți de închiriat?

— Subsolul și etajul al doilea, răspunse portarul.

Maiorul surâse.

— O fi și vreo pivniță?

— Ar fi bună, își dădu cu părerea Milon, care adăugă că va primi în curând din provincie un transport de vinuri.

Apoi, înălțându-și capul cu mândrie, Milon preciză:

— Așa cum mă vezi, sunt proprietarul uneia dintre cele mai frumoase vii ale Franței.

La auzul cuvântului de proprietar, portarul se sculă cu respect și răspunse:

— Sunt cinci sau șase pivnițe libere; domnul va putea să aleagă pe aceea care-i va plăcea mai mult.

— Să vedem mai întâi apartamentul, zise maiorul, care se temea ca Milon să nu se trădeze. Ce preț are subsolul?

— O mie șase sute de franci.

O sută șaptesprezece și Milon vizitară apartamentul, îl găsiră pe plac și declarară că voiau să intre în posesia lui îndată.

— Să vedem și pivnițele, repetă Milon.

Portarul luă o lanternă și coborâră toți trei.

Ajunși în subteran, Milon își adună amintirile și căută să se orienteze.

Cavoul era la stânga; portarul părea că vrea să apuce spre dreapta.

— Dar pe aici? întrebă Milon.

— Pe aici, dacă doriți, răspunse portarul, sunt trei despărțituri una lângă alta.

În una din cele trei despărțituri era și faimosul cavou cu caseta.

Milon păru că stă la îndoială între două dintre cele trei compartimente.

— Vere, zise maiorul, știi ce?... la-le pe amândouă.

— Va fi cu două sute de franci mai mult, zise portarul.

— Totuna mi-e, răspunse Milon; le iau pe amândouă.

Pentru a activa mersul lucrurilor, maiorul scoase din buzunar o hârtie de cinci sute de franci și, întinzându-i portarului, zise:

— N-avem multă vreme de pierdut. Ți-am dat un termen înainte; cât trece mai mult va fi pentru dumneata.

Rămâneau o sută de franci pentru portar.

Bietul om, uimit de atâta dărnicie, răspunse că proprietarul aproba totdeauna închirierile pe care le făcea el și că domnii pot să se mute când vor voi.

Peste două ore un tapițer se prezentă, luă măsurile necesare și în aceeași seară domnul Joseph Baudoin, proprietar se instalează în noua sa locuință.

Nu erau încă transperante la ferestre, nici covoare pe jos, dar principalele mobile erau aranjate.

Mayorul Avatar venise să vadă cum mergeau cu instalarea.

Într-un geamantan pe care Milon îl adusese însuși cu trăsura erau faimoasele instrumente de care Milon, cu atâta naivitate, voise să se

servească cu o noapte înainte.

Casa din strada Grenelle era cât se poate de liniștită.

Portarul se culca la orele unsprezece.

La miezul nopții toate luminile erau stinse.

Milon și O sută șaptesprezece așteptară până la această oră, apoi coborâră, fără zgomot și fără lumină.

Fostul Valet de cupă, omul cu nume și fețe multiple, era dotat de la natură cu o bizară facultate: vedea prin întuneric tot așa de bine ca și o pisică. El luă brațul lui Milon și-l călăuzi; trecură prin dreptul lojei portarului, fără să facă cel mai mic zgomot.

Apoi, amândoi coborâră în pivniță.

Milon zise încetișor tovarășului său:

— Am observat bine zidurile, sunt neatinse.

Odată ajuns în pivniță, maiorul scoase o lumânare din buzunar și o aprinse.

Inima lui Milon bătea să-i spargă pieptul.

— Da!.. aici ascunsese cu zece ani înainte averea bietelor orfane.

Maiorul puse lumânarea jos și zise:

— Să vedem!... Orientează-te... Unde este piatra?

Milon se așeză lângă ușă și începu să numere cu atenție pietrele.

Când ajunse la cea de-a șasea se opri, stătu o clipă la îndoială, apoi, cu un gest sigur, zise:

— Acesta este!...

Și voi să înceapă lucrul.

Dar maiorul îi apucă brațul și-l opri.

— Dragul meu, zise el, dacă vei face zgomot, vei deștepta portarul din somn; și, cu toate că ești chiriașul pivniței, n-ai dreptul să strici zidurile.

— Cu toate acestea, zise Milon, mi se pare că alt mijloc n-avem...

— Eu cunosc un om, răspuse maiorul surâzând, care a găurit un zid cu o simplă pilă, fără să facă cel mai mic zgomot. Și omul acela sunt eu. Dă-mi instrumentele și luminează-mă.

Și cu răbdare, maiorul începu să desfacă puțin câte puțin cimentul care lega pietrele între ele.

Inima lui Milon bătea cu putere. Era incapabil să pronunțe un singur cuvânt.

— Stăpâne, zise el în cele din urmă, dominându-și emoția, am găsit ucigașii doamnei; vom avea acum și caseta; când vom începe cercetările pentru a regăsi copilițele?

— Măine, răspuse O sută șaptesprezece.

Și-și văzu de lucru înainte.

După ce piatra fu desprinsă, trebuia scoasă binișor de la locul ei.

Cu operația aceasta se însărcina Milon.

Piatra fu trasă puțin câte puțin, până când colosul putu s-o apuce în brațe. Atunci își încorda genunchii, o luă binișor și o lăsă la pământ fără cel mai mic zgomot.

Piatra avea o greutate de mai bine de două sute de kilograme.

Atunci Milon se repezi și-și introduse brațul în deschidere.

— E aici! exclamă el, înăbușindu-și un strigăt de bucurie.

— Taci, zise maiorul, care era la rândul său ușor emoționat.

Milon scoase din ascunzătoare o casetă mică de fier.

— Dar, zise maiorul, mi se pare că în casetă aceasta nu poate încăpea un milion...

— În aur nu, dar în hârtii, da. Și presupun că hârtiile au mereu aceeași valoare.

— Mai ales biletele de bancă, zise maiorul.

— La ce te gândești, stăpâne ? întrebă Milon.

— Mă gândesc, răspunse O sută șaptesprezece, că altădată mă numeam Rocambole și că pe atunci dacă ai fi fost singur cu mine în condițiile acestea și dacă am fi avut un milion în mâinile noastre, te-aș fi ucis cu cea mai mare nepăsare, cu cea mai mare liniște, pentru ca să rămân eu singur stăpân pe milion.

Milon tresări.

— Oh! stăpâne... zise el, sunt banii copilițelor!

— Dar acum, zise Rocambole, căci își reluase numele acesta teribil, sunt virtuos și n-ai de ce te teme... Vino!.. Să plecăm de aici!...

— Dar unde ne ducem acum? întrebă Milon neliniștit.

— În casă, pentru a vedea dacă caseta este intactă.

— Cândva aveam și cheia de la casetă, zise colosul.

— Și ai pierdut-o?

— Mi-au luat-o la ocnă.

— Ei bine, vom strica broasca... Mă pricep eu bine la de-alde astea... Nu sunt oare eu Rocambole?... sfârși maiorul surâzând.

Și ieșiră amândoi din pivniță, ducând caseta cu ei.

## Capitolul XX

Domnul Agénor de Morlux era legănat de cea mai dulce speranță în ziua în care tatăl său își fracturase piciorul...

Scrisoarea Antoinettei, aceea în care tânăra fată îi spunea: „Nu pleca, am nevoie de dumneata”, era prima victorie din campania amoroasă pe care o întreprinsese.

Ziua i se păru lungă, de la opt dimineața până la patru după

prânz.

De aici înainte orele i se păreau nesfârșite.

Pentru a mai ucide timpul până la orele opt, se duse să cineze la „Café-Anglais”, unde spera să-l întâlnească și pe domnul Oscar de Marigny.

Agénor simțea nevoia de a împărtăși și prietenului său acest succes.

Dar, și pentru lăudăroși, ca și pentru restul muritorilor, sunt unele fatalități.

În ziua aceea domnul Oscar de Marigny cina în altă parte.

Agénor își oferă o cină bogată, succulentă, pe care o stropi cu o sticlă de vin Chateau-Lafitte, fumă câteva țigări de cea mai bună calitate, mai rătăci vreo oră de-a lungul bulevardului și, în cele din urmă, la orele opt fără un sfert era la poarta doamnei Raynaud.

Portarul, care-l văzu trecând, îi surâse cu înțeleas:

— Doamnele vă așteaptă, îi zise el.

Urcând treptele, Agénor își spunea:

— E o afacere dinainte hotărâtă. Cred că mâine voi putea să mă duc la un tapițer pentru a comanda mobilierul Antoinettei.

Mama Philippe rămăsese sus, vrând să deschidă ea însăși ușa nobilului vizitator.

În salonașul care servea în același timp și de cameră de lucru Antoinettei, doamna Raynaud stătea lungită într-un fotoliu, lângă cămin.

Tânăra fată se afla lângă fereastră, la o masuță și lucra la o broderie.

O singură lampă lumina întreaga încăpere, care avea o înfățișare destul de plăcută, s-ar putea zice chiar cochetă.

Agénor observă toate acestea dintr-o aruncătură de ochi.

Se aștepta să găsească multă mizerie.

Doamna Raynaud era femeie bine crescută, care frecventase, altădată, înalta societate.

Primirea demnă pe care i-o făcuse bătrâna institutoare îi încurcă puțin planurile tânărului bulevardist al Parisului.

Antoinette se sculase cu o simplitate atât de demnă și întinsese mâna domnului Agénor cu atâta noblețe, încât tulburarea tânărului crescui și mai mult.

Cu toate că în teorie îi plăcea să se numească „copil blazat”, Agénor avea un fond de timiditate natural, care nu dispăruse încă și pe care în zadar încerca să-l ascundă sub masca aroganței.

Liniștea și simplitatea Antoinettei îl uimeau.

— Domnule, îi zise frumoasa fată, după ce schimbaseră mai întâi

câteva cuvinte banale, te-ai arătat așa de bun, așa de generos cu mine, încât nu mai stau deloc la îndoială și-ți deschid inima ca unui prieten bun. După cum ți-am scris, am o soră și amândouă suntem orfane. Până azi dimineață nu știam numele familiei noastre și nici acum nu știu încă unele lucruri. Îmi amintesc numai că mama noastră era, dintr-o familie bună, că purta un titlu și că avea avere; mai știu că un servitor al nostru, pe care eu și sora mea îl iubeam din tot sufletul, atât era de bun și de devotat, zace și acum în închisoare, victimă a vreunei persecuții pe care n-o cunosc. Ce s-a făcut cu averea mamei mele? Avere care trebuia să fi fost foarte mare judecând după amintirile din copilăria mea. Niciodată n-am știut-o... Dar e cu neputință ca averea aceasta să nu se poată regăsi! E cu neputință ca un nenorocit să sufere de pe urma unei crime pe care n-a săvârșit-o! Din nenorocire, domnule, două sărmame orfane ca noi nu pot avea multă trecere în lumea asta pentru a afla ce s-a întâmplat. Dumneata mi-ai ieșit în cale. Vrei să fii prietenul nostru și să te interesezi de nenorocitul acela care zace în închisoare?

Cuvintele Antoinettei exprimau atâta sinceritate și noblețe, atâta simplitate și încredere, încât Agénor se înroși și-i fu rușine de planurile necinstite pe care le avea.

Doamna Raynaud nu-și părăsise deloc fotoliul, nici Antoinette lucrul la broderie.

Nici un cuvânt de dragoste nu fu pronunțat.

Agénor era ca fascinat și tot curajul, toată îndrăzneala sa de cuceritor dispăruseră.

— Domnișoară, zise el, tatăl meu, baronul de Morlux, e un om puternic; are legături cu persoanele cele mai înalte și, desigur, cu ajutorul său, voi putea să scoatem adevărul la lumină și să eliberăm din închisoare pe nenorocitul acela de care vă interesați.

Apoi, cu oarecare emoție, adăugă:

— Cât despre averea dumitale, domnișoară, îți jur că-ți va fi înapoiată, chiar dacă acela care te-a despuiat de ea ar fi rege.

— Ai o inimă nobilă, zise ea; îți mulțumesc din tot sufletul pentru bunăvoința pe care mi-o arăți.

Tânăra fată îi întinse mâna pentru a doua oară.

Agénor înțelese că trebuia să se retragă; dar, cu umilință, cu respect își ceru voie de a reveni a doua zi.

Antoinette nu putu să se împotrivească.

Așadar, Agénor plecă încântat și alergă de-a dreptul la club, cu speranța că se va întâlni, în sfârșit, cu amicul său domnul Oscar de Marigny.

Așa e făcut omul, totdeauna are nevoie de un confident.

Domnul Oscar de Marigny sosise cu câteva minute mai înainte.

— Ei bine, îi zise el, întâmpinându-l, unde ai ajuns cu mica ta intrigă de amor?

— Ah! drace, răspunse Agénor; asaltul va fi mult mai greu decât credeam eu la început. Fetița aceea își ia într-adevăr aerele unei ducese....

— Dacă o iubești, de ce nu te căsătorești cu dânsa?

— Ah!

— Așadar te-ai gândit la asta?

— Desigur.

— Agénor, dragul meu amic, zise domnul de Marigny, știam eu bine că tu nu ești vicios decât în aparență. Te arăți plin de răutate... dar în realitate ești ca un copil...

— Așa crezi?...

— Fără îndoială... Și de ce ar fi altfel? Întâlnești în calea ta o fată tânără, drăguță, virtuoasă, bine crescută. Atâta doar că biata fată e săracă, dar tu ești destul de bogat și pentru doi... Nu-i așa că e foarte natural s-o iei, de soție?

— Dragul meu Oscar, răspunse Agénor, mi se pare că vorbești aiurea.

— Cum?... Nu sunt acestea gândurile tale?

— Nicidecum, dragul meu.

— Așadar nu te gândești s-o iei în căsătorie, cum îmi spuneai odinioară?

— Ba da... mă gândesc...

— Eu nu mă prea pricep la dezlegatul enigmelor, dragul meu Agénor, de aceea ai face bine să te explici.

— E foarte simplu.

— Ah! să vedem!

— Mititica e săracă, dar poate să devină foarte lesne bogată... înțelegi tu?

— Cum?... în ce mod să devină bogată?

— Oh!... într-un mod foarte simplu... Regăsind averea mamei sale, care i-a fost răpită... căci, trebuie să-ți spun, mama fetei era bogată, era baroneasă și poseda o avere considerabilă...

— Mi-e milă de tine, răspunse Oscar de Marigny; ești într-adevăr omul secolului.

Oscar de Marigny n-avu timp să-și completeze gândul asupra, obiceiurilor timpului, căci un membru al cercului se apropie înspăimântat de Agénor.

— Dragul meu, îi zise el, nu știi ce i s-a întâmplat tatălui dumitale! Și-a fracturat piciorul.



— Dar unde?... Când?... întrebă Agénor emoționat.

— Pe când ieșea de la club, acum o oră.

Agénor se repezi afară, se urcă în trăsura domnului Oscar de Marigny și alergă în strada Universității.

În clipa aceea din palat tocmai ieșise doctorul Vicențiu.

Agénor îl găsi pe tatăl său slăbit, ca după o lungă suferință, cu fața de o paliditate extremă.

Văzându-și copilul, accidentatul, căută să-și înăbușe durerea și să înlăture neliniștea care îl zguduia de câteva minute.

— Nu fi îngrijorat, copilul meu, zise el, e o simplă fractură. Până într-o lună voi fi în picioare ca să pot pleca...

— Să pleci! exclamă Agénor, mirat.

— Da, răspunse baronul, vreau să fac o călătorie mai lungă. Parisul mă obosește...

Domnul de Morlux își privea copilul și atunci, pentru întâia oară, simți bine ce legătură puternică exista între ei.

— Dacă nu mă înșel, trebuie să împlinești în curând douăzeci și șase de ani.

— Peste două luni, tată.

— Ar trebui să te căsătorești.

Agénor tresări.

— Ah! pe onoarea mea, tată, exclamă el, tocmai la asta mă gândesc și eu de câteva zile. Sunt înamorat.

— De cine?... întrebă tatăl, încercând să suradă.

— De o fată tânără, frumoasă, spirituală, cinstită...

— Și săracă!... zise domnul de Morlux; dacă pe lângă atâtea calități ar mai fi și bogată, ar fi într-adevăr prea mult...

— Ah!... cine știe?... zise Agénor.

— E bogată?

— Nu, dar poate deveni bogată.

— Cum asta?

— E o sărmană orfană, a cărei avere a fost furată, și eu mi-am pus în gând să-l descopăr pe răpitor și să redau averea fetei.

Domnul de Morlux se ridică în sus și se simți puțin tulburat.

— Da, tată, reluă Agénor. Sunt două surori, două orfane... Mama lor, baroneasa Miller...

Domnul de Morlux scoase un țipăt teribil și căzu fără forță pe spate, spre cea mai mare uimire a fiului său.

## Capitolul XXI

Domnul baron de Morlux era un om inteligent, dar un spirit cât se poate de slab.

Oamenii care nu cred în Dumnezeu, cred de obicei în alte lucruri: în mediumuri, în mese care se învârtesc și în tot soiul de spirite. Nimeni nu poate fi mai superstițios decât un filozof.

Cu douăzeci de ani înainte, domnul de Morlux călcase totul în picioare; mersese pe calea crimei, cu capul sus, fără să privească înapoi, fără să tremure, fără remușcare.

După moartea acelei surori, pe care nimeni n-o cunoștea la Paris, el împreună cu fratele său, intraseră în posesia moștenirii fără să se mai îngrijească de copiii baronesei. E în privința aceasta un mister pe care îl vom explica mai târziu.

Baronul își pierduse soția aproape îndată după acest eveniment, și acea întâmplare dureroasă abia dacă-i întunecase fruntea timp de câteva zile.

Avea un singur copil; îl internă într-un colegiu și se îngriji foarte puțin de el. La optsprezece ani îl emancipase. Cu cea mai mare indiferență, îl pusese în stăpânirea averii ce i se cuvenea de drept.

Nici o umbră de răzbunare nu-i tulburase viața.

Traiul ușor pe care îl ducea îl absorbi așa de mult, încât remușcarea nu mai găsisese nici un locșor în sufletul său.

Norocul îl urmărise toată viața.

Căpătase mai multe moșteniri; fusese iubit de o femeie pe care Parisul întreg o adorase.

Ținea cai de curse și luase premii însemnate pe hipodromurile lumii întregi.

Adeseori îi auzai spunând:

— Omul se naște fericit sau nenorocit. Orice ar face nu-și poate schimba destinul. Eu m-am născut fericit; steaua mea nu mă va părăsi niciodată.

Dar iată deodată, numai în spațiul a câtorva ore, nenorocirea se abătuse asupra sa.

Își frânsese piciorul, se întâmplase ca medicul care fusese chemat să-l îngrijească să fie tocmai instrumentul crimei sale de odinioară. În fine, fiul său venea să-i spună: „Sunt înamorat de o fată a cărei avere a fost furată și fata aceasta se numește domnișoara Miller”.

Era destul pentru ca să-și piardă capul.

Căzuse pe spate, cu mâinile zbârcite, cu ochii înfrigurați.

— Ce ai, tată? strigă Agénor, înspăimântat.

Baronul avu o ultimă licărire de prezență de spirit.

— Mă doare piciorul! zise el.

Agénor chemă servitorii în ajutor.

Domnul de Morlux delira de acum.

Pronunța cuvinte fără nici un înțeles, privea fix înaintea sa, ca și cum ar fi fost chinuit de o viziune. Starea aceasta continuă până în ziuă.

Agénor stătea mereu lângă patul tatălui său.

În zorii zilei, un servitor se duse după medicul care-l îngrijea de obicei pe domnul de Morlux.

Când i se spuse că doctorul Vicențiu era acela care făcuse pansamentul, medicul se înclină.

Apoi pretinse că starea în care se găsea baronul era rezultatul durerii fizice și că nu era nimic grav.

Prescrise un calmant și se retrase.

În cele din urmă, Agénor adormise într-un fotoliu, la căpătâiul tatălui său.

Dar acesta se deșteptă peste puțin timp.

Când Agénor deschise ochii, baronul era mai liniștit.

Ziua făcuse să piară fantomele, și domnul de Morlux își regăsise toată prezența de spirit; se temea ca nu cumva în timpul delirului său să fi scăpat vreo vorbă compromițătoare în privința doamnei baronese Miller.

— Dragul meu Agénor, zise el, te-am speriat astă noapte, nu-i așa?

— Da, tată. Pronunțai cuvinte fără nici un înțeles.

— Dar ce s-a întâmplat?... Ce spuneam eu? Ce mi-ai spus tu?

— Îți vorbeam despre proiectele mele de căsătorie, zise Agénor.

— Ah! e adevărat. Și cu cine vrei să te căsătorești?

— Cu o tânără fată, numită Antoinette Miller.

De astă dată domnul de Morlux rămase nepăsător.

— Ah! foarte bine, zise el. Dar o iubești?

— Da, tată. Dar... chiar în clipa în care am pronunțat numele fetei, ți-ai pierdut cunoștința.

— Da?

— Un moment am crezut că numele acesta îți este cunoscut, tată.

— Nicidecum, răspunse domnul de Morlux cu cea mai mare liniște; afurisitul ăsta de picior mi-a făcut festa.

Apoi, după un moment de tăcere:

— Și-mi spuneai că acea tânără fată a fost jefuită de moștenirea mamei sale?...

— Da, tată.

— De către cine?

— Antoinette nu știe lucrul acesta, dar Milon trebuie să-l știe.

La auzul acestui nume domnul de Morlux se îngălbeni, dar Agénor

nu băgă de seamă și continuă:

— Trebuie să-ți spun, tată, că mama acestor domnișoare avea un servitor, bătrân, foarte devotat, care a fost aruncat în închisoare pentru o crimă de care nu se făcuse vinovat.

— Haida, de! zise baronul cu neîncredere. Nu e trimis nimeni la închisoare fără să fie vinovat.

— Și cu toate acestea se pare că Milon e nevinovat.

— De unde știi lucrul acesta?

— Antoinette mi-a spus-o, și eu o cred, tată.

Domnul de Morlux se sili să surâdă.

— Așadar, zise el, omul acela e la ocnă?

— Da, și voi avea nevoie de sprijinul dumatăle, tată.

— Pentru ce?

— Pentru ca să-l scoatem pe Milon din închisoare și să redăm Antoinettei averea mamei sale.

— Vom vedea... vom vedea... zise baronul. Ah!... sufăr niște dureri oribile.

— Iartă-mă, tată, zise Agénor, că am venit să-ți vorbesc de asemenea lucruri, astăzi, când ești pe patul durerii... Aș fi făcut mai bine să vorbesc unchiului meu, vicontelui.

Domnul de Morlux tresări din nou.

— Ah! da, zise el, asta e o idee, unchiul tău e un om serios. Are relații întinse, cunoaște multă lume. Ai dreptate, trebuie să vorbești unchiului tău; sau mai bine... îi voi vorbi eu însumi... Vrei să-i scriu eu câteva cuvinte și să-l rog să vină pe la noi?

— Ești prea bun, tată, exclamă Agénor, emoționat.

Și, în același timp, trase o măsută lângă patul bolnavului.

Domnul de Morlux scrisese:

*„Dragul meu frate.*

*Mi s-a întâmplat un accident astă noapte. Mi-am fracturat un picior. Din această cauză nu pot veni pe la tine, și cu toate acestea trebuie să ne vedem fără întârziere.”*

Puse scrisoarea în plic și scrisese adresa:

*Domnului viconte de Morlux, strada Pépinière.*

— la o trăsură, zise baronul fiului său, și du-i tu însuși scrisoarea. E încă dimineață și unchiul tău trebuie să fie acasă.

Agénor luă scrisoarea, dar când se pregătea să plece, tatăl său îl chemă înapoi.

— Dacă vrei ca treaba să meargă bine, îi zise el, să nu vorbești nimănui nici despre planurile tale, nici despre domnișoara Miller, nici

despre omul acela...

— Milon.

— Milon, fie. Du-te, copilul meu, și vino să mă vezi, peste zi, sfârși baronul, întinzând mâna lui Agénor.

Acesta plecă, și fu atât de stăruitor, încât, peste o oră, domnul viconte de Morlux sosea la fratele său, în strada Universității.

Viconte de Morlux era cu șase ani mai mare decât baronul.

Era un bătrân mic de statură, cu buzele uscate, cu ochii reci, cu fața palidă.

Avea vocea ascutită, severă, mușcătoare.

— Ce s-a întâmplat, Philippe? întrebă el, intrând.

— Ah! sărmanul meu Carol! zise baronul, făcându-i semn să închidă bine ușa, suntem pierduți!

— Ce fel de vorbă e asta? întrebă viconte de cea mai mare liniște.

— Ora pedepsei a sosit!

Domnul Carol de Morlux își păstră mereu liniștea disprețuitoare.

— După câte știu, zise el, ți-ai rupt un picior?

— Da.

— Și ai căzut în delir?...

— Da. Știi însă cine era medicul care mi-a bandajat piciorul? Era studentul din strada...

— E o coincidență doar, răspunse Carol, fără să se tulbure. Și te-a recunoscut?

— Da... Și m-a sfătuit să mă căiesc.

Carol ridică din umeri; pe buzele sale mici și uscate flutură un surâs sarcastic.

Baronul continuă:

— Oh! și nu e numai atât... Agénor, fiul meu, e înamorat de o fată...

— Ah! exclamă viconte de cea mai ușoară tresărire. Și ce-i cu asta?

— Acea fată se numește Antoinette Miller... înțelegi acum?

Carol încruntă din sprâncene.

— Și altceva?

— Fata își știe numele... și mai știe încă că de pe urma mamei ei a rămas o avere mare, care i-a fost răpită.

— Numai atât? murmură viconte de Morlux cu un surâs amar.

— Ea mai știe că Milon e la ocnă, iar Agénor a venit să mă roage să-l scot de acolo... înțelegi acum? întrebă baronul cu vocea tremurătoare.

— Înțeleg mai cu seamă un lucru, răspunse Carol cu răceală, înțeleg că fiul dumitale, Agénor, e un mare dobitoc de vreme ce a

venit să-ți spună ceea ce ți-a spus.

Și domnul viconte Carol de Morlux începu să râdă sarcastic și adăugă:

— N-ar fi putut altcineva să se arunce mai de-a dreptul în gura lupului decât așa...

## Capitolul XXII

Credem că a sosit timpul să explicăm cum se face că Agénor de Morlux era cu totul străin de numele domnișoarei Antoinette Miller, cum se face că nici nu știa măcar că tatăl său avusese o soră.

Explicația aceasta vom găsi-o în caseta de fier pe care am văzut-o în mâinile maiorului Avatar și ale lui Milon.

Milon închise ușa cu grijă și maiorul puse niște transperante la fereastră de teama vreunei priviri indiscrete. După aceea Milon puse caseta pe masă. Maiorul îi examinează broasca cu cea mai mare atenție.

— Amicul meu, zise ei lui Milon, dacă vom încerca să stricăm broasca, ne vom pierde timpul în zadar. Dă-mi mai bine un ciocan.

— Dar, stăpâne, de ce să deschidem caseta aceasta acum?...

— Ah!... Sunt două motive puternice, dragul meu... Mai întâi trebuie să ne convingem că milionul se găsește într-însa intact.

— Oh!... în privința asta nu ne putem îndoi; dacă ar fi găsit cineva caseta ar fi luat-o cu totul.

— Așa cred și eu; dar mai e și un alt motiv mai puternic.

— Ah

— De vreme ce doamna baroneasă Miller, continuă maiorul Avatar, a ascuns banii fiicelor sale, de vreme ce a fost nevoie de atâta mister pentru ca banii aceștia să fie păstrați intacti, desigur că vreun secret teribil apăsă asupra vieții stăpânei tale.

— Ah!... cât despre asta nu mai încapă nici o îndoială, stăpâne.

— Deci, e imposibil ca în caseta aceasta să nu mai fie nimic altceva decât aur și hârtii de bancă.

— Dar ce poate să mai fie încă?

— Vreo scrisoare, vreun manuscris... știu și eu ce?... Ceva care să ne indice lucruri pe care nu le cunoaștem.

— Ai dreptate, stăpâne, zise Milon.

Și aduse ciocanul cerut.

— Acel ceva, continuă maiorul Avatar, ne va da poate puțința de a pedepsi mișelia celor doi frați asasini; căci îmi închipui că nici tu nu socoti să ne adresăm justiției.

— Desigur, murmură Milon; aș fi trimis din nou la ocnă!...

— Mai e vorbă?...

Și în timp ce maiorul căuta să deschidă caseta, scoțând balamalele, Milon îl privea și încerca să-și adune amintirile.

— Ah! zise el, deodată, acum îmi amintesc un lucru, stăpâne. Când am intrat în serviciul doamnei, dânsa se întorcea din Germania și era în doliu. Fetițele aveau un an. Doamna luase cu chirie un hotel mobilat și la început vorbea numai limba germană. După ce a cumpărat însă casa din strada Lile, mi-a adresat cuvântul în limba franceză, și am rămas uimit când am văzut cât de bine vorbește: dar cu bonele pe care le adusese cu dânsa vorbea mereu numai nemțește. Într-o zi, doamna baroneasă a plecat pe jos de acasă, pe la amiază, și nu s-a întors decât foarte târziu. Avea fața scaldată în lacrimi și am auzit-o murmurând:

— O, sărmana mea mamă!...

În timpul acesta maiorul Avatar desprinsese capacul cutiei. Atunci, amândoi putură să-i vadă conținutul.

La fund erau câteva rulouri de aur și deasupra bilete de bancă.

Era un milion numai în bilete, rentă franceză și străină.

Deasupra era un plic mare, pe care scria:

*„Fiicelor mele Antoinette și Madeleine sau acelor care vor găsi această casetă.”*

— Iată ceea ce căutam, zise maiorul Avatar, dând deoparte caseta, ca și cum vederea atâtor bani i-ar fi făcut rău.

Și desfăcu plicul. Două hârtii căzură dintr-însul.

Una era o scrisoare; caracterele literelor erau fine, alungite; se cunoștea bine că era mâna unei femei.

Scrisoarea glăsuia:

*„Se va găsi în plicul acesta trista poveste a vieții mele; se vor afla persecuțiile pe care le-am îndurat din partea a doi mizerabili — așa zișii frații mei — care pizmuiesc averea mea și a sărmanelor mele fetițe.*

*Dacă scrisoarea aceasta va cădea în mâinile voastre, drăguțele mele copile, va însemna că credinciosul meu mandatar va fi putut să scape această mică parte a averii mele din mâinile bandiților care voiesc să ne despoaie.*

*Dacă, din întâmplare, caseta aceasta se va rătăci și va cădea în mâini oneste, rog în genunchi să fie dată justiției franceze, care niciodată nu lasă crimele nepedepsite.*

*Sofia Miller”*

A doua hârtie era un manuscris destul de voluminos, care purta titlul.

*Povestea unei greșeli*

Se puteau distinge în manuscrisul acesta două scrisuri deosebite.

Reieșea că primele pagini erau scrise cu mult înaintea celorlalte.

Paginile din urmă erau scrise de aceeași mână care semnase *Sofia Miller*. Fără îndoială, baroneasa continuase un manuscris început de o mână străină.

Dedesubtul titlului maiorul Avatar citi:

*„Fiicei mele,  
29 Octombrie 1830.*

*Copila mea, eu sunt mama ta și cu toate acestea nu m-ai văzut niciodată; și poale că nici de acum înainte nu vei putea să mă vezi. M-am despărțit de tine chiar în ziua în care te-ai născut; căci, vai!... tu ești fructul unei greșeli.*

*Cu toate acestea, într-o zi vei deveni femeie și vei avea dreptul să o acuzi pe mama ta; trebuie să știi numele meu.*

*Mă numesc vicontesa de Morlux și am astăzi treizeci și șase de ani.*

*Desigur că pentru multă lume sunt o femeie bătrână, care n-ar mai fi trebuit să se gândească decât la îndatoririle sale de soție și de mamă, căci, draga mea, am un soț și doi fii, dintre care unul are aproape douăzeci de ani.*

*Dar am fost atât de nenorocită, încât Dumnezeu îmi va ierta greșeala.*

*M-am căsătorit la șaisprezece ani, cu domnul Viconte de Morlux, un om în vârstă, blazat, fără inimă, căruia niciodată nu i-a fost milă nici de tinerețea mea, nici de candoarea mea de fată neprihănită.*

*Timp de optsprezece ani, omul acesta mi-a chinuit viața cu legături scandaloase și afișate. A avut sinistru îndrăzneală de a-și aduce metresele chiar în casă.*

*Am petrecut optsprezece ani plângând mereu, plecându-mi fruntea sub jugul acelui om de fier, care ar fi fost în stare să mă ucidă dacă mi-ar fi cunoscut greșeala.*

*Într-o zi, pe când eram cu fața scăldată în lacrimi, un bărbat tânăr, viteaz, iubitor, un om cu sufletul cavaleresc, a îngenuncheat în fața mea.*



*Era tatăl tău.*

*Durerea mă făcuse nebună; fericirea m-a făcut să uit totul.*

*Tatăl tău, contele Z... era atașat la ambasada Austriei.*

*Timp de doi ani, dragostea noastră a fost un adevărat vis. În timpul acesta, vicontele de Morlux, cu toate că era bolnav și peste măsură de îmbătrânit, petrecea în Italia cu o cântăreață.*

*În lipsa lui, te-am simțit mișcându-le în pânțele mele și m-am văzul pierdută.*

*Un medic m-a salvat. Mi-a ordonat să plec la Kissingen, în Bavaria; am plecat singură, întovărășită numai de o cameristă, care îmi era foarte devotată.*

*Fiii mei, pe care nu îndrăznesc să-i numesc frații tăi, erau pe atunci în liceu.*

*Tatăl tău mă aștepta la Kissingen.*

*Într-o căsuță mică, izolată, ascunsă, sub un nume străin, am așteptat nașterea ta, drăguța mea copilă.*

*Ce zi de bucurie și de remușcări a fost ziua aceea!*

*Și ce zi de doliu și de disperare a fost ziua în care a trebuit să mă despart de tine!*

*Tatăl tău te-a luat cu el ca pe o comoară și te-a dus într-un bătrân castel pe care îl posedă în Boemia.*

*Acolo vei crește. Sofia mea adorată, acolo te vei face fată mare și frumoasă.*

*La rândul tău vei fi iubită, adorată poate.*

*Ah! numai de ar fi bărbatul acela, demn de atâta fericire!*

*Va veni o zi când vei întreba poate pe tatăl tău despre mama ta.*

*În perspectiva acelei zile îți scriu rândurile acestea. Iartă-mă, copila mea; nu mă blestema... Adio...*

*A la mamă dezolată*

*Vicontesa de Morlux"*

În punctul acesta, maiorul Avatar își întrerupse cititul.

— Ah! zise el, acum încep să înțeleg.

— Da?... întrebă Milon cu bucurie.

— Stăpâna ta era o copilă necunoscută în familia mamei ei...

— Dar atunci, întrebă Milon, cum se face că era baroneasă?

— Prostule!... se măritase cu un baron...

— Dar averea?

— Era moștenirea de la tatăl său și de la soțul ei.

— Ai dreptate.

Și maiorul Avatar citi mai departe manuscrisul.

## Capitolul XXIII

Urma o a doua scrisoare, scrisă de aceeași mână.  
Era datată *iulie 1848* și concepută astfel:

*„Copila mea,*

*Viconte de Morlux e mort. Sunt văduvă. Vai!... tatăl tău e mort, de asemenea și ai rămas singură pe lume. Dar de acum înainte voiesc să-mi repar greșeala și să-ți redau, pe mama ta. Vai!... Aceasta nu va fi, e adevărat, pentru prea multă vreme, căci durerea m-a îmbătrânit înainte de vreme; în schimb, frații tăi ie vor iubi așa de mult!*

*Ah! Inima îmi crește de bucurie când mă gândesc la cele întâmplate.*

*Cât timp a trăit tatăl tău aveam știri despre tine, de două ori în fiecare an. N-am putut să te văd niciodată, dar știi bine că ești frumoasă.*

*Astăzi nu mai știi nimic, căci sunt doi ani de când n-am m-ai primit nici o scrisoare de la Viena; din jurnale am aflat de moartea scumpului meu conte Z...*

*Ce s-a ales de tine, drăguța mea?*

*În ultima sa scrisoare, contele îmi anunța apropiata ta căsătorie, cu un ofițer austriac, baronul Miller.*

*Poate că, astăzi ești mamă fericită și nu mai ai nimic de dorit în lumea asta.*

*Și, cu toate acestea, sărmana ta mamă n-ar vrea să moară fără să te fi văzut și să te fi îmbrățișat măcar o singură dată.*

*Vreau să-mi repar greșeala, aducându-te în sânul familiei mele.*

*Acum nu mai ești o copilă a întâmplării, mulțumită generozității fraților tăi am putut să te adopt. Iată ce s-a întâmplat:*

*Fiul meu cel mai mare, Carol, a intrat acum opt zile în camera mea și îngenunchind în fața mea mi-a zis:*

*„— Buna mea mamă, Philippe și cu mine știm că tatăl nostru te-a făcut cea mai nenorocită dintre femei și că prin purtarea sa a legitimai în parte greșeala pe care ai făcut-o... Căci noi știm totul. Dumneata ai o fiică. Tatăl ei, contele... era unul din cei mai mari seniori unguri, a căror avere este foarte mică, ca să nu zicem nulă. Contele a murit. Și cine știe? Poate că fiica sa zace în cea mai completă mizerie. Noi însă suntem bogați și averea noastră poate fi împărțită foarte bine și în trei părți. Voiești s-o aducem și pe sora noastră pentru, ca s-o așezăm la masa familiei?”*

*Înțelegi bine, drăguța mea, cât de mare mi-a fost bucuria.*

*„— Iată ce-ți propun, a continuat Carol. Vom pleca toți trei la Kissingen, vei scoate actul de naștere al Sofiei și vei adopta-o printr-un act în regulă. Niciodată nu se vor afla la Paris lucrurile acestea: dar fiica dumitale, sora noastră, să vină ca o rudă sub acoperământul nostru și să-ți îndulcească bătrânețile. Eu sunt flăcău; Philippe și-a pierdut nevasta și n-are decât un singur copil. Secretul va rămâne pentru totdeauna între membrii familiei. Plec astă seară la Kissingen, împreună cu Carol și cu Philippe”...*

Aici se sfârși partea cea veche a manuscrisului; era ușor de văzut că cele două scrisori care o compuneau erau foarte departe una de alta și că mai târziu fuseseră reunite în același caiet.

Acum urma scrisul baronesei Miller.

*„În ziua în care am primit această a doua scrisoare a mamei mele, scria tânăra femeie, o nenorocire crudă mă lovise.*

*Crescută de tatăl meu, contele Z..., fusesem adusă la Viena la vârsta de șaptesprezece ani.*

*Contele Z... nu era bogat; dar ocupa la curte o poziție foarte distinsă și încasa în fiecare an sume considerabile.*

*Trăiam deci ca o fată bogată, în mijlocul unei lumi alese și elegante; luam parte la toate serbările.*

*Un colonel de hulani, baronul Miller, mă văzu, se îndamoră de mine și-mi ceru mâna.*

*Abia trecuseră șase luni de la căsătorie și tatăl meu muri, după o scurtă suferință; dar dragostea soțului meu, pe care-l adoram, mi-a îndulcit durerea și peste puțin timp inima îmi palpita de o fericire nouă.*

*Eram mama a două copilițe drăgălașe, două copilițe gemene; voi, drăguțele mele.*

*Tatăl vostru, baronul Miller, era unul dintre cei mai bogați nobili ai imperiului austriac.*

*El îmi făcuse o dotă de două milioane de taleri, adică mai mult decât opt milioane de franci.*

*Vai!... această avere, imensa avere avea să fie izvorul tuturor nenorocirilor noastre.*

*Mama mea nu-mi cunoștea căsătoria; dar fiii săi, Carol și Philippe de Morlux, o cunoșteau.*

*Pe când spuneau mamei mele că, poate, eram săracă, știau bine că eram proprietara unor domenii princiare.*

*Și de atunci gândul criminal de a pune mâna pe această avere a*

încolțit în mințile lor.

*Italia austriacă se răsculase; Veneția se proclamase republică. Milanul chema pe regele Carol Albert ca pe un eliberator.*

*Armata austriacă, în care avea comanda și tatăl tău, s-a întâlnit cu armata piemonteză în câmpurile Navarei. A fost ucis în luptă, după ce câștigase bătălia; ultimul glonț al dușmanului a fost pentru el.*

*Moartea sa v-a lăsat orfane și pe mine văduvă; domnul Carol de Morlux a aflat lucrul acesta chiar înaintea mea.*

*Acum înțelegeți bine de ce o sfătuipe pe mama mea să mă adopte.*

*Dacă voi mureați, moștenitoarea voastră de drept eram eu; și dacă muream eu, mama mea trebuia să mă moștenească în virtutea aceluia nenorocit act de adopțiune, pe care am avut slăbiciunea de a-l subscrie.*

*Dar putea cineva să bănuiască astfel de crime?*

*Scrisoarea mamei mele, care mă găsea în niște momente atât de nenorocite, a fost pentru mine o consolare supremă.*

*Aveați atunci un an, drăguțele mele; puteați, prin urmare, fără primejdie, să suportați oboselile unei călătorii mai lungi.*

*Am simțit vibrând în mine o fibră pe care n-o mai simțeam niciodată. Cugetam mereu la mama mea și am plecat, luându-vă și pe voi cu mine în Franța.*

*Fratele meu, Carol, îmi ieși în întâmpinare la Strasbourg.*

*Mă primi cu cea mai mare dragoste și-mi declară că va fi un adevărat tată pentru voi, bietele mele copilițe.*

*Pe drum el a mai adăugat:*

*„— Scumpa mea surioară, știi ce mister apasă asupra nașterii dumitale. Nu e de nici un folos să facem, să afle secretul acesta societatea pariziană, care are pentru mama noastră cea mai mare stimă și venerație. De aceea ți-am pregătit de mai înainte o stare civilă falsă. Vei fi o nepoată a tatălui meu, care și-a măritat pe una dintre surori în Germania.”*

*„— Voi fi orice veți voi, răspunsei eu, numai s-o pot vedea pe mama.”*

*Sosirăm la Paris. Philippe de Morlux, acela care purta titlul de baron, îmi aranjase un apartament în hotelul Coloniilor.*

*Acolo am locuit la început.*

*O oră după aceea sosea și mama mea.*

*Dânsa m-a luat în brațe și plângând m-a acoperit de sărutări în prezența fraților mei, care păreau și ei mișcați.*

*Cât despre voi, micuțele mele, ați fost devorate de atâtea sărutări.*

*Printre lacrimi surâdeam de atâta fericire. Timp de un an am dus o*

*viață fericită. Voi creșteți, drăguțele mele, și drăgălășenia voastră, dragostea mamei, afecțiunea fraților mei făceau să-l uit pe tatăl vostru, al cărui chip era mereu viu în mintea mea.*

*Dar, vai!... fericirea aceasta avea să fie de scurtă durată.*

*Părăsisem hotelul Coloniilor și mă instalasem într-un palat unde sunt și acum în momentul când scriu aceste rânduri, dar singură, căci voi nu mai sunteți lângă mine, scumpele mele mititele.*

*Într-o seară, un servitor al fratelui meu, Carol, a venit să mă cheme, în cea mai mare grabă. Mama era pe moarte.*

*Ce rău subit o lovise?... Nu știa.*

*Dar abia mai avu puterea să-mi cuprindă mâinile, să mă privească cu o dragoste nemărginită și să-mi șoptească:*

*„— Teme-te de frații tăi!...”*

*Apoi se sfârși.*

*A doua zi am avut explicația vorbelor misterioase ale mamei mele.*

*Același servitor care cu o seară înainte venise să-mi anunțe agonia mamei, se prezentă la mine și, căzându-mi în genunchi, îmi zise:*

*„— Iartă-mă, doamnă, dar de acum înainte nu mai am puterea să fiu instrumentul crimei. Mă voi spovedi în fața dumitale ca în fața lui Dumnezeu...”*

— Ehei! murmură maiorul Avatar, întrerupându-și din nou cititul, mi se pare că moartea stăpânei tale nu e singurul lucru pe care au a și-o imputa mizerabilii aceștia.

— Citește mai departe, zise Milon, care plângea cu lacrimi calde.

## Capitolul XXIV

Maiorul Avatar continuă:

*„La început nu înțelegeam deloc ce voia omul acela.*

*„— Ridică-te, i-am zis eu, și explică-te.”*

*El se supuse, dar continuă să-mi arunce priviri rugătoare.*

*„— Frații dumitale, zise el după o pauză, vor să vă ucidă.”*

*„— Să mă ucidă! exclamai eu.”*

*„— Da, doamnă, să vă asasineze!”*

*„— Dar pentru ce?... ce le-am făcut?”*

*„— Vor să pună mâna pe averea dumitale.”*

*„— Dar exclamai eu, după moartea mea, averea e moștenirea copiilor mele.”*

*„— Vor fi ucise și fetițele dumitale, cum a fost ucisă și mama*

dumitale.”

*Am scos un strigăt de groază.*

„— Ascultă-mă, continuă omul acela; ascultă-mă, căci nu mai am multă vreme de trăit; remuşcarea mă chinuia prea mult şi am renunţat la viaţă. M-am pedepsit eu însumi...”

„— Ce spui dumneata?” exclamai eu, într-o nouă izbucnire de uimire şi de groază.

„— Ascultă-mă, reluă el, cu vocea înceată, părând că-şi înăbuşă o durere violentă. Eu sunt valetul domnului Carol de Morlux; stăpânul meu m-a scăpat de închisoare şi a devenit stăpânul meu absolut... Eram sclavul său; mai mult decât atât, eram un lucru, o jucărie în mâinile sale de despot... Ameninţându-mă cu ocna, m-a făcut instrumentul tuturor crimelor sale şi am ajuns să-i cunosc toate secretele.”

*Un moment se opri şi-şi apăsă pieptul cu mâna.*

„— Ce ai?...” îl întrebai eu, nedumerită încă.

„— Îmi arde pieptul, răspunse el; dar voi mai trăi o oră şi am destul timp să vorbesc...”

*Şi cu vocea slabă continuă:*

„— Domnul Carol de Morlux a surprins într-o zi în sertarul mamei sale o scrisoare. Scrisoarea aceasta era de la tatăl dumneavoastră, doamnă baroneasă. Domnul de Morlux-tatăl nu murise încă; domnul Carol îmi arată scrisoarea şi-mi zise: «Spune tu, Batistin, dacă aş arăta scrisoarea aceasta mamei mele şi aş ameninţa-o că-i voi dezvălui secretul, mă va favoriza cu ceva în testament?» Apoi, răzgândindu-se, îmi zise: «Trebuie să ştiu ce s-a făcut cu căsătoria proiectată pentru acea scumpă surioară despre a cărei existenţă habar n-aveam până acum.» Am plecat în Germania; am aflat că te căsătoriseşi cu domnul baron Miller, şi că soţul dumitale era proprietarul unei fabuloase averi. Atunci au urzit domnii Carol şi Philippe de Morlux acel complot infam pe care au şi început să-l pună în executare. Peste puţin au aflat de moartea baronului Miller. Aveai o avere imensă; actul de adopţiune al mamei dumitale te făcea sora lor înaintea legii. Dacă dumneata mureai, dacă mureau şi copiii dumitale, dânzii deveneau de drept moştenitorii acelei averi.”

„— Oh! exclamai eu, fetiţele mele nu vor muri!... Le voi apăra până la cea de pe urmă picătură de sânge!...”

*Dânsul clătină din cap şi pentru a doua oară îşi apăsă pieptul cu mâinile.*

„— Dar, în sfârşit, exclamai eu cu vioiciune, din ce cauză a murit mama mea?”

„— Au otrăvit-o.”

„— Oh!...”

„— Eu sunt acela care am pus otrava; apoi, cuprins de remușcări, am înghițit jumătate ce mai rămăsese din fiola pe care dusesem la gura mamei dumitale.”

„— Te-ai otrăvit singur?”

„— Da, doamnă, și peste o oră voi fi mort.”

Și zicând acestea făcu un pas înapoi.

„— Acum ești înștiințată, doamnă... nu vreau să mor în casa dumitale...”

Eram zguduită de emoție; n-am avut puterea să-l rețin...

Plecă și de atunci nu l-am mai văzut niciodată. A doua zi după înmormântarea nenorocitei mele mame, am părăsit Parisul, luând cu mine drăguțele mele fete. Voiam să mă întorc în țara mea.

Acolo, fără îndoială, aș fi fost la adăpost, scutită de prezența celor doi criminali. Mă înșelasem.

Între orașele Heidelberg și München călătoream într-o trăsură de poștă; pe când coboram o pantă repede, pe marginea unei prăpăstii, caii și-au luat avânt.

Vizitiul a lăsat hățurile libere, a sărit jos...

Am scăpat de moarte numai printr-un miracol.

Caii și-au continuat drumul înainte și am ajuns la destinație fără nici o primejdie. Vizitiul a mărturisit apoi că primise o sumă de bani pentru a ne lăsa să cădem în prăpastie; dar nu știuse să spună cu siguranță semnalmentele acelor care-l corupseseră.

Șase luni după aceea, la Viena, unde mă refugiasem, pe când vă pregăteam câte o ceașcă de lapte, mi se păru că laptele avea un miros aparte.

Am chemat îndată un medic.

Medicul a putut să constate fără multă greutate că laptele conținea o puternică doză de arsenic.

Înspăimântată, am plecat din Viena și v-am dus în bătrânul castel din Ungaria, în care îmi petrecusem tinerețea.

Într-o noapte, castelul a ars.

Prin ce întâmplare am scăpat nevătămate? Providența singură o știe...

Atunci mi-am zis că dacă mă voi întoarce la Paris, în secret, sub un nume fals, voi fi poate mai în siguranță decât oriunde.

Deci, m-am întors la Paris. Timp de șase sau șapte ani am trăit liniștite; voi, fetele mele, creșteați, făcându-vă din ce în ce tot mai drăguțe.

Dar într-o zi, pe când vă jucați prin grădină, un glonte a şuierat pe deasupra capetelor voastre; am înțeles atunci că eram descoperite.

*A trebuit să ne despărțim; am luat atâtea precauțiuni, pentru ca locul în care v-am ascuns să nu poată fi descoperit, încât astăzi, drăguțele mele copilițe, sunt cu totul liniștită în ce vă privește.*

*Eu singură rămân expusă furtunii, dar dacă rândurile acestea ajung vreodată în mâinile voastre, va însemna că ați căpătat și această mică parte din colosala avere și prin urmare viitorul vă este asigurat.”*

Aici se sfârșea manuscrisul.

— Mizerabilii! murmură Milon.

Maiorul strânse manuscrisul și-l puse înapoi în casetă.

— Acum, zise el, avem de vorbit.

— Te ascult, stăpâne.

— Ce ai tu de gând să faci?

— Dar, mi se pare că e clar, răspunse Milon; vom regăsi copilițele și le vom reda banii.

— Foarte bine!... Dar numai atât nu e destul. Ce înseamnă un milion pentru niște fete care ar trebui, să aibă opt milioane?!

— Vom cere și restul.

— De la cine?

— Le vom reclama justiției franceze.

Maiorul începu să râdă.

— Ești mereu naiv, dragul meu, zise el. Știi bine că noi suntem certați cu justiția.

— E adevărat, dar oricum, trebuie să înapoiem într-un fel averea feteilor.

— Asta e treaba; va trebui însă să o luăm cu încetul.

— Ce vrei să faci?

— Ascultă-mă bine, în lumea aceasta există un ce puternic, strălucitor și plin de farmec; acel ce este banul. Nimic nu-i poate rezista; câteodată numai, foarte rar însă, conștiința omenească i se împotrivesc. Cu bani faci ce poțest, miști oameni, stârnești pasiunile cele mai violente, ie orașe cu asalt și transformi pustiuri în câmpii roditoare. Mă înțelegi tu, Milon?

— Aproape.

— Ai văzut câte am făcut până acum; ți-ai putea lesne închipui ce-aș mai putea face în viitor...

— Oh! desigur, exclamă colosul, cu admirație.

— Le voi regăsi pe cele două fete, continuă maiorul, foarte liniștit; le voi înapoia averea, voi răzbuna moartea mamei lor... Cum?... prin ce mijloace? Puțin îmi pasă; dar o voi face!

— Te cred, răspunse Milon.



— Numai că pentru toate acestea îmi trebuie bani, mulți bani.

Milon avea o încredere absolută în fostul său tovarăș de cătușe. De aceea îi împinse caseta dinainte și-i zise:

— la cât vei voi stăpâne.

— Am nevoie de o sută de mii de franci, răspunse

— la și mai mult, răspunse Milon.

— Foarte bine! acum, adăugă maiorul, la lucru!... Și pe viitor să mă numești Rocambole.

## Capitolul XXV

În timp ce Rocambole, căci de acum înainte putem să-i dăm numele acesta — descoperea caseta cu milionul și din ea manuscrisul doamnei baroneze Miller, se pune la curent cu crimele și infamiile domnilor de Morlux; în timp ce aranja un plan de luptă contra spoliatorilor, domnul viconte Carol de Morlux nu rămânea inactiv.

L-am lăsat la căpătâiul fratelui său Philippe, pe care, un moment, l-am văzut tulburat de remușcări.

Philippe nu era atât de afundat în rele ca fratele său și înlănțuirea aceea neprevăzută de evenimente neplăcute l-ar fi făcut să-și piardă capul.

Dar Carol de Morlux era unul din acele caractere teribile care nu se înspăimântă de luptă, unul din acele spirite satanice al căror scepticism rămâne la înălțimea tuturor evenimentelor.

— Așadar tu nu te căiești? îl întrebă Philippe.

— Dragul meu, răspunse Carol, când a avut cineva curajul să pună mâna pe o avere care nu-i aparține, trebuie să-l aibă și pe acela de a ști s-o păstreze.

— Dar, de vreme ce copilițele trăiesc, mi se pare că nu vom mai păstra multă vreme acea avere!...

Carol ridică din umeri.

— În loc să ne pierdem capul, zise el, să reflectăm serios.

— Vorbește, zise domnul Philippe de Morlux, care de zece ani era sub dominarea absolută a fratelui său.

— După moartea surorii noastre, reluă Carol, cu oarecare ironie, în ce mod am putut intra în posesia averii sale?

— Mulțumită actului de adopțiune a mamei noastre, care stabilea că baroana Miller era sora noastră și ne declara moștenitori.

— Foarte bine. Dar baroneasa avea două fete, a căror moarte trebuia s-o probăm. Știi bine că ne-am procurat din Germania un act

fals pe care însă atât jurisdicția franceză, cât și cea austriacă l-au găsit în perfectă regulă; act care stabilea că Madeleine și Antoinette Miller muriseră în ziua incendiului castelului Rotokuma din Ungaria.

Actul acesta e acoperit de o mulțime de iscălituri și nimeni n-ar îndrăzni să-i conteste autenticitatea.

— Nici domnișoara Antoinette Miller?

— Nici chiar dânsa.

— Nu te înțeleg, dragul meu frate.

— Și totuși, e foarte ușor de înțeles. Avem noi destulă influență pentru ca s-o facem pe tânăra fată să treacă drept o aventurieră!...

— Dar Milon o va recunoaște...

— Fără îndoială, dacă o va revedea, dar de vreme ce e la ocnă!...

— E condamnat pe viață?

— Nu, are cincisprezece ani sau douăzeci de ani.

— Ei bine!... Într-o zi va fi pus în libertate. Și atunci...

— Când va ieși Milon din închisoare, domnișoara Antoinette nu va mai fi în Paris, sau cel puțin...

Domnul Carol de Morlux avu un surâs oribil.

— Dar unde va fi? Întrebă baronul, tresărind.

— La Saint-Lazare, ca fată pierdută, răspunse domnul de Morlux, cu cea mai mare indiferență.

Baronul îl privi țință.

— Dragul meu, reluă marchizul cu răceală, ascultă-mă bine. Trebuie să ne hotărâm acum îndată, fără multe gânduri... Sau domnișoara Antoinette trebuie să dispară sau o chemăm și-i spunem verde în față: „Noi suntem unchii tăi, noi am ucis-o pe mama ta și acum îți dăm înapoi partea din averea care ți se cuvenea”. După ce îi vom fi spus toate acestea, domnișoara se va duce direct la domnul procuror imperial...

Baronul de Morlux suspină.

— Ai dreptate, zise el; fă tot ce vei pofti.

— Bagă de seamă, mai zise Carol de Morlux, voi fi nevoit să mă servesc de fiul dumitale ca de un instrument.

— Pentru ce?

— Și că va trebui să-i zdrobim puțin inima... Dar e tânăr... și supărările din dragoste trec iute. Pentru a-l consola, îi vom oferi o partidă de căsătorie superbă.

Baronul părea că stă, pe gânduri.

— Dar în ce mod, întrebă el, vei putea să te servești de fiul meu, pentru ca s-o închizi pe fetița aceea la Saint-Lazare?

— Cum?... Nu înțelegeți?

— Nu, răspunse Philippe de Morlux.

— Și cu toate acestea e foarte simplu. O fată tână și frumoasă, fără zestre, când e profesoară de pian și umblă singură prin oraș, poate fi confundată ușor cu alte fete. Domnișoara Antoinette își va avea dosarul ei particular, micile ei delictе...

— Dar toate acestea nu vor fi deloc adevărate.

— Adevărul e inutil când falsul devine verosimil. Fii liniștit... De altfel, am la îndemână un ajutor prețios.

— Ah!

— CunosC în Paris, urmă Carol de Morlux, un om foarte abil în toate soiurile de afaceri; care se servește de mai multe nume. Omul acesta a fost cândva tâlhar, după aceea poliția l-a luat în serviciul ei. Însă, pentru că-și continua vechea meserie, a fost dat afară. Acum e „om de afaceri”; poate fi însărcinat cu orice; principalul e că și-a păstrat încă relațiile cu cei mai abili tâlhari din Paris. El cunoaște mai bine decât oricine viața în înalta societate. Cu douăzeci sau treizeci de mii de franci, omul acesta va găsi Antoinettei atâtea antecedente compromițătoare, încât porțile de la Saint-Lazare se vor deschide largi în fața ei.

— Vai! toate acestea sunt lucruri înspăimântătoare!... murmură domnul de Morlux.

— Fie, dar sunt necesare. Mai bine ți-ar părea să compari înaintea Curții cu Juri?

Baronul nu răspunse.

— Un proverb francez zice că, „trebuie să batem fierul cât e cald”, mai adăugă Carol de Morlux, ridicându-se să plece.

— Unde te duci? întrebă baronul.

— La omul meu de afaceri. La revedere!

— Dar, după prânz, Agénor va veni să mă vadă...

— Ei bine!

— Ce va trebui să-i spun?

— Că m-am dus fără întârziere să mă ocup de protejatul său, Milon. Și, adăugă viconteles răsând, din întâmplare vei spune curatul adevăr.

Viconteles Carol de Morlux își păstrase toate obiceiurile sale din tinerețe. Mergea cu același docar pe care-l avusese cu zece ani mai înainte, și conducea el în persoană.

Ieșind din strada Universității, biciui caii și nu se opri decât în strada Saint-Germain-Auxerois, în fața unei case atât de modeste încât gromul englez, care stătea pe scăunașul din spate, rămase uimit.

Viconteles îi aruncă hățurile și se afundă într-o alee strâmtă.

Urcă scările în fugă și nu se opri decât la etajul al treilea, în fața

unei uși, pe care se afla o plăcuță cu următoarea inscripție:

Biroul și Casa.

Birouri se găsesc pretutindeni; multe afaceri tenebroase are în spate titulatura aceasta.

Domnul de Morlux își încheie haina până sus.

După aceea bătui la ușă.

— Intră, răspunse o voce.

Domnul Carol de Morlux deschise ușa și intră.

Se găsea în fața unui om de vreo patruzeci și cinci de ani, îmbrăcat în niște haine de modă veche, decolorate de timp.

Omul avea mustața aproape albă, purta guler înalt și se silea să-și dea înfățișarea unui fost militar.

— Bună ziua, domnule Timoléon, zise Carol de Morlux.

Omul se ridică cu greutate, închise ușa și-i arătă un scaun vizitatorului, pe care părea că îl vede atunci pentru întâia oară.

Camera în care intrase domnul de Morlux avea o înfățișare cu totul bizară. Mobilierul era nul ca valoare, însă interesant prin originalitatea înfățișării sale și prin modul cum era orânduit.

Domnul de Morlux îl privi pe domnul Timoléon și-i zise:

— Nu-i așa că mă recunoști?

— Domnule, răspunse domnul Timoléon, asta depinde.

— Cum?

— Vezi dumneata, reluă bizarul personaj, noi, oamenii de afaceri, recunoaștem oamenii și în același timp nu-i recunoaștem; asta după cum e voia lor.

— Poți să mă recunoști, zise domnul de Morlux surâzând.

— Atunci, zise domnul Timoléon, vă voi spune că sunteți domnul viconte Carol de Morlux și că locuiți în strada Pépinière.

— E adevărat.

— Cu ce vă pot servi? întrebă domnul Timoléon.

— Dragul meu domn, zise domnul de Morlux, îți voi spune afacerea în două cuvinte. Am un frate...

— Domnul baron de Morlux, din strada Universității, zise domnul Timoléon.

— Întocmai. Și un nepot.

— Domnul Agénor de Morlux, din strada Suresnes.

— Exact. Nepotul meu vrea să se căsătorească.

— A! foarte bine.

— Și căsătoria pe care o plănuiește el, nouă nu ne convine nicidecum.

— Și de aceea vreți să o împiedicați, nu-i așa?

— Ba chiar așa. E cu putință?

— Totul este cu putință, răspunse cu răceală domnul Timoléon. E o chestiune numai de bani.

— Atunci, afacerea e ca și încheiată.

— Foarte bine. Acum să precizăm... Cine e persoana?

— O fetiță foarte drăguță... profesoară de pian.

— Cuminte?

— Foarte cuminte.

— Și zici că e drăguță?

— Ar putea să scoată din minți și un sfânt.

— Are rude?

— Nu, trăiește cu o bătrână profesoară de pension, ruinată.

Aceasta e toată familia sa.

Pe când punea întrebările acestea, bizarul personaj luase un creion și făcea să apară pe o hârtie niște linii hieroglifice.

Lua note într-o limbă pe care numai el singur o cunoștea.

— Acum, zise el, avem de urmat două căi. Să alegem.

— S-o vedem pe cea dintâi, zise domnul de Morlux.

— E simplă ca bună dimineța, reluă domnul Timoléon. Tânăra fată poate fi atrasă într-o cursă și domnul Agénor de Morlux poate fi lesne convins că nu se poate căsători cu o fată care nu e demnă de el.

— Calea aceasta nu e bună, zise domnul Carol de Morlux.

— Crezi?

— Sunt sigur. Nepotul meu e un băiat de inimă. El nu se va mulțumi numai cu aparențele și pe urmă... ți-am spus că e îndrăgostit de fată și că drăcoica e cât se poate de frumoasă.

— A doua cale, continuă domnul Timoléon, e mai grea și, prin urmare, mai scumpă.

— Să vedem...

— Domnișoara va putea fi compromisă așa de grav, încât poliția să-și bage nasul.

— Calea aceasta îmi place mai mult.

— Fetița va fi internată în mod provizoriu la Saint-Lazare.

— Provizoriu nu e destul, zise domnul de Morlux cu cea mai mare liniște.

Domnul Timoléon îl privi atent și-și exprimă gândul în câteva cuvinte:

— Așadar ești hotărât să faci sacrificii mari?

— Da. Ce sumă vrei?

— Cincizeci de mii de franci, răspunse domnul Timoléon. Afacerile nu prea merg bine și am de gând să mă retrag. Risc o lovitură, dar cel puțin să am pentru ce...

— Îți voi da cincizeci de mii de franci! zise domnul de Morlux.

Omul de afaceri rămase gânditor un moment, ca un general care înainte de o bătălie examinează terenul.

— Lucrul este simplu, zise el. Mititica va fi atrasă într-o casă unde se va comite un furt.

— Bine, și după asta?

— Poliția o va aresta împreună cu tâlharii care vor declara că e complicea lor.

— Vei găsi tâlhari care să facă declarația aceasta?

— Fără îndoială... Sunt atâtea în Paris și câteva hârtii de o sută de franci fac minuni pe timpul acesta de criză.

— Foarte bine, zise domnul de Morlux. Dar în cele din urmă fata va putea să-și dovedească identitatea și nevinovăția.

— Nu mi-ai spus dumneata că n-are familie?

— Ba da.

— Și că merge neînsoțită pe stradă?

— În toate zilele; se duce la lecții.

— Vor interveni atunci în afacere și câteva femei pierdute, care îi vor sări de gât și o vor reclama la poliție.

Domnul de Morlux rămase tăcut.

— Unde locuiește fata?

— În strada Anjou-Saint-Honoré.

— Numele său?

— Antoinette.

— Numai atât?

— Ah! stai puțin, zise domnul de Morlux; ea i-a spus nepotului meu nu știu ce poveste; se pretinde a fi de familie bună, fiica unei baroane... mai știu și eu!...

Domnul Timoléon își privi vizitatorul clipind din ochi. Cu tot calmul său, domnul de Morlux se simți tulburat.

— Eu cred că ar fi mai bine să dăm cărțile pe față, zise domnul Timoléon.

— Ce vrei să spui?

— Dacă voi găsi o familie „ad-hoc” domnișoarei Antoinette, dacă voi dovedi tot așa de clar ca lumina zilei că este de origine joasă, că mama sa era o prostituată, dacă o voi afunda așa de adânc încât niciodată să nu mai poată ieși la suprafață...

— Ei bine? zise domnul de Morlux cu nerăbdare.

— Îmi vei da atunci o sută de mii de franci?

Vicontelesări ca ars.

— Până acum nu mi-am băgat nasul în afacerile dumitale, reluă fostul polițist, și sunt sigur că suma pe care ți-o cer e un moft...

— Fie, zise domnul de Morlux.

— Te poți întoarce liniștit acasă, zise domnul Timoléon. Măine dimineață vei avea vești de la mine.

Domnul de Morlux se ridică.

— Ah! iartă-mă, zise el. Uitam ceva.

— Anume ce?

— Ai informații asupra închisorilor?

— Îi cunosc pe toți ocnașii, ca odinioară când eram în serviciu. Țin mereu registrele în regulă, din deprindere... Ce dorești să știi?

— Aș vrea să știu ce s-a făcut cu un oarecare Milon, condamnat pentru furt.

Domnul Timoléon scoase un registru și începu să-l răsfoiască.

— Te interesează omul acesta? Întrebă el.

— Foarte mult.

— Ei bine!... A evadat.

Domnul de Morlux se îngălbeni.

— Oh! oh! exclamă domnul Timoléon, ai vrut să mă induci în eroare; nu numai că te interesezi, dar te temi de el.

Domnul de Morlux știa că nu mai era nevoie să nege.

— E adevărat, zise el, omul acela mă neliniștește.

— Tot așa de mult ca și domnișoara Antoinette?

— Poate.

Domnul Timoléon încruntă din sprâncene; un moment rămase tăcut. Apoi reluă:

— Domnule, Milon a evadat acum șase luni, în tovărășia unui om care este mai puternic decât noi. Dacă omul acesta e împotriva dumitale, partida va fi grea, foarte grea...

— Ah! exclamă domnul de Morlux.

— Știi dumneata cine e omul acela? E vestitul Rocambole... Și acum nu mai este vorba de o sută de mii de franci... și dacă n-aș umbla să fac avere...

— Ei bine?

— Aș renunța la o asemenea misiune... Dar pentru că îmi trebuie bani...

— Ce sumă îți trebuie?... Întrebă domnul Morlux neliniștit.

— Nu știu... nu pot ști... cu Rocambole lupta e teribilă... Știi ce, domnule de Morlux ? Dacă nu e o chestiune de viață sau de moarte pentru dumneata...

— Ei bine?

— Lasă-l pe nepotul dumitale să se căsătorească cu domnișoara Antoinette.

— E imposibil! exclamă domnul de Morlux.

— Atunci, continuă domnul Timoléon, va trebui să-mi spui totul, toată tărăşenia. Nu mai este o simplă afacere... e un duel, un duel de moarte.

Domnul de Morlux îşi coborî privirea.

— Fie, zise el, îţi voi spune totul.

— Între noi doi atunci, Rocambole, murmură domnul Timoléon, cu privirea scânteietoare.

## Capitolul XXVI

Era a doua zi după vizita pe care i-o făcuse Antoinettei, domnul Agénor de Morlux, în prezenţa doamnei Raynaud, în modesta ei căsuţă din strada Anjou.

Sărmana fată mergea cu pas grăbit de-a lungul bulevardului. Se întorcea de la ultima lecţie.

Era ora cinci; bulevardele îşi aprindeau felinarele, magazinele începeau să strălucească şi trecătorii erau numeroşi.

Antoinette mergea agale, puţin visătoare. Se gândea la Agénor, la acel tânăr bun şi frumos, care se purtase atât de cavalereste cu ea; se gândea că dacă şi-ar fi regăsit averea, dacă şi-ar fi stabilit identitatea familiei, poate ar fi cedat stăruinţelor tânărului.

Pentru prima oară modesta şi harnica fată, care-şi lucra singură toaletele cu cea mai mare simplitate, se opri în faţa unei vitrine pentru a contempla nişte modele elegante.

Deodată, pe când îşi relua mersul, cu un suspin de regret că nu poate aspira la ele, tânăra fată se opri.

Un tânăr o salutase plecându-se până la pământ şi se apropiase respectuos de ea.

Era Agénor.

Antoinette îi răspunse în acelaşi fel.

— Oh! domnişoară, zise Agénor, pentru că am fericirea de a te întâlni, lasă-mă să-ţi spun fără întârziere... De azi dimineaţă număr mereu minutele care mai sunt până la opt seara...

— Într-adevăr, domnule, zise Antoinette, ţi-am îngăduit să vii din nou astă-seară.

Şi voi să faci un pas mai departe, dar Agénor o opri cu un cuvânt:

— E vorba de Milon, zise el.

— Milon! exclamă Antoinette.

Acum nu se mai gândi să-şi continue drumul.

— Da, domnişoară, răspunse Agénor; am vorbit cu unchiul meu şi primele demersuri sunt făcute.



— Adevărat? întrebă ea veselă.

— Unchiul meu s-a dus la prefectură.

— Și ce a aflat acolo?

— Că bietul om are o purtare exemplară la ocnă și că era trecut pe lista celor desemnați pentru grațiere...

— Oh! Dumnezeu! murmură Antoinette, emoționată.

— Așa încât, continuă Agénor, nu ne va fi greu să-l eliberăm...

— Îmi faci o mare bucurie, domnule, zise Antoinette.

— Și nu e numai atât, domnișoară, continuă Agénor. Dacă ai mai ști încă...

— Ce mai este? întrebă fata.

— Am vorbit și cu tatăl meu.

Antoinette se înroși toată.

— I-am vorbit despre dumneata... despre virtutea, despre frumusețea dumitale... și i-am mai vorbit despre dragostea mea...

— Domnule!

— Tatăl meu, domnișoară, mi-a aprobat alegerea și mi-a spus că el singur se va simți fericit să vină...

— Domnule... Domnule...

Tânărul îndrăzni să-i apuce mâna.

— Să vină să te roage să nu mă faci nenorocit pentru toată viața sfârși el.

Antoinette se înroși și mai tare.

— La revedere, domnule, pe diseară... La revedere...

Abia făcuse doi pași și se opri.

— Dumnezeu! murmură ea.

Magazinul în fața căruia stătuse de vorbă cu Agénor proiecta o lumină vie până în mijlocul bulevardului. Era ora întoarcerii trăsurilor de la Boulogne.

În eonul acela de lumină, un faeton cu doi cai se oprise un moment.

Doi oameni îl ocupau: unul tânăr și unul bătrân.

Cel bătrân avea barbă albă și acesta îi atrăsese atenția Antoinettei.

— Ce ai, domnișoară? exclamă Agénor.

— Oh! Dumnezeu! zise ea... nu!... nu mă pot înșela... în faetonul acela care a trecut...

— Ei bine?...

— Era el....

— Care el?

— Milon, murmură copila, cu vocea stinsă.

Agénor nu stătu pe gânduri.

Apucă mâna tinerei fete și în cea mai mare grabă o conduse la trăsură sa, care staționa în apropiere.

— Vezi faetonul acela? zise el vizitiului; dacă-l ajungi, ai douăzeci de franci.

Trăsura porni. Dar, la ora aceea, pe bulevard era aglomerație mare și multe trăsură.

După câteva zeci de metri, vizitiul încetini mersul. Faetonul însă era mereu în vederea urmăritorilor și la un moment dat se părea că va fi ajuns.

Se produse însă o învălmășeală, în timp ce faetonul se pierdu la un colț de stradă.

În zadar lovea vizitiul caii; faetonul nu era nicăieri, parcă ar fi intrat în pământ.

Agénor era furios și Antoinette dezolată.

— Oh! îl voi regăsi eu!... zise Agénor, fii liniștită, domnișoară!...

— Dumnezeu e bun! murmură Antoinette plângând.

Agénor dădu ordin vizitiului să întoarcă și o conduse pe Antoinette acasă.

Vorbindu-i mereu de Milon, îi vorbi și de dragostea sa; și cu atâta căldură, cu atâta entuziasm, cu un respect așa de mare, încât tânăra fată nu îndrăzni să-l oprească.

Ajungând la poarta casei, Antoinette observă că era ora șase și jumătate.

— Oh! domnule, zise ea rugătoare, fii bun și nu mai veni astă-seară.

— Domnișoară!...

— Te rog din tot sufletul, reluă ea, surâzându-i printre lacrimi, amână-ți vizita pentru mâine seară.

— Dorințele dumitale, domnișoară, sunt ordine sfinte pentru mine, răspunse tânărul suspinând.

Și coborî pentru a-i da brațul.

Apoi, pe când Agénor se urca din nou în trăsură, tânăra fată intră în casă, fugind ca o căprioară speriată.

Antoinette era pe jumătate nebună de bucurie și de durere în același timp.

De bucurie, căci era sigură că-l recunoscuse pe Milon. De durere, pentru că nu putuse să-l întâlnească.

Cu lacrimi calde, îi povesti doamnei Raynaud ceea ce se întâmplase.

Buna doamnă răspunse:

— Parisul e de necuprins, copila mea; dar, la urma urmei, tot trebuie să-i găsim pe aceia pe care îi căutăm. Și ești sigură că era el?

— Ah! el era.

— Ei bine!... atunci îl vei găsi.

Antoinette și doamna Raynaud fură întrerupte de mama Philippe.

Portăreasa aducea o scrisoare, pe care o lăsase un servitor în livrea.

Antoinette recunoscă pe plic însemnele casei lui Agénor; cu toate acestea, scrisul nu era al tânărului.

Deschise scrisoarea și citi:

„Buna mea copilă...”

Apoi ochii îi alergică la iscălitură:

„Baronul de Morlux”

Atunci inima începu să-i bată cu putere și se așeză pe un scaun.

Scrisoarea era de la tatăl lui Agénor.

## Capitolul XXVII

Și iată cuprinsul:

„Buna mea copilă,

*Până azi dimineață nici nu știam de existența dumitale; și acum, dacă portretul pe care mi l-a făcut fiul meu este exact, te cunosc ca și cum ai fi fiica mea.*

*Iartă-mă că-ți scriu fără voia lui Agénor și nu refuza unui tată, care n-are nici o altă dorință mai scumpă decât fericirea fiului său, rugămintea de a păstra secretul asupra acestei scrisori.*

*Agénor te iubește și speră să poată căpăta într-o zi mâna dumitale.*

*Nu sunt încă așa de bătrân, și ieri chiar aș fi venit eu singur să te văd.*

*Dar mi s-a întâmplat un accident grav; am căzut și mi-am rupt un picior, și acum, iată-mă ținut la pat pentru o lună întreagă.*

*Cu toate acestea, copila mea, aș vrea să te văd, să vorbesc cu dumneata între patru ochi, să-mi dau bine seama de fericirea fiului meu, să-ți vorbesc de el, să te aud vorbindu-mi. Mă vei refuza oare?*

*Aș vrea ca fiul meu să nu știe lucrurile acestea, cel puțin pentru moment.*

*Nu doresc decât un singur lucru în lumea asta: fericirea fiului meu; de aceea, scumpă copilă, vreau să te văd și să-ți vorbesc...*

*Nu-i așa că vei voi să-mi acorzi această favoare?*

*Dacă nu-mi respingi rugămintea, diseară, pe la orele nouă, să te urci în cupeul meu care va staționa la poarta dumitale, și să vii...*

*Cu tot respectul depun o sărutare pe acea mână mică, pe care cu*

*atâta ardoare o dorește fiul meu.*

*Baronul de Morlux."*

— Îmi pierd capul!... murmură Antoinette, întinzând plicul doamnei Raynaud.

Doamna Raynaud citi și exclamă:

— Se vede bine că e scrisoarea unui gentilom!...

— Ce trebuie să fac, mamă?

— Trebuie să te duci, copila mea, răspuse bătrâna institutoare; trebuie să dăm oare noi înșine cu piciorul norocului când norocul bate la poarta noastră?

Antoinette suspină.

— Dar, mamă, întrebă ea, e bine să mă duc eu singură?...

— Tatăl omului care voiește să te ia de soție nu este ca ceilalți bărbați...

— Mă voi duce, mamă, răspuse Antoinette.

Și, dezbrăcându-se, începu să prepare modesta lor cină. Dar era prea agitată, prea emoționată, pentru ca să mai poată avea poftă de mâncare. Nu mănăcă aproape deloc. După masă își făcu toaleta.

Antoinette nu era cochetă. Cu toate acestea, cum se știa fată drăguță, în seara aceea se sili să se facă frumoasă și seducătoare ca niciodată.

Voia să placă și tatălui cum plăcuse fiului.

— E bizar lucru, mamă, zise ea, când fu gata, dar nu știu de ce mă simt tristă.

— Tristă?... întrebă bătrâna femeie, pentru ce?

— Presimt că mi se va întâmpla o nenorocire...

— Nebună ce ești!

— Îmi simt inima zdrobită...

— În ajunul unei mari fericiri e natural să fii așa, drăguța mea copilă...

— Așadar, tu crezi, mamă, că domnul Agénor mă iubește într-adevăr?

— Fără îndoială.

— Dumnezeu! ai dreptate să-mi spui că sunt nebună... căci, în sfârșit, acum două zile nu mă gândeam la nimic din toate acestea.

— Și acum?... întrebă doamna Raynaud surâzând.

— Acum mi se pare că nimic nu e adevărat și că eram mult mai fericită înainte.

Doamna Raynaud cuprinse între mâinile sale drăguțul cap al tinerei fete și depuse o sărutare pe părul ei negru.

— Du-te, copila mea, zise ea.

Era timpul.

Antoinette se ridică suspinând.

— Tu te vei culca, mamă? întrebă ea emoționată.

— Nu, răspunse doamna Raynaud. Te voi aștepta. Sunt nerăbdătoare să știu și eu ce-ți va fi spus tatăl lui Agénor.

Antoinette se aruncă de gâtul doamnei Raynaud.

— Ah! zise ea, mi-e inima din ce în ce mai zdrobită și mi se pare că te părăsesc pentru totdeauna.

— Dar du-te odată, proastă ce ești! zise bătrâna institutoare, căutând s-o încurajeze.

Antoinette ieși.

La poartă staționa un cupeu de noapte. Vizitiul era îmbrăcat în livrea.

Cu toate acestea, Antoinette avu un moment de îndoială.

Dar vizitiul sări de la locul său și, deschizând ușa cupeului, salută aplecat până la pământ.

— E trăsura domnului baron de Morlux?... întrebă Antoinette.

— Da, domnișoară.

Tânăra fată se urcă. Vizitiul închise ușa, sări la locul său și trăsura porni.

„Ce se va întâmpla oare?” gândi Antoinette, mereu îngrijorată. Avea ochii plini de lacrimi.

Cupeul alerga. Antoinette era așa de emoționată, încât nu băgă de seamă străzile pe care le străbătea.

În loc să se îndrepte spre strada Regală, vizitiul o luase de-a lungul foburgului Saint-Honoré.

Și totuși Antoinette cunoștea destul de bine Parisul. La un moment dat își lipi fruntea de geam și privi afară.

Din fugă zări o biserică. Știa bine că din strada Anjou și până în strada Universității nu era nici o biserică.

Atunci trase cordonul de mătase albă. Dar cordonul era liber și cupeul își continuă drumul înainte.

Atunci Antoinette încercă să deschidă ușa, dar efortul îi fu zadarnic, atât cea din dreapta, cât și cea din stânga erau închise pe dinafară.

Biata fată începu să strige. Vizitiul n-o auzea și-și vedea de drum.

Atunci neliniștea tinerei fete se schimbă în frică.

Unde o conduceau oare?

Toate presimțirile rele o cuprinseseră; se gândi că era răpită.

Deodată cupeul se opri. Antoinette crezu că vizitiul îi auzise țipetele. Dar groaza i se mări și mai mult când văzu un om sărind pe capră alături de vizitiu.

Apoi cupeul își continuă drumul, trecu pe lângă arcul Etoile și o luă pe calea Saint-Cloud.

Antoinette era nebună de spaimă și nici să strige nu mai avea putere.

Cupeul se opri din nou. Biata fată putu să vadă o piață circulară, aproape pustie.

În față era o biserică mică: în dreapta, un monument. În centru era o fântână înconjurată de un bazin; era piața Hipodromului.

Antoinette o recunoscuse.

Omul care se urcase lângă vizitiu coborî, deschise portiera și se urcă în cupeu.

În cele câteva clipe cât fu deschisă ușa, Antoinette strigă cu putere:

— Ajutor! ajutor!

Dar omul îi astupă gura cu palma și în același timp îi apăsă lama unui cuțit în piept, zicându-i:

— Vei avea bunătața, mititico, să taci din gură. Dacă mai strigi o singură dată, teucid!

Antoinette scoase un strigăt slab și închise ochii.

Cupeul își continuă drumul.

## Capitolul XXVIII

Groaza Antoinettei era așa de mare, încât închisese ochii și nu mai știa ce se petrece în jurul ei.

Nu leșinase, dar căzuse într-un fel de toropeală, părând că se află sub imperiul unui vis urât, acel vis pe care francezii îl numesc cu un termen atât de potrivit: coșmar.

Între pădurea Boulogne și bulevardul Roide-Rome exista un cartier fără nume, locuit de o populație fără nume.

Într-acolo se îndreptă cupeul în care era prizonieră biata Antoinette. După un sfert de oră, cupeul se opri pentru a treia oară.

Omul care o amenințase cu pumnalul coborî cel dintâi.

Cu bruschete luă brațul Antoinettei și îi zise:

— Vino!

Antoinette se supuse mașinal. Când coborî din trăsură, aruncă o privire vagă în jur.

În toate părțile erau numai terenuri virane; o liniște completă domnea peste tot; în depărtare se auzea zgomotul slab al marelui oraș.

Cupeul se oprise în fața unei case cu aspect hidos.

Omul cu pumnalul ținea mereu brațul Antoinettei.

Întorcându-se spre birjar, îi zise:

— Tu poți să te duci.

— În clipa aceea Antoinette mai găsi forță să strige:

— Ajutor!... ajutor!... ajutor!...

Omul cu pumnalul îi strânse brațul cu putere.

— Drăguța mea, îi zise el, dacă mai strigi o dată, îți împlânt pumnalul în piept.

— Ei bine, ucide-mă!... strigă ea într-o explozie subită de energie.

— Da, adăugă omul cu pumnalul, dar cu aceeași lovitură îl voi ucide și pe domnul Agénor.

Numele acesta închise gura Antoinettei și în locul groazei, în inimă își făcu loc curiozitatea.

— Da, repetă răpitorul, care băgă de seamă ce efect produsese răpitorul asupra fetei, viața domnului Agénor de Morlux atârna de dumneata acum; dumneata singură îl poți salva.

Își îndulcise vocea și atitudinea sa avea acum o nuanță pronunțată de respect.

După cum s-a putut vedea, Antoinette era o fată energică; se cam zăpăcise puțin la început, dar niciodată nu-și pierdea cu totul cumpătul.

Omul cu pumnalul, răpitorul ei, era un bărbat între două vârste, foarte prost îmbrăcat, având înfățișarea unui lucrător leneș, care a rămas fără lucru.

— Ce vrei de la mine, îl întrebă Antoinette, privindu-l cu atenție.

Misteriosul personaj răspunse cu voce înceată:

— Domnișoară, domnul Agénor de Morlux se află în primejdie de moarte; dumneata singură îl poți salva.

— Eu?... exclamă fata.

— Vezi dumneata casa aceasta?

— Da.

— Nu-i așa că pare nelocuită? Nu se zărește nici o lumină pe la ferestre; și cu toate acestea, e plină de lume.

Și cum Antoinette privea cu atenție casa respectivă, răpitorul urmă:

— E un cuib de tâlhari, printre care mă număr și eu...

Fata făcu un gest de spaimă și dezgust.

— Fii liniștită, reluă omul cu pumnalul, nu treci prin nici o primejdie reală, dar cu toate acestea vei fi silită să-ți petreci noaptea aici.

— Dumnezeuule!

— În tovărășia oamenilor acelora și în tovărășia mea, urmă el. Eu

mă numesc Polyt. Trepădușii de la Hanul lui Ludovic al XIV-lea mă cunosc bine.

Hanul lui Ludovic al XIV-lea? Antoinette auzea pentru prima oară cuvintele acestea.

Polyt — căci într-adevăr acesta era numele său — continuă:

— Vezi, dumneata, tâlharii trăiesc cum pot... Pentru moment, urmă Polyt, care ținea mereu pumnalul în mână, tovarășii mei și cu mine *ne-am învățat*. Vizitiul baronului de Morlux face și el parte din banda noastră; cameristul domnului Agénor, de asemenea. Noi știm că domnul Agénor te iubește și ne-am pus în gând să-l facem să cânte puțin. Pentru aceasta ne servim de dumneata. Mai întâi ne hotărâsem să pătrundem astă-noapte în palatul său și să *ciordim* ce om putea; dar pe urmă am renunțat... Loviturile acestea le păstrăm numai pentru timpurile grele, când nu e deloc rost de altceva.

Antoinette îl privi cu uimire, și pentru faptul că nu-i înțelegea deloc graiul.

— Dar, în sfârșit, zise ea, cu voce înăbușită, ce vreți de la mine?

— Ti-am spus-o, domnișoară, nici o primejdie nu te amenință.

Antoinette era revoltată și făcu un gest de dezgust.

— Ah scumpa mea domnișoară, nu e acum momentul să faci pe înțeleapta!... E cam târziu, și dacă nu te supui, domnul Agénor va fi asasinat în patul său.

Antoinette redeveni mută.

Atunci Polyt se exprimă mai limpede.

— Vezi dumneata, zise el, domnul Agénor și tatăl său nici nu-și cunosc bine averea: pentru dâșii zece mii de franci e mai puțin decât zece gologani pentru noi. Domnul Agénor te iubește și voiește să se căsătorească cu dumneata; acesta e lucru știut. Pentru ca să nu ți se întâmple nimic supărător, va da zece mii de franci.

— Dar aceasta e o crimă! strigă tânăra fată.

— Nici eu nu zic altfel, răspunse Polyt: dar mi se pare că ți-am spus că noi suntem tâlhari!

— Și dacă nu vrea să dea banii?... întrebă Antoinette înălțându-și capul cu mândrie!

— Atunci va fi asasinat. Vezi bine, continuă Polyt, că nu trebuie să fii răutăcioasă. Haide!... vino după mine...

Și luând-o de mână, o târî spre poarta misterioasei case, din care nu ieșea nici un zgomot și care zăcea în cel mai adânc întuneric.

— Dumnezeule! murmură Antoinette, de ce nu mă ucizi mai bine?

Polyt bătuse de două ori în poartă, apoi şuieră ascuțit.

Antoinette, pe care el o ținea mereu de braț, fu silită să-l urmeze și putu să audă zgomotul unor pași în interior.



Apoi, o rază de lumină străbătu prin poarta întredeschisă.

O femeie bătrână, în papuci, îmbrăcată într-un costum jalnic, cu o lumânare în mână, venise să deschidă.

Văzând-o, Antoinette făcu un pas înapoi, cuprinsă de dezgust și de groază.

— Mititica e cam încăpățânată! zise Polyt râzând.

— E drăguță prințesa ta, Polyt, zise hidoasa bătrâna, cu un surâs sinistru.

— Așa ne plac nouă femeile! zise Polyt.

Și cu un gest ușor o împinse pe Antoinette înauntru.

După ce bătrâna închise poarta în urma lor, se îndreptară spre trepte și acum Antoinette auzi un zgomot de voci și de cântece obișnuite.

— Mi se pare, zise Polyt, că *banda* e veselă.

— Desigur, zise bătrâna, cu surâsul său hidos.

Polyt apucă din nou brațul Antoinettei.

— Oh! mititico, îi zise la ureche, încă un cuvânt... în interesul domnului Agénor.

Biata fată privi nedumerită.

— Ce mai vrei acum? murmură cu voce stinsă.

— Sunt acolo camarazi și camarade, zise Polyt. Ei nu știu care e afacerea... Vreau să spun că, dacă vei vorbi în fața lor despre domnul Agénor și vei continua cu aerele acestea de prințesă, s-ar putea să ți se întâmple vreo nenorocire, și dumitale, și domnului Agénor.

— Nu voi rosti nici un cuvânt, murmură ea.

— Dă-mi mâna, prințeso, zise bătrâna; te voi prezenta societății.

Mai mult moartă decât vie, Antoinette se lăsă condusă.

Polyt le urma de aproape.

La etajul al doilea, bătrâna deschise o nouă ușă și o lumină mai vie lovi ochii Antoinettei. Tânăra fată se văzu în pragul unei astfel de încăperi, încât această singură vedere fu de ajuns pentru ca să recadă din nou în acea stare de toropeală morală și fizică în care am mai văzut-o și în cupeu, după ce Polyt o amenințase cu moartea.

## Capitolul XXIX

Era acolo o duzină de bărbați și de femei care păreau produsul imaginației bolnave a unui scriitor.

O masă se afla în mijlocul camerei și pe masa aceasta era un ulcior cu vin.

Jur-împrejur, bărbați și femei, pe jumătate amețiți de băutură,

rădeau și cântau. Bărbații erau mai toți tineri. Unul singur avea părul alb.

Femeile erau îmbrăcate cu niște haine care afectau un lux exagerat, dar care lăsausă se vadă mizeria.

Purtau rochii de mătase, pline de pete și umblau în picioarele goale.

Unele erau lipsite de orice veșmânt pe dedesubt.

Una dintre ele, cea mai tânără din toate, o fată destul de frumoasă, dar cu trăsăturile feței obosite, se așezase pe genunchii unuia dintre comeseni și cânta o melodie obscenă.

— Când Antoinette, palidă și tremurând, apărură în pragul aceluia cuib de tâlhari, fu o adevărată explozie de râsete ironice și de aplauze frenetice.

— Bravo! bravo!... strigau bărbații. Polyt n-are gust prost!

— Niciodată nu se știe de unde-și aduce *gagica*, zise o femeie.

— Mi se pare că am mai văzut figura asta undeva, adăugă alta.

Antoinette stătea încă la îndoială dacă trebuie sau nu să intre.

Polyt o împinse din urmă și-i șopti la ureche:

— Gândește-te la domnul Agénor.

Tânără fată făcu încă câțiva pași și se opri din nou în mijlocul camerei.

Bătrâna îi zise cu voce tare:

— Nu e bine să fii mândră cu noi, mititico, mândria e bună pentru proști.

— Eheil!... zise o altă femeie, poate că doamna e vreo... domnișoară din lumea înaltă.

Urmă un hohot de râs.

— Hei! camarazi, zise Polyt, vă interzic să vă legați de gagica mea, căci de nu...

— Ai dreptate, băiete, zise bătrâna punând lumânarea, pe masă, fiecare cu bunul său.

Apoi, adresându-se Antoinettei:

— Haide, mititico, pune-te la masă, trebuie să fii flămândă.

— Nu mi-e foame, bolborosi Antoinette.

Tâlharii începură să râdă din nou și fata cea drăguță, care era geloasă pe frumusețea Antoinettei, exclamă:

— Desigur că doamna are obiceiul să cineze la „Café-Anglais” și să bea numai șampanie...

Polyt își scoase haina, își suflecă mânecile și veni să se așeze la masă.

— Luați bine seama ce vă spun, zise el. Această tânără fată a venit aici pentru *afaceri*; dacă vreunul din voi o atinge...

Pumnii săi închiși îi completară vorbele.

— Foarte bine! zise tâlharul cel bătrân; știu că ai pumnul zdravăn...

Antoinette, zdrobită de emoție, se lăsă să cadă pe un scaun.

Unul dintre tâlhări se ridică de la masă și zise:

— E adevărat că pumnul tău e zdravăn Polyt, dar mie mi-e totuna...

Și înaintă spre Antoinette.

Tâlhăroaica cea drăguță exclamă:

— Fanfan, dacă n-o îmbrățișezi pe doamna, să știi că voi striga în gura mare că n-ai inimă.

Fanfan, încurajat de această apostrofare, făcu încă un pas spre Antoinette.

Dar tânăra fată se ridică în picioare și în momentul acela era în atitudinea ei atâta mândrie, încât tâlharul stătu la îndoială.

Polyt se ridică la rândul său și vociferă:

— Dacă o atingi numai, îți voi stâlci mutra cu o lovitură de picior!

— Asta rămâne de văzut, zise fata care era geloasă pe frumusețea Antoinettei. Să știi Fanfan, dacă n-o îmbrățișezi pe domnișoara, vei trece în ochii mei drept un nemernic.

Tâlharul stătea încă la îndoială.

Se vedea bine că nu-i era atât de frică de amenințarea lui Polyt, cât de privirea scânteietoare și mândră a Antoinettei.

Tânăra fată înțelesese că nu trebuia să-și aștepte salvarea decât de la propria sa energie.

Ea întinsese mâna spre masă, luă un cuțit și-i zise lui Fanfan:

— Dacă mai faci un pas, mă voi ucide.

Și zicând aceasta, își apăsă vârful cuțitului pe piept; privirea ei era atât de hotărâtă, încât tâlharul cel bătrân care părea că e șeful bandei exclamă:

— Înapoi, Fanfan!... Nu fă prostii, căci pe urmă vei avea de furcă, nu cu Polyt, ci cu mine...

Fanfan nu se mișcă din loc.

— Tată, zise frumoasa tâlhăroaică bătrânului tâlhar, știi că ești nostim de tot!... Dumneata nu știi de glumă?...

— Tu ai face bine să-ți vezi de treabă! zise bătrânul, încruntând din sprâncene.

Fanfan se retrase și se așeză la locul său.

Antoinette lăsă cuțitul pe masă și izbucni în lacrimi.

Bătrâna femeie, care părea să fie îngrijitoarea tâlharilor, vorbi:

— Dragii mei, zise ea, n-aveți idee de *afaceri*. Fanfan este un dobitoc, pe care nu l-am văzut niciodată treaz. Frumoasa Marton este

geloasă pe toate femeile, și dacă ne-am potrivi ei, nu știu, zău, unde am ajunge. Polyt nu caută ceartă nimănui și dacă *gagica* lui e frumoasă, cu atât mai bine pentru el!

— Da prea e mândră, mormăi Fanfan care, pentru a-și ascunde încurcătura, își turnă de băut.

Frumoasa Marton aruncă Antoinettei o privire plină de ură, ca și cum ar fi vrut să-i zică: „Ne vom revedea noi, mai târziu!”

Furtuna odată potolită, Polyt se apropie de Antoinette și-i zise la ureche:

— Oamenii aceștia fac mai mult zgomot decât treabă. Dar nu trebuie să te înspăimânți; la nevoie, bătrânul și cu mine te vom apăra. De altfel, domnul Agénor însuși va veni să te caute.

La auzul numelui acesta, Antoinette, care plângea mereu, își înălță capul și privi drept în ochii lui Polyt.

— Spui adevărul? întrebă ea.

— De ce-aș minți? zise Polyt. Ne plac cele zece mii de franci ale domnului Agénor. Domnii și doamnele acestea, adăugă el și mai încetișor, au aerul să creadă că dumneata ai oarecare atenții pentru mine... Dar ce-ți pasă?... Când vei pleca de aici, nu-i vei mai revedea niciodată.

Antoinette nu răspunse: i se părea că trăiește un vis oribil și că în curând avea să se trezească.

Polyt se apropiase de tâlharul cel bătrân, căruia banda întreagă îi spunea *Căpitanul*.

— Ai *strâns cleștele*? întrebă acesta din urmă.

Ceea ce însemna: ai ascuns banii!

— Da, dar bătrânul n-a *ciordit* încă totul. A dat numai cinci bucăți; restul îl vom avea mâine, după ce *gonzessa* va fi pusă la umbră.

Vorbe care se puteau traduce astfel:

— Am primit cinci sute de franci; restul îl vom avea după ce fata va fi dusă la închisoare.

Apoi Polyt adăugă:

— Vom fi *stînși* cum se cade... Tata Timoléon mi-a spus-o. Cine m-a văzut intrând aici?

— Mai întâi bătrâna.

— Și pe urmă?

— Madeleine.

— Fanfan nu știe nimic?

— Nu, și frumoasa Marton nici atât, dar, desigur, dânsa nu o va ridica în slavă; dimpotrivă.

Pe când vorbeau astfel, bătrâna, care ieșise câteva momente, intră în fugă.

— Dragii mei, zise ea, mi se pare că ne vizitează Poliția.

— Stinge lumânarea, zise Marton.

— Și să spălăm putina! zise Fanfan.

— Tăcere! comandă Căpitanul.

Cineva bătea în poartă.

— Tăcere! repetă din nou Căpitanul.

Se auzi a doua lovitură, mai puternică.

Atunci Antoinette, tremurând de emoție, ghici că era Poliția care venea să-i aresteze pe răufăcători...

Poliția care avea s-o ia sub protecția sa și să salveze cei zece mii de franci ai domnului Agénor.

Căpitanul întredeschise fereastra și murmură:

— Casa e înconjurată de sergenți de stradă; suntem *prinși*, dragii mei.

— Dacă-i așa, zise frumoasa Marton, trebuie să descopăr bine fața *gagicii* frumosului Polyt. Și se repezi asupra Antoinettei.

## Capitolul XXX

Din fericire pentru Antoinette, Polyt auzise amenințarea frumoasei Marton.

Așa că ambițioasa tâlhăroaică întâlni brațele robuste ale lui Polyt. Fata scoase un strigăt de durere.

În același timp, tâlharii se repeziră spre ușă; dar nimeni n-avu timp să iasă. Un grup de sergenți de stradă năvăli în casă și pătrunse în sala în care erau ascunși tâlharii.

Antoinette scoase un strigăt de bucurie. Ea se repezi înaintea brigadierului, care intrase cel dintâi, și, împreunându-și mâinile, exclamă:

— Scăpați-mă! scăpați-mă!...

Brigadierul o privea cu mirare; îmbrăcămintea Antoinettei, aerul său onest, lacrimile nu erau deloc obișnuite în asemenea ocazii.

— Cine ești dumneata și ce voiești?... Întrebă el.

— Sunt prizoniera acestor oameni, răspunse Antoinette.

— Un moment de răbdare, zise brigadierul; vă veți explica îndată. Eu am un mandat de arestare pentru toți oamenii pe care îi voi găsi aici.

— Copiii mei, zise tâlharul cel bătrân, supranumit *Căpitanul*, fără rezistență! Ne vom explica la comisariat.

Arareori se întâmplă să se împotrivească niște tâlhari surprinși. Ei știu că rezistența nu le poate fi de nici un folos și că, din contra, le

agradează situația.

— Scăpați-mă! repetă Antoinette.

Brigadierul o privea din ce în ce mai uimit.

— Să vedem, mititico, zise el, poți judeca și dumneata, că, văzându-te aici, nu te pot lua, de la prima vedere, drept o fată de bună familie. Trebuie să-mi explici prezența dumitale printre tâlharii ăștia.

Polyt, Căpitanul și bătrâna, care cunoșteau cu toții un anume secret, stăteau tăcuți.

Agentii de poliție o priveau și ei pe Antoinette cu aceeași curiozitate.

— Cine e fata aceasta? întrebă brigadierul pe *Căpitan*.

— Eu n-o cunosc, răspuse bătrânul tâlhar, care păru că schimbă o privire de înțelegere cu Polyt.

Brigadierul observă privirea aceasta.

— Nici eu n-o cunosc, zise bătrâna; acum o văd pentru întâia oară.

— Domnule, zise Antoinette, împreunându-și mâinile, mă numesc Antoinette Miller, sunt profesoară de pian și locuiesc în strada Anjou-Saint-Honoré nr 19; am fost răpită și condusă aici.

— Oh! ce poveste!... zise frumoasa Marton, râzând; e *gagica* lui Polyt.

Polyt se apropie de Antoinette și murmură:

— Dacă te porți bine, vei fi salvată.

Apoi zise tare:

— Domnișoara rostește adevărul.

— Ah! vedeți!... exclamă Antoinette.

Madeleine o privi râzând.

— Știi că e mândră *gagica* lui Polyt, zise ea bătrânei. Ne lasă pe jos pe toate!

Vorbele acestea ajunseră la urechea brigadierului, care nu știa ce să creadă.

— Da, reluă Polyt, e purul adevăr; eu sunt acela care am răpit-o pe domnișoara.

— Pentru ce?

— Pentru că îmi era dragă, răspuse Polyt, ca și cum ar fi fost lucrul cel mai natural din lume.

Antoinette își frângea mâinile de disperare, căci vedea bine ca brigadierul n-o credea.

— Să vedem! zise acesta; ar trebui să-mi dovedești într-un mod mai clar că nu faci și dumneata parte din banda aceasta.

— Dar, domnule, privește-mă bine... Nu cunosc pe nici unul din oamenii aceștia.. Îți jur pe cenușa mamei mele că spun purul adevăr.

Și Antoinette plângea.

Polyt și *Căpitanul* făceau Antoinettei semne de înțelegere, cărora tânăra fată nu le găsea sensul deloc, dar care o pierdeau în ochii, brigadierului.

Frumoasa Marton fu aceea care îi dădu lovitura de grație, deși ea nu cunoștea afacerea.

— Domnule brigadier, zise, nu trebuie să te lași înșelat cu atâta ușurință... E gagica lui *Polyt* și *prietena* tuturor...

Când unul dintre ei se apropie, de Antoinette, aceasta scoase un strigăt de indignare și de rușine.

— Foarte bine, zise el, dă-mi brațul. Să sperăm că totul se va explica la comisariat.

Speranța renăscu în inima Antoinettei.

Brigadierul îi luă brațul și ieșiră cei din urmă din cuibul acela unde operase razia.

Antoinette plângea, dar cerul nopții o mai răcori puțin. I se părea că ieșea din infern.

În timpul deplasării la comisariat, tâlharii vorbeau între ei.

Presupusul Căpitan zicea:

— Trebuie să fie vreun *mieușel* printre noi; am fost vânduți.

— E eu puțință, răspunse bătrâna, dezolată.

— Eu, zise Polyt, n-am luat parte la ultima afacere din strada Chaillot. Prin urmare, cred că voi scăpa cu șase luni de răcoare... Numai de-ar putea scăpa și mititica...

Era vorba despre un furt recent.

— Nu judeci bine, Polyt, zise bătrâna. Las-o și pe ea la umbră. Poți fi sigur astfel că va fi cuminte.

— Poate că ai dreptate, mamă.

— Și apoi, zise Fanfan, care era convins că într-adevăr Antoinette e complicea lui Polyt, e mai bine amândoi cu aceeași soartă... Asta, bineînțeles, când e ceva dragoste la mijloc...

Agenții care auzeau convorbirea aceasta ghiceau că era vorba despre Antoinette.

Polyt reluă:

— Dar oricum, dacă va putea să-i tragă pe sfoară, nu eu voi fi acela care voi căuta s-o împiedic.

— Și când vei ieși la lumină, zise frumoasa Marton, vei găsit-o în tovărășia unui *amic*.

— Oh! dacă aș ști una ca asta, murmură Polyt, care se pricepea să dea vocii sale accentul pasiunii și al geloziei.

— Eu, zise *Căpitanul*, sunt sigur de urmare: voi fi trimis din nou la Toulon.

— Și ce-ți pasă, tată? zise frumoasa Marton. Știi bine că se întoarce lumea și de acolo...

— Mai ales când urmărește așa ceva, zise bătrânul tâlhar râzând.

Pe când vorbeau astfel, ajunseseră în strada Chaillot, unde era comisariatul.

În timpul acesta Antoinette îi povestise cu de-amănuntul întâmplarea brigadierului, și brigadierul începu s-o creadă.

— Dumitale ți se va lua interogatoriul la urmă, zise brigadierul, întorcându-se spre Antoinette.

Și o invită să intre în cabinetul secretarului pentru a separa-o de tâlhari.

## Capitolul XXXI

Arestarea acestei bande de tâlhari, al cărei șef era *Căpitanul*, se făcuse după trădarea unuia dintre ei, care era pur și simplu un tovarăș al cumătrului Timoléon, misteriosul agent de afaceri din strada Saint-Germain L'Auxerois.

Poliția fusese prevenită și comisarul, în loc să se ducă acasă, aștepta banda în biroul său.

Și cum *mielușelul* dăduse amănunte foarte interesante, comisarul avea în față dosarul fiecăruia din cei arestați. Așa că interogatoriul a fost foarte scurt.

Fiecare dintre inculpați avea destule pete pentru ca numitul comisar să mai stea la îndoială.

În timpul acesta, Antoinette reușise să-l convingă pe secretar de nevinovăția ei, cum îl convinsese și pe brigadier.

Lacrimile sale, frumusețea, ținuta sa cuviincioasă contrastau într-un chip atât de băcător la ochi cu zdrențele celorlalți arestați și cu figurile lor, încât era lesne să se convingă cineva că tânăra fată fusese victima unei infame urzeli. Dar dacă brigadierul și secretarul comisariatului înclinau de partea Antoinettei, mai mulți agenți de poliție, care auziseră conversația lui Polyt, a *Căpitanului* și a *mamei* tâlharilor, susțineau că tânăra fată trebuie să fie vreo tâlhăroaică iscusită, abilă în travestiri.

Comisarul, înainte de a lua interogatoriul Antoinettei, ascultase amândouă părerile.

— Domnișoară, zise el, numele dumneavoastră e Antoinette Miller?

— Da, domnule.

— Și pretindeți că locuiți în strada Anjou-Saint-Honoré?



— Da, domnule.

— Unde te îndreptai când ai plecat de acasă?

— Primisem o scrisoare de la domnul baron de Morlux.

Numele acesta produsese oarecare emoție printre persoanele care se găseau în comisariat.

— Așadar, dumneata îl cunoști pe domnul baron de Morlux?

— Nu, zise Antoinette, dar îl cunosc pe fiul său.

Și Antoinette începu să povestească întâmplarea cu Agénor de Morlux, de la început.

— Unde locuiește domnul de Morlux? întrebă comisarul.

— În strada Universității.

— Și după părerea dumitale, vizitiul s-a făcut complicele răpitorilor?

— Da, domnule, răspunse Antoinette.

Tânăra fată povesti apoi și ceea ce-i spusese Polyt în privința lui Agénor.

Polyt fu supus unui nou interogatoriu în prezența Antoinettei.

El tăgădui că ar fi pomenit numele lui Agénor; el pretindea că o urmărea pe Antoinette de mai multe zile; că îi făcea curte și că n-o răpise, deoarece fata îl urmăse de bună voie.

— Oh! exclamă Antoinette, indignată, omul acesta minte!

— Așadar, repetă comisarul, care începuse și el să stea la îndoială, dumneata spui că îl cunoști pe domnul Agénor de Morlux?

— Da, domnule, răspunse Antoinette.

— Unde locuiește?

— În strada Suresnes.

Comisarul își chemă secretarul și-i zise:

— Du-te în strada Suresnes; sunt orele două și domnul de Morlux trebuie să se fi întors acasă. Deșteaptă-l și spune-i că o fată tânără, numită Antoinette Miller, a fost arestată împreună cu o bandă de tâlhari și că vom fi siliți s-o ducem la închisoare,

La auzul cuvântului închisoare, Antoinette scoase un strigăt de spaimă.

Polyt era foarte liniștit și zicea:

— La urma urmei e cu putință; și chiar aș putea să vă asigur și eu că domnișoara îl cunoaște pe acel domn Agénor de Morlux. E un băiat drăguț, un adevărat Cocodes.

— Ah! exclamă Antoinette, indignată, omul acesta e un infam!...

— Draga mea, zise Polyt cu familiaritate, nu te porți deloc bine, și știi tu...

Antoinette se lăsă să cadă pe o bancă, zdrobită de rușine și de durere.

Și cu toate acestea, comisarul era un om abil, care cunoștea toate secretele profesiei sale; dar calomnia era așa de abil urzită, încât ar fi trebuit să ai un spirit într-adevăr extraordinar pentru ca să te poți descurca.

În încăperea vecină, tâlharii așteptau să fie conduși la închisoare și vorbeau între ei.

Madeleine zicea frumoasei Marton:

— În comparație cu *Madonna*, noi suntem toate niște debutante.

— Ah! așadar i se zice și *Madonna*?

— Da, Polyt a făcut o afacere frumoasă, n-avem ce spune!... Numai ea poate intra în casele mari: se pricepe de minune să prindă urmele broaștelor în ceară moale.

— Știi că are haz! zise frumoasa Marton, n-o văzusem niciodată.

— Nici n-aveai unde, mai înainte era cu un *amic* numit *marele-ievre*.

Toate aceste cuvinte răzbăteau până la urechea comisarului.

Antoinette, care nu putea presupune că despre ea era vorba, se mai liniștise puțin, și aștepta cu încredere sosirea lui Agénor.

Madeleine continuă:

— E fata Marlotei... știi?... Negustoreasa de mărunțișuri din strada Prouvaires.

— Ah! ah!... zise frumoasa Marton, nu seamănă deloc cu maică-sa; Marlota e slută!

— Da, dar se spune că în tinerețe a fost frumoasă.

Antoinette nu înțelegea nimic din toată această conversație; era cu ochii mereu îndreptați spre ușă, așteptând sosirea lui Agénor.

În sfârșit, secretarul se reîntoarce, dar era singur.

— Domnul Agénor de Morlux, zise el, a plecat din Paris aseară, cu trenul de opt; mi-a spus-o portarul, care i-a dus geamantanul la gară.

— Oh! murmură Antoinette îngrozită, sunt pierdută!...

— Domnișoară, zise comisarul, dacă nu mai ai nici un mijloc ca să-ți stabilești identitatea, vom fi siliți să te conducem la...

— Da, domnule, zise Antoinette înnebunită, de ce nu mă conduceți în strada Anjou?... Portarii m-ar recunoaște...

Era atâta elocvență, atâta adevăr în cuvintele acestea, încât comisarul era aproape să se învoiască.

Dar, în momentul acela, se auzi o bătaie disperată în ușă, și o femeie năvăli înăuntru, strigând:

— Fiica mea!... Unde este fiica mea?

Era o bătrâna oribilă, îmbrăcată în zdrențe, cu picioarele goale, cu o bonetă murdară în cap și cu părul în dezordine.

Ea se repezi la Antoinette, o prinse în brațe și exclamă:

— În fine!... Te regăsesc!...

De astă dată, Antoinette simți că energia o părăsește cu totul. Nici nu mai avu putere să se apere de hidoasele îmbrățișări ale bătrânei. Scoase un ultim strigăt și închise ochii.

Atunci bătrâna se întoarse spre Polyt și-l amenință cu pumnul încheștat.

— Ah! mizerabile, zise ea, tu mi-ai stricat copila... era cuminte ca o domnișoară înainte de a te cunoaște!...

— Nu te supăra mamă, zise Polyt intrând în joc.

Comisarul era uimit.

— Domnule, răspuse bătrâna, mă numesc Marlota Botin; sunt negustoreasă de mărunțișuri în strada Prouvaires. Iată autorizația mea.

Și puse sub ochii comisarului o hârtie unsuroasă care purta ștampila Prefecturii de poliție.

Prin urmare, identitatea Marlotei era stabilită: în același timp, Antoinette pierdu bruma de încredere în fața comisarului.

Marlota continua să-și îmbrățișeze pretinsa-i fiică.

— Dați-mi-o, domnule comisar, zicea ea, părând că-și înăbușă suspinele, și vă jur că pe viitor va fi cuminte ca o fată mare...

Antoinette, înnebunită de durere, izbucni în lacrimi.

— Pentru moment, răspuse comisarul, nu-i cu putință să-ți înapoiez fata. Tăria cu care și-a negat identitatea, susținând mereu că se numește Antoinette Miller, îmi dovedește că trebuie să fi comis vreo faptă gravă.

— Oh! Dumnezeule! Dumnezeule!... gemea Marlota.

Un hurel zgomotos se auzi afară.

Era *cupeul* pentru tâlhari.

— La închisoare, zise comisarul.

Și din clipa aceea încetă de a se mai interesa de Antoinette.

— Du-te, sărmana mea copilă, murmură cu ipocrizie Marlota, voi merge să reclam la tribunal și vor trebui să te înapoieze mamei tale...

Câteva momente după aceea, cu toate lacrimile, cu toate rugămintele, cu toate protestele sale de nevinovăție, Antoinette, înțeleapta și virtuoasa fată, era condusă la arestul prefecturii de poliție, laolaltă cu toți ceilalți tâlhari.



## **PARTEA A DOUA - SAINT-LAZARE**

### **(II. Saint-Lazare)**



#### **Capitolul XXXII**

Cum s-a făcut că domnul Agénor de Morlux, care la orele șase seara se despărțise de Antoinette la poarta casei sale din strada Anjou, plecase după două ore, fără ca mai întâi s-o înștiințeze și pe tânăra fată despre aceasta?

Iată ceea ce vom explica îndată.

Viconte Carol de Morlux își făcuse planul de bătaie în tovărășia lui jupân Timoléon și nici unul, nici altul nu erau dispuși să comită o cât de mică neglijență.

Și, de vreme ce o făceau pe Antoinette să dispară, ar fi fost o imprudență neiertată să-l lase pe Agénor la Paris.

Agénor avea obiceiul să treacă pe acasă pe la orele șase, pentru a-și schimba hainele și a vedea corespondența de peste zi.

Deci și în seara aceea, despărțindu-se de Antoinette, se îndreptă spre strada Suresnes.

Mare îi fu însă mirarea când zări la poartă faetonul cu doi cai al unchiului său Carol.

Unul dintre gromi îi zise:

— Domnul viconte îl așteaptă pe domnul baron în casă.

Agénor tresări, apoi urcă în fugă treptele. Domnul viconte Carol de Morlux își aștepta nepotul la colțul căminului, în sala de fumat, cu o țigară englezească în gură, ca și cum ar fi fost un tânăr de treizeci de ani.

— Ei bine, tinere, zise el, când Agénor apăru în prag, așa e că nu te așteptai deloc să mă găsești aici?

— Sigur că nu, unchiule.

— Și nu-ți închipui de ce am venit?

— Deloc.

— Am venit să-ți vorbesc despre căsătoria ta.

Agénor roși ca o fată mare.

— Așadar, tatăl meu ți-a spus totul? zise el.

— Da, răspunse Carol, și sunt încântat...

— De căsătoria mea?

— Cel puțin de intenția pe care o ai de a te căsători. După ce te vei fi stabilit, tatăl tău și eu vom fi liniștiți și nu ne va mai fi teamă ca nu cumva să te îndrăgostești de vreo curtezană, care te-ar face să suferi și te-ar dezonora.

— Ah! unchiule, zise Agénor, dacă ai ști cât de drăguță e dânsa!

— Cu atât mai bine.

— Și spirituală...

— Și mai bine încă!...

— Așadar, dumneata îmi dai aprobarea?

— Întru totul. Nu ți-am dat oare dovezi despre asta?

— Când? întrebă Agénor făcând ochii mari.

— Nu te-ai mai întâlnit cu tatăl tău în timpul zilei?

— Ba da.

— Atunci desigur că ți-a spus că m-am interesat de protejatul Antoinettei tale, de acel... Milon.

— Ah! da... așa este, iartă-mă unchiule, căci am început să-mi pierd capul. Dar... de altfel, mi se pare că în privința aceasta ai fost rău informat.

— Cum?... întrebă domnul de Morlux tresărind.

— Da, bunul meu unchi... Cred că nu vei mai avea nevoie să ceri grațierea lui Milon.

— Și de ce mă rog?

— Închipuie-ți, urmă Agénor, că astă-seară m-am întâlnit cu domnișoara Antoinette... Oh! din întâmplare... Am întâlnit-o pe bulevard și, pe când stam de vorbă, a scos un strigăt teribil și mi-a arătat un om într-o trăsură... Era Milon!

Domnul Carol de Morlux se îngălbeni, dar Agénor nu băgă de seamă și continuă:

— M-am urcat în cupeu împreună cu domnișoara Antoinette și am urmărit trăsura, dar nu a fost cu puțință s-o ajungem și în cele din urmă am pierdut-o...

Domnul Carol de Morlux respiră ușurat.

În timp ce nepotul său vorbea, crezuse pe moment că totul era pierdut, Milon la Paris, regăsind-o pe Antoinette și prezentat nepotului său, însemna distrugerea completă a tuturor planurilor

sale, mai ales, dacă se gândea că Milon avea îndărătul său un om, despre care Timoléon îi vorbise, și care se numea Rocambole.

— Dar, reluă Agénor, în timp ce domnul de Morlux își regăsise obișnuita nepăsare, poți să fii liniștit. Îl vom găsi noi. Parisul nu este așa de mare pentru un parizian ca mine.

— Ceea ce-mi spui tu, nepotul meu, este extraordinar, zise Carol de Morlux.

— De ce, unchiule?

— Din două motive. Mai întâi, dacă persoana pe care ați văzut-o era într-adevăr Milon, cum se face că era la Paris?

— Poate că a evadat.

— Dar atunci cum de nu se știe nimic la direcția închisorilor?

Agénor tresări.

— Antoinette, continuă domnul Carol de Morlux, o fi fost înșelată de vreo asemănare...

— Poate că ai dreptate.

— La urma urmei, de lucrul acesta vei putea să te asiguri la întoarcere.

— La întoarcere!... Ce vrei să spui, unchiule?

Viconte începu să râdă.

— N-am venit aici numai pentru a-ți face complimente asupra proiectului tău de căsătorie...

— Dar...

— Am venit să-ți vorbesc și de afaceri și încă despre niște afaceri foarte importante.

Agénor încruntă din sprâncene.

Domnul de Morlux își scoase ceasul din buzunar și zise:

— Dragul meu, vei lua trenul de opt și patruzeci și cinci și vei pleca la Rennes. Măine vei fi acolo, continuă cu răceală domnul de Morlux, și vei petrece două zile lângă bunica ta, care are absolută nevoie să te vadă. Antoinette nu va muri dacă își va petrece două-trei zile fără să te vadă.

— Dar, unchiule, călătoria aceasta neașteptată mi se pare o nebunie.

— Nicidecum, dragul meu. Bunica ta e bolnavă. Ea i-a scris tatălui tău că vrea să te vadă. E vorba despre o moștenire... nu mai face pe prostul.

— Dar aş putea amâna călătoria asta pentru altă dată.

— Nu, crede ce-ți spun și nu mai pune întrebări. Du-te s-o vezi pe bunica ta, întoarce-te și peste cincisprezece zile vei fi soțul fericit al Antoinettei. Nu-ți convine lucrul acesta?

— Dar... unchiule... trebuie cel puțin să-i scriu tatălui meu.

— Tatăl tău știe de plecarea ta. Îndată ce vei ajunge la Rennes, te vei putea convinge că tatăl tău și eu avem dreptate când te silim să pleci fără întârziere. Bunica ta ar fi în stare să le dezmoștenească.

— Foarte bine, zise Agénor, voi pleca. Dar cel puțin dă-mi voie să-i scriu câteva rânduri Antoinettei...

— Da, dragul meu, tot ce vei pofti...

Agénor se așază la birou și scrisese o lungă scrisoare tinerei fete, pe când domnul Carol de Morlux calcula că scrisoarea aceea nu putea să ajungă la destinație decât a doua zi de dimineață.

Agénor lipi plicul și sună pentru a da scrisoarea unui servitor.

— O duc eu, zise domnul de Morlux.

— Dumneata, unchiule?

— Măine dimineață. Va fi un bun pretext ca s-o pot vedea pe viitoarea ta soție.

— Ah! unchiule, zise Agénor, ești prea bun!

Și fără să mai stea pe gânduri începu să se pregătească de drum.

O oră după aceea, domnul Carol de Morlux îl conducea la gară pe nepotul său, cu faetonul său.

Agénor nici nu visase.

Domnul Carol de Morlux îl conduse în bufetul gării și-l făcu să golească un pahar de Bordeaux și o aripă de pui și nu se liniști decât când îl văzu urcat în tren.

Locomotiva şuieră, trenul porni.

Atunci domnul de Morlux se urcă în faeton și porni spre casă, în strada Pépinière, unde îl aștepta de mai bine de o oră jupânul Timoléon.

Bătrânul spion, ca toți oamenii de meseria sa, avea îndemânarea de a-și schimba figura după voie.

Se prezentase la domnul de Morlux îmbrăcat, ca un perfect gentleman englez. Se anunțase drept un lord care se întorcea din Indiile Occidentale și era prieten intim al vicontelui.

— Ei bine? întrebă domnul de Morlux.

Timoléon își consultă ceasul. Era ora nouă și jumătate.

— Afacerea trebuia să fie gata, zise el, dar dacă vrei, putem merge noi înșine să ne asigurăm.

Domnul de Morlux și misteriosul personaj ieșiră pe jos, ca și cum ar fi vrut să facă o plimbare pe bulevard și se îndreptară spre strada Anjou-Saint-Honoré.

Cupeul nu mai era în fața casei cu nr. 19.

— Păsărica a plecat, zise Timoléon, și te asigur că peste puțin timp va fi în cușcă.

După aceea amândoi se îndreptară spre Champs-Élysées...

Timoléon adăugă:

— Poate că va trebui să te culci astă-seară puțin cam târziu, dar vreau să-ți dovedesc că nu-ți luăm banii de pomană.

Și amândoi se îndreptară spre strada Caillou, unde se afla comisariatul de poliție.

## Capitolul XXXIII

Pe când Agénor pleca în Bretania, pe când tâlharii plătiți de Timoléon erau conduși la depozitul prefecturii de poliție împreună cu nenorocita Antoinette, maiorul Avatar, adică Rocambole și Milon găsiseră caseta cu milionul și, după ce luaseră la cunoștință de manuscrisul rămas de pe urma doamnei baroane Miller, părăsiră casa din strada Grenelle și plecară în căutarea orfanelor.

Milon afirma că pensionul în care nenorocita sa stipula își lăsase fiicele era situat la Auteuil.

Dar nu-și mai amintea nici numele străzii, nici numele directoarei pensionului.

— Amănuntele pe care mi le dai, sunt foarte vagi, zise Rocambole. Oricum, să mergem!

Se urcară într-o trăsură și plecară spre Auteuil. Când intrară în strada [La Fontaine](#), Milon opri trăsura.

— Mi se pare că-mi amintesc, zise el.

— Ah! zise Rocambole coborând din trăsură.

— Da, adăugă Milon, îmi amintesc că urcam până la o piață în mijlocul căreia era o fântână. După aceea, luam la stânga apoi din nou, la stânga...

— Să mergem înainte!... zise Rocambole.

Plecară pe jos, trăsura urmându-i la pas.

Ajunși în piață, Milon se opri din nou.

— Mi se pare, zise el după o clipă de îndoială, că era lângă o biserică.

Și porni spre strada Bolteau.

— Să mergem până la biserică, zise Rocambole.

Dar, în zece ani, Auteuil se transformase cu totul. De jur-împrejurul bisericii erau numai clădiri noi.

— S-o luăm la dreapta acum, zise Milon.

În strada Buis se opri iarăși pentru a-și aduna amintirile.

— Îmi amintesc că era un grilaj și o grădină mare.

La intrarea străzii Buis, un tutungiu deschisese o prăvălie.

Strada era pustie.



„Omul acesta, cugetă Rocambole, examinând cu atenție împrejurimile, nu cred să facă bune afaceri pe aici.”

Și, apropiindu-se de negustor, îl salută.

Rocambole ceru două țigări englezești.

Tutungiul se înclină respectuos și se duse să caute marfa cerută.

— Nu vând adesea marfă de asta, zise el cu un suspin. Cartierul nu e tocmai bun...

— Așadar, afacerile nu prea merg? întrebă Rocambole.

— Rău de tot, domnule! Cu mare greutate scoatem o bucată de pâine...

— E multă vreme de când ești stabilit dumneata pe aici?

— Șaptesprezece ani, domnule, răspuse tutungiul. Dar cartierul este aproape pustiu și de-asta nu merg afacerile.

— Ah! zise Rocambole, dacă ești aici de șaptesprezece ani, trebuie să cunoști multă lume.

— Cunosc, toată strada, domnule.

— N-ai putea să-mi spui dacă a fost cândva un pension pe alături?

— Da, răspuse tutungiul, era pensionul doamnei Raynaud.

— Dumnezeule! exclamă Milon, ea este, îmi amintesc numele acum.

— Dar, continuă tutungiul, pensionul a fost dăruit și în locul lui s-a clădit casa aceea înaltă, pe care o vedeți în stânga.

— Dar directoarea... doamna Raynaud... nu mai ține acum pension? întrebă Milon cu voce tremurătoare.

— Nu, răspuse negustorul.. Afacerile nu mergeau bine... Țin minte că a fost o vânzare la dânsa...

— Așadar, interveni Rocambole, dumneata nu știi ce s-a întâmplat cu doamna Raynaud?

— Nu. Se poate să fi murit... în Auteuil nimeni n-are vești de la dânsa... Dumneavoastră o cunoașteți?

— Era sora mea, răspuse Milon la întâmplare.

Emoția uriașului era așa de mare, încât negustorul îl crezu.

Milon continuă:

— Sunt zece ani de când am plecat în străinătate și de atunci n-am mai avut nici o veste de la ea.

— Ascultați, zise tutungiul, e cineva în Auteuil care poate știe ce a făcut doamna Raynaud... E domnul Boisdureau...

— Cine-i domnul acesta? întrebă Rocambole.

— E un portărel.

— Și unde locuiește?

— Foarte aproape, în strada Molière.

— Mulțumesc, domnule, zise Rocambole, după ce-și umplu mai

întâi buzunarele cu țiğări scumpe.

Strada Molière nu era lungă și firma unui portărel se putea vedea de departe.

Cea a domnului Boisdureau era pe partea dreaptă și Rocambole o zări îndată.

Casa n-avea deloc aparența unui birou de portărel.

Rocambole sună.

O fată drăguță, cu părul blond, veni să le deschidă.

Desigur că nu e aici, gândi Rocambole, ne-am înșelat, trebuie să fie locuința vreunui notar.

Totuși Milon întrebă:

— Domnul Boisdureau?

— Aici locuiește, răspunse fata râzând, veniți pentru vreo vânzare?

— Se pare că meseria de portărel își are și părțile ei vesele, zise Rocambole întorcându-se spre Milon.

Urcară scările și vesela servitoare, deschizând ușa biroului, zise:

— Domnule, niște domni vin pentru o vânzare!

În tot biroul nu era decât un băiețaș de vreo cincisprezece ani, care stătea aplecat peste niște hârtii și domnul Boisdureau însuși.

Era un om mic, rotund, surâzător, cu buze senzuale.

— Domnilor, zise el, adresându-se noilor sosiți, ați venit probabil pentru o afacere, dar, cu tot regretul, trebuie să vă spun că nu vă pot servi.

— Așadar, azi e zi de sărbătoare? întrebă Rocambole.

— Nu, nu, zise portărelul, trăgând o priză de tabac pe nas. Vorba e că astăzi nu mai fac nici o afacere: nici mâine, nici poimâine și niciodată... Eu sunt trist, domnilor, am fost elev la conservator în tinerețea mea. Erau timpuri frumoase pe atunci... Dar... ce să-i faci? Trebuie să trăim... să ne gândim la ziua de mâine...și trebuie să ne găsim o meserie serioasă.

— Aceea de violonist? întrebă Rocambole.

— Nu, aceea de portărel. Am practicat-o timp de douăzeci de ani... Am făcut o avere bunicică...

— Așadar, nu mai ești portărel? întrebă Milon.

— Nu, domnule, nu mai sunt. Am vândut, și astăzi voi da totul în primire succesorului meu.

— Ah! asta e altceva... Dar, cum noi nu am venit pentru afaceri...

— Atunci pentru ce ați venit? întrebă fostul portărel cu oarecare curiozitate.

Rocambole luă loc pe un scaun.

— Vrem să plătim o datorie, zise el.

— Ah! foarte bine, exclamă fostul portărel, schimbând dintr-o dată

tonul.

## Capitolul XXXIV

— Domnule, zise Rocambole, dumneata ai urmărit odinioară o femeie care pe noi ne interesează foarte mult.

— E posibil, răspunse domnul Boisdureau, am urmărit multe femei în viața mea, mai ales femei din lumea moravurilor ușoare.

— Nu e vorba despre o femeie de soiul acesta, zise Rocambole, care vedea bine că fostul portărel era gata să înceapă o tiradă întreagă asupra femeilor ușoare.

— Da?... Atunci despre cine e vorba?

— Ne interesează o sărmană directoare de pension, zise Milon.

— Am urmărit vreo zece.

— Acea a cărei datorie venim s-o achităm noi...

Și Rocambole apăsă asupra acestor ultime cuvinte.

— Nu cunosc decât una singură care-mi mai datorează încă bani. Oh!... o mizerie... două sau trei sute de franci... Acordase un termen pentru plată... în cele din urmă ara emis chitanță... în locul doamnei Raynaud venea o fată tânără și-mi aducea ratele... Fata era foarte drăguță și m-am îndrăgostit de ea. Doamna Boisdureau îmi făcea scene de gelozie, ori de câte ori venea domnișoara Antoinette.

— Antoinette! exclamă Milon.

— Așadar, o cunoașteți?

— Antoinette!... se numea Antoinette! repetă sărmanul Milon, zdrobit de emoție. Dar directoarea pensionului cum se numea?

— Așteptați... vă voi spune îndată.

Și portărelul se sculă, luă un dosar dintr-un dulap și începu să răsfoiască niște hârtii.

— Doamna despre care vă vorbesc, zise el după o pauză, se numește Raynaud.

— Da, ea este, zise Milon. Și spui că doamna aceasta n-a murit?

— Cel puțin, acum doi ani, știu bine că trăia.

Portărelul păru că își adună amintirile.

— Da, zise el, așa este... În decembrie, anul trecut, obosit de scenele soției mele, i-am dat o chitanță domnișoarei Antoinette.

— Sfântă femeie!.. murmură Milon printre lacrimi, a păstrat fetițele la ea!

— Atunci, dumneata trebuie să știi unde locuiește doamna Raynaud?

— Da.

Și portărelul surâse ironic.

— Vedeți dumneavoastră, reluă domnul Boisdureau; eu am văzut atâtea cazuri, încât nu știu dacă trebuie sau nu să vă spun această adresă... S-ar putea întâmpla să fiți și dumneavoastră niște creditori. Și mi se pare că v-am spus că mă interesez puțin de domnișoara Antoinette. Altfel, puțin mi-ar păsa...

— E nepoata mea, zise Milon.

Portărelul păru că nu aude răspunsul acesta. Luă dosarul și începu să adune cu atenție niște cifre.

— Această scumpă domnișoară, zise el după ce termină, îmi mai datorează exact trei sute patruzeci și șapte de franci.

— Ca să nu mai lungim mult vorba, zise Rocambole, noi îți vom număra banii și dumneata ne vei spune adresa... Domnul este unchiul Antoinettei și se întoarce din America.

— Da? Întrebă portărelul uimit.

— Aduce nepoatei sale o zestre de un milion.

— E foarte drăguță, domnișoara Antoinette! suspină fostul portărel.

— O vom mărita cu un om așezat, continuă Rocambole, care se distra aruncând o speranță nebună în inimă burghezului.

Domnul Boisdureau începu să tremure.

— Adresa!... zise Milon nerăbdător.

— Strada Anjou-Saint-Honoré nr. 19, răspunse portărelul..

Milon se ridică îndată Rocambole aruncă patru hârtii de câte o sută de franci pe masă și, fără a mai aștepta restul, ieși în stradă aproape fugind.

— Strada Anjou nr. 19, strigă birjarului, și mână repede!

Trăsura porni ca un fulger.

După douăzeci de minute soseau în strada Anjou.

Milon înaintă și se găsi față în față cu moș Philippe.

— Doamna Raynaud? întrebă el.

— Aici stă, răspunse portarul.

— Unde? La ce etaj?

— Un moment, zise bătrânul, care părea consternat, cred că nu e momentul, potrivit să urcați la doamna Raynaud... Doamna e încă în pat... Numai dacă...

Portarul stătea la îndoială.

— Trebuie numaidecât s-o văd! zise Milon.

— Aduceți vreo știre de la domnișoara? întrebă portarul.

— Cum? Ce-ai zis?... strigă Milon, făcând un pas îndărăt.

— Da, continuă portarul, de la domnișoara Antoinette, care a plecat în oraș aseară... și nu s-a mai întors... și pe care o căutăm în

toate părțile!

Milon scoase un strigăt.

— Antoinette!...exclamă el... unde a plecat?

— Dar, domnule, zise Philippe, dacă am ști noi lucrul acesta, nu te-am mai întreba pe dumneata... Doamna Raynaud a așteptat toată noaptea... dar domnișoara nu s-a întors. Doamna Raynaud e nebună de durere și soția mea de asemeni și eu... îmi pierd capul.

Milon își cuprinsese capul în mâini și se învârtea pe loc, ca și cum ar fi înnebunit subit.

— Soția mea, continuă portarul, a alergat la domnul baron, care-i scrisese ieri seară și care trimisese cupeul după domnișoara.

— Ce baron? întrebă Rocambole, făcând un pas înainte.

Tatăl domnului Agénor.

— Cine-i domnul Agénor.

— Un tânăr foarte cumsecade și foarte bogat, care e îndrăgostit de domnișoara Antoinette.

— Și tatăl acestui tânăr e baron?

— Da... domnul baron de Morlux.

Milon scoase un strigăt, dar Rocambole îi strânse brațul cu putere și-l făcu să tacă.

În clipa aceea, o femeie intră în camera portarului și, cu vocea zdrobită, murmură:

— Nu e acolo!

Milon se întoarse și scoase un nou strigăt:

— Vara mea!

— Milon, exclamă doamna Philippe, care de emoție se clătină și căzu leșinată.

Rocambole, care nu-și pierduse deloc cumpătul, închise binișor ușa, căci chiriașii, auzind strigătele, începură să apară pe la ferestre.

## Capitolul XXXV

Doamna Philippe fusese atât de emoționată văzându-l pe Milon, încât aproape își pierduse cunoștința.

Soțul ei, care nu-l văzuse niciodată pe Milon, nu înțelesese nimic din cele două exclamații pe care le schimbaseră cei doi veri.

Dar Rocambole îi zise:

— Nu te ocupa de noi, dragul meu, ocupă-te în continuare de domnișoara Antoinette.

Auzind numele Antoinettei, doamna Philippe își recăpătă prezența de spirit.

Rocambole o luă de mână și-i zise:

— Să fim liniștiți, scumpa mea doamnă, Milon îți va explica mai târziu în ce mod s-a întors. Pentru moment nu e vorba nici despre el, nici despre dumneata. Noi am venit aici pentru a o vedea pe doamna Raynaud și pe cele două tinere fete care sunt împreună cu ea.

— Nu e decât una singură, cealaltă e în Rusia, răspunse doamna Philippe. Numai domnișoara Antoinette e cu noi.

— Foarte bine. Dar unde e acum? Liniștește-te și silește-te să-mi răspunzi limpede.

— Iată cum stau lucrurile, zise doamna Philippe. Domnișoara Antoinette l-a înnebunit pe un tânăr din lumea înaltă, domnul Agénor de Morlux.

Milon scoase un strigăt.

— Taci! îi zise Rocambole, strângându-i din nou brațul. Ei bine, și tânărul acela?

— Vrea să se căsătorească cu domnișoara Antoinette.

— Bine! Și....

— Ieri a condus-o cu trăsura până la poartă. Apoi, o oră mai târziu, cineva a venit cu o scrisoare.

— Era de la domnul Agénor?

— Nu. Scrisoarea era de la domnul baron de Morlux, tatăl tânărului.

— Unde locuiește?

— În strada Universității. De acolo vin acum.

— Foarte bine, murmură Rocambole cu nepăsare, și ce spunea domnul baron în scrisoare?

— Că vrea s-o vadă pe domnișoara Antoinette și că pe la orele nouă îi va trimite cupeul său.

— Ceea ce a și făcut?

— Dar, nicidecum, domnule. Am fost la domnul baron, dânsul n-a scris nici o scrisoare, trăsura sa n-a ieșit deloc și el bănuiește că domnișoara Antoinette a fost răpită de fiul său.

— Unde locuiește fiul? Întrebă Milon.

— Foarte aproape de aici. Am fost și la el, dar nu era acasă. A plecat ieri seară, pe la orele nouă.

— Mizerabilul! urlă Milon, încleștându-și pumnii.

— Dar taci o dată din gură! repetă Rocambole.

Apoi întorcându-se spre doamna Philippe:

— Trebuie cu orice preț s-o găsim pe domnișoara Antoinette. Dar pentru asta trebuie să nu faceți mult zgomot... Mă înțelegeți?

Doamna Philippe tăcu.

Rocambole reluă:

— Știe lumea de pe aici că domnișoara Antoinette a dispărut?  
— Oh! nu, domnule, nimeni nu știe încă.  
— Și nici nu trebuie să afle.  
— Și eu care gândeam că ar fi bine să mă duc la comisarul de politie, zise cu naivitate moș Philippe.

— Nu, zise Rocambole, nu trebuie să te duci.  
Milon își privea stăpânul cu o uimire dureroasă.

— Știi nemțește? îl întrebă Rocambole.  
— Da, răspunse Milon.  
— Dar dumneavoastră? adăugă Rocambole, adresându-se celor doi portari.

Philippe și soția sa făcură un gest negativ.

— Atunci, reluă Rocambole în nemțește, te rog să mă ascuți cu atenție, dragul meu.

— Vorbește, stăpâne.

— După cum vezi, continuă Rocambole, am sosit, nu cu douăsprezece ore, ci cu opt zile mai târziu decât ar fi trebuit să sosim. Antoinette este în mâinile dușmanilor săi și trebuie s-o salvăm.

— Da, răspunse Milon, dar în ce mod?

— Mai întâi vom afla ce s-a întâmplat cu ea.

— Tocmai pentru asta, zise Milon, voia și soțul verișoarei mele să înștiințeze poliția.

Rocambole ridică din umeri:

— Dragul meu, tu uiți mereu că noi suntem certați cu poliția.

— Ai dreptate.

— Așadar, nu acolo trebuie să ne adresăm.

— Dacă-i așa, trebuie să ne ducem la domnul de Morlux.

— Nu încă. Mai întâi trebuie să aflăm dacă fiul este sau nu complicele tatălui.

— Fără îndoială că este! exclamă Milon.

— Nicidecum... Să mergem în strada Suresnes.

— Vreți să știți dacă domnul Agénor a plecat într-adevăr? întrebă doamna Philippe, care deși nu înțelegea nimic din conversația lui Milon cu Rocambole, auzise cuvântul Suresnes.

— Da, zise Milon.

Ea reluă:

— Părerea mea este că lovitura aceasta nu e cu știrea domnului Agénor. El e un tânăr prea bun ca să fie în stare de așa ceva... Și, pe urmă, avea un respect așa de mare pentru domnișoara Antoinette!...

— Crezi că o iubea într-adevăr? întrebă Rocambole.

— E nebun după ea.

— Și ce a spus tatăl lui Agénor, când i-ai arătat scrisoarea semnată cu numele său?

— A spus că scrisoarea este falsă și că desigur fiul său este acela care abuzase de naivitatea domnișoarei Antoinette. Dar eu nu cred una ca asta, adăugă doamna Philippe.

— Eu nici atât, zise Rocambole.

— Ce e de făcut? Ce e de făcut? murmură bietul Milon cu ochii plini de lacrimi.

— Nu știi nici eu încă, răspunse stăpânul, dar peste o oră vom ști. Vino cu mine!

— Așadar, nu mai urcăm la doamna Raynaud?

— La ce bun?

Și Rocambole zise doamnei Philippe:

— Dumneata știi că Milon iubește copilele stăpânei sale?

— Oh!... despre asta nu mai e nici o îndoială, răspunse.

— Eu sunt prietenul lui Milon și amândoi vom face tot ce va trebui pentru a o regăsi pe domnișoara Antoinette.

— Eu nu te cunosc, domnule, răspunse doamna Philippe, dar am încredere în dumneata.

— Atunci, zise Rocambole, va trebui să mă ascultați.

— Vorbește.

— După ce vom pleca, veți urca la doamna Raynaud și-o veți înștiința că nimic supărător nu i s-a întâmplat domnișoarei Antoinette, că domnul Morlux este acela care v-a spus lucrurile acestea și că tânăra fată se va întoarce curând.

— Dar, domnule...

— Trebuie să faceți cum vă spun, zise Rocambole.

— Așadar, dumneata o vei găsi?

— Fără nici o îndoială.

— Astăzi chiar?

— Nu știu când... dar o vom găsi... Fiți fără grijă.

Și Rocambole, luându-l pe Milon de braț, ieși în stradă.

— Unde mergem? întrebă Milon.

— La doctorul Vincențiu.

Se urcară în trăsură și peste o jumătate de oră soseau în fața casei unde mama lui Noël Cocorico era portăreasă.

Dar Rocambole nu intră de-a dreptul la doctorul Vincențiu.

Urcă în fugă treptele până la etajul al cincilea și-și făcu în grabă o nouă toaletă.

După câteva momente, doctorul Vincențiu văzu intrând la dânsul un domn care semăna de minune cu un băiat de amfiteatru.

La început nu-l recunoscă deloc.



Dar Rocambole îi zise surâzând:

— Așa de repede ți-ai uitat amicii de la vila Said?

Doctorul tresări.

— Bine, zise Rocambole, văd că mă recunoști acum. Îți făgăduisem că te voi vizita.

— Ai nevoie de mine? Întrebă doctorul.

— Da, răspunse Rocambole, așezându-se pe un scaun. Ia un toc și scrie.

— Cui?

— Baronului Philippe de Morlux. Lupta a început. Acum e nevoie numai să știm s-o conducem. Scrie...

Doctorul luă tocul și începu să scrie, după cum îi dictă Rocambole:

*„Domnule baron,*

*Sper că amintirea relațiilor noastre din tinerețe va fi destul de puternică pentru ca să te hotărâști să-mi faci un mic serviciu.*

*Trecând printr-o perioadă grea, am nevoie de douăzeci de mii de franci și asta numaidecât, înainte de a se înnopta.”*

— Dar, zise doctorul oprindu-se, acesta e un șantaj...

— Nu, zise Rocambole, e un mijloc sigur ca să pot pătrunde în casa baronului, căci, trebuie să știi, că eu voi fi servitorul dumitale și voi duce scrisoarea...

Doctorul luă tocul și Rocambole dictă mai departe...

## Capitolul XXXVI

Din seara trecută, domnul baron Philippe de Morlux nu se mai întâlnise cu fratele său, Carol.

Acesta din urmă avusese grijă să-i spună că va veni cineva din strada Anjou să-l întrebe de Antoinette și-l învățase ce trebuie să răspundă.

Baronul se arătase foarte indignat când doamna Philippe îi spusese că Antoinette dispăruse de acasă și declarase scrisoarea pe care i-o arată bătrâna drept falsă. De altfel, scrisoarea era scrisă de mâna lui jupân Timoléon și dictată de domnul Carol de Morlux.

După plecarea portăresei din strada Anjou, domnul Philippe de Morlux așteptase în cea mai mare liniște vizita fratelui său, care, fără îndoială, avea să-i spună multe lucruri.

Dar, mai înainte de sosirea domnului Carol de Morlux, un om se prezentă la palat.

— Sunt trimis, zise omul acesta cameristului, de domnul doctor, pentru ca să întreb cum îi mai merge stăpânului dumitale...

Domnul de Morlux era acum sub îngrijirea medicului său obișnuit, care se înclinase adânc când i se spusese că primul pansament fusese făcut de către celebrul doctor Vincențiu.

Cameristul îl introduse imediat.

Domnul de Morlux, văzându-l, crezu că era un trimis al medicului său.

Dar noul venit, care nu era altul decât Rocambole, îi zise îndată:

— Domnule baron, eu sunt unul dintre elevii doctorului Vincențiu.

La auzul acestui nume, baronul își simți părul zbârlindu-i-se, apoi, cu mâna făcu un semn cameristului, care ieși îndată.

— Ce vrea doctorul de la mine? întrebă domnul Morlux cu oarecare emoție.

— Doctorul vrea mai întâi să afle cum îți mai merge.

— Sunt mai bine.

— După aceea, vă trimite scrisoarea aceasta.

Domnul de Morlux întinse mâna tremurândă, luă scrisoarea, o deschise și, pe măsură ce o citea, Rocambole îl vedea îngălbenindu-se.

— Domnule, zise în sfârșit baronul, doctorul Vincențiu este unul dintre prietenii mei din tinerețe și mă simt fericit să-i pot face serviciul pe care mi-l cere. Numai că, e lesne de priceput, că oricât de bogat ar fi cineva...

— Nu poate avea douăzeci de mii de franci în casă, nu-i așa? întrebă Rocambole.

— Tocmai. De aceea voi fi silit să te fac să aștepti o oră. Voi trimite după notarul meu.

— Voi aștepta, răspunse Rocambole, care luă loc într-un fotoliu.

Știa bine că nu-l va da nimeni afară. Apoi, începu să-l examineze pe baron. Domnul de Morlux sună și ceru să i se aducă de scris. Scrise notarului, rugându-l să-i trimită de urgență douăzeci de mii de franci.

Pe când scria, baronul își zicea:

„Acești douăzeci de mii de franci pe care-i dau acum, mă scapă de orice grijă în privința doctorului”.

Rocambole, de asemenea, își spunea:

„Omul acesta mă ia drept un dobitoc și nici nu bănuiește măcar că eu îi știu toată povestea”.

După ce servitorul plecase cu scrisoarea la notar și pe când Rocambole aștepta întoarcerea sa, se auzi hruitul unei trăsurii. Era domnul Carol de Morlux.

Domnul Carol nu era singur.

Rocambole, care se apropiase de fereastră, văzu doi oameni care străbăteau curtea și urcau treptele peronului. Atunci veni și se așeză liniștit la locul său.

— Domnule, zise domnul de Morlux, încercând să vadă dacă omul acela știa ce legătură există între el și doctorul Vincențiu, auzisem că doctorul are o clientelă considerabilă?...

— Da, domnule, dar câștigă mai puțini bani decât ceilalți confracți ai săi.

— De ce?

— Îngrijește toți săracii și face mult bine.

Aici Rocambole crezu că era necesar să manifeste puțin entuziasm.

— Oh! doctorul Vincențiu e un sfânt! zise el cu naivitate.

Baronul respiră ușurat și-și zise:

„Dobitocul acesta e departe de a bănuî de ce e în stare ilustrul său profesor și stăpân”.

În clipa aceea intră domnul Carol de Morlux.

Rocambole își luă un aer umil și-l privi cu curiozitatea unui țăran care vizitează pentru întâia oară un oraș mare.

Domnul Carol de Morlux, văzându-i uniforma, abia dacă aruncă o privire distrată asupra lui.

Se așeză într-un fotoliu lângă patul fratelui său și într-o limbă pe care, după credința lui, cu siguranță persoana prezentă nu putea s-o cunoască, îl întrebă:

— Cine este omul acesta?

Rocambole nici nu clipi și continuă să păstreze aceeași atitudine indiferentă și nătângă...

Domnul Philippe de Morlux răspunse în aceeași limbă:

— E un fel de laborant trimis de doctorul Vincențiu.

— Pentru a te îngriji?

— Nu, pentru a-mi cere douăzeci de mii de franci.

— Ah! ah! șantajul începe!...

— Mi-e teamă și mie...

— Fratele meu, zise domnul Carol de Morlux, să nu ne zgârcim... Mai bine să dăm fără discuție douăzeci de mii de franci unui om, care, de altminteri, ne-a făcut un serviciu destul de frumos. N-aveai banii aceștia în casă?

— Nu. Alaltăieri am pierdut mulți bani la club și, pe urmă, voiam să te aștept și pe tine, pentru a te consulta.

— Trebuie să-i dăm banii. Aceasta e părerea mea. După asta domnul doctor va sta liniștit.

— Ceea ce mă miră, reluă domnul de Morlux, e faptul că alaltăieri a plecat de aici ca un om chinuit de remușcări...

— Ei bine, de atunci până acum a avut destulă vreme, să se gândească... Și-a schimbat părerea și atâta tot... Acum să vorbim de lucruri serioase.

Rocambole căscase de câteva ori, ca un om care se plictisea foarte tare...

— Domnule, îi zise baronul în franțuzește, îmi pare rău că te fac să aștepți... Dacă vrei să intri în cabinetul meu de lucru, vei găsi acolo ziare și vei putea să citești așteptând.

Cabinetul de lucru era alături și ușa era deschisă.

Rocambole intră, se așeză într-un fotoliu, luă un jurnal și începu să citească, în aparență cel puțin. Prin ușa întredeschisă el putea foarte bine să vadă figura celor doi frați reflectată într-o oglindă, pe când ei nu-l puteau zări.

„Oamenii aceștia n-au noroc, cugetă Rocambole, Vorbesc o limbă pe care nimeni n-o cunoaște în Franța, în afară de trei sau patru sute de țărani, și s-a întâmplat ca tocmai eu s-o înțeleg.”

Într-adevăr, domnii de Morlux vorbeau greoiul dialect al bretonilor din sud.

Domnul Carol reluă:

— Afacerea e terminată, mititica e la loc sigur.

— Știam. Portăreasa din strada Anjou a venit înspăimântată la mine și mi-a spus că se duce la Agénor.

— Da, dar Agénor a plecat, și astă-seară va fi la Rennes, zise Carol de Morlux. Eu însumi l-am condus la gară și am stat până la plecarea trenului. Apoi, am trimis bunicii sale telegrama despre care îți vorbisem. Va ști ea să găsească vreun mijloc pentru a-l ține acolo vreo opt zile.

— Și domnișoara a fost arestată?

— Da, împreună cu oamenii lui Timoléon.

Rocambole citea cu cea mai mare atenție un articol.

— Și n-a putut să-și dovedească nevinovăția? continuă domnul Philippe de Morlux.

— Oh! e tare din fire fetița!... S-a apărat binișor.

— Dar a fost învinsă!...

— Drace! Gândește-te și tu... Tâlharii declarau că e o complice a lor... Și pe urmă femeia aceea, care a venit să o reclame, declarând că e fiica sa... Comisarul nu putea s-o pună în libertate în asemenea condiții.

— Și unde a fost dusă?

— Pentru moment se află în arestul Prefecturii, dar desigur că

înainte de amiază va fi la Saint-Lazare.

Rocambole privi în oglindă și putu să-l vadă pe domnul Carol de Morlux rânjind sinistru.

Carol continuă:

— E un om de forță jupân Timoléon. A lucrat repede și până în prezent putem declara că-și merită banii...

„He! he! cugetă Rocambole, îl cunoaștem și noi pe domnul Timoléon”.

— După ce imbecilul acesta va pleca, zise domnul de Morlux, făcând aluzie la Rocambole, îl vom chema pe Timoléon și vom vorbi cu el. Vreau să punem în aplicare un plan foarte complicat, pentru ca Antoinette să nu mai poată scăpa niciodată din închisoare.

— Așadar l-ai adus cu tine? întrebă baronul.

— Așteaptă în camera de alături.

Rocambole se prefăcea în continuare că citește.

După câteva momente, cameristul intră. Aducea o scrisoare pecetluită.

Baronul o deschise și scoase un pachet de bilete de bancă.

Rocambole privi în oglindă și fu uimit de aspectul bizar pe care-l prezenta în clipa aceea fața cameristului.

Desigur omul acela dusese scrisoarea notarului și nici nu bănuia că răspunsul era aproape o avere.

„Iată un om de vânzare și prin urmare de cumpărat”, își zise Rocambole.

— Domnule, îi strigă baronul, sunt al dumitale.

Rocambole se apropie de pat și baronul îi întinse cei douăzeci de mii de franci.

Rocambole îi dădu o chitanță de primire, păstrându-și mereu aceeași mutră nătângă, salută și ieși înclinându-se.

Când păși peste prag, strănută puternic și-și scoase din buzunar o batistă mare, albastră, cu care își acoperi fața.

Jupân Timoléon era în salonul de așteptare.

## Capitolul XXXVII

Rocambole trecu pe lângă Timoléon.

Un om care a fost atâta vreme în poliție nu putea să lase pe cineva să treacă pe lângă dânsul, fără să-l privească cu oarecare atenție.

Deci Timoléon îl învăluie pe Rocambole într-o privire scrutătoare.

Dar Rocambole își șterse nasul cu zgomot: și grăbi pasul.

De altfel, Timoléon știa că domnul de Morlux își rupsesse un picior și i se părea foarte natural să vadă în casa lui un om care purta uniforma unui spital.

Rocambole străbătu deci antecamera fără să trezească bănuiala lui Timoléon.

Jos se întâlnește față în față cu servitorul care adusese banii de la notar.

Rocambole crezu că era momentul potrivit, să se folosească de minunatul său har de fascinație.

Naivul infirmier redeveni dintr-o dată îndrăznețul ocnaș, O sută șaptesprezece.

Sub puterea privirii sale de foc, cameristul întoarse capul.

Rocambole îl apucă de braț și-i șopti cu voce înceată:

— Un cuvânt!

— Ce vrei cu mine? întrebă cameristul uimit.

— Tu ai fost la notar?

— Da.

— Știai că sunt bani în plicul acela?

Cameristul tresări.

— De ce mă întrebi?

— Vreau să știu, zise Rocambole, atâta tot.

Și ca și cum ar fi fost lucrul cel mai natural, scoase biletele de bancă din buzunar și începu să le vânture.

Cameristul tresări din nou.

— Ascultă-mă, băiete, continuă Rocambole, eu aș pune rămășag că, dacă tu ai putea să ai măcar jumătate din suma aceasta...

Și privirea sa se fixă asupra cameristului care bâlbâi:

— Ce vrei să zici, domnule?

— E frumos lucru douăzeci de mii de franci, zise Rocambole. S-ar putea lesne întreprinde un mic comerț cu banii aceștia.

Cameristul privea mereu biletele de bancă cu aviditate.

Rocambole reluă:

— Eu aș pune rămășag că dacă ai fi știut ce era în plicul notarului, ai fi avut poftă să faci stânga-mprejur.

— Domnule!

— E mai bine că n-ai știut lucrul acesta, căci, mai curând sau mai târziu, tot ai fi avut de furcă cu justiția, pe când așa, îți câștigi pâinea într-un mod cinstit. Și... tot într-un mod cinstit, vei putea câștiga acești bani.

Cameristul făcu un pas îndărăt.

Rocambole îi puse în mână unul dintre biletele de bancă.

— Iată... pentru osteneala de a mă asculta, zise el.

Cameristul rămase postat în fața lui, așteptând.

— Vrei să fii servitorul meu timp de douăzeci de zile? întrebă Rocambole. Dacă da, acești douăzeci de mii de franci vor fi ai tăi.

— Dar cine ești dumneata? bolborosi cameristul.

— Un om care plătește bine. Atâta tot. Cum te numești?

— Germain.

Și Germain ascunse cu grijă biletul de o mie de franci.

— Vreau să văd și să aud tot ce se petrece în camera stăpânului tău, continuă Rocambole, care simțea că omul acela îi aparține trup și suflet.

— Când? întrebă cameristul.

— Acum, îndată. Când voi pleca, îți voi da încă un bilet de o mie, dacă nu voi fi văzut de nimeni.

— Vino cu mine, zise cameristul.

Și, printr-un coridor ascuns, îl conduse până în camera de toaletă a baronului.

Această cameră, în care Rocambole și însoțitorul său intrară, în vârful picioarelor, era dormitor.

Cameristul puse fără zgomot un scăunăș lângă ușă pentru ca Rocambole să se poată înălța și privi în odaia vecină.

— Bine! îi zise acesta.

Se urcă pe scăunăș, făcând semn cameristului că putea să plece.

Apoi privi și ascultă.

. . . . .

În timp ce acela pe care-l numea „stăpânul” asculta conversația lui Timoléon cu cei doi frați de Morlux, Milon aștepta într-o trăsură la o oarecare distanță, în strada Universității.

Așteptă cu răbdare multă vreme. Trecură aproape două ore.

În fine, Rocambole apărură, se urcă în trăsură și-i zise birjarului:

— Strada Anjou.

În același timp își lepădă costumul de laborant de spital.

— Ei bine? întrebă Milon plin de neliniște.

— Îți voi povesti când vom ajunge în strada Anjou, zise Rocambole, care părea foarte agitat.

— Știi unde este Antoinette?

— Da.

Milon respiră ușurat.

Rocambole adăugă:

— Mai bine ar fi să n-o fi știut niciodată.

— Ce vrei să spui, stăpâne?

— Nimic. Lupta a început. Cu orice preț trebuie s-o câștigăm, dar

să știi că avem dușmani puternici.

— Ah! mizerabilii! urlă Milon, nebun de furie.

— Au în serviciul lor un om care este aproape de aceeași forță cu mine, adăugă Rocambole.

— Cine e omul acesta?

— Se numește Timoléon...

— Mi se pare că am mai auzit numele acesta la ocnă.

— Se poate, dar acum nu e vorba despre el... cel puțin pentru moment.

Cu cât se apropiau mai mult de strada Anjou, nerăbdarea lui Rocambole devenea tot mai mare.

Milon nu îndrăznea să-i mai pună vreo întrebare.

Nu era decât ora opt când Rocambole și Milon plecaseră din strada Anjou pentru a se duce la doctorul Vinčențiu.

Acum, era aproape amiază.

— Numai de-am ajunge la timp! zise stăpânul.

— Dar ce se petrece în strada Anjou, întrebă Milon.

— Dacă vom ajunge prea târziu, murmură Rocambole ca și cum și-ar fi vorbit lui însuși, nu vom mai putea avea nici un ajutor de la justiție. Va trebui să ne rezolvăm afacerile singuri.

În timpul acesta trăsura se opri la poarta casei nr. 19 și Rocambole sări jos în fugă. Moș Philippe îi ieși înainte, cu fața strălucind de bucurie:

— Am găsit-o! exclamă el.

Milon scăpă un strigăt de bucurie, dar Rocambole se îngălbeni și întrebă:

— E aici domnișoara Antoinette?

— Nu, dar a trimis pe cineva după doamna Raynaud.

— Pe cine?

— Pe o doamnă bătrâna... doamnă de onoare a mătușii domnului Agénor. Doamna Raynaud a plecat întovărașită de soția mea. Dar se va întoarce repede, împreună cu domnișoara Antoinette.

— Și doamna cea bătrână?

— Pe onoarea mea, zise Philippe, e puțină încurcătură în toate acestea și, dacă doamna aceea n-ar fi adus o scrisoare din partea domnișoarei Antoinette...

— Ah! mititica a trimis o scrisoare! exclamă Milon cu veselie.

Rocambole îl privi chiorâș.

— Da, reluă Philippe. Se pare că tatăl domnului Agénor nu se învoiește la căsătorie. Atunci, domnul Agénor a răpit-o pe domnișoara Antoinette și a condus-o la mătușa lui!

— Și pe urmă? zise Rocambole.



— Doamna cea bătrână a urcat sus, pe când doamna Raynaud și soția mea plecau spre Rassy, unde locuiește mătușa domnului Agénor...

— Atunci, doamna aceea e sus? întrebă Rocambole, care avu o licărire de speranță.

— Nu. A plecat împreună cu doi domni decorați care veniseră s-o caute și care păreau să cunoască foarte bine casa, deoarece s-au îndreptat fără să întrebe spre apartamentul doamnei Raynaud. Doamna cea bătrână a coborât împreună cu ei și, trecând pe lângă mine, mi-a zis: „Nu fi neliniștit, mă voi întoarce curând”. Trăsura domnilor decorați aștepta la poartă. Doamna s-a urcat în trăsura împreună cu ei...

— Ei bine! zise Rocambole cu răceală, știi dumneata unde s-au dus?

— Nu, domnule....

— S-au dus la prefectura de poliție și de acolo la judecătorul de instrucție.

— Dar pentru ce?

— Pentru ca s-o trimită pe domnișoara Antoinette la Saint-Lazare, răspunse Rocambole furios. Timoléon ne-a luat-o înainte, dar... vom vedea!...

Milon se învârtea în loc, amețit de cuvântul acela teribil: Saint-Lazare!...

## Capitolul XXXVIII

Cine era doamna aceea bătrână care venise după doamna Raynaud?

Vom povesti îndată, în câteva cuvinte.

Timoléon, punându-și în aplicare planul de răpire, prevăzuse totul. Mărturisirea tâlharilor că o cunoșteau pe Antoinette și lacrimile preinsei mame a tinerei fete erau îndeajuns pentru comisarul de poliție.

Dar Timoléon știa bine că nici un inculpat nu este condus de la arestul Prefecturii de poliție la închisoare, până ce nu i se ia mai întâi interogatoriul de către judecătorul de instrucție.

Și ar fi fost posibil ca înaintea acestui magistrat, Antoinette să dea astfel de amănunte, să dovedească cu atâta claritate că fusese victima unei curse îndrăznețe, încât punerea sa în libertate să fie imediat ordonată.

Trebuiau deci luate măsuri pentru orice eventualitate.

Deci, pe la orele opt și jumătate dimineața, chiar în momentul în care Rocambole și Milon ieșeau din strada Anjou, o trăsură se opri în fața casei cu numărul 19 și o doamnă, căreia la prima vedere oricine i-ar fi dat cam vreo șaizeci de ani, coborî.

Bieții portari erau încă sub impresia cuvintelor lui Rocambole și nu știau bine ce să creadă.

Doamna, care după înfățișare părea să fie o femeie foarte cumsecade, intră în camera portarului cu un aer misterios.

— Dragii mei, zise ea, eu sunt doamna de onoare a contesei de Malincourt, mătușa domnului Agénor de Morlux.

La auzul acestui nume, portarii tresăriră și, cu toate recomandările lui Rocambole, numele Antoinettei le veni pe buze.

— Tocmai, din partea domnișoarei Antoinette vin, zise bătrâna doamnă.

— Dumneata ai văzut-o? întrebă doamna Philippe.

— Fără îndoială! E în casa doamnei contese. Dar, adăugă bătrâna doamnă, conduceți-mă repede la doamna Raynaud ca s-o liniștesc. Vă voi explica totul, îndată.

Doamna Philippe urcă scările în fugă și vizitatoarea, cu toată vârsta ei înaintată, nu rămase deloc în urmă.

— Doamnă, doamnă!... exclamă doamna Philippe intrând, îți aduce știri de la domnișoara Antoinette

Doamna Raynaud se sculă cu vioiciune din fotoliul în care stătea cufundată în gânduri.

Sărmana femeie avea ochii plini de lacrimi.

Vizitatoarea își repetă din nou titlul și calitatea și surâzând adăugă:

— Domnișoara Antoinette va fi peste trei săptămâni baroană de Morlux, iar peste o oră, doamnă, va fi în brațele dumatiale.

— Dar ce s-a întâmplat? întrebă doamna Raynaud, tremurând încă de emoție.

— Domnișoara Antoinette însăși o să vă explice în câteva cuvinte, răspunse respectabila vizitatoare.

Și întinse o scrisoare doamnei Raynaud, care nu prea vedea bine, dar care recunoscuse, sau cel puțin i se păru că recunoaște, scrisul Antoinettei.

Scrisoarea era concepută astfel:

*„Scumpa mea mamă,*

*Sunt prizoniera doamnei de Malincourt, mătușa lui Agénor, mătușa mea, aș putea spune. E un motiv foarte puternic care se opune la căsătoria mea și în același timp și la punerea mea în libertate. Tu*

*singură mă poți scăpa și trebuie neapărat să vii. Ia-o și pe doamna Philippe cu tine și veniți fără întârziere. Nu pot să-ți spun mai mult.*

*Fiica ta,  
Antoinette.*

*P.S. Doamna Auger, doamna de onoare a contesei i-a dat întâlnire în casa noastră unchiului lui Agénor, domnul viconte de Morlux.*

*Dar vicontele e un om foarte nepunctual și uneori te face să-l aștepți ore întregi și eu sunt nerăbdătoare să te văd mai repede.*

*Urcă-te deci în trăsura contesei împreună cu doamna Philippe și las-o pe doamna Auger să aștepte.*

*Întrevederea pe care va avea-o ea cu vicontele e foarte importantă: e vorba despre scumpul meu Agénor și despre mine.*

*La revedere, deci.”*

Doamna Raynaud citea cu multă greutate, dar doamna Philippe, care citea ziare pe când era negustoreasă, o ajutase câte puțin.

Scrisul Antoinettei era așa de bine imitat, încât doamna Philippe se înșelă.

În ce mod se operase falsul acesta?

Agénor făcuse imprudența de a încredința tatălui său prima scrisoare a Antoinettei, acea scrisoare plină de demnitate și mândrie, pe lângă care tânăra fată adăugase și biletul de o mie de franci.

Timoléon fusese condamnat odinioară pentru falsificare de acte, deci a imita scrisul cuiva era pentru el o jucărie. Și pe urmă, două femei așa de simple, cum erau sărmana institutoare și portăreasa, puteau fi lesne înșelate.

Unde mai pui că doamna aceea venea din partea unei contese și avea ea însăși o înfățișare atât de onestă și de respectabilă!

Doamna Raynaud se îmbracă deci în grabă, fără să mai pună alte întrebări. Doamna Philippe își aruncă un șal pe umeri și zece minute după aceea se urcară amândouă în pretinsa trăsură a doamnei contese de Malincourt.

Era de altfel o trăsură foarte elegantă, la care era înhămat un cal superb. Pe capră, lângă vizitiu, era un valet în livrea albă cu steluțe roșii.

Doamna Philippe cuprinsese toate acestea dintr-o singură privire și, chiar dacă ar fi avut un grăunte de neîncredere, un echipaj atât de luxos a convins-o pe deplin.

După ce cupeul plecă, cea pe care scrisoarea o numea doamna Auger se instală lângă cămin, în apartamentul doamnei Raynaud și al Antoinettei.

Primul act al comediei era jucat și reușise de minune.

Rămânea acum cel de-al doilea.

Puțin după plecarea doamnei Raynaud, doi tineri se apropiară de moș Philippe. După îmbrăcămintea lor se putea lesne vedea că erau niște servitori în concediu, sau mai degrabă niște servitori fără ocupație.

— Baltazar e acasă? întrebă unul dintre ei.

Baltazar era un vizitiu al casei, căci în curtea cu numărul 19 existau două grajduri.

— A plecat adineauri, răspunse Philippe.

— E camaradul nostru, reluă tânărul care vorbise întâi. Am servit multă vreme în aceeași casă și suntem din același ținut. Eu plec astă-seară și aș vrea să-l văd înainte de plecare.

— Nu cred să se întoarcă înainte de zece, răspunse Philippe.

— Foarte bine, îl vom aștepta.

Și se instalară mai întâi lângă poartă, apoi intrară în camera portarului. În cele din urmă, unul dintre ei se oferă să facă cînste cu un kilogram de vin la negustorul din colț.

Moș Philippe își sfârșise treaba, casa era liniștită în timpul zilei, vizitatorii erau rari, în sfârșit, ora factorului trecuse.

Philippe primi propunerea și plecă împreună cu noile sale cunoștințe. Se instalară la o masă, cu o sticlă de vin dinainte. Urmare apoi câteva rînduri de coniac; așa că trecu o oră, fără să se simtă.

În timpul acesta un al treilea individ se instalase în fața casei cu numărul 19. După îmbrăcămintă, l-ai fi luat drept un vizitiu al casei.

Dacă moș Philippe s-ar fi întors și l-ar fi întrebat ce caută, omul acela, pe care nimeni nu-l cunoștea, ar fi răspuns că-l așteaptă pe vizitiul de la celălalt grajd.

Și pe când tata Philippe golea cel de al treilea pahar de coniac, o trăsură se opri în fața porții și doi domni decorați coborâră din ea.

Unul dintre ei înaintă și, găsind ușa portarului închisă, se adresă omului care rătăcea pe lângă poartă:

— Unde e portarul?

— A ieșit adineauri. Dar ce dorește domnul?

— O căutăm pe doamna Raynaud.

— La catul al treilea, ușa din dreapta.

— Mulțumesc!

Cei doi domni urcară treptele și sunară.

Falsa doamnă Raynaud veni ea însăși să le deschidă.

— Doamna Raynaud? întrebă unul dintre vizitatori.

— Eu sunt! răspunse bătrâna.

— Dumneata locuiești împreună cu o tânără domnișoară, numită

Antoinette?

— Da, domnule, răspunse ea manifestând îndată o vie emoție.

— Atunci, doamnă, vei binevoi să ne urmezi, adăugă unul din cei doi domni.

Amândoi erau funcționari ai parchetului.

În același timp, omul care staționase în fața casei dispăru și pretenșii prieteni ai vizitiului Baltazar plăteau și plecau spunând portarului că se vor întoarce peste o oră.

Philippe alergă la postul său și o văzu pe bătrâna doamnă urcându-se în trăsură împreună cu cei doi domni decorati.

Rocambole voi să urce în apartamentul doamnei Raynaud.

Necunoscuta vizitatoare luase cu ea cheia, dar Philippe mai avea una. Scrisoarea semnată de Antoinette rămăsese deschisă pe cămin.

Rocambole o citi și ridică din umeri.

— Se descurcă bine domnii aceia, murmură el, dar... vom vedea...

Milon își smulgea părul de disperare.

— Prostule!... îi zise Rocambole, mi se pare că ai mai văzut altele și mai și, de când ești cu mine.

— E adevărat, murmură Milon.

— Ei bine! ascultă-mă și nu te chinui să înțelegi.

— Ce trebuie să fac, stăpâne?

— Vei pleca la Rennes, chiar astăzi.

— Bine.

— Vei căuta să te întâlnești cu domnul Agénor de Morlux și îi vei spune că ești Milon. Atât va fi destul. Îl vei aduce la Paris, fără a-i spune nimic altceva decât că domnișoara Antoinette trece printr-o primejdie mare. Urcându-te în tren vei trimite o telegramă maiorului Avatar, pentru ca să știi ora sosirii voastre. Restul mă privește.

— Te voi asculta, zise Milon.

— Domnule Timoléon, murmură Rocambole, te vei căi mai târziu de ceea ce ai vrut să faci.

## Capitolul XXXIX

Așadar, Antoinette fusese condusă în mijlocul nopții, laolaltă cu ceilalți tâlhari, în arestul de la prefectura poliției.

Tânăra fată petrecu o noapte infernală.

Una dintre femei cânta niște melodii obscene, iar frumoasa Morton o insulta mereu, și-i prezicea că va fi condamnată la cinci ani de închisoare.

Bătrânul tâlhar, cel căruia cu toții îi ziceau tată, se văzu silit să intervină de mai multe ori pentru a lua apărarea Antoinettei.

Biata fată își frângea mâinile de disperare și nu putu să închidă ochii toată noaptea. Drept pat i se dăduseră niște scânduri goale. În închisoare, pentru prizonieri, orice distincție socială dispare.

În sfârșit se făcu și ziuă.

Hoții arestați erau în număr de doisprezece sau cinsprezece.

La ora opt dimineața, un gardian veni să-i anunțe că li se va lua interogatoriul de către judecătorul de instrucție și că pe urmă, dacă se va găsi de cuviință, bărbații vor fi conduși la Mazas iar femeile la Saint-Lazare.

La auzul acestui cuvânt, Antoinette se înfioră până în măduva oaselor.

Într-o zi, cu câteva luni înainte, domnul Bousselet, librarul speculant de manuscrise, adusese tinerei fete un roman englezesc de tradus.

Romanul acesta era povestea unei tinere femei persecutată de soțul ei, care fusese în cele din urmă închisă la Saint-Lazare. Englezii sunt de felul lor foarte conștiincioși și descriu toate lucrurile până în cele mai mici amănunte. Autorul aceluia roman descrisese foarte pe larg închisoarea de la Saint-Lazare și Antoinette avusese numai visuri urâte cât timp ținuse traducerea.

Mai întâi fură duși bărbații, unul câte unul, în fața judecătorului de instrucție. Nici unul dintre ei nu se mai reîntorsese.

Apoi veni rândul femeilor.

Antoinette rămăsese singură în arest timp de zece minute.

Atunci respiră ușurată ca de o greutate enormă. Gardianul care veni s-o ia și pe ea la judecător nu putu să-și stăpânească un gest de uimire.

Antoinette își păstrase mereu același aer de mândrie și de demnitate, care îl uimi un moment pe brigadier și pe comisarul de poliție.

— Dar, ce ai făcut sărmană copilă? o întreabă gardianul.

— Nimic, răspunse Antoinette, sunt o fată cinstită. Sunt victima unei curse odioase.

— Dar n-ai pe nimeni care să te ajute?

— Ba da, zise ea, o am pe mama mea adoptivă.

În sală, Antoinette se întâlnește cu brigadierul de poliție care o condusese la comisariat.

— Curaj, îi șopti acesta, judecătorul e un om foarte inteligent. Să explici bine și... dacă ești nevinovată, te va pune îndată în libertate.

Cuvintele acestea dădură Antoinettei puțină încredere și apără în

fața judecătorului cu capul sus, liniștită.

Judecătorul de instrucție era un magistrat bătrân, cu multă experiență. Avusese în fața sa mii de delincvenți de tot soiul.

La rândul său, văzând-o pe Antoinette, nu putu să-și stăpânească un gest de mirare.

— Cum te numești? o întreabă cu bunătate.

— Antoinette Miller, răspunse ea.

— Unde locuiești?

— În strada Anjou nr.19.

Magistratul consultă procesul verbal al comisarului de poliție.

— Cum se face că te găsești dumneata printre tâlhari și femei de moravuri ușoare?

— Domnule, răspunse Antoinette cu mândrie, sunt victima unei urzeli infernale. Niște oameni pe care nici nu-i cunosc mi-au întins o cursă și acum pretind că sunt complicea lor. O femeie, pe care n-am văzut-o niciodată, a venit să mă reclame, declarând că sunt fiica sa. Dumnezeu mi-a dat până în prezent puterea de a nu înnebuni, dar rațiunea mea va începe să se zdruncine.

Pe când vorbea astfel, judecătorul citea cu atenție procesul verbal al comisarului de poliție.

— Continuă, zise el Antoinettei.

Atunci, tânăra fată, adunându-și toată puterea, făcând apel la toată luciditatea spiritului său, povesti pe scurt, dar fără să lase nimic la o parte, teribila sa odisee.

Se exprimă cu limpezime și glasul său era atât de sincer încât magistratul fu mișcat.

Ea îi descrie existența modestă pe care o ducea împreună cu mama ei adoptivă, până în ziua în care domnul Agénor de Morlux începuse s-o urmărească cu dragostea sa. La urmă îi recită aproape cuvânt cu cuvânt acea scrisoare semnată „baronul de Morlux”, care fusese punctul de plecare al tuturor nenorocirilor sale de peste noapte.

— Domnișoară, îi zise în cele din urmă magistratul, voi trimite un om în strada Anjou-Saint-Honoré, care o va aduce aici pe acea doamnă care spui că e mama dumitale adoptivă și, dacă ea va confirma spusele dumitale, atunci nu vei mai găsi în mine un judecător care condamnă, ci un protector care va căuta să-i pedepsească pe vinovați și te va pune la adăpost de orice pericol.

— Oh! domnule, exclamă Antoinette, cât de bun sunteți! Sunt salvată!...

Judecătorul de instrucție chemă în cabinetul său un înalt funcționar de poliție și îi dădu ordin să meargă el însuși, împreună cu

unul din agenții său, în strada Anjou nr. 19 și să o aducă fără întârziere pe doamna Raynaud.

Apoi, zise Antoinettei:

— Vei fi din nou dusă în arest, dar sper că numai pentru puțină vreme.

Și se înclină în fața tinerei fete, care ieși din cabinetul său cu inima plină de speranță.

O oră după aceea, sosea falsa doamnă Raynaud.

Agenții se deplasaseră în strada Anjou și li se indicase apartamentul doamnei Raynaud. Acolo găsiră o femeie bătrână, care răspunse la numele acesta. Cum puteau ei să bănuiască că doamna aceea nu era femeia pe care o aștepta domnișoara Antoinette?

Falsa doamnă Raynaud făcu o mutră consternată când intră în cabinetul judecătorului de instrucție.

— Doamnă, îi zise magistratul, cred că bănuiești pentru ce te-am chemat aici?

— Vai domnule, răspunse bătrâna doamnă, nu îndrăznesc să ghicesc.

— Dumneata ești doamna Raynaud?

— Da, domnule.

— Ai fost institutoare?

— Timp de treizeci de ani și aș fi fost încă și acum.

— Să lăsăm asta. Locuiești în strada Anjou?

— Da, domnule.

— Împreună cu o tânără fată numită Antoinette?

— Da, domnule.

Bătrâna părea că se tulbură din ce în ce mai mult.

— Ah! exclamă ea, nenorocita! Ce i s-a întâmplat?

— Răspunde la întrebările mele, zise magistratul. Fata aceasta e orfană?

— Nicidecum, domnule... are o mamă, care mi-a încredințat-o mie...

— Ah! zise magistratul, e fără îndoială o femeie din lumea bună?

Bătrâna doamnă ridică ochii spre cer.

— Dumnezeule! zise ea, oare Antoinette să vă fi mințit?

— Atunci cine este mama sa?

— O negustoreasă de mărunțișuri din cartierul Halelor, numită Marlotte.

— Ah! exclamă magistratul cu oarecare uimire, Marlotte este mama fetei?

— Da, domnule.

— Atunci cum se face că locuiește împreună cu dumneata?



— S-a refugiat în casa mea anul trecut, spunându-mi că mama sa o maltrata. Ce vreți domnule? Era cea mai bună dintre elevele mele de altădată... O iubeam ca și cum ar fi fost propria mea copilă... Când am văzut-o plângând, i-am deschis brațele și am primit-o în casa mea... Își câștiga pâinea de toate zilele dând lecții de pian și de desen... Cel puțin așa îmi spunea mie.

Aici bătrâna doamnă începu să plângă.

— Continuă, zise magistratul.

## Capitolul XL

Timp de câteva minute, pretinsa doamnă Raynaud fu cu atâta violență zguduită de sughițuri de plâns, încât nu-i fu cu putință să vorbească.

În sfârșit, cu o sfortare își înăbuși plânsul și urmă:

— În timpul primelor luni, n-am avut a mă plânge de purtarea Antoinettei. Era foarte blândă și părea că mă iubește foarte mult. E adevărat că lipsea aproape toată ziua de acasă și uneori chiar și seara. Dar, avea atâtea lecții!... spunea ea. În fine, într-o seară nu s-a mai întors acasă. A doua zi mi-a zis că-și petrecuse noaptea la căpătâiul uneia dintre elevele sale, care era pe moarte. Am crezut-o pe cuvânt. La opt zile după aceea, a plecat de acasă, după ce mă culcasem și n-am mai revăzut-o decât a treia zi. I-am spus atunci că o voi înștiința pe mama ei și că nu voiam s-o mai țin în casa mea. Dar a început să plângă și mi-a mărturisit totul. Era combinată cu un tânăr... un om care nu prea părea a fi cumsecade... un oarecare Polyt.

— Foarte bine, zise magistratul, dar ieri seară Antoinette era în casa dumitale?

— Ah! domnule, zise bătrâna doamnă, începând să plângă din nou, a venit cineva la mine azi dimineață, din partea aceluia Polyt, să mă învețe să spun că Antoinette era la mine, dar eu n-am înșelat niciodată justiția și nu vreau să-mi fac păcat tocmai acum la bătrânețe... Vai! nu, Antoinette nu era la mine ieri seară și trebuie să vă mărturisesc că este mai mult de o lună de când n-am mai văzut-o.

Și bătrâna doamnă începu să suspine din nou.

— Poți să te retragi, îi zise magistratul.

Ea se ridică, făcu un pas spre ușă, apoi căzu în genunchi în fața judecătorului.

— Ah! domnule, în numele cerului!... Fiți indulgent... Copila aceasta e mai mult nenorocită decât vinovată... A frecventat un

mediu rău... atâta tot!...

— Ridică-te, îi zise magistratul cu tristețe. Justiția trebuie să-și urmeze cursul.

Și cu un gest o concedie pe falsa doamnă Raynaud.

Sergenții de oraș, care o vedeau vaitându-se prin sală, își spuneau între ei:

— Aceasta e doamna care a reclamat-o pe fata aceea drăguță de la arest.

Brigadierul care tot o mai credea pe Antoinette nevinovată, se mai îndoia încă.

Dar când, în curte, o văzu dând brațul unei alte femei, bătrâne care începu să se văicărească împreună cu ea, cea din urmă umbră de îndoială îi dispăru și Antoinette fu declarată vinovată și în ochii săi.

Cealaltă femeie era Marlotte, hidoasa cumătră care o reclamase pe Antoinette, declarând că este fiica ei.

— Mititica m-a tras pe sfoară! murmură brigadierul.

— Pentru un om șiret ca dumneata, îi zise unui dintre oamenii săi, e o adevărată rușine!...

— Într-adevăr, murmură el, dar te asigur că încă o dată nu mai cad în capcană.

Și se depărtă mormăind.

Falsa doamnă Raynaud și Marlotte se depărtară braț la braț, plângând mereu.

Dar când ajunseră la Podul-Nou, după ce aruncară o privire în jurul lor pentru a se asigura că nu erau urmărite, începură să râdă cu hohote și se îndreptară spre o cârciumă din colțul străzii Roule.

— Să mergem să ne consolăm puțin, zise falsa doamnă Raynaud.

— Lucrurile s-au petrecut bine cu judecătorul?

— De minune, răspunse bătrâna doamnă.

Și intrară.

. . . . .  
În timpul acesta, Antoinette fusese dusă la arest.

Acolo regăsi pe Madeleine Chivotte și pe frumoasa Marton, care amândouă așteptau să fie conduse la Saint-Lazare.

Madeleine și Marton se certau.

Frumoasa Marton îi zicea:

— Mie mi se pare că „tata” ne-a vândut pe toți.

— Și pentru ce? Întrebă Madeleine, care era și ea părtașă a complotului.

— Și Polyt, de asemenea și tu și „mama” împreună cu voi. Ați

făcut pe șmecherii cu noi și am căzut ca niște proști în capcană... Acum încep eu să pricep care a fost cauza.

— Ești nebună, îi zise Madeleine, tulburată puțin.

— Vezi tu, reluă frumoasa Marton, am cam bănuț eu lovitura când am intrat în cabinetul „curiosului”. E o comedie pe care a-ți urzit-o împotriva acestei tinere fete, căci se vede bine că tot ce spunea ea e adevărat și că nu-l cunoaște pe Polyt. Polyt, și „tata” or fi primit bani de la cineva pentru a face să fie arestată împreună cu noi... Asta e sigur.

— Taci din gură! îi strigă Madeleine.

— Și tu, reluă frumoasa Marton înflăcăându-se, și tu ești o canalie, Madeleine!... Ne vom socoti noi la Saint-Lazare, n-avea grijă.

Cam aici ajunseseră cu cearta când intrase Antoinette.

Speranța strălucea în ochii tinerei fete și acum frumoasa Marton, privind-o, nu mai stătu deloc la îndoială.

— Iartă-mă, domnișoară, îi zise ea, am fost rea cu dumneata... dar asta numai din pricină că băusem prea mult... Și când beau nu mai știu bine ce fac... devin prea veselă... Ai vrea să mă ierți, domnișoară?

Antoinette fu mișcată de tonul sincer al femeii.

— Din toată inima! răspunse tânăra fată, fără să stea la îndoială.

Și întinse mâna frumoasei Marton, care din clipa aceea fu cu totul dezarmată.

— Nu-i așa, îi zise ea, că niciodată nu l-ai cunoscut pe dobitocul acela de Polyt?

— Nu, răspunse Antoinette, care nu putu să-și stăpânească un gest de dezgust.

Apoi adăugă:

— Tot ceea ce am spus la comisariat e foarte adevărat. Voi știți bine că nu mă cunoașteți.

Madeleine Chivotte întoarse capul în altă parte.

— Vezi bine, canalie, îi strigă frumoasa Marton, vezi bine că a fost o trădare.

Apoi adresându-se Antoinettei:

— Ai fost în cabinetul „curiosului” nu-i așa?

Antoinette nu înțelese cuvântul.

— Iartă-mă, îi zise Marton, așa îl numim noi pe judecător.

— Da, răspunse Antoinette, mi-a luat interogatoriul.

— Și speri că vei fi pusă în libertate?

— Am toată speranța, căci au trimis după mama mea, care va veni în curând să mă recunoască.

Trecuse astfel aproape o oră. Apoi un huruit se auzi în curtea

arestului. Era zgomotul trăsurii pentru transportul hoților și delincvenților de tot soiul.

— A venit după noi! zise frumoasa Marton.

Apoi, arătând pumnul Madeleinei, îi zise:

— Ne vom aranja noi socotelile acolo, drăguț...

— Vom vedea!... răspunse aceasta, punându-și mâinile în șolduri.

Antoinette era liniștită. Judecătorul se purtase așa de bine cu ea, încât i se părea cu neputință să i se mai întâmple ceva rău de acum înainte.

— Așadar vă duceți la închisoare? o întrebă pe frumoasa Marton, cu o voce plină de compătimire.

— Oh! eu, răspunse tâlhăroaica, sunt deprinsă; cunosc bine locul. Îmi știu de mai înainte și pedeapsa... o lună de prevenție și șase de închisoare. Un singur lucru mă cam întristează, nu prea am bani și voi duce-o cam greu.

Antoinette își aduse aminte că avea o pungă la ea și că în ea erau două piese de câte zece franci.

— Uite, zise ea, întinzându-i frumoasei Marton, ia banii aceștia...

Frumoasa Marton se rușină mai întâi, apoi apucă mâna Antoinettei și o sărută.

— Și când mă gândesc, murmură ea că am vrut să-ți fac rău...

În momentul acela sosiră gardienii.

— Haidem, doamnelor, zise unul dintre ei, echipajul dumneavoastră e gata.

— La drum, zise Chivotte.

— Adio, domnișoară, zise frumoasa Marton Antoinettei.

Gardienii începură să râdă.

— De ce vă mai luați rămas bun, când veți face drumul împreună, zise unul din ei.

Frumoasa Marton scoase un strigăt.

Antoinette rămase înlemnită.

— Dar nu e eu puțință, zise frumoasa Marton, domnișoara va fi eliberată...

— Haide! haide! zise gardianul râzând cu hohote.

— Știți că e tare mititica, adăugă celălalt, cât pe ce să ne înșele pe toți, de la brigadier până la judecător!... Chiar și pe tovarășele ei le-a înșelat!...

— Ai căzut și tu în cursă, frumoasă Marton?

Marton nu știa ce să mai creadă.

— Ei bine! zise Madeleine Chivotte și acuma mai spui că a fost o urzire?

Antoinette scoase un strigăt și căzu fără simțire pe o bancă a

închisorii.

Gardienii o luară aproape pe sus pentru a o transporta în trăsura care trebuia s-o conducă la Saint-Lazare.

## Capitolul XLI

### JURNALUL ANTOINETTEI

*Domnului Agénor de Morlux*

*Domnule și prietene,*

*Rândurile acestea vor ajunge vreodată în mâna dumitale?*

*Vai! nu știu și nu îndrăznesc s-o sper, dar situația mea e așa de teribilă, așa de oribilă încât m-am hotărât să descriu torturile prin care am trecut și trec încă.*

*M-am despărțit de dumneata acum trei zile, la poarta casei mele și dumneata îmi spuneai, părăsindu-mă cu regret:*

*„— Pe mâine, domnișoară.”*

*„— Pe mâine, ți-am răspuns eu, și am, intrat în casă.”*

*Peste o oră cineva mi-a adus o scrisoare de la tatăl dumitale, care îmi spunea că voia să mă vadă.*

*Pe la orele zece eram răpită. La miezul nopții eram în mijlocul unei bande de tâlhari, la ora șase dimineața petrecusem o noapte în arestul prefecturii de poliție, înainte de amiază, în aceeași zi, eram la Saint-Lazare!*

*Nu, dragul meu prieten, nu vei putea înțelege niciodată cuvântul acesta în toată oroarea sa.*

*Saint-Lazare!*

*E o închisoare în care sunt deținute tâlhăroaicele și femeile pierdute. Acolo e deținută, și cea căreia un moment dumneata te-ai gândit să-i dai numele dumitale și ea a fost îmbrăcată ca și celelalte, cu uniforma infamiei.*

*Care este crima mea, cui... și cu ce am greșit?*

*Niște oameni pe care nu-i cunosc au susținut că sunt, complicea lor. O creatură hidoasă mi-a sărit de gât și a declarat că sunt fiica ei.*

*Sunt oare victima uneia din acele asemănări bizare care înspăimântă spiritul omenesc?*

*Voi fi semănând pare așa de bine cu vreo femeie decăzută, drept care sunt luată? Mai bine să mă opresc la această din urmă ipoteză.*

*N-am făcut nici un rău nimănui; cine, dar, ar putea să mă*

tortureze în modul acesta?

Și cu toate acestea, în timpul ultimei ore pe care am petrecut-o la prefectura de poliție, avusesem o licărire de speranță.

Judecătorul îmi luase interogatoriul și, mișcat de lacrimile mele, de tonul energetic al cuvintelor, îmi făgăduise că va trimite după mama Raynaud.

Am așteptat o oră cu inima plină de speranță și în timpul acestei ore m-am crezut liberă.

Ce s-a petrecut oare? Alt mister!

Am fost ridicată împreună cu celelalte femei și trăsura ne-a condus la Saint-Lazare.

Aud spunându-se împrejurul meu că, dintre toate închisorile, cea în care suntem noi e cea mai blândă. Cum vor fi atunci celelalte?

De azi dimineață, mulțumită câtorva franci pe care-i aveam la mine, stau singură într-o cameră. Mi s-a adus de lucru, căci munca este obligatorie aici, dar nu sunt obligată să cobor în atelier împreună cu celelalte.

În nenorocirea mea, mi-am găsit două prietene: viciul și virtutea. Virtutea e reprezentată printr-o călugăriță, sora Maria și viciul printr-o femeie de moravuri ușoare, frumoasa Marton.

Frumoasa Marton e una dintre obișnuitele închisorii.

Vine aici pentru a șasea oară. Le cunoaște pe toate prizonierele și exercită asupra unora dintre ele o influență curioasă.

Sora Maria e una din supraveghetoarele închisorii.

Frumoasa Marton e convinsă de nevinovăția mea și m-a luat sub protecția sa, deoarece multe dintre condamnate îmi sunt ostile. Femeile acestea pretind că prea mă țin mândră.

Sora Maria împărtășește aceeași convingere ca și frumoasa Marton, de aceea e foarte bună cu mine.

Ea mi-a procurat hârtie și toc pentru a-ți scrie, bunul meu prieten. Trebuie să știi că orice comunicație cu exteriorul este interzisă.

Frumoasa Marton mă încredințează că se va însărcina ea cu expedierea scrisorii și că are ea mijloace s-o dea în primirea dumitale.

De aceea, vreau să-ți spun ce se petrece și cum este pe la Saint-Lazare.

Desigur că de multe ori vei fi trecut pe lângă închisoare. Ai văzut poarta aceea mare care se deschide cu zgomot, sus de tot, în foburgul Saint-Denis?

În centru e un drapel, iar dedesubt aceste cuvinte sinistre: AREST ȘI CASA DE PREVENȚIE.

Poarta cea mare nu se deschide decât pentru trăsura care îi

transportă pe condamnați.

Eram ca moartă când am fost urcată în această trăsură, dar mișcarea și aerul m-au mai însuflețit puțin. Am putut să văd și să observ totul.

Cu toate protestele mele, am fost înscrisă ca vinovată de furt, complice a unui oarecare Polyt, certat cu justiția și ca fiică a acelei oribile femei care s-a declarat mama mea și care e numită Marlotte.

Ceea, ce mi-a atras mai mult atenția în această închisoare au fost cele două vorbitoare: vorbitorul publicului și vorbitorul avocaților.

În vorbitorul avocaților se consultă cu apărătorii lor nenorocitele care trebuie să apară înaintea vreunui tribunal corecțional sau înaintea Curții cu jurați.

Vorbitorul publicului, adică sala în care vorbesc prizonierele cu prietenii sau rudele lor, are un aspect peste măsură de crud și de bizar.

Închipuie-ți o sală lungă și foarte îngustă. La mijloc, de-a lungul sălii, e un grilaj de fier; într-o parte stau prizonierele și în cealaltă vizitatorii.

Am intrat în interiorul închisorii, împreună cu frumoasa Marton și cu o altă femeie, numită Madeleine Chivotte, conduse de către o călugăriță supraveghetoare.

Ne-am oprit în fața unei uși pe care se vedea scris cuvântul: AREST

„— Aici ne vom petrece noaptea, îmi zise frumoasa Marton. Abia mâine vom fi îmbrăcate în uniforma închisorii.” Apoi, plecându-se spre mine, îmi zise încetișor: „Dacă ai ceva bani la dumneata, ascunde-i.”

## Capitolul XLII

Frumoasa Marton avea dreptate, dragul meu.

Am fost lăsată în arest până a doua zi dimineața.

Arestul e o sală lungă, care cuprinde vreo opt paturi, dintre care unul este mai ridicat decât celelalte. E patul supraveghetoarei.

Să nu crezi că supraveghetoarea e vreo călugăriță. Nicidecum, e o deținută, mai mult decât atât, e o condamnată...

Și în închisoare, ca și în lume, sunt onoruri și distincții.

Cu timpul și prin purtare bună, prizonierele capătă oarecare grade, care le îngăduie să ducă un trai mai bun și le dau în același timp oarecare autoritate.

*Sunt unele deținute care, au ajuns infirmiere, altele lucrează la lenjerie. În sfârșit, câteva dintre ele sunt supraveghetoare.*

*Acestea nu mai au decât puțin timp de stat în închisoare.*

*Ele își aduc aminte cu groază de timpul când erau persecutate și supuse la munci grele și se poartă cu o supunere de sclave față de director și de toți funcționarii și gardienii închisorii, în schimb însă, cum suferința le-a înăsprit caracterul, simt nevoia să se răzbune pe cineva și pacostea cade pe bietele prizoniere.*

*Supraveghetoria arestului este o femeie în vârstă, aflată de multă vreme la Saint-Lazare, unde de obicei nimeni nu stă mai mult de un an.*

*Când am intrat m-a măsurat din cap până în picioare. Aveam ochii plini de lacrimi și mă lăsam condusă de frumoasa Marton.*

*„— Ești foarte tânără, îmi zice supraveghetoria, și desigur că...”*

*Frumoasa Marton a ridicat din umeri și a chemat-o pe sora Maria. Se părea că supraveghetoria voia să-mi spună lucruri neplăcute.*

*Sora Maria e o femeie foarte tânără, trebuie să aibă cel mult treizeci și cinci de ani.*

*Trăsăturile sale sunt de o regularitate minunată și poartă urmele unei adânci dureri. Ochii săi negri, care altădată trebuie să fi fost foarte strălucitori, respiră o bunătate fără margini.*

*Are un corp de copil și niște mâini de ducesă. De unde vine oare?*

*E la Saint-Lazare de vreo zece ani. De multe ori se poartă cu severitate, dar totdeauna e dreaptă. Deținutele au pentru ea un respect fără de margini.*

*Femeia aceasta sigur nu e născută la umbra unei mănăstiri. Ea nu e destinată tristei și sumbrei îndeletniciri de SORĂ a deținutelor. Fără îndoială este victima uneia din acele furtuni teribile ale vieții, care dezrădăcinează, distrug totul în calea lor.*

*Frumoasa Marton se aruncă la picioarele sale:*

*„— Surioară dragă, zise ea, mă cunoști bine și știi cât sunt de infamă și de depravată. Nu merit nici un pic de milă și nici nu cer milă pentru mine. Dar, mai știi tot așa de bine, că niciodată n-am avut curajul să mint în fața dumitale și că aș trece și prin foc, dacă mi-ai ordona. Ei bine ascultă-mă, te rog, și privește-o pe domnișoara.”*

*Vorbind astfel mă arătă cu mâna și sora Maria își fixă asupra mea ochii săi negri, a căror farmec e de nedescris.*

*„— Domnișoara, continuă frumoasa Marton, e o fată onestă și numai dintr-o greșală a ajuns aici... Te rog fii bună, ia-o sub protecția dumitale.”*

*Vorbind astfel, își întoarse privirea arzătoare spre*



supraveghetoare.

Aceasta întoarse capul în altă parte.

Sora Maria îmi zise câteva cuvinte pline de dragoste și furăm închise în arest.

Cât timp noile deținute n-au îmbrăcat încă uniforma închisorii, n-au voie să comunice cu restul prizonierelor.

La ora două ni se aduse mâncarea: legume și pâine. La ora șapte ni se dădu ordin să ne culcăm. Frumoasa Marton avea patul alături de al meu. După ce ne culcară, ea îmi făcu semn că mai târziu vom putea să stăm de vorbă.

Într-adevăr, pe la orele nouă, supraveghetoarea dormea dusă.

Atunci frumoasa Marton coborî din pat și se apropie de mine.

„— Să vedem, domnișoară, îmi zise ea, să stăm de vorbă puțin... Nu e posibil ca dumneata să rămâi multă vreme aici.”

„— Am avut un moment de speranță azi dimineață, dar acum nu mai am, nu mai cred.

„— Și spui că nu-l cunoști nici pe Polyt, nici pe ceilalți?”

„— Ți-o jur!”

„— Oh! te cred... A fost o lovitură preparată împotriva dumitale. Chivotte trebuie să știe tot și într-o zi, mai curând sau mai târziu, va trebui să vorbească. Dumneata nu-ți cunoști nici un dușman?”

„— Nici unul.”

„— Nu e nimeni, vreun tânăr care să-ți facă curte?”

Întrebarea aceasta mă făcu să tresar.

„— N-ai auzit ce-am răspuns comisarului de poliție?” zisei eu.

„— Ah! da, răspunse ea, iartă-mă... îmi amintesc... E un oarecare domn Agénor, nu-i așa?”

„— Da.”

„— Și e bogat?”

„— Foarte bogat.”

„— Dar dumneata?”

„— Eu sunt săracă.”

„— Ah! zise frumoasa Marton gânditoare. Și desigur că tânărul are rude.”

„— Da... tatăl lui e cel care mi-a scris și mi-a trimis trăsura...”

Atunci am povestii acelei femei tot ceea ce-mi spusese Polyt în privința primejdiei prin care ai trecut dumneata...

Ea mă ascultă cu atenție și în cele din urmă îmi zise?

„— E o lovitură pusă la cale, ți-o repet scumpă domnișoară. Polyt însuși a chemat poliția... Eu cred că dacă dumneata ești astăzi aici, aceasta se datorează domnului Agénor.”

„— Ah! exclamai eu neîncrezătoare, e cu puțință oare una ca

asta?”

„— Ah! reluă ea, eu nu-l acuz pe tânăr, dar o fi tatăl său, sau vreun alt membru din familie. Și... uite, vrei o dovadă?”

„— Vorbește, murmurai eu.”

„— Ei bine! Îți aduci aminte că după cererea dumitale, comisarul a trimis după domnul Agénor în strada Suresnes?”

„— Da.”

„— Și nu i s-a adus răspunsul că domnul Agénor plecase din Paris?”

„— Ba da...”

„— Ei vezi? Pe de o parte dumneata erai arestată și pe de altă parte tânărul era expedit din Paris.”

Mărturisesc că raționamentul acesta e de o logică teribilă.

Te voi mai revedea oare vreodată?

Vai!... am început să-mi pierd speranța... Și cu toate acestea îmi amintesc încă de scrisoarea tatălui dumitale, despre acea scrisoare plină de franchise, de noblețe... Nu, femeia aceea se înșeală... Nu e cu puțință...

O mișcare a supraveghetorei o făcu pe frumoasa Marton să sară repede în patul ei.

Din fericire dormitoarele nu sunt luminate în timpul nopții și supraveghetorea n-a văzut nimic.

Toată noaptea n-am putut închide ochii, mă sileam să dezleg acea enigmă teribilă din care până acum nu pot pricepe nimic.

Tot cugetând, mi-a venit o idee care poate să fie adevărată.

Ascultă: Sunt săracă și mama mea era bogată. Ce s-a făcut cu averea ei? Nu cumva victima sunt spoliatorii care se tem să nu reclam într-o zi averea bieteii mele mame?

Oh! mai bine îmi place să mă opresc la ideea aceasta decât să-l acuz pe tatăl dumitale.

A doua zi dimineața, adică ieri, pe la orele șapte, ni s-au adus hainele de închisoare.

Frumoasa Marton a avut timp să-mi șoptească:

„— Ascunde-ți banii!”

Din nenorocire nu mai aveam nici un ban. Am fost căutată prin buzunare și au găsit portmoneul care era gol.

Frumoasa Marton băgă de seamă lucrul acesta.

„— Ah! exclamă ea, chiar dacă aș mai fi avut îndoială în privința dumitale, în clipa aceasta sunt pe deplin încredințată... Ești un înșelător...”

Ea ascunsese cu grijă cele două monede de aur. Unde și în ce mod? Nu pot să știu, dar trecând pe lângă mine mi-a șoptit:

„— Fii liniștită, avem destui bani pentru opt zile și până atunci voi primi bani și eu.”

După ce am îmbrăcat costumele, am fost conduse în atelier. Mi s-au dat de cusut niște cămăși.

Până la amiază nu m-am mai întâlnit nici cu sora Maria, nici cu frumoasa Marton. Nu eram în același atelier.

La amiază, când am ieșit în curte, Marton m-a luat sub protecția sa.

„— Scumpă domnișoară, îmi zise fosta mea inamică, i-am vorbit sorei Maria despre dumneata. Măine îți va da o cameră separată, căci astăzi n-are nici una liberă.”

„— Dar dumneata? am întrebat-o eu.”

„— Oh! despre mine să n-ai nici o grijă!... Nu sunt oare o femeie de moravuri ușoare, o tâlhăroaică?”

Vorbele ei m-au emoționat așa de mult, încât mi se umplură ochii de lacrimi.

## Capitolul XLIII

Închisoarea Saint-Lazare are trei curți separate. Eu nu cunosc decât una singură: e fără arbori și e dominată de jur împrejur de înaltele clădiri ale închisorii.

Frumoasa Marton cunoaște foarte bine toate părțile închisorii și mi-a descris-o și mie în toate amănuntele ei.

Sunt acolo femei de toate categoriile. Sunt unele care au comis un simplu abuz de încredere, care nu sunt încă stricate de nici un viciu, sunt altele, tâlhărițe de profesie, care așteaptă o a zecea condamnare; sunt femei acuzate de adulter, fete fugite de la părinți și ici-colea câte o femeie din lumea bună, care își ascunde numele și rușinea cu cea mai mare grijă.

Marton caută mereu să mă distreze și-mi strigă nevinovăția în gura mare. Ea le cunoaște pe toate deținutele și le cheamă pe nume.

La ora unu după amiază am fost conduse din nou în atelier.

Frumoasa Marton s-a apropiat din nou de mine și mi-a zis:

„— Sora Maria e foarte bună. Mi-a spus că voi avea fericirea să mă culc astă seară în același dormitor cu dumneata. Sunt foarte mulțumită de lucru acesta, pentru că Madeleine Chivotte a urzit un complot împotriva dumatăle. Dar eu voi fi acolo și am prevenit-o și pe sora Maria.”

Deci, în noaptea aceea, m-am culcat și eu într-un dormitor. Nu erau decât șapte sau opt paturi. Supraveghetarea nu era și din

nenorocire Madeleine, dușmanca mea de moarte, era și ea în același dormitor.

Am văzut îndată că se urzise un complot împotriva mea, după atitudinea ostilă a deținutelor.

Dar frumoasa Marton s-a înarmat cu un papuc și, învârtindu-l pe deasupra capului, a exclamat:

„— Știți bine că am fost acrobată în tinerețe și că brațul mi-e destul de vârtos! Dacă vreuna dintre voi va îndrăzni să se atingă de domnișoara, va avea de-a face cu mine.”

Deținutele, au început să murmure dar au rămas toate la locurile lor.

Eram zdrobită de oboseală și în cele din urmă am adormit, gândindu-mă la dumneata, la sărmana mea surioară, care fără îndoială este în drum spre Franța, la buna mea mamă Raynaud, care trebuie să moară de durere.

Când m-am deșteptat sunase clopoțelul pentru intrarea în atelier.

Sora Maria s-a apropiat ele mine.

„— Rămâi aici, copila mea, îmi zise ea.”

Celelalte deținute au plecat și sora Maria m-a condus în coridorul Sainz-Vincent-de-Paul.

În coridorul acesta e una din cupolele închisorii.

„— Vrei să auzi slujba?” mă întrebă sora Maria.

Am primit cu cea mai mare bucurie. Simți atâta nevoie de rugă când ești într-o situație ca a mea!...

Un preot citea la altar. Am ascultat slujba cu atenție și m-am rugat cu ardoare.

Când am ieșit din cupolă, sora Maria m-a luat în brațe și am simțit o lacrimă caldă pe obrazul bunei femei.

„— Vino cu mine, copila mea, te voi conduce în odaia pe care ți-am rezervat-o.”

Era o cameră care n-avea altă mobilă decât un pat foarte simplu.

Sora mi-a dat câteva cărți pioase și tot materialul necesar pentru scris.

Apoi mi-a zis:

„— Sunt șase ani de când stau în închisoarea aceasta și am văzut multe femei... De aceea nu cred că mă pot înșela. Ei bine!... trebuie să-ți spun că împărtășesc și eu parerea frumoasei Marton. Dar, copila mea, eu nu sunt, decât o sărmană călugăriță și părerea mea n-are nici o greutate. Nu pot să fac altceva decât să-ți îndulcesc puțin situația, pe cât îmi îngăduie regulamentele închisorii. Nu vei mai coborî în atelier și voi face să se plătească antreprenorului o indemnizație pentru partea dumată de lucru, căci munca este

*obligatorie în închisoare. Ți se va aduce de la cantină puțin vin și o mâncare mai bună.”*

*I-am mulțumit din tot sufletul și am întrebat-o dacă nu-mi era îngăduit să trimit scrisori în oraș. Mi-a răspuns că lucrul acesta era cu neputință pentru o deținută.*

*Cu toate acestea îți scriu, căci am mereu speranța că rândurile acestea vor ajunge până la dumneata...*

Pe când Antoinette scria aceste ultime cuvinte, ușa se deschise și o femeie intră.

Era Marton. Ținea în mână o mătură și o cârpă mare.

— Ce-mi aduci acolo, dragă? Întrebă Antoinette surâzând.

— Am venit să-ți aranjez odaia, răspunse frumoasa Marton.

— Să-mi aranjezi odaia?

— Ah! continuă ea, trebuie să-ți spun că deținutele care stau în odăi separate nu-și fac singure curățenie. Ar trebui să mă plătești, domnișoară, dar eu sunt fericită să te pot servi și nu-ți cer nici o plată... Dar voi putea să te urmez când te vei întoarce în lume, simt că voi deveni sclava dumitale, simt că voi fi a dumitale trup și suflet.

Antoinette îi întinse mâna emoționată.

— Acum, continuă Marton cu vioiciune, să vorbim lucruri serioase. Ai scris o scrisoare lungă, nu-i așa?

— Da.

— Domnului Agénor, dacă nu mă înșel?

Antoinette făcu un semn din cap.

— Mă însărcinez eu să-i duc scrisoarea, zise Marton.

— Cum o să i-o duci?

— Îți voi spune îndată: sunt la Saint-Lazare unele femei care și-au sfârșit închisoarea, așa numitele deținute voluntare. Cele mai multe sunt femei bătrâne, care nu știu încotro să se ducă. Li se dă de lucru și administrația le plătește. N-au voie nici ele să iasă din închisoare, dar de multe ori întârzie prin curte și la capelă se întâlnesc cu deținutele din alte sectoare.

— Ah! exclamă Antoinette mirată.

— Cunosc una care pentru câțiva bănuți va duce scrisoarea dumitale Malvinei.

— Cine-i Malvine?

— E una dintre tovarășele mele, zise frumoasa Marton, plecându-și capul. Dar e fată foarte bună și sunt tot așa de sigură de ea, ca de mine însumi. Ea are voie să coboare la vorbitor duminica. Măine scrisoarea dumitale va ieși din închisoare.

— Dar cine se va îngriji de ea?

— August. Iartă-mă domnișoară, adăugă Marton înroșindu-se, dar sunt nevoită să-ți spun toate acestea.

— Dar, zise Antoinette, mi-ai spus că la vorbitor deținutele nu pot vorbi cu lumea, decât de la distanță și printr-un grilaj de fier.

— Nu-i nimic. Sfârșește-ți scrisoarea și-ți voi povesti pe urmă totul. Antoinette mai adăugă câteva rânduri, semnă și se pregăti să îndoiaie hârtia.

— Oh! nu așa! zise Marton.

Și, luând scrisoarea, o mototoli și o făcu ghem.

Apoi, după ce o reduse la mărimea unei nuci, o băgă în buzunar și îi zise Antoinettei:

— Unde locuiește domnul Agénor?

— În strada Suresnes nr. 21.

— Foarte bine. Luni dimineața scrisoarea aceasta va fi în mâinile sale.

Și frumoasa Marton începu să curețe odaia Antoinettei.

## Capitolul XLIV

Să ne întoarcem acum la o persoană pe care abia am întrezărit-o în prologul acestei povestiri.

E vorba despre Vanda Rusoica, amanta lui Cocodès, femeia care își luase misiunea de a smulge o victimă de la eșafod.

Vanda devenise sclava maiorului Avatar.

Pentru ea, omul care oprise mersul ghilotinei era la fel de puternic ca și bunul Dumnezeu.

Îl întreba în fiecare zi:

— Când vei avea nevoie de mine?

Rocambole răspundea:

— În curând!...

Devenind femeia maiorului Avatar în fața lumii, Rusoica își recăpătase atitudinea ei mândră de doamnă din lumea bună.

În vila Said, toată lumea admira frumusețea acelei femei melancolice și toți șopteau că maiorul Avatar trebuie să fie un om foarte fericit.

Cu toate acestea, maiorul Avatar ieșea singur în fiecare zi și se întorcea foarte târziu, în mijlocul nopții.

Știau cu toții că maiorul era rus, iar dacă zic rus, zic jucător.

Portarul care era de felul său foarte curios, pusese întrebări cameristului.

Cameristul îi răspunsese cu un aer foarte naiv:

— Domnul joacă foarte des și pierde mulți bani, de aceea se întoarce așa de târziu și adesea supărat.

Explicația aceasta oprișe orice alte comentarii.

În ziua aceea, maiorul nu dormise deloc acasă și nu se întorsese decât pe la amiază.

Urcă de-a dreptul în apartamentul Vandei.

Tânăra femeie stătea lungită pe un covor, după moda orientală și fuma.

— Ei bine! zise ea, căci era la curent cu povestea celor două orfane, ai găsit ceva, stăpâne?

— Da, și am nevoie de tine.

Ea scoase un strigăt de bucurie și-și încolăci brațele în jurul gâtului maiorului.

— În sfârșit! murmură.

— Trebuie să te duci la închisoare, continuă Rocambole.

— Și la eșafod mă duc, dacă vrei! zise ea cu un ton fanatic.

— Nu, te vei duce la Saint-Lazare.

Numele acesta o făcu să tresară și să se înfioare.

— Acolo unde sunt închise femeile pierdute?

— Da, răspunse Rocambole.

— În ce scop?

— Pentru a o ajuta pe Antoinette Miller, una dintre cele două orfane ale lui Milon, să evadeze.

— Așadar e la Saint-Lazare! exclamă Vanda.

— De câteva ore. Și cu toate acestea, adăugă Rocambole râzând, e o fată cât se poate de cinstită!...

— Mă voi duce, zise Vanda. Dar pentru aceasta va trebui să fiu arestată... condamnată...

— Arestată, da, condamnată, nu.

— Sunt gata, zise Rusoaica.

— Oh! avem destulă vreme înaintea noastră, zisa Rocambole. Mai întâi trebuie să citești acestea.

Și Rocambole îi întinse manuscrisul baroanei Miller, manuscrisul acela pe care îl găsisese în caseta lui Milon.

Apoi, pe când tânăra femeie citea, el își aprinse o țigară și plimbându-se prin odaie murmură:

— În zadar încerc să-mi uit viața trecută, evenimentele mă silesc neconținut să mi-o amintesc. Va trebui să încep o luptă de moarte. Cu atât mai rău pentru el dacă voi redeveni Rocambole de odinioară.

— Ah! ce țeșătură de infamii! murmură Vanda, după ce isprăvi cu cititul manuscrisului.

Atunci Rocambole veni să se așeze lângă tânăra femeie.

— Acum, zise el, ascultă-mă ca să înțelegi.

Și îi povesti pe scurt dragostea Antoinettei și a lui Agénor, cursa care-i fusese întinsă tinerei fete și imposibilitatea în care se găsea acum de a o salva.

— Dar, zise Vanda, mi se pare că lucrul acesta e foarte ușor.

— Ți se pare?

— Oare adevărata doamnă Raynaud nu poate să se adreseze parchetului?

— Mai întâi, zise Rocambole, adevărata doamnă Raynaud a dispărut. Timoléon a ascuns-o bine și nimeni nu va putea s-o găsească.

— Și portăreasa?

— Ei! portăreasa va fi pusă în libertate cu credința că Antoinette este cea mai fericită dintre femei.

— Dar, în sfârșit, reluă Vanda, toată țesătura aceasta de minciuni poate fi lesne distrusă în fața tribunalului.

— Fără îndoială!

— Și când va veni rândul Antoinettei la judecată...

— Lucrul acesta nu trebuie să se întâmple niciodată... Antoinette nu trebuie să fie judecată. Domnul Agénor de Morlux vrea s-o ia în căsătorie și nu e bine să se facă zgomot în jurul acestui nume.

— Ai dreptate. Dar nu se va ști niciodată că ea a fost la Saint-Lazare?

— Niciodată.

Vanda îl privi pe Rocambole cu un aer întrebător, dar nu putu să citească nimic pe fața stăpânului.

— Acum, reluă el după o scurtă pauză, trebuie să-ți faci pregătirile, adică să umpli bine două geamantane.

— Și pe urmă?

— Vom spune servitorilor că plecăm pentru opt zile.

— Foarte bine. Și unde mergem?

— Facem o scurtă călătorie la Londra.

— Așadar, stăpâne, tu crezi că până în opt zile afacerea va fi rezolvată?

Rocambole făcu un semn afirmativ și continuă să fumeze liniștit.

Dacă bunul Milon l-ar fi văzut în starea aceasta, ar fi început desigur să se vaiete, căci și-ar fi închipuit că stăpânul nu le iubea deloc pe cele două sărmane orfane. Dar Milon era la o distanță de treizeci de leghe de Paris, într-un tren expres și Rocambole era om de acțiune prin excelență. Îi plăcea să vorbească puțin și să lucreze mult.

O oră după aceea, Vanda și „stăpânul” se urcau în trăsură și



părăseau vila Said.

Maiorul îi zise portarului:

— Ne ducem la Londra pentru opt zile. Vei da toate scrisorile mele cameristului.

Maiorul n-aștepta nici o scrisoare, dar aștepta telegrama lui Milon și cameristul său avea ordin să i-o aducă, la „Café-Anglais”.

Rocambole o conduse pe Vanda la un hotel în strada Amsterdam, aproape de debarcader.

Ea ceru un apartament și se instală ca și cum ar fi trebuit să plece a doua zi dimineața.

— Acum, îi zise Rocambole părăsind-o, ne vom revedea astă seară la unsprezece.

— Unde?

— La „Café-Anglais”. Te vei îmbrăca pentru Operă, vei avea grijă să ai un decolteu cât mai adânc, vei urca scările repede, ca să nu fii observată și mă vei găsi în cabinetul nr. 29.

Rocambole se despărți de Vanda și se îndreptă spre strada Șerpilor, unde îl aștepta brațul său drept, lucrătorul Noël, zis și Cocorico.

— Ascultă-mă, îi zise el, ai pe cineva la îndemână care să cunoască bine închisoarea Saint-Lazare?

— Cred că da, răspunse Noël surâzând. Altă dată aveam tot soiul de cunoștințe...

— E adevărat, murmură Rocambole.

Noël își adună amintirile și în cele din urmă își lovi fruntea, exclamând:

— Am găsit!

— Pe cine?

— Pe Madeleine Chivotte, o tâlhăriță recidivistă. Numai dacă nu cumva o fi și acum tot la Saint-Lazare...

— E o fată inteligentă?

— Destul de inteligentă.

— Va fi în stare să descrie doamnei bine închisoarea?

Prin doamna, Noël și Rocambole o înțelegeau pe Vanda. De aceea, Noël îl privi mirat.

— Da, zise cu răceală Rocambole, doamna vrea să facă o mică vizită la Saint-Lazare...

— Cred că Madeleine e destul de potrivită, răspunse Noël. Altădată locuia în strada Petits-Carreaux și, în orice caz, o vom găsi prin împrejurimi.

Amantul ei, frumosul Joseph, a făcut zece ani de închisoare, dar acum e liber... E un om cumsecade și ne putem încrede în el.

— Ei bine! zise Rocambole, să mergem...

Maiorul Avatar intră în camera lui Noël și în câteva minute își transformă cu totul fizionomia. Îmbracă o pereche de pantaloni largi, cu dungi, o cravată enormă, o jiletcă de catifea, în mână luă un baston gros, cu mânerul de argint. Avea aspectul unui mitocan.

Apoi se îndreptară amândoi spre strada Petits-Carreaux.

## Capitolul XLV

Femeile de felul Madeleinei Chivotte, ieșeau foarte puțin din casă în timpul zilei. Noaptea era vremea lor.

Arareori li se întâmpla să se mute din cartierul lor și toată lumea le cunoștea.

Noël n-o mai văzuse pe Madeleine de vreo zece ani și cu toate acestea era sigur că, dacă nu locuia tot pe aceeași stradă, o va găsi prin împrejurimi.

Seara o întâlneai totdeauna pe Madeleine pe la negustorii de vinuri. Se lega de consumatorii amețiți și le șterpelea binișor punga. Soiul acesta de furturi e greu de dovedit și tâlhărița scăpa aproape întotdeauna basma curată.

Când nu putea să-și dovedească nevinovăția, primea patru sau cinci luni de închisoare. Femeia aceasta, pe care am văzut-o în tovărășia lui Polyt și a celorlalți bandiți care conspiraseră împotriva Antoinettei, trăia de mulți ani cu un bărbat de o forță herculeană, numit de toată lumea „Frumosul Jean-Joseph”.

Omul acesta fusese condamnat pentru tentativă de omor dar, după socotelile lui Cocorico, trebuie să-și fi săvârșit pedeapsa și să-și fi reluat legătura cu Madeleine.

Strada Petits-Carreaux era una dintre puținele străzi ale Parisului care-și conservase vechiul său aspect.

Erau aceleași case, aceleași magazine, aceleași alei negre și afumate. Niciuna nu-și schimbase aspectul.

Cocorico se opri în fața unei case, pe poarta căreia se putea citi pe o plăcuță de aramă:

DOMNIȘOARA MADELEINE  
FLORĂREASĂ.

— E la fel ca acum zece ani, zise Cocorico râzând.

Și sună.

O bătrâna veni să-i deschidă. Noël o recunoscu îndată. Bătrâna, ca și plăcuța, erau din aceeași epocă.

— Mamă Augustina, zise el, ești bună să ne spui dacă Madeleine

ne poate primi, pe domnul și pe mine.

— Nici pe domnul, nici pe dumneata, nici pe nimeni: e dusă la țară.

— Am înțeles, zise Cocorico, dar Joseph?

— E jos, la negustorul din colțul străzii Cléry.

— Mulțumesc, zise Noël.

Și se îndreptară amândoi spre locul indicat.

Frumosul Joseph stătea la o masă și bea în liniște un păhăruț de absint.

— Drace! zicea el, căci prăvălia era goală, oare nu va veni nimeni astăzi să-mi țină de urât?

— Prezent! strigă Noël intrând.

— Cocorico! exclamă Joseph, recunoscându-l îndată.

— Precum vezi, dragul meu. Așadar, ești liber?...

— Da. Am făcut șapte ani la Meline și am fost grațiat. Dar tu?

— Eu revin de la țară.

— Cu sau fără permisiune?

— Eu, niciodată n-am obiceiul să cer permisiunea altora

— Ha! Ha! râse Joseph, și ce mai e nou?

Apoi, zărindu-l pe Rocambole:

— Domnul e un amic?

— Desigur, zise Cocorico, și încă ce amic!...

— Atunci putem sta de vorbă?

— Bineînțeles, zise Cocorico închizând ușa stabilimentului.

Rocambole scoase o pipă din buzunar și începu s-o încarce încetisor, cu tact.

— Vrei să-mi propui vreo afacere? întrebă Joseph clipind din ochi.

— Poate că da... poate că nu... Asta depinde.

— Cum așa?... Iarăși mistere?

— Afacerea e grasă, zise Noël, dar ne-ar trebui o recidivistă bună, ca Madeleine, de exemplu...

— E la țară! zise Joseph râzând.

— La dracu!

— Cred că va sta vreo șase luni... Dar nu e deloc mult; afacerea a fost tot... grasă.

— Un furt? întrebă Noël.

— Nu... ceva mai bun. Știi... am început acum să lucrăm cu doamna de familie...

— Ah!

— M-am asociat cu tata și cu Polyt.

La auzul acestui cuvânt, Rocambole, care se gândea aiurea, deveni atent.

— E afacerea lui Timoléon, continuă Joseph.

— Ar trebui să fiți mai atenți, zise Rocambole, amestecându-se în vorbă, omul acesta a fost polițist...

— Da, dar se pare că astă noapte am jucat o afacere mare. Eu nu eram, dar Polyt, Madeleine și toți ceilalți au fost arestați... adică au plecat la țară.

— Ce nenorocire! zise Rocambole, cu naivitate...

— Aș... nicidecum, lucrul era hotărât dinainte.

— Cum asta?

Și Rocambole, pe care întâmplarea îl punea față în față cu unul dintre oamenii lui Timoléon, își luă o mutră din ce în ce mai mirată.

— S-au dat prinși de bună voie, pentru ca să provoace arestarea unei tinere fete...

— Dar pentru ce?

— Se pare că un tânăr din lumea mare era amorezat de ea și că părinții nu se învoiesc la căsătorie. Atunci s-a urzit un mic complot și fetița a fost arestată cu noi.

— Și desigur că afacerile acestea se plătesc? întrebă Rocambole cu un ton indiferent.

— Madeleine a primit o hârtiuță de o mie.

— Îmi dai voie?... întrerupse Noël, dar o privire energică a lui Rocambole îi tăie vorba.

Acesta reluă:

— Așadar, amanta dumitale e la țară?

— Da. Și, până când va fi judecată, n-o putem vedea deloc. Dar acum afacerile astea merg repede, nu mai putrezești în prevenție, ca altădată. De altfel avem banii la ea, și, pe urmă, nu e singură: a fost arestată împreună cu frumoasa Marton.

— Și ea e în AFACERE?

— Nu, ea nu știa nimic. Prea s-ar fi împărțit banii în multe mâini... Numai de și-ar ține Madeleine gura. Are obiceiul de a se îmbăta uneori și atunci trăncănește vrute și nevrute.

— Ei bine! și dacă ar vorbi?

— Frumoasa Marton e răutăcioasă și afară de asta are niște brațe ca de bărbat. N-aș vrea să fiu în pielea Madeleinei, dacă s-ar întâmpla așa ceva.

— Adevărat? întrebă Cocorico mirat.

— Marton ar fi în stare să spună totul acelei domnișoare și s-o ajute să iasă din închisoare.

„Foarte bine, cugetă Rocambole. Iată un ajutor prețios.”

Și își întipări în memorie numele *Marton*.

— Dar... despre ce afacere vrei să-mi vorbești? întrebă după o

mică pauză Jean Joseph.

— Despre o afacere care nu e încă coaptă bine...

— Atunci?

— Ești pe aici în toate zilele?

— În toate zilele.

— Ei bine, vom mai trece și mâine și vom vorbi.

Cocorico și Rocambole strânseseră prietenește mâna frumosului Joseph și plecară.

Ajuns în stradă, Rocambole zise tovarășului său:

— Acum va trebui să-l supraveghezi pe ștregarul acesta zi și noapte, mă înțelegi?

— Foarte bine, stăpâne.

— Trebuie să recunoaștem că adeseori găsim ceea ce nici prin gând nu ne trece să căutăm, zise Rocambole.

— Dovada iat-o, zise Noël, o avem în fața noastră. Și intră într-o, tutungerie pentru a-și cumpără țigări. La tejghea era o femeie între două vârste, îmbrăcată în negru, destul de impunătoare încă. Se cunoștea că trebuie să fi fost o femeie foarte frumoasă în tinerețe.

— Cum! zise Noël, dumneata aici?

— St! zise ea, nu trebuie să arăți că mă cunoști.

Rocambole intrase la rândul său în tutungerie și văzu îndată cu cine avea de-a face. Era o fostă amică. Făcuse ceva economii și se retrăsese în... afaceri. Noël se aplecă pentru a alege niște țigări:

— Ascultă-mă, Joséphine, zise el, știu un mijloc ca să câștigi zece ludovici astă seară.

— Un mijloc cinstit? Întrebă ea.

— Foarte cinstit.

— Ah! Dumnezeu! Și ce trebuie să fac?

Rocambole se apropie la rândul său.

— Să duci astă seară o cutie de țigări la „Café-Anglais”, cabinetul 29 și să întrebi de maiorul Avatar.

— Mă voi duce, zise ea.

— Femeia aceasta are o figură inteligentă, zise Rocambole ieșind. Dar ești sigur că a fost și ea la „țară”?

— Și-a petrecut acolo mai mult de jumătate din viață...

— Atunci e perfect, zise Rocambole, continuându-și drumul.

## Capitolul XLVI

În seara aceea, pe la ora unsprezece, maiorul Avatar care, mulțumită popularității sale la clubul „Asperges”, începea să devină

unul dintre oamenii zilei, intră la „Café-Anglais”, ceru cabinetul 29 pe care îl rezervase și așteptă sosirea Vandeii.

Aceasta sosi câteva momente mai târziu.

Era așa de bine învelită în vâlul său negru, încât chelnerii nu putură să-i vadă deloc fața.

— Draga mea copilă, îi zise Rocambole, am găsit ceea ce căutam.

— Și ce căutai, stăpâne? Întrebă ea cu supunere.

— Mijlocul de a te trimite, la Saint-Lazare chiar astă-noapte și de a te scoate de acolo la momentul oportun, adică după eliberarea Antoinettei.

— Ah! zise Vanda, și care e mijlocul acela?

— Îți voi spune îndată. Acum să așteptăm până când va sosi cel de-al treilea comesean.

— Noël?

— Nu, o femeie. Se așezară la masă.

— Vezi să mănânci bine astă seară, zise Rocambole Rusoaicei, pentru că ziua de mâine va fi zi de post pentru tine.

Erau la masă de câteva momente, când cineva bătu la ușa cabinetului.

— Intră! zise Rocambole.

Ușa se deschise și negustoreasa de tutun apărură.

Ce s-a petrecut între cele trei persoane ar fi destul de greu de povestit. Dar, după o oră, adică pe la unu și jumătate din noapte, Vanda ieși de la „Café-Anglais” pe poarta din strada Favart și-și aruncă în aleea semiobscură șalul său de bal.

Și, așa deodată, cum era cu capul gol și în rochie de mătase, o luă de-a lungul bulevardului.

Opera era închisă de două ore și carnavallul nu începuse încă. Era deci cu neputință să admită cineva ca o femeie cumsecade să se găsească la ora aceea în mijlocul unei nopți umede, pe jos, în stradă, cu umerii goi... Era fără îndoială un mister la mijloc.

Zărind doi sergenți de oraș, Vanda iuți pasul ca și cum s-ar fi ferit de ei.

Sergenții începură s-o urmărească și o ajunseră în fața cafenelei Riche, în colțul străzii Peletier, în același moment în care doi tineri se apropiau de ea și fără multă vorbă o invitau la masă.

Văzând sergenții, Vanda scoase un strigăt de spaimă.

Unul din ei o apucă de braț și-i zise:

— Încotro te duci?

— Lasă-mă, zise ea, prefăcându-se îngrozită.

— Unde te duci și de unde vii? repetă sergentul.

— Lăsați-mă, vă rog, mă întorc acasă.

- În costumul acesta?
- Mi-am pierdut pelerina.

Cei doi tineri se opriseră la o distanță de trei pași și-și spuneau râzând:

- Știi că are curaj mititica!...
- De unde vii? repetă din nou sergentul de noapte.
- De la „Maison d’Or”, răspunse Vanda.
- Unde locuiești?
- Nu pot să vă răspund.

În timpul acesta o femeie traversă strada și se apropie.

Purta o pălărie uzată și un șal cu dungi. Avea înfățișarea unei negustorese care se întorcea de la o serată în familie.

Ca din întâmplare își aruncă ochii asupra Vandeii, dar îndată se opri pe loc și apropiindu-se mai mult îi strigă în față:

- Hoăto... Te-am prins!
- O cunoști pe femeia aceasta? întrebă unul dintre sergenți.
- Da, răspunse femeia cu șalul vărgat.
- Nu e adevărat, zise Vanda, n-am văzut-o niciodată pe doamna.
- Știi că ai tupeu! exclamă femeia cu șalul vărgat, care, după

cum lesne pot ghici cititorii, nu era alta decât negustoreasa de tutun, Joséphine.

Apoi, adresându-se sergentului de oraș:

— Să nu cumva s-o lăsați pe doamna în libertate, căci e o hoată care m-a escrocat de mai multe ori. Eu sunt doamna Gouleau, vânzătoare de tutun din strada Montergueil.

— Femeia aceasta minte, zise Vanda.

Cei doi tineri, care la început se grăbiseră s-o invite la masă, stăteau acum deoparte, nepăsători.

- Ascultă-mă, reluă sergentul, vrei sau nu să-mi spui de unde vii?
- De la „Maison d’Or”.
- Dacă-i așa, trebuie să fii cunoscută pe acolo?
- Oh! desigur.

— Vom vedea îndată, zise polițistul și se îndreptară toți trei într-acolo.

Lacheul de la intrarea celebrului restaurant o privi pe Vanda cu cea mai mare atenție și declară că n-o văzuse niciodată.

Vânzătoarea de tutun îi urmase și repeta mereu că Vanda era o tâlhăriță.

Vanda susținea aceleași lucruri, dar toți chelnerii restaurantului declară că n-o cunosc.

Atunci sergentul de oraș, care nu prea era răbdător de felul său, o conduse la comisariatul din strada Drouot și luă notă de acuzația

adusă de către doamna Gouleau.

După cum se aștepta, Vanda își petrecu tot restul nopții la comisariatul de poliție și nu fu condusă la arest, decât a doua zi dimineața, după ce refuzase mai întâi cu energie să-și spună numele și domiciliul.

În timpul iernii mai ales, poliția operează în fiecare noapte arestări de soiul acesta, așa încât nimeni nu fu mirat de prezența Vandei.

Tânăra femeie știuse să-și dea o înfățișare nerușinată și misterioasă în același timp.

La ora opt dimineața i se luă un interogatoriu sumar de către judecătorul de instrucție, care se nimeri să fie un om tânăr și foarte indulgent.

La întrebările magistratului, ea răspunse că nu putea să-și declare nici numele, nici locuința și că era în interesul ei să tacă.

De altfel, afirmația aceasta nu părea deloc absurdă, dacă se gândea cineva că Vanda era o femeie de moravuri ușoare, după cum arăta.

Cât despre acuzația de furt, se apără numai de formă, având grijă să lase o umbră de îndoială magistratului.

În sfârșit, scoțându-și batista din buzunar, lăsă să-i cadă pe parchet un pachet de cărți.

Atunci fu percheziționată cu de-amănuntul și se găsi la ea o sumă oarecare în aur și în argint.

Atunci, magistratul nu mai stătu la îndoială. Femeia aceea misterioasă ieșea desigur din vreo casă de joc clandestină.

Cu mâna sigură semnă ordinul de transferare la Saint-Lazare.

Atunci Vanda respiră ușurată, căci, de mai multe ori, se temuse că, cu toate șiretlicurile sale, judecătorul avea s-o pună în libertate.

Pe la amiază, la numai douăzeci și patru de ore după transportarea Antoinettei, Vanda sosea la rândul ei la Saint-Lazare.

Cum era tot în rochie de bal, cu umerii goi, tremura de frig și ceru să i se schimbe îndată îmbrăcămintea.

I se aduse costumul închisorii și o supraveghetoare o introduse în una din acele camere care servesc de arest provizoriu.

Toți banii pe care-i avea Vanda la ea fură dați în primirea directorului închisorii.

Cu toate acestea, i se lăsase un pieptăn mare de aur, care-i prindea părul la spate.

Ea însăși și-l scosese și, dându-l unei călugărițe supraveghetoare, zise:

— Eu nu voi rămâne multă vreme aici, căci desigur vor veni după mine... Cu toate acestea, deoarece mi s-au luat toți banii, vei fi așa



de amabilă să vinzi pieptenul acesta în folosul meu.

— Voi vorbi cu directorul, răspunse călugărița, luând pieptenul din mâna Vandei.

În timpul acesta tânăra femeie își ascundea în păr o spelcă lungă, neagră, de formă ciudată.

Spelca îi fusese dată de Rocambole în momentul când se despărțise de el la „Café-Anglais”.

„Stăpânul” îi spusese:

— la bine seama să n-o pierzi, căci atunci în zadar te duci la Saint-Lazare.

După ce îmbrăcase costumul închisorii, Vanda fu condusă în sala de masă și de acolo în atelierul de lucru.

## Capitolul XLVII

Camélia nu se făcuse femeie cuminte, decât atunci când farmecul său dispăruse cu totul.

Cine era Camélia?

Cu treizeci de ani mai înainte, dacă ai fi pus această întrebare cuiva, ți-ar fi răspuns, privindu-te cu oarecare curiozitate, că era o dansatoare excentrică, vestită în întreaga lume.

Cu șapte sau opt ani mai târziu, decăzuse la rangul de simplă curtezană. Era destul de frumoasă încă, dar nu mai avea strălucirea de odinioară.

Mai târziu intrase în conflict cu poliția corecțională și suferise dese condamnări.

Acum, ființa care răspundea la numele de Camélia era o bătrâna hidoasă care, nemaigăsind nici un alt mijloc să-și câștige pâinea de toate zilele, devenise servitoare în închisoarea în care fusese ea însăși atâta vreme prizonieră.

Camélia era *deținută voluntară*, despre care frumoasa Marton vorbise Antoinettei și care trebuia să ducă scrisoarea pentru domnul Agénor. Ea era aceea care trebuia s-o dea Malvinei, care la rândul ei avea s-o dea unui oarecare August, la vorbitor.

Femeia aceasta, care fusese așa de frumoasă odinioară, era acum de o slutenie oribilă.

Își pierduse un ochi, din cauza unei boli și părul său blond albise în unele locuri, căpătând un aspect bizar. Părea coama unui leu bătrân.

Femeia aceasta devenise acum religioasă, dar, cu toate acestea, își păstra relațiile cu fostele sale tovarăse și le ajuta de multe ori să înșele vigilența gardienilor și să încalce regulamentele.

Știuse însă să capete încrederea călugărițelor și i se îngăduia să vină duminica la capelă și să asculte liturghia.

Frumoasa Marton știa toate aceste lucruri când o încredințase pe Antoinette că scrisoarea sa va putea să iasă din Saint-Lazare.

Duminică dimineată, Camélia era ocupată la infirmerie. Prepara ceai pentru bolnave. Frumoasa Marton se plânse că o dureau gâtul și după ce căpătă învoirea sorei Maria, se duse să bea un pahar cu ceai, în laborator.

Duminica, supraveghetoarele sunt totdeauna mai indulgente. Nu se lucrează, iar deținutele au voie să se adune în ateliere și să stea de vorbă.

Când frumoasa Marton intră în laborator, Camélia era singură.

Internul de serviciu era în sala vecină și femeia care o ajuta pe Camélia, spăla treptele de la intrare. Frumoasa Marton se apropie:

— Dă-mi și mie un pahar de ceai, îi zise ea.

— A? exclamă deținuta voluntară, tu ești Marton?

— Da.

— Așadar te-ai reîntors?

Frumoasa Marton începu să râdă.

— Știi bine, îi zise ea, că eu mereu mă plimb de la țară la oraș. Îmi place vilegiatura...

— Așa făceam și eu în tinerețe, murmură Camélia.

Frumoasa Marton se aplecă și scoase din ciorap o piesă de cinci franci și un cocoloș de hârtie, care era scrisoarea Antoinettei.

— Să scurtăm vorba, zise ea, căci nu prea avem vreme la dispoziție. Am venit pentru afaceri.

— Ah! zise bătrâna, întinzând cu lăcomie mâna spre piesa de cinci franci. Ai vrea un comision pentru secția întâi?

— Nu, răspunse frumoasa Marton, pentru secția a doua, în cea dintâi sunt eu.

— Așadar, tu nu ești aici din ordinul domnului prefect? întrebă Camélia.

— Nu. Sunt trimisă de un curios.

— Atunci cazul e mai grav, fetița mea, zise Camélia cu oarecare tristețe. Vei avea de furcă șase luni.

— Sau doi ani, murmură Marton cu nepăsare. Acum să vorbim repede. Malvine e într-a doua?

— Da. Am zărit-o duminica trecută la biserică.

— Atunci îi vei da asta.

Și frumoasa Marton puse în mâna Caméliei cocoloșul de hârtie. Piesa de cinci franci dispăruse de mult în largul buzunar al deținutei voluntare.

— E pentru ea?

— Nu. E pentru domnul Agénor. Să ții minte bine numele acesta.

— E un nume ușor. Am avut și eu odată un amant Agénor. Ce stradă.

— Strada Suresnes, numărul 21.

— Bine. Așadar Malvine pleacă?

— Nu, îl vede pe August astăzi.

— Ah! ai dreptate, zise infirmiera, numai de n-ar uita Malvine strada și numărul.

— Malvine are memorie bună, zise Marton.

În clipa aceea, o soră intră în laborator. Marton își bău ceașca de ceai și plecă după ce mai schimbase o ultimă privire cu Camélia.

Pe la ora nouă, aceasta din urmă era în capelă.

Asculta slujba cu atenție. Primul rând de deținute ieși din capelă. Camélia ceru voie să mai rămână și la slujba a doua.

Surorile nu se împotriviră și deținuta voluntară îngenunche din nou.

Secția întâi plecase, acum era rândul secției a doua.

Camélia își schimbă locul pe nesimțite și acum era îngenuncheată aproape de intrare.

Deținutele intrau două câte două. Camélia le privi pe rând pe toate, schimbând cu fiecare câte o privire discretă, căci puține erau cele pe care să nu le cunoască.

În sfârșit o zări și pe Malvina. Era o fată bună, zveltă, cu trăsături regulate.

— Vino lângă mine, îi zise Camélia, făcându-i semn din ochi.

Malvine înțelese și veni să îngenuncheze lângă bătrâna deținută.

Aceasta deschise cartea de rugăciuni și, pe când prizonierile, conduse de călugărițe, intonau un imn religios, îi zise încetisor:

— Marton e aici!

Malvine tresări și răspunse:

— La întâia?

— Da.

— Nenorocita! A fost arestată, desigur, odată cu banda lui Polyt.

— Se poate, zise Camélia. Ai memorie bună?

— Dacă e pentru frumoasa Marton, da, răspunse Malvine. Aș face orice pentru ea.

Camélia îi strecură în mână scrisoarea Antoinettei.

— August va veni să te vadă astăzi, nu-i așa?

— Așa cred. Nu lipsește niciodată.

— Trebuie să-i facem vânt scrisorii acesteia, urmă Camélia.

— Încotro?

— Agénor, strada Suresnes nr. 21.

— Bine, voi ține minte. La amiază mă voi întâlni cu August și pe la ora două scrisoarea va porni spre destinație.

— Ai vreun comision pentru Marton? Întrebă Camélia.

— Poate că mititica n-o fi având nici un ban!...

— Asta nu știu.

— Eu am bani destui. Ia ludovicul acesta pentru ea.

Camélia ascunse moneda de aur și începu să asculte cu sfințenie liturgia.

. . . . .

Pentru prizonieri un plic pecetluit cu ceară are o importanță tot așa de mare ca și o scrisoare făcută cocoloș, cum era aceea pe care am văzut-o în mâna frumoasei Marton.

Mijlocul acesta de corespondență, cunoscut în toate închisorile, nu este violat niciodată.

Intermediarul și adeseori sunt mai mulți — n-are curiozitatea de a deschide scrisoarea.

Cocoloșul trece din mână în mână, întovărășit de adresă, care în cele mai multe cazuri e dată verbal, și ajunge neatins în mâinile destinatarului.

Malvine, ieșind din capelă, fu condusă în sala de mese și apoi în curte. Era acolo de vreo zece minute, când o soră veni s-o cheme.

— Malvine, îi zise ea, ești așteptată la vorbitor.

Malvine alergă și fu condusă împreună cu alte trei deținute.

Vorbitorul era plin și era zgomot ca într-o hală.

Vizitatori și deținuți, aplecați peste gratii, schimbau complimente, consolări, speranțe. Se auzeau din toate părțile numai exclamații.

Abia se apropiase de August și Malvine îi zise:

— Privește, mi s-a spart un dinte. Înebunesc de durere...

Atunci August văzu că Malvine avea ceva în gură și înțelese.

Malvine își rezemă fruntea de grilaj, apoi, într-un moment când brigadierul de serviciu întorsese capul, își umflă plămânii și scuipe cocoloșul cu atâta siguranță și precizie, încât căzu drept în mâinile lui August.

— Din partea lui Marton, zise ea. Domnul Agénor, strada Suresnes, numărul 21.

— Foarte bine, zise August, îl voi duce.

Brigadierul nu văzuse nimic.

## Capitolul XLVIII

Pe când scrisoarea Antoinettei ieșea de la Saint-Lazare în buzunarul lui August, o altă scenă se petrecea în curte, printre deținuți.

Madeleine Chivotte perora în mijlocul unui grup de prizoniere:

— Iată că de acum înainte, Saint-Lazare va deveni o casă aristocratică. După spusele domnișoarei Marton, nu mai sunt aici decât fete oneste și femei din lumea mare. O știți pe bruneta aceea, cu ochii de sfântă, care stă într-o cameră separată? Frumoasa Marton povestește că ar fi fiica unui prinț rus. Auzi vorbă...

Tâlharițele începură să râdă.

— Pe cuvântul meu de onoare!... reluă Chivotte, e prea din cale afară!... Avem aici contese, baronese și... mai știu și eu ce?... Și cu toate acestea eu o cunosc bine pe mititică...

— Ah!... O cunoști? întrebă mai multe voci.

— E amanta lui Polyt.

— Și?...

— Și ca tine, ca mine, ca toată lumea!... Amantele lui Polyt sunt toate tâlhărițe.

— Atunci de ce spune Marton că nu e adevărat?

— Asta numai pentru ca să-mi facă mie în ciudă, răspunse Madeleine. Nu ne înțelegem deloc noi două.

— Dar, zise Simone, o altă deținută, ce ai tu cu mititica aceea?

— Nimic, răspunse Chivotte.

— Atunci, dacă n-ai nimic cu ea de ce te laudai adineauri că o vei strânge de gât când va coborî în curte?

— De ce face pe mironosița?...

— Eu, continuă Simone, aș crede mai degrabă altceva.

— Ce anume? întrebă Madeleine încruntându-se.

— Că Marton spune adevărul, că Polyt împreună cu tine și cu ceilalți ați pus ceva la cale.

— Să ne trădăm, camarazii?... Niciodată!...

— Pentru ca să provocați arestarea acestei fetițe. Eram la arest când ați sosit voi trei și am văzut-o bine. Nu trebuie să fii psiholog pentru a vedea cum stau lucrurile. Când vorbește cineva cu ea ca între camarade, holbează niște ochi... Se vede bine că nu înțelege nimic...

— Și eu îți spun, strigă Chivotte cu furie, că fata aceea are aceeași meserie ca și noi!...

— Atunci, desigur că și-o exercită prin pensioanele de fete, răspunse Simone. E o tâlhăriță de lux.

— Tu să taci din gură! exclamă Chivotte, amenințând-o cu pumnul.

Simone era o femeie mică, slăbuță. Te și mirai cum de se mai ține pe picioare. Madeleine, din contră, era o femeie robustă. Simonei îi fu teamă și tăcu din gură.

Atunci Chivotte începu să strige din nou:

— Și cea care se plimbă pe acolo, singurică, e și ea vreo ducesă, nu-i așa?

Și, cu mâna, arată o deținută care se plimba cu pași rari în cealaltă extremitate a curții.

Femeia aceasta părea că se ferește de orice contact cu celelalte deținute.

— A sosit azi dimineață, zise una dintre prizoniere.

— E o femeie din lumea mare. Era în rochie de bal când au adus-o. Am văzut-o eu, zise Simone, care nu voia să se certe cu Chivotte și căuta acum s-o împace.

— E o tâlhăriță ca și noi, zise Madeleine.

— Eu, zise o altă deținută, parc-aș ghici ce e cu ea...

— Da?

— Trebuie să fie vreo femeie măritată, pe care soțul ei a trimis-o aici.

— Proastă ce ești! zise Madeleine, ar fi trebuit s-o judece mai întâi și atunci n-ar mai fi cu noi. Ar fi în secția celor judecate.

— E drept, întări Simone.

— E una ca și noi, repetă Madeleine, dar care face pe mândra. Doamna e drăguță... doamna lucrează în lumea mare... și ne disprețuiește!

Cuvintele acestea știrbiră un murmur printre deținute.

— Hai s-o necăjim puțin, propuse Chivotte.

— Da, da, răspunseră mai multe voci.

Madeleine, în fruntea unei grupe, compusă din mai multe deținute zburdalnice, se îndreptară spre deținuta solitară.

Cititorii au ghicit: era Vanda.

— Bună ziua, scumpă ducesă, zise Madeleine când ajunse lângă ea.

Vanda păru că nu aude și-și văzu înainte de drum. Dar Madeleine nu se dădu bătută. Se postă în calea Vandei, care fu silită să se oprească.

— Iată-mă ducesă, zise ea.

— Cu mine vorbești? Întrebă Vanda, privind-o ținută în ochi.

— Da, ducesă.

— Te înșeli, răspunse Rusoaica liniștită, nu sunt ducesă.

- Da?... mie îmi venea să cred...
  - Sunt contesă, adăugă Vanda. Ce vrei cu mine?
  - Drace! mormăi Chivotte puțin încurcată, râzi de noi?
  - Ce vrei? repetă Vanda cu răceală.
  - Să știm pentru ce ai fost adusă aici.
  - Dar dumneata? întrebă Vanda cu mândrie.
  - Eu, răspunse Chivotte, sunt o tâlhăriță.
  - Eu, zise Vanda, am venit aici să studiez moravurile închisorii.
- Și voi să treacă mai departe.

Dar Madeleine îi ținea mereu calea.

- Ah! zise ea, s-ar spune că dumneata ne disprețuiești pe toate!
- Deținutele începură din nou să murmure.

Vanda ghici că mulțimea era iritată și-și plimbă asupra deținutelor privirea sa energică.

- Lasă-mă să trec, îi zise ea Madeleinei.
  - Nu vei trece! răspunse aceasta din urmă.
- Vanda se înroși de furie, cu toate acestea se stăpâni.
- Vă înșelați asupra mea, zise ea, lăsați-mă să trec!

— Așteaptă numai puțin!... îți voi scoate ochisorii!... exclamă Chivotte suflecându-și mânecile.

Am mai făcut și altă dată portretul Vandei. Știm că era o femeie înaltă, subțire, ale cărei mâini delicate nu te-ar fi făcut deloc să te gândești la o forță deosebită.

Sub pielea sa albă se ascundeau însă mușchi de oțel, iar talia-i delicată ascundea o forță egală cu sălbatica-i energie.

La amenințarea Madeleinei, sângele i se aprinse, buzele i se îngălbeniră, nările îi tremurau și se dilatară, fu cuprinsă de ceea ce rușii și danezii numesc *furia albă*.

Madeleine făcu un pas înainte, cu pumnii strânși, lucru care îi fu fatal.

Vanda se repezi asupra ei ca un fulger și Madeleine fu răsturnată la pământ, călcată în picioare, zdrobită de acea creatură delicată pe care cu atâta obrăznicie o numise ducasă.

Chivotte începu să strige cât o ținea gura.

Supraveghetorele alergară:

— Soră, zbieră deținutele, adresându-se călugărițelor, Madeleine a început.

În același timp o altă femeie sosea în fugă.

Era frumoasa Marton.

— Ah! zise ea cu veselie, se pare că obraznica aceasta și-a găsit nașul!...

Și, salutând-o pe Vanda, care stătea acum liniștită și mândră, zise:

— Doamnă, te rog să primești complimentele mele. Pe cât e de adevărat că mi se spune frumoasa Marton, pe atât e de adevărat că mi-ai făcut o mare plăcere.

Chivotte primise câteva lovituri puternice și sângele îi curgea din abundență. Cu toate acestea, Vanda nu primi nici o pedeapsă, deoarece se dovedi că nu ea fusese de vină.

— Ah! canalia! zise Madeleine, îți voi arăta eu mai târziu.

Vanda ridică din umeri și-și văzu de drum.

Alte supraveghetoare sosiră și lucrurile se liniștiră.

Atunci Vanda se apropie de Marton.

Frumoasa tâlhăriță fu foarte mândră de această atenție, atât e de mare influența pe care o are forța fizică asupra spiritelor mediocre.

— Dumneata ești Marton? o întrebă ea.

— Da, doamnă, răspunse tâlhărița, căreia Vanda îi inspirase dintr-o dată un soi de respect.

— Ești aici de trei zile, nu-i așa? Ai fost adusă împreună cu o tânără fată numită Antoinette?

— O cunoști? exclamă Marton.

În tonul ei era atâta entuziasm, devotament și căldură, atâta prietenie, încât Vanda văzu îndată că avea un ajutor în femeia aceea.

— Am venit aici ca s-o salvez, răspunse ea.

Frumoasa Marton luă mâinile Vandei și le duse la buze.

## Capitolul XLIX

Vanda îi făcu semn cu degetul.

— Tăcere! zise ea.

Apoi se retraseră într-un colț al curții.

— Sunt aici de ieri, zise ea. Am făcut anume să fiu arestată, pentru ca s-o pot vedea pe Antoinette și să-i pot ușura evadarea...

Frumoasa Marton clătină din cap.

— Nu se poate evada de la Saint-Lazare, zise ea.

— De obicei, nu, dar de astă dată va fi o excepție, răspunse Vanda cu o liniște care o impresionează foarte mult pe Marton.

— Cine ești dumneata? întrebă ea cu admirație.

— O femeie care vrea s-o salveze pe Antoinette, răspunse Vanda. Unde este biata fată?

— E la ea în celulă.

— Poți să mă conduci?

— Nu, dar pot s-o rog pe ea să coboare în curte.

— Atunci, du-te și cheam-o.



— Spune-mi numele dumitale.

— Nu e nevoie. Dar poți să-i spui că vin din partea lui Milon. Va ști ea ce înseamnă asta.

Frumoasa Marton n-așteptă să fie rugată de două ori. În timpul lipsei sale, Vanda, la care toată lumea se uita acum cu un fel de respect amestecat cu frică, își relua plimbarea solitară.

Deținutele simple n-au voie să intre în celulele separate, dar cele de aici puteau căpăta încuviințarea de a coborî în curte.

Frumoasa Marton, în calitatea ei de îngrijitoare, avea voie să intre oricând la Antoinette.

Tânăra fată citea una din cărțile bisericești pe care i le lăsase sora Maria.

Marton intră cu un aer misterios.

— Scumpa mea domnișoară, îi zise ea, scrisoarea dumitale a plecat...

— Ah! exclamă Antoinette cu un surâs vesel.

— Dar nu despre asta e vorba acum.

— Dar despre ce?

— Este în închisoare, de ieri, o femeie care te cunoaște.

— Pe mine?

— Și care vrea să te ajute să evadezi. E un lucru foarte greu, dar n-are a face, eu am o încredere fără margini în femeia aceea, zise cu naivitate frumoasa Marton.

— Eu nu cunosc pe nimeni, zise Antoinette mirată și plină de neîncredere. E probabil o nouă cursă care mi se întinde.

— Mi-a spus că vine din partea lui Milon.

— Milon! exclamă tânăra fată. Milon! Vine din partea lui?

— Da.

— Și unde e, Dumnezeuule?

— E în curte și te așteaptă.

Antoinette se sculă cu vioiciune.

— Am voie să cobor? întrebă ea.

— Da, dar trebuie s-o întrebai mai întâi pe sora Maria, care desigur că te va lăsa.

— Dar, adăugă Antoinette cu neliniște, dacă femeia aceea oribilă mă va insulta din nou?

Tânăra fată vorbea despre Madeleine Chivotte.

— Oh! n-avea nici o teamă. A primit chiar adineauri o papară și acum e la infirmerie, unde i se bandajează nasul.

Antoinette porni împreună cu frumoasa Marton și amândouă căpătară autorizația de a coborî în curte. Vanda trebuia să-și dea toată silința pentru ca să le țină la distanță pe prizoniere, care se

îngrămădeau în jurul ei. Acum nu se împingeau cu ostilitate, ci cu dorința de a face cunoștință cu o femeie care sub o aparență atât de delicată avea o forță magnifică.

Trebuise să întrebuițeze toată autoritatea privirii sale pentru a le împiedica să se strângă în jurul ei.

Din momentul în care Marton plecase, Vanda, pe a cărei față plutea liniștea înșelătoare a stăpânului ei, Rocambole, era în prada unei vii neliniști.

Voia să fie mai repede în fața Antoinettei. Își închipuia că avea să vadă o fată tânără, înaltă, cu fața scăldată în lacrimi de disperare.

Deodată Antoinette apărui la brațul frumoasei Marton.

Femeile se judecă unele pe altele repede, dintr-o singură aruncătură de ochi.

Vanda se bucură văzând fața liniștită și aproape surâzătoare a tinerei fete și își zise:

„Foarte bine! Se pare că sarcina nu-mi va fi atât de grea”.

În sprâncenele ei negre, în privirea ei sigură, în buzele ei roșii, ghicise o energie de care fără îndoială va fi nevoie.

Pe de altă parte, Antoinette, abia o privise pe Vanda și se simți dominată de acea privire aproape despotică.

În același timp, Vanda făcu câțiva pași spre ea și sub rochia brună și tristă a prizonierei, doamna din lumea înaltă reapăru.

Ea întinse mâna Antoinettei și-i zise:

— Bună ziua, copila mea.

— Bună ziua, doamnă, răspunse Antoinette, fascinată și de glasul acelei femei, cum fusese fascinată și de privirea ei.

Frumoasa Marton rămăsese la o parte, respectuoasă.

— Copila mea, reluă Vanda, dumneata nu m-ai văzut niciodată până astăzi și cu toate acestea eu n-am venit aici decât pentru dumneata.

— Vii din partea lui Milon?

— Da.

— Ah! așadar e adevărat că e la Paris... și nu mă înșelasem acum trei zile, zise cu vioiciune tânăra fată.

— Era, dar acum nu mai este.

— Ah! exclamă Antoinette îndurerată.

— A plecat în urmărirea domnului Agénor de Morlux.

La auzul acestui nume fața Antoinettei se luminează.

— Îl cunoști și pe el? întrebă tânăra fată.

Vanda nu răspunse la întrebarea aceasta, dar continuă:

— Căci, domnișoară, ți s-a spus adevărul, la comisarul de poliție. Domnul Agénor de Morlux a plecat din Paris. Pe când dumneata

cădeai într-o cursă, i se întindea și lui alta.

— Dumnezeule! murmură tânăra fată, așadar sunt oameni care vor cu orice preț să împiedice căsătoria noastră?

— Fără îndoială că sunt.

— Și prin asemenea mijloace? Oh!... ce infamii!... Dar Agénor se va întoarce, împreună cu Milon, și mă va ajuta să ies de aici.

Vanda clătină din cap.

— Nu, zise ea, nu ei te vor ajuta, ci eu.

Apoi, cum o scânteie de neîncredere părea că străbate mintea tinerei fete, Vanda reluă:

— Ascultă-mă bine. Mama dumitale avea avere și averea aceasta i-a fost furată.

— Știu, zise Antoinette.

— Nu din pricina căsătoriei dumitale cu domnul Morlux te afli acum aici.

— Ah!

— Spoliatorii sunt aceia care te-au închis, temându-se de pretențiile dumitale. Ei speră să facă din Saint-Lazare locuința dumitale eternă, mormântul dumitale. Trebuie deci să ieși din această încurcătură în tăcere, fără nici un zgomot și mai trebuie ca după ce vei fi ieșit să nu mai poți fi găsită.

— Dar cum asta?

— Vei evada.

— E cu putință?

Vanda surâse.

— Pentru mine și pentru cei pe care îi reprezint totul e cu putință.

Antoinette o privi cu mirare și respect în același timp.

— Cine ești dumneata, doamnă? o întrebă.

— Sunt prietena unui om atât de puternic, încât a putut să-l scoată pe Milon din închisoare. A unui om care a jurat să facă totul spre a-ți reda averea mamei dumitale.

— Dumnezeule!

— Sunt prietena unui om care dumitale îți e tot așa de necunoscut cum ți-am fost și eu și care, cu toate acestea îți este devotat din dragoste pentru Milon.

— Dar, zise Antoinette, omul acesta, oricât de puternic ar fi el, va putea să-mi deschidă porțile acestei închisori?

— Va putea, răspunde Vanda. Ar putea chiar să intervină pentru eliberarea dumitale, dar ți-am spus că pentru moment, dușmanii trebuie să-ți piardă urma. Ora demascării și a pedepsei n-a sunat încă pentru ucigașii aceștia.

O bănuială trecu prin creierul Antoinettei.

— Ucigași ai spus, doamnă?

— Da. Ei au otrăvit-o pe mama dumitale.

Antoinette își înăbuși un strigăt și se clătină.

Vanda o susținu și cu vocea aceea sonoră, metalică aproape, care pătrundea până în sufletul oricui, îi zise:

— Copila mea, acum nu trebuie să dorești numai libertatea, ci și răzbunarea!...

— Oh! doamnă!... zise Antoinette, cuvântul acesta nu e un cuvânt creștin.

— Ei bine! zise Vanda, oricum, vinovații trebuie pedepsiți.

— Cine știe, zise tânăra fată, dacă mama mea nu i-a iertat pe patul de moarte?

— Poate... Dar oare societatea trebuie să-i ierte pe frații care, își otrăvesc propriile surori?

Antoinette scoase un strigăt de groază.

— Ceea ce îți spun e purul adevăr, adăugă Vanda cu răceală.

Deținutele le priveau de la distanță pe cele două femei, care păreau că nu au nimic comun cu ele.

— Doamnele acestea se cred aici în foburgul Saint-Germain, mormăi Simone.

Frumoasa Marton auzi cuvintele acestea, se repezi spre Simone și scoase papucul din picior, îl învârti deasupra capului micuței femei și strigă:

— Te învăț eu minte, nesocotito!

## Capitolul L

Simone se temuse întotdeauna, de Madeleine, dar se temea încă și mai mult de Marton, despre care toată lumea spunea că are mână grea.

Așa că tăcu îndată, după ce mai întâi bolborosi câteva cuvinte de scuză.

— Ai noroc, îi zise Marton, că n-am chef să fiu pedepsită, altfel te-aș fi făcut una cu pământul. Dar bagă de seamă ce-ți spun: dacă pe viitor mai îndrăzniți vreuna să vă legați de cele două doamne pe care le vedeți acolo, să știți că veți avea de-a face cu mine.

Și cu această amenințare, Marton se retrase și se postă la o distanță de zece pași de Vanda și Antoinette, care vorbeau într-un colț al curții.

Vanda zicea Antoinettei:

— Văd că ești o fată inteligentă și te cred destul de energică. Trebuie să înțelegi repede și bine. Ascultă, ce vreau să-ți spun. Totdeauna, când tâlharii sau asasinii se cred în afară de orice

primejdie, ei se trădează.

— E adevărat, zise Antoinette, dar unde vrei să ajungi?

— Vreau să spun că niște oameni care au fost atât de îndrăzneți, atât de puternici, încât au urzit o conspirație ca cea care te-a adus pe dumneata la Saint-Lazare, sunt în stare de orice.

— Vai!... văd și eu...

— Dacă am cere eliberarea dumată, ar trebui să-i atingem pe ei. Și oamenii aceștia se află așa de sus, încât nici Milon, nici eu, nici cel care ne conduce, nu vom putea să-i atingem.

— Da, înțeleg bine ce-mi spui, doamnă, dar am fost închisă aici pentru că eram crezută vinovată...

— Fără îndoială.

— Și dacă voi evada, nu voi confirma oare teoria aceasta?

— Ce-ți pasă?

— S-ar putea să fiu prinsă din nou; și atunci voi fi judecată și condamnată.

— Mai întâi îți făgăduiesc că nu vei mai fi prinsă. Și pe urmă, cine e cea care a fost închisă aici? E oare Antoinette Miller? Nu, de vreme ce ai fost trecută ca fiică a unei oarecare Marlote.

— E adevărat, zise Antoinette, dar în mijlocul acestui haos e un lucru pe care-l înțeleg mai puțin chiar decât toate celelalte.

— Care?

— Magistratul care mi-a luat interogatoriul părea convins de nevinovăția mea.

— E foarte adevărat.

— Și a trimis după doamna Raynaud, mama mea adoptivă. De ce n-a venit?

— A venit, zise Vanda cu un surâs amar, și a confirmat magistratului, cu propria ei gură, că ești fiica Marlotei, și că întrețineai legături de dragoste cu un oarecare mizerabil, numit Polyt.

— Oh! asta e cu neputință! exclamă Antoinette, zdrobită.

— E cu neputință, și totuși e foarte adevărat. Dar iată cum: cu o oră înainte de venirea poliției la doamna Raynaud, cineva a venit și i-a adus un bilet semnat de dumneata, a cărui slovă era perfect imitată. Încercându-se în biletul acesta, doamna Raynaud s-a dus la întâlnirea imaginară. În timpul acesta, o altă bătrână se instalase în locuința sa, rămasă liberă. Bătrâna aceasta a fost luată drept doamna Raynaud de către inspectorul de poliție trimis de judecător, și a fost condusă înaintea judecătorului, iar vorbele ei te-au pierdut în ochii magistratului. Înțelegi acum?

Antoinette asculta mută de uimire.

— Deci, reluă Vanda, femeia care vă evada de la Saint-Lazare, nu

va fi Antoinette Miilor, ci tâlhărița, fata Marlotei și amanta lui Polyt. Cine oare, mai târziu, ar îndrăzni s-o recunoască în doamna baroană de Morlux?

La auzul acestor ultime cuvinte Antoinette tresări și se înroși toată.

— Dar, zise ea deodată, ce trebuie să creadă sărmana mea mamă Raynaud?

— Amicii noștri, o vor liniști... Acum, continuă Vanda, trebuie să ne ocupăm de evadarea noastră și pentru ca lucrul acesta să se poată întâmpla, trebuie să intri la infirmerie.

— Dar nu sunt bolnavă.

— Trebuie să te îmbolnăvești.

Antoinette nu pricepea.

— Îți mărturisesc, spuse ea, că nu sunt destul de șireată pentru a simula o maladie.

— Nu e vorba de o simulare, vei fi bolnavă într-adevăr.

Și cum Antoinette, din ce în ce mai uimită, o privea fără să înțeleagă, rusoaica își trecu mâna prin păr și scoase spelca aceea pe care o ascunsese cu atâta atenție.

Vanda îi apăsă marginile cu mâna și apoi o puse sub ochii Antoinettei.

Tânăra fată putu atunci să vadă trei pilule de culoare diferită. Una brună, celelalte două albe.

— Ce sunt acestea? întrebă Antoinette.

— Boala și vindecarea, răspunse Vanda.

Dacă vei lua una din aceste pastile albe pe care le vezi, peste câteva ore vei avea colici și vărsături. Dar să nu te sperii, rezultatul nu e deloc periculos.

— Și cealaltă pastilă? întrebă Antoinette.

— Cealaltă, răspunse Vanda, e cheia închisorii Saint-Lazare. Douăzeci și patru de ore după ce vei fi luat-o, zidurile acestea vor fi departe de dumneata.

Antoinette își fixă privirea sa scurtătoare asupra tinerei femei.

— Nu mă înșeli dumneata oare?... întrebă ea în cele din urmă...

— Mă așteptam la întrebarea asta, răspunse Vanda surâzând, să-ți voi răspunde îndată. Privește... Și-și apropie de buze una dintre pilulele albe.

— Ce faci? întrebă Antoinette cu vioiciune.

— Îți ofer dovada. Și Vanda înghiți mica pastilă albă.

— Așadar vrei să fii bolnavă și dumneata?

— Trebuie, pentru ca să te pot salva, trebuie să intru și eu la infirmerie.

— Iartă-mă, zise Antoinette că m-am îndoit un moment de dumneata. Mă gândeam la toate prin câte am trecut de trei zile încoace și cu toate că îmi spuneai că vii din partea lui Milon...

Și întinzând mâna, luă cealaltă pilulă albă și o înghiți la rândul ei.

Atunci Vanda își ascunse din nou spelca în păr cu cea mai mare grijă.

Clopotul se auzi anunțând că ora plimbării trecuse.

Deținutele părăsiră curtea și intrară în atelier.

Duminica e zi de odihnă la Saint-Lazare, dar regulamentul spune că prizonierele trebuie să stea în atelier și să-și petreacă timpul citind cărți sfinte.

Madeleine fusese pansată și i se dăduse drumul în curte.

— Când trecu pe lângă frumoasa Marton îi zise:

— Rău faci că te pui împotriva mea, Marton, căci asta nu-ți va servi la nimic. Afacerea noastră e mai importantă decât crezi tu...

— Prin urmare recunoști că e o afacere la mijloc?...

— Ei bine, recunosc. Și dacă? Întrebă ea provocatoare.

— Dacă e cineva care ar trebui să se teamă, tu ești aceea, zise Marton.

— Și de ce, mă rog?

— Pentru că te-așteaptă ceva... când vei ieși de aici.

— Eu voi ieși de la Saint-Lazare mai curând decât îți închipui tu și tu de asemenea, dacă vei fi de partea noastră. Afacerea e „grasă”.

Frumoasa Marton își stăpâni un gest de mânie și păstrându-și seninătatea sa obișnuită, răspunse surâzând:

— Ei bine!... vom vedea...

„Nu se știe, își zise, nu se știe ce se poate întâmpla. Cu oamenii aceștia trebuie să fii șireată întotdeauna.”

Vanda era în atelier cu frumoasa Marton, dar cum nu stăteau în aceeași bancă, le era cu neputință să vorbească până la ora mesei de seară.

Antoinette se înapoiase în celula sa.

.....  
În aceeași seară, pe când medicul șef al închisorii se întorcea din oraș, unde își petrecuse toată după-amiaza, internul de gardă alergă speriat în cabinetul său.

— Domnule, îi zise el, avem holeră în închisoare.

— Holeră! exclamă medicul, neîncrezător.

— Da.

— Ești sigur că nu te înșeli?

— Vino cu mine, zise internul și te vei convinge singur, în celulele

separate este o tână fată care a intrat în închisoare acum două zile și care se află pradă celor mai dureroase convulsii.

Doctorul îl însoți pe intern și o găsi pe Antoinette în pat, zbuciumându-se și țipând de durere.

Fața și mâinile i se învinețiseră și umerii începeau să i se înnegrească.

Pe lângă asta avea vărsături violente.

Doctorul era gata să împărtășească părerea internului dar, după ce examina cu atenție limba bolnavei, exclamă:

— Asta nu e holeră, ci o boală indiană și poate că acesta e singurul caz din Europa.

— Atunci, zise internul, sunt două cazuri, căci mai e și jos o femeie care prezintă aceleași simptome alarmante.

Doctorul, uimit, luă mâinile Antoinettei, o ridică și începu să o examineze cu atenție plină de neliniște.

## Capitolul LI

Pe când Antoinette era atinsă de acea boală bizară, provocată de praful alb al Vandei, scrisoarea pe care o dăduse în primire frumoasei Marton ieșea dintre zidurile închisorii Saint-Lazare, în buzunarul lui August.

Cine era August?

E lesne de ghicit că un om care vine la Saint-Lazare pentru a vizita o femeie de felul Malvinei, nu poate aparține decât celei din urmă trepte a societății.

August era un tâlhar de vreo douăzeci și opt de ani, care de multă vreme uitase meseria de fierar învățată de la părinții săi și care acum practica cu totul alt soi de meserie.

Cu toate acestea, până în prezent, niciodată n-avusese de-a face cu poliția. Nu-i vorbă, își datorase de multe ori salvarea unei întâmplări fericite.

Singurul lucru care-l mai făcea demn de numele de om era chiar dragostea aceea nebună care-l degradase.

Căci August, mai înainte de a fi făcut cunoștință cu Malvina era un lucrător cinstit.

Femeia aceea îi inspirase una dintre acele pasiuni adânci, care sunt mai tari decât orice obstacol și țin cât țin și viața omului.

Malvina avea o influență totală asupra lui. La un semn al ei făcea bine sau rău, fără să discute.

În ziua aceea Malvine îi spusese:



„Vei duce scrisoarea aceasta în strada Suresnes nr. 21 și o vei da, tu însuși, în mâna domnului Agénor.”

Deși, orice s-ar fi întâmplat, August trebuia să-și îndeplinească misiunea.

Plecând de la Saint-Lazare, o luă de-a dreptul spre acea adresă.

Numele acesta de Agénor avea o rezonanță oarecum războinică și de aceea August își imagina îndată portretul vreunui semen al său fără profesie mărturisită, care trebuia să aibă vreo legătură de inimă cu vreo femeie de teapa Malvinei.

De aceea, când ajunsese în fața casei cu numărul 21 din strada Suresnes, rămase puțin cam mirat când văzu o clădire frumoasă, în care fără îndoială nu putea să locuiască un om de condiția sa.

Stătu un moment la îndoială, apoi își făcu curaj, cugetând că, poate Agénor, era vreunul dintre servitorii casei.

Intră și apropiindu-se de camera portarului, îl întrebă:

— Domnule Agénor?

Ținuta lui jupân August nu era deloc aristocratică. Portarul îl măsură din cap până în picioare și îi răspunse cu mândrie:

— Domnul baron Agénor de Morlux lipsește din Paris.

La auzul acestui titlu, August făcu un pas îndărăt, uimit.

— Iartă-mă, zise el, nu știam că...

— Ce vrei? îl întrebă portarul bănuitor.

— E cu puțință? bolborosi August. Oare nu cumva m-am înșelat? Sau poate mai aveți pe altcineva pe aici cu numele de Agénor?

— Nicidecum, răspunse portarul, acesta e numele domnului baron de Morlux.

— Curios lucru! murmură August. Malvine ar fi trebuit să mă prevină.

— Încă o dată zise portarul, te întreb ce vrei.

— Am o scrisoare pentru el.

— Pentru domnul baron?

— Așa cred. Scrisoarea e adresată domnului Agénor, strada Suresnes nr. 21.

— Ei bine, lasă-mi-o mie.

— Asta nu se poate! zise August. Malvine mi-a recomandat să nu dau scrisoarea, decât destinatarului

Portarul îl privi din ce în ce mai mirat.

— Cine-i asta Malvine? întrebă încruntându-se.

— E o cunoștință a mea, o femeie foarte frumoasă, răspunse August cu mândrie.

— Cred că domnul baron nu avea cum să o cunoască pe femeia dumitale, zise portarul cu dispreț.

— Se poate, dar scrisoarea aceasta e un comision. E scrisă de o altă femeie care fără îndoială se cunoștea cu domnul Agénor și care pentru moment, e „acolo”.

— Ce înseamnă asta „acolo”.

— Ce să însemne? Saint-Lazare! răspunse August.

— Dragul meu, îi zise portarul, cu severitate, aici ești într-o casă onestă și te rog, să îți vezi de drum cu scrisoarea dumitale, sau fără ea, cum vei voi.

Dar figura lui August exprima o mirare atât de adâncă încât, portarul își schimbă părerea.

— Mi s-a dat un comision, îl îndeplinesc și atâta tot. Este ceva rău în asta? zise August.

— Îți repet, domnul Agénor de Morlux nu e acasă.

— Foarte bine, mă voi reîntoarce.

— E plecat din Paris!

— Și când se va întoarce?

— Nu știu.

— Ei bine! zise August, voi veni în toate zilele pe aici, până când îl voi găsi... Când Malvine îmi dă un comision, e lucru sfânt pentru mine!

Și plecă, după ce mai întâi arătase portarului, care era în culmea uimirii, scrisoarea în formă de cocoloș.

Luând-o de-a lungul trotuarului, August nu observă un om îmbrăcat în costum de vizitiu, care fuma liniștit o țigară, pe trotuarul din fața casei și care nu pierduse nici un singur cuvânt din convorbirea sa cu portarul.

Omul se luă după el.

În colțul străzii Suresnes, August o luă pe bulevardul Malesherbes. Mergea repede, fluierând o melodie veselă.

În colțul bulevardului, necunoscutul în costum de vizitiu opri o trăsură.

— Camarade, zise el vizitiului, îl vezi pe tipul acela?

— Da, zise birjarul privindu-l cu atenție pe August.

— Ei bine!... te iau cu ora. Îl vom urmări pas cu pas, fără să-l pierdem o singură clipă din vedere.

— Foarte bine, răspunse birjarul, care se simțea oarecum mândru că avea să conducă pe unul dintre semenii săi.

Deci, vizitiul necunoscut se urcă în trăsură și porniră pe urma lui August, care din ce în ce iuțea tot mai mult pasul.

Bietul om era cât se poate de plictisit. Mai întâi nu putuse să-și îndeplinească misiunea pe care i-o dăduse Malvine și pe urmă aristocraticul cartier al Madeleinei nu era făcut pentru picioarele sale.

După ce stătu un moment la îndoială, își continuă drumul până la cazarma Pépinière.

În fața cazarmii era un fel de cafenea unde se strângeau servitorii cartierului.

August avea un văr camerist și fusese de multe ori în localul acela, împreună cu el.

Jumătate pentru a-și mai ucide timpul, căci, în lipsa Malvinei, August n-avea nici o ocupație, jumătate în speranța de a se întâlni cu vărul său, August intră înăuntru.

Stabilimentul era aproape gol. Chiar biliardul era lipsit de jucători.

August ceru un pahar de vin, își scoase pipa și se informă dacă Baptistin, vărul său, mai venea pe acolo.

Îi se răspunse că Baptistin era la țară împreună cu stăpânii săi.

Își bău deci paharul cu vin și tocmai se pregătea să plătească și să plece, când ușa se deschise și alți doi consumatori apărură.

— Vino bătrâne, zise acesta din urmă, să cinstim câte un păhărel...

— Cu plăcere, domnule baron, răspunse birjarul, care primise desigur instrucțiuni.

Amândoi pârură că nici nu-l observă pe August, care la auzul titlului de baron, întoarse capul.

Unul era birjarul și celălalt vizitiul particular. Se aduse o nouă sticlă de vin și niște cărți de joc.

— Cine începe? întrebă omul cu costum de vizitiu.

— Tu, Agénor, răspunse birjarul.

August întoarse capul din nou.

— Dar cu marchizul, întrebă birjarul, ce se mai aude?

— Dar nu mai este marchiz, este viconte. Își schimbă stăpânul la fiecare opt zile. Nu e ca mine, care stau la Agénor de cinci ani aproape.

August cugetă:

„Ce prost, sunt!... Uitasem că servitorii au obiceiul să poarte numele stăpânului. Scrisoarea pe care o am în buzunar trebuie să fie pentru ștregarul acesta.”

Și se întoarse de-a binelea spre noii veniți.

## Capitolul LII

Cu toate acestea, August era un om destul de prudent și mai înainte de a intra în vorbă cu cei doi oameni, mai, stătu încă în așteptare.

— Așadar, ție ți-e bine la Agénor?

— E un tânăr foarte cumsecade și pe urmă, la el ai o mulțime de alte mici venituri.

— Ești fericit, murmură birjarul. Noi am ajuns să murim de foame... Își bate joc lumea de noi...

— Și se mai întâmplă, reluă cel căruia tovarășul său îi spunea Agénor, se mai întâmplă de multe ori să plece în călătorie. Iată de exemplu, acum sunt opt zile de când lipsesc de acasă. Îi plimb caii în fiecare dimineață și restul zilei nu mai am nimic de făcut.

— Ce noroc!

Omul cu costumul de vizitiu, adică pretinsul Agénor, suspină adânc.

— Toate acestea, zise el, nu pot face fericirea cuiva.

— Al vreo durere sufletească? Întrebă birjarul.

— Ah! da... o durere mare.

August asculta mereu, cu cea mai mare atenție.

— Oare amanta ta te face nefericit? Întrebă vizitiul.

— Ea? nicidecum... Sărmana mititică, ea e nefericită!...

— Cum așa!

— E închisă de trei zile...

— Unde?

— La Saint-Lazare.

— Dar ce-a făcut?

— Știu și eu? Se pare că avea cunoștințe rele... S-a comis un furt în casa sa... și a fost și ea acuzată...

— Așadar e la prevenție?

— Da.

— Și nu poți să o vezi?

— Nici să-i scriu, nici să am vreo știre de la ea... Și vezi tu, asta mă întristează foarte mult...

August începea să nu se mai îndoiască. Se sculă și se apropie de cei doi oameni, care păreau că-l privesc cu uimire.

— Spune-mi camarade, zise August, nu ești dumneata în serviciul domnului de Morlux?

— Da, dragul meu.

— Unde locuiește el? continuă August, mereu prudent.

— În strada Suresnes nr. 21. Al ceva afaceri cu el?

— Vreau să intru în serviciul său. Mi s-a spus că e un loc vacant, minți August la întâmplare.

— E, într-adevăr, un loc vacant la grajduri. Angajarea depinde de mine... Vino mâine dimineață și dacă te pricepi, treaba e ca și făcută.

— La ce oră?

— Între nouă și zece, dacă poți. Vrei să bei un pahar cu vin?

— Cu plăcere, răspunse August, care-și luă un scaun și se așeză la aceeași masă.

Falsul Agénor continuă, adresându-se birjarului:

— Ea are o prietenă la închisoare, arestată din ordinul prefectului. Pe aceasta o poți vedea duminică. Malvine e fată bună și desigur că va putea să-mi dea vreo veste de la Antoinette.

Auzind acestea, August nu mai stătu la îndoială.

— Iartă-mă camarade, zise el, dumneata o cunoști pe Malvine?

— Desigur, dragul meu. Dar pentru ce mă întrebi?

— Malvine din strada Filles-Fieu?

— Tocmai, prietena Antoinettei.

— Eu n-o cunosc pe Antoinette, zise August și nici n-am auzit vreodată vorbindu-se despre ea. Dar se prea poate ca Antoinette aceasta să fie prietenă cu frumoasa Marton.

— Da, dragul meu, sunt prietene foarte bune...

— Atunci, ea e...

— De ce mă întrebi toate acestea? adăugă falsul Agénor, cu prefăcută curiozitate.

— Lasă-mă să-ți mai pun încă o întrebare și pe urmă îți voi răspunde. Cum îți spune Antoinette dumitale?

— Agénor. Dumneata trebuie să știi că avem obiceiul să purtăm numele stăpânului nostru.

— Acum văd bine că pentru dumneata e comisionul, zise August.

— Ce vrei să spui?

— Știți?... Eu sunt August...

— August al Malvinei? Întrebă falsul Agénor, surprins și vesel în același timp.

— Da, eu sunt și vin de la țară!

— Ai văzut-o pe Antoinette?

— Nu, zise August, dar am o scrisoare pentru dumneata.

Și, scoțând din buzunar scrisoarea-cocoloș a Antoinettei, o întinse celui pe care îl credea adevăratul Agénor.

Dar graba cu care acesta din urmă întinse mâna, îl făcu pe August să se oprească.

— Nu, zise el, nu aci.

Și băgă din nou scrisoarea în buzunar.

— Ce faci? Îl întrebă falsul Agénor, zâmbind.

— Te rog să mă ierți, zise August, dar am făgăduit Malvinei și făgăduiala mea e sfântă!...

— Ce i-ai făgăduit, prostule?

— Că nu voi da scrisoarea aceasta, decât în mâna lui Agénor.

— Eu sunt acela..

— Agénor, care locuiește în strada Suresnes nr. 21?

— Așadar, vrei să mergem în strada Suresnes?

— Desigur.

— Se poate, răspunse falsul August, cu cea mai mare liniște. Vom merge într-acolo. Dar, mai întâi, să mai deșertăm câte un păhăruț.

Și falsul Agénor comandă o a doua sticlă. Peste puțin, birjarul se sculă și zise:

— M-ai luat cu vorba și nici n-am băgat de seamă că s-a înnoptat. Bună seara, domnilor.

Desigur că plecarea birjarului îi convenea de minune falsului Agénor căci nu făcu nici o încercare ca să-l mai rețină și rămase între patru ochi cu August.

Dar acesta se sculă la rândul său:

— Dacă vrei scrisoarea, camarade, să mergem în strada Suresnes, căci m-am cam plictisit de cartierul acesta.

— Dar grăbit mai ești...

— Dumneata, răspunse August, nu ești deloc grăbit să citești scrisoarea iubitei dumitale?

— Ei bine, să mergem, zise falsul Agénor, după ce aruncase o monedă de aur pe masa cafenelei.

leșiră în stradă.

— Graba prea mare nu e tocmai sănătoasă, zise falsul Agénor, după ce făcură câțiva pași. Vrei să facem un mic ocol. Am de spus două cuvinte unui camarad...

— Să mergem! zise August.

— Vei vedea îndată că n-am căutat să te înșel, reluă falsul Agénor în timpul drumului.

Și îl conduse până la poarta palatului vicontelui Carol de Morlux, care, după cum se știe, locuia în strada Pépinière.

— Aici suntem la domnul viconte, unchiul patronului meu, zise el intrând.

Desigur că omul acela era cunoscut pe acolo căci portarul îi făcu un semn prietenesc din cap și-l lăsă să treacă.

— Voi urca un moment la domnul viconte, îi zise falsul Agénor. Vei da voie camaradului să aștepte?

— De ce nu? zise portarul și arătă lui August un scaun.

Falsul Agénor străbătu curtea și dispăru în palat.

Trecuseră abia zece minute de când August aștepta în odaia portarului, când intră factorul și, aruncând un pachet de scrisori și jurnale pe masă, strigă:

— Pentru domnul viconte de Morlux.

August fu silit acum să-și mărturisească faptul că noua sa

cunoștință nu-l mințise.

În timpul acesta, falsul Agénor intrase ca o bombă în cabinetul domnului viconte.

— Ei bine, îi zise viconteles ridicându-se și recunoscând îndată într-însul pe jupân Timoléon.

— Am știri de la mitica, domnule.

— Cum! Ce fel de știri?

— O scrisoare adresată domnului Agénor.

— Ei bine!... Unde e scrisoarea?

— Ah! zise Timoléon, nu e încă în posesia noastră.

Și în câteva cuvinte îi povesti vicontelui ce se întâmplase.

— Nimic mai simplu, zise viconteles. Cheile de la apartamentul nepotului meu sunt la mine. Cameristul meu te va întovărăși până acolo și vei intra ca la tine acasă.

Viconteles sună, cameristul apărură și primi ordinele stăpânului.

Timoléon coborî împreună cu el la portar.

Dar, lucru bizar!... August nu mai era acolo.

— Dar unde e domnul acela? întrebă Timoléon intrând.

— Nu știu, răspunse portarul. S-a apropiat de fereastră și privea în stradă. Deodată a exclamat:

— Unchiul meu!... E unchiul meu!

Și a ieșit pe ușă alergând ca un nebun, fără să mai am vreme să-l rețin.

Timoléon se repezi ca un fulger în stradă, dar în zadar își plimbă privirea în toate părțile. August dispăruse.

## Capitolul LIII

Ce se întâmplase?

Vom explica îndată, în câteva cuvinte.

După ce Vanda intrase la Saint-Lazare, Rocambole nu rămăsese inactiv.

Palatul din strada Universității, adică locuința domnului baron Philippe de Morlux, fusese mereu supravegheată de către Noël. În strada Pépinière, unde locuia viconteles Carol, Rocambole pusese un alt om al său.

Omul acesta nu era altul decât Jean măcelarul, nenorocitul acela care îndeplinea funcția de călău la ocnă și căruia Rocambole îi dăduse libertatea.

Jean devenise un adevărat sclav al lui Rocambole.

La un semn al stăpânului s-ar fi aruncat în flăcări fără să stea pe

gânduri.

Omul acesta, înainte de a intra în închisoare, fusese măcelar. Era brutal și sălbatic, dar în fond nu era o fire rea. Se putea lăuda chiar că săvârșise în viața sa multe acte creștinești. De exemplu o ajutase multă vreme pe una dintre surorile sale, o sărmană văduvă cu șase copii, pe care bărbatul ei o lăsase în cea mai cumplită mizerie.

Cel mai mare dintre copii avea cinsprezece ani când nenorocitul apăruse în fața Curții cu juri.

Unchiul său fusese totdeauna bun cu el, îi cumpăra haine și de multe ori îi aducea chiar și jucării.

Copilul păstrase o amintire frumoasă despre acesta. În ziua când îl dusesse la ocnă, trecuseră vreo treisprezece ani de atunci, plânsese din toată inima.

Copilul devenise adult și nu prea avem a ne lăuda cu el, căci răspunde la numele de August.

Era tocmai cel care se mândrea cu dragostea Malvinei și care fusese însărcinat să predea scrisoarea Antoinettei în mâinile lui Agénor.

Jean măcelarul îndată ce se văzu liber, veni la Paris.

Parisul este locul de refugiu al tuturor ocnașilor, și asta nu pentru că poliția din Paris n-ar fi bine organizată, ci pentru că aici ocnașul n-are alt dușman decât poliția, pe când aiurea societatea întreagă îl dușmănește.

Deci, Jean măcelarul se reîntorsese la Paris și începuse să-și caute sora.

Biata femeie murise. Copiii ei erau împrăștiați, nu se știe pe unde.

Singurul pe care l-ar fi putut recunoaște era August, dar și acesta dispăruse.

Ocna, durerea, rușinea, îl transformaseră mult pe măcelarul de odinioară. Părul îi albise, spatele i se încovoiasse și cu toate acestea, August, care pentru a mai trece timpul se apropiase de fereastră, în recunoscă îndată.

Îl recunoscă mai mult după statura lui înaltă și după un soi de legănat în mers, care-i era caracteristic.

De aceea alergase în stradă, uitând pentru ce venise în strada Pépinière și porni în fugă după Jean măcelarul.

Acesta se plimba între strada Courcelles și bulevardul Malesherbes, având grijă să observe bine pe oricine intra în palatul domnului de Morlux.

Cu toate acestea, Timoléon și August putură intra fără să-i trezească atenția. Rocambole îi dăduse în grijă să-l observe pe Timoléon și jupânul acesta știa să se deghizeze de minune.



Totuși, Jean măcelarul ar fi trebuit să-l recunoască pe Timoléon mai ușor decât pe oricine altul, pentru că de către acesta fusese arestat, acum treisprezece ani, după săvârșirea crimei.

August alergă după el și-l ajunsese.

Fără multă vorbă, îi sări de gât, exclamând:

— Unchiule!... unchiule!... repetă tânărul.

Ocnașul întoarse capul uimit și recunoscu îndată copilul.

— August! exclamă luându-l în brațe.

— Unchiule!... unchiule!... repetă tânărul.

— Taci, nesocotitul! zise Jean cu voce înceată, vrei să atragi atenția poliției?

August tresări, căci ghici îndată că unchiul său evadase...

Jean își privi nepotul cu dragoste.

— Cât de mult al crescut! îi zise el. Ești bărbat acum, ai și barbă...

— E așa de multă vreme de când nu ne-am văzut, unchiule...

Jean suspină:

— Oh! da... e multă vreme.

Urmă o tăcere de câteva momente.

Jean vorbi despre sărmana sa Surioară.

August își plecă privirea rușinat, când unchiul său îl întrebă ce ocupație are.

Dar, cum Jean părea că înțelege ce ocupație avea nepotul său, acesta exclamă:

— Oh! nu unchiule!... Sunt leneș, dar nu sunt tâlhar!...

— Foarte bine! zise Jean. Unde locuiești? Vrei să vii cu mine astă seară? Vom mai vorbi despre mama ta, despre frații tăi... Eu locuiesc la Villette, la niște prieteni... Sunt sigur că nu mă vor trăda...

— Vino la mine unchiule, îi zise August, stau în strada Cléry.

— Ah! nu, zise Jean. E prea în centru și nu mă aventurez până acolo...

— Cu toate astea astăzi...

— E adevărat, dar îți voi spune îndată... *Stăpânul* m-a trimis aici.

— Ce *stăpân*? întrebă August mirat.

— Cel care mi-a redat libertatea, murmură Jean, scoțându-și cu respect pălăria.

— Și ce făceai dumneata aici, unchiule? întrebă tânărul cu curiozitate.

— Vegheam asupra celor care intră în casa aceea...

Și cu mâna arată palatul vicontelui de Morlux.

August tresări.

— De acolo ies și eu zise el.

— Cunoști pe cineva de acolo?

— Da. Un vizitiu, vizitiul unui baron care se numește domnul de Morlux. M-a condus acolo și m-a lăsat la portar, rugându-mă să-l aștept.

— Și de unde îl cunoști tu pe omul acela și ce treabă aveai cu el? Întrebă cu vioiciune Jean măcelarul.

— Ah! drace, îți voi spune eu îndată cum stau lucrurile și poate că dumneata te vei pricepe să-mi dai un sfat bun, căci sunt foarte încurcat.

Și August îi povesti în câteva cuvinte aventura sa cu pretinsul vizitiu și modul cum ajunsese scrisoarea aceea în mâna sa.

Jean asculta emoționat.

După ce August sfârși, Jean exclamă.

— Numai dacă *stăpânul* nu se înșeală, și el nu se înșeală niciodată, omul cu care erai tu e Timoléon.

— Care Timoléon?

— Omul care m-a arestat și m-a băgat la ocnă.

— Atunci dumneata crezi că scrisoarea aceasta nu e pentru el?

— Sunt curios, răspunse Jean măcelarul. Vino cu mine și să iuțim pasul.

Îi apucă brațul și porniră repede în direcția foburgului Saint-Honoré.

August se ținea după el cu mare greutate.

În colțul străzii Pépinière cu foburgul Saint-Honoré, e un hotel mobilat, cu o aparență destul de mediocră. Cei doi oameni dispărură în aleea strâmtă a hotelului.. Urcară la etajul al doilea și după ce Jean bătu discret la ușă, intrară înăuntru.

Un om stătea pe un scaun la fereastră și privea în stradă.

Era tot îmbrăcat în negru și avea o înfățișare liniștită și senină.

Era maiorul Avatar, care-și stabilise acolo punctul de observare.

— Stăpâne, zise cu vioiciune Jean măcelarul, iată știri de la Saint-Lazare, și e o adevărată minune că n-au căzut în mâinile lui Timoléon.

Și în câteva cuvinte povesti maiorului ceea ce-i spusese nepotul său.

— Să vedem scrisoarea, zise maiorul cu răceală.

Dar August era încăpățânat...

— Nu, zise el, nu-ți pot da scrisoarea nici dumitale. Numai dacă nu cumva ești domnul Agénor.

Jean ridică din umeri, apoi îngenunche în fața maiorului și zise nepotului său:

— Privește!... omul acesta este *stăpânul*... și tu trebuie să-l asculți cum îl ascult și eu.

În același timp, maiorul își fixă asupra lui August privirea aceea dominatoare, sub puterea căreia, odinioară, întreaga ocnă își plecase capul, ca un singur om.

August se simți dominat și bolborosi câteva cuvinte de scuză.

— Arată-mi scrisoarea, dragul meu, zise maiorul cu blândețe.

August scoase din buzunar scrisoarea Antoinettei și i-o întinse.

Rocambole luă scrisoarea, o desfăcu fără să se mire și, așezându-se la masă, începu să citească cu cea mai mare liniște...

Cititul scrisorii dură vreo douăzeci de minute.

După aceea maiorul luă un toc și o foaie de hârtie și începu să scrie.

După ce sfârși, mototoli scrisoarea aceasta la fel ca cea a Antoinettei și-i zise lui August:

— Pe aceasta o vei duce în strada Suresnes, celui care pretinde că se numește Agénor.

## Capitolul LIV

Jean măcelarul și nepotul său îl priviră pe Rocambole cu o mirare adâncă.

Acesta crezu că era bine să le dea câteva explicații și, adresându-se lui August, zise:

— Dragul meu, scrisoarea pe care o aveai la tine nu era adresată vizitiului, ci baronului Agénor de Morlux însuși. Desigur că faptul acesta ți se pare bizar: un baron să primească o scrisoare de la o deținută de la Saint-Lazare? Dar, după ce-ți voi fi spus că femeia care scrie domnului Agénor e o fată onestă dar săracă, că domnul Agénor o iubește și vrea să se căsătorească cu ea, că familia domnului Agénor, adică unchiul său din strada Pépinière vrea cu orice preț să împiedice această căsătorie, după ce îți voi fi spus toate acestea, vei înțelege, nu-i așa?

— Desigur, răspunse August.

— Adevărata scrisoare va ajunge în mâna domnului Agénor, adăugă Rocambole.

— Și... aceasta?

— Aceasta e destinată să înșele familia, înțelegi?

— Dar, zise August, care era un tânăr destul de inteligent, nu e același scris...

Un surâs fin flutură pe buzele lui Rocambole.

— Știi să scrii? Îl întrebă el.

— Da, domnule.

— Ei bine, scrie-mi pe hârtia aceasta câteva cuvinte...

Și întinse tocul lui August.

Acesta scrisese:

„*O iubesc pe Malvine*” și semnă: „*August.*”

Rocambole luă tocul și scrisese dedesubt:

„*O iubesc pe Malvine — August.*”

August rămase uimit. N-ar fi putut el însuși să spună care era scrisul său și care al maiorului.

— Eu scriu cum vreau, dragul meu, zise Rocambole. Talentul acesta m-a costat mult altădată. Acum, servindu-mă de el, vreau să fac bine. Să nu ne pierdem timpul însă...

— Ce trebuie să fac? întrebă August, fascinat de privirea lui Rocambole.

— Ascultă-mă bine. Domnul Agénor locuiește într-adevăr în strada Suresnes. Te vei duce acolo, căci, dacă ceea ce bănuiesc eu s-a întâmplat, vei găsi instalat în apartamentul său pe pretinsul vizitiu. Îi vei da scrisoarea și te vei scuza pentru neîncrederea pe care ai avut-o la început.

— Atâta tot?

— Îi vei mai spune omului acela că dacă vrea să-i scrie Antoinettei, te însărcinezi tu cu dusele scrisorii.

— Înțeleg. Îndată ce voi avea vreo scrisoare, voi veni pe la dumneata.

— Foarte bine, zise Rocambole, văd că n-ai capul înfundat că unchiul tău.

Fostul călău începu să râdă și nu se simți nicidecum ofensat.

Rocambole scoase cinci ludovici din buzunarul său și-i întinse lui August:

— Iată, zise el, să bei în sănătatea noastră.

August nu voi să primească, dar unchiul său îi zise cu severitate:

— Ia-i băiete, când „*stăpânul*” poruncește, trebuie să ascuți.

August luă cei cinci ludovici și făcu un pas spre ușă, dar Rocambole îl opri.

— Unde locuiești? îl întrebă.

— În strada Cléry.

— Singur?

— Da, domnule.

— Vei spune pretinsului vizitiu că nu poți să te întorci la Saint-Lazare până joi și că prin urmare are destul timp să-și scrie scrisoarea. Îi vei da întâlnire pentru miercuri seara, într-o cârciumă oarecare.

— Foarte bine, zise August. Îi voi indica „*Ochiul Boului*” din

foburgul Saint-Martin.

Și plecă. Dar Jean măcelarul alergă după el.

— Unde ne mai întâlnim noi?

— Unde vei voi, unchiule.

— Vino să mănânci cu mine astă seară.

— La Villette?

— Da, în strada Goutte-d'Or, la negustorul de vinuri din colț. Vino la ora nouă, dacă poți.

— Voi veni, zise August și se îndreptă în fugă spre strada Suresnes.

Portarul nu era la postul său, se dusesese să împartă scrisorile prin diferitele apartamente.

August se îndreptă spre apartamentul domnului Agénor.

Falsul Agénor fu cel care veni să-i deschidă.

— Ei bine! zise vizitiul văzându-l, ce te-a apucat adineauri?

— Iartă-mă, zise August, dar pe când eram în odaia portarului, m-am apropiat de fereastră și l-am zărit pe unchiul meu. Am alergat după el ca să-i cer ceva bani.

— Așadar, tu ai un unchi? întrebă Timoléon introducându-l pe August în apartamentul lui Agénor.

— Da, un negustor de haine. E foarte bun cu mama.

— Vrei să bei un pahar de vin de-al patronului? întrebă falsul vizitiu.

— Cu plăcere.

Intrară în sala de masă a lui Agénor și se așezară fără cea mai mică teamă, ca la ei acasă.

August scoase cocoloșul din buzunar.

— Iată scrisoarea dumitale, îi zise lui Timoléon.

Acesta luă scrisoarea, o desfăcu și începu s-o citească cu cea mai mare atenție.

— Sărmană, mititică! exclamă el după ce sfârși, prefăcându-se foarte întristat.

— Dacă vrei să-i răspunzi, zise August, mă însărcinez eu cu transportul.

— Mulțumesc. Unde locuiești dumneata?

— Oh! eu nu sunt niciodată acasă, răspunse August, dar mă poți găsi la *Ochiul Boului* în foburgul Saint-Martin.

— Bine!... ne vom întâlni mâine sau poimâine.

August bău un pahar de Madera, strânse mâna falsului Agénor și plecă.

Timoléon ieși și el și intrând în salon deschise una din ferestrele care dădeau în stradă.

Când August ajunse în stradă, Timoléon, şuierea uşor.

Un om, care stătea, pe trotuarul de vizavi şi părea pe jumătate adormit, ridică ochii.

Timoléon îi făcu un semn rapid de la fereastră şi dispăru.

Zece minute după aceea, fostul poliţist se reîntorcea la domnul de Morlux.

— Iată scrisoarea, zise el intrând.

Şi îi întinse vicontelui Carol cocoloşul de hârtie.

Scrisoarea aceasta era un rezumat al scrisorii Antoinettei, cu simpla diferenţă că tânăra fată, adresându-se lui Agénor şi rugându-l să facă ceva pentru punerea ei în libertate, îşi exprimă credinţa că fusese victima unei erori şi părea că nici nu bănuieşte măcar că are vreun duşman.

Rocambole scriind în sensul acesta, voise să-l liniştească pe domnul de Morlux şi să-i adoarmă vigilenţa.

— Foarte bine!... zise vicontele terminând de citit.

— Cu toate acestea, reluă Timoléon, am pus pe cineva să-l urmărească pe purtătorul scrisorii.

— De ce? întrebă vicontele?

— Pentru că am fost traşi pe sfoară amândoi, răspunse Timoléon cu cea mai mare linişte.

Vorbele acestea fură ca o lovitură de trăznet pentru viconte.

— Ce vrei să spui? exclamă el.

— Un lucru foarte simplu, răspunse Timoléon. Scrisoarea pe care al citit-o nu e scrisă de mâna Antoinettei.

— Ba da, răspunse vicontele, care se apropie de un sertar şi scoase scrisoarea pe care Antoinette o scrisese lui Agénor cu câteva zile mai înainte. Te înşeli, e acelaşi scris...

— Negreşit... scrisul e imitat cu foarte multă abilitate. Şi eu nu cunosc decât un singur om de forţă aceasta.

— Şi cine e omul acela?

— Se numeşte Rocambole, răspunse Timoléon. Mă temeam ca el să nu se amestece în afacere. Acum sunt sigur de asta, domnule marchiz, şi îţi declar, că situaţia noastră este disperată.

— Eşti nebun! zise Carol de Morlux.

— Ascultă, reluă Timoléon, dacă până diseară nu vom găsi mijlocul de a-l trimite din nou pe Rocambole la închisoare, atunci suntem pierduţi.

Vicontele îşi privi cu atenţie complicele şi, puţin câte puţin, începu şi el să fie cuprins de teamă.

Timoléon continuă:

— Eu n-am nici o putere, pe când dumneata poţi totul.

— Eu?

— Da. În fața dumitale toate ușile se deschid. Și dacă mâine te vei duce la șeful Siguranței generale și-i vei spune: „Știu unde se ascunde un ocnaș evadat, Rocambole”, ți se va da îndată o escortă de sergenți de oraș și vei putea să-l arestezi fără întârziere... Dacă nu..

— Dar unde este omul acela?

— Nu știu nici eu încă, dar poate că până diseară voi afla. De aceea am și pus să-l urmărească pe acel August.

Și Timoléon adăugă:

— Vrei să-ți dovedesc că scrisoarea aceasta nu e scrisă de mâna Antoinettei?

— Da, zise domnul de Morlux.

— Ei bine, ascultă-mă!...

Și fostul polițist luă scrisoarea de pe birou.

## Capitolul LV

— Domnule, reluă Timoléon după o scurtă pauză, omul acela care se numește August avea la început la el adevărata scrisoarea a Antoinettei.

— Nu e aceasta?

— Nu. Și cu toate acestea sunt două scrisori la fel. Ce s-a întâmplat? Îți voi spune îndată. În timp ce eu vorbeam cu dumneata, August era în odaia portarului. Deodată a alergat afară, strigând: „Unchiul meu!... E unchiul meu!...” Am coborât și portarul mi-a povestit toate acestea. Am privit în stradă, în toate părțile, dar tânărul meu dispăruse. Cu toate acestea am găsit că tot era bine să mă duc cu cameristul dumitale în strada Suresnes și m-am îndreptat într-acolo.

Pe drum, m-am întâlnit cu unul din agenții dumitale, care a alergat spre mine zicându-mi:

— Ah! patroane, ce nenorocire că nu mai ești în serviciul poliției?

— Și pentru ce asta?

— Pentru că am fi avut ocazia să încasăm o primă frumoasă!... Acum cinci minute aș fi putut să-l arestez pe Jean măcelarul. Îți aduci aminte de el, nu-i așa?

— Și nu l-ați arestat? I-am întrebat eu tresărind.

— La ce bun? de vreme ce acesta nu ne mai privește pe noi?... Îmi răspunse agentul.

— Dar cine-i acest Jean măcelarul? Întrebă domnul de Morlux.

Drept orice răspuns, Timoléon scoase din buzunar un număr din *Gazeta Tribunei* și îl puse sub ochii domnului de Morlux.

Evadarea surprinzătoare a lui Rocambole și a celor trei tovarăși al săi era descrisă pe larg.

— Ei bine? Întrebă din nou vicontele.

— Jean măcelarul, zise Timoléon, este unul dintre cei patru.

— Ah! foarte bine.

— Atunci, am pus mai multe întrebări agentului meu, și am putut să mă conving că omul care era cu fostul ocnaș, nu era altul decât însuși August, care acum trei sferturi de oră a venit să-mi aducă scrisoarea și mi-a dat-o cu un aer așa de încrezător, încât toate bănuielele mele au fost confirmate.

— Dar, în sfârșit, zise domnul de Morlux, din faptul că unul dintre tovarășii aceluia domn Rocambole a vorbit în stradă cu omul care purta scrisoarea Antoinettei, trebuie să tragem niște concluzii așa de alarmante?

— Îți voi dovedi îndată că nu mă înșel. L-am postat pe agentul meu în strada Suresnes și eu am urcat în apartamentul domnului Agénor. Aveam numai niște bănuiele foarte vagi. August a venit și mi-a adus scrisoarea. Când am plecat, am făcut semn agentului meu, care nu-l va mai pierde deloc din vedere.

— Și pe urmă?

— Uite, privește scrisoarea. Observi în josul ei un cuvânt șters?

— Da.

— Ei bine, cuvântul acesta este șters de mine.

— De ce?

— Adevărata scrisoare, aceea care n-a ajuns în mâna noastră, a fost scrisă ieri seară sau cel mai târziu azi dimineață. Scrisoarea pe care o avem în mâna noastră a fost scrisă acum o oră. Vezi, continuă Timoléon, punând cele două scrisori una lângă alta, sunt scrise amândouă cu cerneală neagră, nu-i așa?

— Fără îndoială.

Timoléon scoase un flacon din buzunar.

— Privește bine, zise el.

Și vărsă câteva picături dintr-un lichid galben pe scrisoarea cea veche a Antoinettei. Apoi întinse lichidul cu degetele. Literele rămaseră intacte.

— Tot nu pricep! zise domnul de Morlux.

— Pentru ca cerneala să fie inatacabilă de acest acid, continuă Timoléon, trebuie să fie scrisă de cel puțin trei sau patru ore. Dacă scrisoarea aceasta ar fi fost scrisă de azi dimineață, ceea ce vei



vedea, nu s-ar întâmpla.

Și vărsă alte câteva picături de lichid pe scrisoarea imitată de Rocambole.

Literele dispărură îndată.

— Măine, vei vedea că acidul acesta nu mai are nici o putere asupra aceleiași cerneli.

— Ei bine, întrebă viconte, care începea să înțeleagă, ce concluzie tragi din toate acestea?

— O concluzie foarte simplă, reluă Timoléon. August s-a întâlnit cu Jean măcelarul, care este un agent de-al lui Rocambole. Lucrul e sigur, l-a dus pe August cu el, nu știu unde, dar bănuiesc că într-un loc unde era Rocambole.

El a păstrat scrisoarea adevărată și a scris-o pe aceasta.

— Omul acela e foarte primejdios! exclamă Carol de Morlux.

— Domnule, răspunse Timoléon cu o liniște înspăimântătoare, dacă Rocambole nu intră la ocnă, dumneata vei fi cel care vei intra. Eu voi primi într-o zi o lovitură de cuțit, nepotul dumitale se va căsători în liniște cu domnișoara Antoinette, căreia îi va înapoia averea pe care dumneata și fratele dumitale ați furat-o de la mama ei.

— Dar se va duce la ocnă, zise Carol de Morlux foarte hotărât.

— Dacă avem puțin noroc, zise Timoléon, dacă Rocambole va fi arestat până mâine seară, totul va merge bine.

— Voi alerga îndată la prefectură.

— Oh! nu încă... Dacă vei alarma poliția o dată în zadar, a doua oară nu te va mai crede. Trebuie să știm mai întâi, cu siguranță unde este Rocambole.

— Dar în ce mod vei putea să afli?

— Cu ajutorul lui August, căci omul meu deghizat în comisionar îl va urmări de aproape.

— Dar când te vei întâlni cu omul acela?

— Nu știu. Trebuie să plec de aici și trebuie să nu mă vadă nimeni când voi ieși, căci palatul dumitale este supravegheat.

Viconte deschise fereastra cabinetului de lucru, care dădea în grădină.

— Poți ieși pe aici, zise el, zidul acesta dă în bulevardul Haussmann... Ți se va da o scară.

— Crezi? Bulevardul e prea populat. Dacă vreun sergent de oraș mă va vedea sărind peste zid, voi fi arestat și în timpul acesta Rocambole va triumfa. Avem un alt mijloc mai bun.

— Care?

— Cinezi în oraș, nu-i așa?

— Fără îndoială.

— Ei bine!... îl voi înlocui pe unul dintre servitorii dumitale. În loc să ieși în cupeu, vei ieși în faeton și te vei reîntoarce cu un singur lacheu acasă.

— Și crezi că în modul acesta nu vei fi recunoscut?

— Numai însuși Rocambole ar putea să mă recunoască.

— Cum vrei, zise domnul de Morlux, care începu să se îmbrace pentru oraș.

Câteva momente după aceea faetonul domnului viconte Carol de Morlux străbătea bulevardul Malesherbes în trapul cailor.

Timoléon privi cu atenție în toate părțile, dar nu zări nimic suspect.

Domnul de Morlux făcea parte din mai multe cercuri, printre care și Clubul [Asperges](#). Dar se ducea foarte rar pe acolo.

Cum însă intrarea acestui stabiliment e pe bulevard și în colțul străzii e o mare îngrămădire de trăsură, vicontele gândi că e mai bine să scape de Timoléon. De aceea se întoarse spre el și îi zise în germană:

— Îmi voi petrece noaptea la club. Dacă ai să-mi comunici ceva mă găsești acolo.

— Ne-am înțeles, răspunse Timoléon.

Dar în momentul în care faetonul domnului de Morlux ajungea în fața clubului și pe când acesta se pregătea să coboare, Timoléon îl apucă cu vioiciune de braț.

— Ce este! întrebă domnul de Morlux.

— Privește...

Un cupeu se oprise la poarta clubului și un om coborî.

— Vezi pe omul acela, adăugă Timoléon.

— Ei bine?

— El e!...

— Cine? întrebă vicontele mirat.

— Dușmanul nostru... Rocambole.

Și Timoléon sări jos și se pierdu în mulțime lăsându-l pe domnul de Morlux înlemnit.

Maiorul Avatar intrase în sălile clubului Asperges.

Vicontele intră la rândul său în sala de mese.

Maiorul era acolo.

Discuta foarte liniștit cu marchizul de B... și când intră îi aruncă o privire atât de indiferentă încât vicontele își spuse:

„Timoléon visează”.

Sala era plină de lume. Maiorul povestea peripeții din Caucaz, unde își petrecuse mai bine de zece ani ca prizonier.

Domnul de Morlux îl privi cu atenție și rămase convins că Timoléon se înșelase.

După cină vicontele îl luă deoparte pe marchizul de B... cu care era foarte bun prieten:

— Cine e omul cu care stăteai de vorbă?

— Un nou sosit, zise domnul de B..., maiorul Avatar, jumătate rus, jumătate indian.

— Îl cunoști bine?

— Drace! Eu l-am prezentat aici. Cândva am petrecut șase săptămâni în casa părinților săi.

Acest răspuns alungă orice bănuială din mintea vicontelui.

Dar, pe la orele zece, cineva se apropie de domnul Carol de Morlux și-i dădu o scrisoare.

Pe plic era scris un singur cuvânt: *Urgent*.

## Capitolul LVI

Pentru a afla și noi ce-i scria Timoléon domnului de Morlux, e necesar să ne întoarcem puțin înapoi și să-l urmărim pe nepotul lui Jean măcelarul, adică pe August.

Agentul pe care Timoléon îl postase din întâmplare în strada Suresnes porni pe urma tânărului.

Era noapte, și de astă dată August nu mai avea nevoie să-și umple timpul.

Ceea ce i se întâmplase, ceea ce auzise în intervalul ultimelor ore, îl cam pusese pe gânduri.

Rocambole, care pe când mergea pe drumul crimei exercita asupra complicilor săi o forță irezistibilă, luând în mână sa o cauză dreaptă, nu numai că-și păstrase această calitate, dar chiar și-o dezvoltase.

August fusese adânc emoționat de cele câteva vorbe pe care i le spusese omul acela. Era convins că tânăra fată, al cărui mesager era, fusese victima unei curse.

Gândul că contribuise și el cu ceva la salvarea ei, îl mai împăca puțin și își jură ca pe viitor să asculte fără să cârtească pe cel căruia unchiul său îi zisese, „*stăpânul*”

În Paris, unde există atâtea lucruri bizare, există și o meserie puțin cunoscută în alte părți și care, cu toate acestea, e destul de lucrativă.

E meseria de *trepăduș*. Trepădușul e un om care urmărește pe cineva.

Gândiți-vă bine: cât de vaste și variate pot fi urmărirea.

Soțul gelos își *urmărește* soția. Amantul își *urmărește* amanta.

Cel interesat în vreo afacere secretă sau în vreun scandal, își *urmărește* victima.

Nenorocirea femeii care ieșind din casa ei pe furiș, se urcă într-o trăsură și se duce la o întâlnire, dacă a fost *urmărită*!... Pe când altfel, ce fericire!...

August ieși din strada Suresnes fără să bănuiască măcar că era urmărit.

Urmăritorul de obicei nu merge în urma victimei, ci înaintea ei...

Falsul comisionar intră înaintea lui August într-o tutungerie, La poarta Saint-Denis îl lăsa pe tânăr să treacă înainte și-l văzu intrând într-un mic restaurant, care era în același timp și debit de băuturi spirtoase.

August se așeză la o masă și ceru o jumătate de vin și o porție de mâncare...

Atunci comisionarul plecă înainte. În colțul străzii Saint-Denis se opri din nou în fața unei mici prăvălioare de haine.

Negustorul era în ușă.

Falsul comisionar se apropie de el și-i zise:

— Bună, ziua domnule Isambart.

— Bună ziua, Raquette, răspunse negustorul. Te-ai făcut comisionar?

Raquette surâse:

— *Urmăresc*, pe cineva, răspunse el.

— Bănuiam eu așa ceva.

— Dar cum individul m-a văzut de două ori, vreau să-mi schimb costumul.

— Foarte bine, zise negustorul, ce-ți trebuie?

— O bluză și o caschetă, răspunse Raquette.

Falsul comisionar era fără îndoială o cunoștință veche a negustorului și o cunoștință care plătea o dată și bine, căci după ce se îmbrăcase în noul costum plecă fără să plătească.

Câteva minute după aceea intră în restaurantul unde August cina la o masă împreună cu un bărbat și o femeie.

Se așeză într-un colț și ceru niște brânză și o litră de vin.

August nici nu-l băgă în seamă.

De altfel vorbeau despre niște lucruri cu totul indiferente:

— Trebuie să fii foarte plictisit de când Malvine e închisă.

— Cam așa, răspunse August.

— Mai are mult fetița?

— Cincisprezece zile.

— Ce faci astă seară?... Vii să rătăcim puțin pe la Waux-hall?

— Nu, zise August; mă voi întâlni cu un prieten la Villette.

Raquette mâncase cu cea mai mare poftă, ca un lucrător flămând. Plăti și ieși.

August își văzu de mâncare înainte.

Mai stătu vreo oră în restaurant, apoi pe când sună orele opt și jumătate, plecă.

La poarta Saint-Martin se urcă într-un omnibuz. August nu prea avea obiceiul să facă economii când avea bani. Își luă un loc în interior. Cu puțin înainte, Raquette se instalase în același omnibuz.

August se dădu jos la capătul bulevardului, când omnibuzul era aproape gol. *Trepădușul* avusese grijă să coboare ceva mai înainte.

August se îndreptă spre strada *Goutte-d'Or*.

*Trepădușul* dispăruse. Cu toate astea August putu să vadă un om care mergea la o distanță de vreo sută de pași înaintea sa.

Strada *Goutte-d'Or* e slab luminată, mai ales în zilele de sărbătoare când prăvăliile sunt închise.

La intrarea străzii erau două cârciumi și August stătu un moment la îndoială.

Unchiul său, Jean măcelarul, nu-i spusese în care din ele să intre.

În sfârșit se hotărî să intre în cea din partea dreapta, care avea o înfățișare mai serioasă.

Înăuntru erau o mulțime de lucrători, de toate vârstele.

August privi în toate părțile, dar nu-l zări nicăieri pe unchiul său.

— Căutați pe cineva? îl întrebă femeia de la tejghea.

— Da, pe unchiul meu, răspuse August.

— Cum te numești dumneata?

— August...

— Unchiul dumitale nu era măcelar?

— Ba da, răspuse August clipind din ochi.

— Ei bine! urcă la etajul al doilea. Te așteaptă acolo, într-o odaie.

August urcă și-l găsi pe unchiul său la o masă.

— Unchiule, îi zise August, îmbrățișându-l, te rog să mă ierți, dar eu am mâncat. Putem bea însă un pahar împreună.

— Sărmanul meu nepot, zise fostul călău privindu-l cu dragoste ești portretul întreg al mamei tale.

Și omul acela se emoționa amintindu-și de sora sa. Două lacrimi îi curseră de-a lungul obrazilor.

August stătu două ore cu el, în timpul cărora fostul măcelar îi povesti viața sa de la ocnă și îndrăzneală evadare al cărei erou era Rocambole.

— Ah! ce om! zise el terminând, dacă vei vrea să-i servești, situația ta e aranjată.

— Dar, unchiule, zise August, pe când suna ora unsprezece, dumneata locuiești aici?

— Până acum, răspunse Jean, oamenii aceștia m-au găzduit cu plăcere, dar ieri, niște mutre suspecte au rățăcit în jurul prăvăliei. Astă seară voi pleca...

— Și unde te duci?

— La camaradul care a evadat împreună cu mine.

— Și unde locuiește el?

— La Montmartre, în spatele cimitirului. Desigur că acolo nu va veni nimeni după mine.

Jean măcelarul se sculă de la masă și amândoi coborâră la parter.

După ce strânse mâna bravilor negustori care-l găzduiseră timp de mai multe luni, ieșiră în stradă.

— Condu-mă până la capătul drumului, zise Jean, care se îndreptă spre bulevard.

August îl urmă, la o distanță de câțiva pași se împiedică de un om.

Acesta părea beat și bolborosea niște cuvinte fără nici un înțeles.

În cele din urmă murmură:

— Lăsați-mă să dorm!

— Du-te de te culcă, prostule! îi zise August.

— Asta vreau și eu, zise bețivanul, care avea fața plină de noroi, dacă ați vrea să mă conduceți...

Încercă să se scoale, dar căzu din nou la pământ.

— Unde locuiești? îl întrebă Jean măcelarul, apucându-l de braț.

— La Montmartre, răspunse bețivul.

— Vino cu mine, într-acolo merg și eu.

Bețivul mergea descriind niște curbe fantastice și August nu-l recunoscuse în el pe trepădușul care-l urmărea, fără încetare, de câteva ore..

## Capitolul LVII

Un om beat e ca un copil.

Cel care mergea la brațul lui Jean măcelarul, părea așa de puțin stăpân pe mintea sa, pronunța cuvinte așa de ciudate, încât unchiul și nepotul continuă, să vorbească cu voce înceată.

Ajunși la bariera Albă, August, zise:

— Dragul meu unchi, acum te voi părăsi. Când ne mai întâlnim?

— *Stăpânul* mi-a spus că dacă ți se va da vreo scrisoare pentru *la țară*, să mi-o duci.

— Unde?

— În strada *Drumul Damelor* în spatele cimitirului. Dacă ai scrisoarea mâine seară, vino, va fi și stăpânul acolo.

— La ce număr să mă opresc? Și ce să întreb?

— Nu sunt numere la case. Este o baracă mare, în stânga, în mijlocul unor terenuri virane. Vei bate de trei ori în ușă și ți se va deschide. La unsprezece seara mă găsești întotdeauna.

În clipa aceea bețivul făcu un pas greșit și căzu la pământ.

— Hei! îi strigă măcelarul, ai de gând să te scoli o dată?

— Mi-e sete, zise bețivul.

— Am ajuns la Montmartre... Unde locuiești?

— Eu nu locuiesc la Montmartre... la Batignolles.

— În ce stradă?

— Nu-mi aduc aminte. Și se culcă de-a lungul pavajului.

De astă dată Jean măcelarul își pierdu răbdarea.

— Dacă nu vrei să mergi, îi zise el, poți rămâne aici.

Și-l lăsă acolo, pe *trepăduș*, care-i răspunse printr-un sunet. Apoi strânse mâna nepotului său, care se îndreptă spre strada Saint-Georges, și-și văzu de drum.

În punctul acela bulevardul face o cotitură mare, și în curând, bețivul, care deschisese ochii se ridică în picioare și privi cum cei doi oameni dispăreau unul după altul.

Era sigur, că-l va regăsi oricând pe acesta din urmă la *Ochiul Boului*, cârciuma în care falsul Agénor trebuia să-i ducă lui August scrisoarea sa pentru Antoinette.

Trepădușul o luă pe strada Notre-Dame-de-Lorette, apoi prin strada Montmartre și se îndreptă spre biroul lui jupân Timoléon, din strada Prêtres-Saint-Germain-l'Auxerrois.

Casa n-avea portar. Ușa se închidea cu un zăvor pe dinăuntru, pe care inițiații casei știau să-l deschidă și pe dinafară, apăsând un mic resort.

*Trepădușul* intră, urcă scările care erau cufundate în cel mai negru întuneric și ajunse la ușa lui Timoléon, care se reîntorsese și el acasă.

Fostul polițist își dezbrăcase costumul de servitor și se așezase la biroul său pentru a rezolva câteva afaceri urgente.

— Ei bine, unde este omul nostru? Întrebă Timoléon.

— L-am regăsit în tovărășia lui Jean măcelarul.

— Ah!... Și al aflat pe unde umblă acesta?

— Cred, zise *trepădușul* că mâine vom putea avea în puterea noastră toată banda, dacă așa vrei.

— Cum?

— Sunt doi și Jean mi-a spus că pentru mâine seară îl așteaptă și

pe un al treilea, pe care îl numesc „stăpânul”.

— Unde? întrebă Timoléon, care tresări și se sculă îndată.

Atunci *trepădușul* povesti convorbirea pe care o surprinsese între unchi și nepot în timp ce se prefăcea beat.

Timoléon se îmbracă din nou în livrea, își puse pălăria cu galoane de argint și zise *trepădușului*:

— Du-te de-mi adu o trăsură! Nu trebuie să pierdem nici o singură clipă.

Peste un sfert de oră Timoléon era la clubul Asperges unde, după cum se înțeleseseră, domnul de Morlux trebuia să-l aștepte.

— Stăpânul meu e încă aici? îl întrebă pe unul dintre lacheii stabilimentului?

— Așa mi se pare, răspunse lacheul, care recunosc livrea domnului Morlux.

În timpul drumului Timoléon scrisese pe un bilețel următoarele cuvinte:

*„Domnule viconte,*

*Am căzut în cursă, nu mai avem nici un singur moment de pierdut. Vino!”*

Domnul de Morlux primi biletul în momentul când maiorul Avatar se așeza la o masă de whist, după ce își sfârșise romantica poveste asupra Caucazului.

Domnul de Morlux se sculă îndată ce citi biletul, fără să caute a se ascunde.

— Hei! viconte, îi strigă marchizul de B... când îl văzu ieșind din salonul de joc, las-o să mai aștepte.

— Nu pot, dragul meu, răspunse domnul Carol de Morlux.

— Domnilor, zise marchizul râzând, domnul Carol ascunde niște patimi vulcanice sub părul său alb. E precum muntele Etna, sub a cărui coroană eternă de zăpezi clocotesc flăcări.

Mayorul era foarte atent la partida pe care o începuse și nici nu ridicase capul.

Domnul de Morlux îl găsi pe Timoléon în vestibul.

Lacheul porni înainte și stăpânul îl urmă.

Trăsura aștepta în colțul străzii Capucines, împreună cu alergătorul, care nu coborâse.

— Cine e omul acesta? întrebă vicontele cu dezgust, căci *trepădușul* era plin de noroi.

— Unul dintre agenții mei, zise Timoléon.

Apoi se adresă vizitiului:



— Vrei să câștigi cinci ludovici?

— Ce trebuie să fac pentru asta?

— Să ne împrumuți trăsura și caii pentru două ore și să aștepți aici.

— Credeți oare că eu nu vă pot conduce? Întrebă birjarul cu naivitate.

— Ba nicidecum, dar ne ducem la o întâlnire amoroasă și nu vreau să se știe.

— Sunt discret, zise birjarul.

— Cum vrei, răspunse Timoléon.

Birjarul își câștiga cu multă greutate pâinea de toate zilele. Perspectiva unui câștig de cinci ludovici îl făcu să uite de orice prudență.

— Plătesc înainte, adăugă Timoléon.

Birjarul, coborî și întinse mâna cu aviditate.

Timoléon îi numără cei cinci ludovici.

— Poți să ne aștepți aici, zise el, ne vom întoarce peste două ore.

Apoi, pe când birjarul se depărta la pas, Timoléon făcu un semn *trepădușului*.

Raquette se înfășură în pătura birjarului și luă hățurile în mână.

— Mergem, în recunoaștere în strada *Dramul Damelor*, zise Timoléon urcându-se în trăsura, unde domnul de Morlux luase deja loc.

— Să vedem, îi zise acesta, explică-te acum.

— E un lucru foarte simplu. Știu unde este banda lui Rocambole.

— Dar...

— El? Întrebă Timoléon, el trebuia să fie la club.

— Oh! zise domnul de Morlux, te-ai înșelat. Maiorul Avatar și Rocambole n-au nimic comun.

— Domnule, răspunse Timoléon, eu nu mă înșel niciodată. Mâine seară, dacă ai oarecare credit la poliție, doi ocnași care au evadat de la ocna din Toulon împreună cu Rocambole și Rocambole însuși vor fi în mâna justiției și atunci va trebui să recunoașteți într-însul pe maiorul Avatar.

— Dacă spui adevărul, zise domnul de Morlux, omul pe care l-am văzut astă seară este înzestrat cu un spirit infernal.

— Ai spus un mare adevăr domnule viconte. Dacă greșim lovitura suntem pierduți, pentru că, desigur, el nu va greși.

— Dar, zise domnul de Morlux, pe când trăsura condusă de Raquette urca strada Clichy ne-ar trebui un motiv...

— Pentru ce un motiv?

— Pentru, a înștiința poliția.

— Motivul este găsit.

— Într-adevăr?

— La noapte vom comite un furt la dumneata, un furt îndrăzneț și vom aranja astfel ca obiectele furate să se găsească, în casa pe care o vom examina acum.

— Ce casă?

— Casa unde îl vom aresta mâine seară pe Rocambole, împreună cu întreaga sa bandă.

Trăsura mergea în fugă. Raquette nu cruța deloc caii. Ajunseseră la bariera Clichy și zece minute după aceea intrară în strada goală care se întinde în spatele cimitirului Montmartre și care e numită *Drumul Damelor*.

Atunci Timoléon șopti *trepădușului*:

— La pas.

Apoi, plecându-se la urechea domnului de Morlux:

— Dacă e casa care cred eu, avem prieteni acolo.

Trăsura se opri un moment.

## Capitolul LVIII

Timoléon privi cu atenție în jurul său.

Strada *Drumul Damelor* n-are decât o singură parte cu case și acestea sunt amplasate la distanță una de alta, având între ele terenuri virane.

Pe cealaltă parte se află zidul cimitirului.

Trăsura se opri în fața unei case înalte, cu șase etaje, cu zidurile înnegrite, fără transperante la ferestre.

O populație mizerabilă trebuia să locuiască acolo, îngrămădită în niște odăițe mici, joase și infecte.

— Aceasta e casa, dacă nu mă înșel, zise Raquette plecându-se spre interiorul trăsurii.

Trecuse de miezul nopții, totul era tăcut în casă și nici o lumină nu se zărea.

— Dacă e acolo, zise Timoléon, avem prieteni...

— Pe cine? întrebă Raquette curios.

— Pe *Mierloi*.

— Te mai servești încă de el?

— Câteodată.

*Mierloi* era un tânăr vesel, peticar de meserie. Adeseori Timoléon îl întrebuințase în timpul cât fusese polițist.

— Desigur că aceasta e casa, reluă Raquette.

— Urmează-ți drumul, zise Timoléon.

În același timp scoase capul din trăsură și şuieră într-un mod cu totul special..

Strada *Drumul Damelor* dă într-o altă stradă, tot așa de deșartă, *Drumul Vacilor*, care la rândul ei dă în mijlocul câmpiei.

Trăsura se opri din nou.

— Așteaptă un moment! zise Timoléon.

Coborâră din trăsură și începură să examineze cu atenție casa.

Ploua și noaptea era întunecoasă, dar cu toate acestea vicontele și Timoléon putură să-și dea seama de amplasarea casei și a străzii.

— Vezi, zise Timoléon, casa e ușor de împresurat. Cu treizeci de agenți se poate rezolva.

Timoléon şuieră din nou.

Dar nimeni nu-i răspunse din casa cufundată în întuneric.

Peste câteva momente însă se auzi o şuierătură din direcția *Drumul Vacilor*.

— Urmează-ți drumul! zise Timoléon lui Raquette.

Trăsura porni. Peste câteva momente, un punct luminos se văzu strălucind în depărtare.

Era lanterna unui peticar și peticarul acesta era tocmai *Mierloi*, adică omul de care avea nevoie Timoléon.

Aceasta şuieră din nou și peticarul îi răspunse.

Atunci coborî din trăsură și alergă în întâmpinarea peticarului.

— Hei! *Mierloiule!*... strigă el.

Peticarul se opri.

— Bănuiam eu că dumneata ești, patroane. Ai nevoie de mine?

— Da! *Afacerea e grasă*, zise Timoléon.

— Trebuie să urmăresc vreo damă? Întrebă tânărul ștregar, căci, de când Timoléon nu mai era în poliția propriu-zisă, se ocupa mai mult cu afaceri de soiul acestora.

— Nu. Mai întâi va trebui să-mi răspunzi la câteva întrebări.

— Ce vrei să știi?

— Locuiești tot acolo?

— Da.

— Printre vecinii dumitale este vreun cioclu?

— Sunt doi: mai întâi bătrânul care locuiește sus.

— Și pe urmă?

— *Rigolo*, care locuiește jos.

— Sunt căsătoriți?

— Bătrânul nu, *Rigolo* este căsătorit, dar e ca și cum n-ar fi.

— Cum așa?

— Femeia lui a făcut a pozna și a fost internată la Saint-Lazare. A

furat nu știu ce pe când era însărcinată; poftise biata femeie... dar n-au vrut să știe nimic și au dus-o la închisoare... Mi se pare însă că și-a sfârșit pedeapsa.

Pe când vorbea, *Mierloi* își îndrepta mereu privirea spre trăsură, care rămăsese la oarecare distanță.

— E cineva acolo? întrebă el.

— Da, patronul.

— Așadar, dumneata ai un patron? întrebă *Mierloi*, care de-abia atunci băgă de seamă în ce costum era îmbrăcat Timoléon.

— Vrei să câștigi o sută de franci? îl întrebă acesta.

— Drace!

— Ei bine! răspunde la întrebările ce ți le voi pune. Puțin îmi pasă dacă Rigolo e căsătorit sau nu. Vreau să știu dacă nu cumva locuiește la ei un om înalt, spătos, un oarecare Jean?

— Nu-l cunosc, răspunse *Mierloi*, dar într-adevăr, de câteva luni, Rigolo are un chiriaș. E un bătrân puțin cam gârbovit, cu părul alb, care s-a întors din California, fără nici un ban.

— Descrie-mi-l!

— E înalt, cum spui dumneata, dar nu e deloc spătos.

— Nu despre asta te întrebam eu, dar oarecum tot mă interesează... Cum spui că e?

— E bătrân, înalt, slab și puțin cam gârbovit.

— N-are o cicatrice deasupra ochiului drept?

— Ba tocmai, voiam să-ți spun și eu amănuntul acesta.

— Și când merge își târâie puțin piciorul?

— Asta n-am văzut-o, dar se poate.

— California din care se întoarce omul acesta, zise Timoléon, e situată la o distanță de vreo treizeci de leghe de Marsilia, adică la Toulon.

— Cum?... E un evadat?...

— Da, și dacă te porți bine, biletul de o sută de franci va face pui.

— Ai intrat iar la *siguranță*, patroane?

— Nu, dar mă ocup de afacerea aceasta.

— Foarte bine, vei fi servit. Vrei să dai lovitura chiar acum?

— Nu, zise Timoléon, mâine. Acum vino cu noi!

— Unde?

— Vei vedea.

Și după ce peticarul se sui pe capră, alături de Raquette, Timoléon zise birjarului improvisat:

— Să oprești în colțul dintre bulevardul Malesherbes și strada Pépinière.

După douăzeci de minute, trăsură ajungea în punctul indicat.

Timoléon și domnul de Morlux coborâă.

— Tu, zise Timoléon, adresându-se peticarului, ia-ți lanterna și sacul și urmează-ne. Și tu, adăugă el, adresându-se lui Raquette, du-te de înapoiază trăsura birjarului și pe urmă culcă-te. Nu mai am nevoie de tine.

Domnul de Morlux nu pricepea încă bine ce gânduri avea Timoléon.

— Domnule, îi zise acesta din urmă, palatul dumitale are o intrare prin strada Hassmann. Ai cheia la dumneata?

— Totdeauna, răspunse viconte, iat-o.

— Pe acolo vom intra, zise Timoléon, dar trebuie să băgăm de seamă să nu ne observe servitorii.

— Oamenii mei dorm, răspunse domnul de Morlux, căci după miezul nopții niciodată nu mă mai așteaptă.

Așadar, prin mica poartă din bulevardul Haussman, intrară toți trei în palatul din strada Pépinière.

Întreaga clădire era cufundată în cea mai adâncă tăcere.

Portarul dormea; cameristul și camerista se culcaseră de asemenea.

Bucătăreasa era măritată și se ducea întotdeauna serile acasă.

Viconte și cei doi tovarăși al săi urcară fără cel mai mic zgomot până în dormitor.

Acolo, Timoléon aprinse o lanternă oarbă pe care o purta totdeauna în buzunar.

Apoi puse mâna pe un foarfece și forță broasca unui birou.

— Al vreun portofel cu inițialele dumitale? îi zise domnului de Morlux, care îl privea cu cea mai mare nepăsare.

— Da, răspunse viconte, în sertarul acela e unul cu vreo zece mii de franci.

— Bine, ia banii și dă-mi portofelul, zise Timoléon.

Apoi, cu un diamant, pe care îl avea în deget și fără cel mai mic zgomot, tăie un geam pentru ca să se creadă că tâlharii intraseră pe fereastră.

Biroul rămase deschis, mobilele fură răsturnate în toate părțile într-o dezordine teribilă.

În sfârșit, Timoléon scoase din buzunar o carte de joc pe care o ținui pe mușamaua biroului.

Această carte era un *valet de cupă*.

— Ce faci acolo? Îl întrebă viconte.

— Domnule, răspunse Timoléon, reînviez în profitul dumitale *Clubul Valeților de Cupă*, al cărui șef a fost odinioară Rocambole.

— Înțeleg, murmură viconte.

— Acum, adăugă Timoléon, vom mai pune o scară lângă zidul grădinii și treaba e gata. Rocambole e ca și al nostru...

## Capitolul LII

Să pătrundem acum în acea casă izolată, din mijlocul *Drumului Damelor*, în care locuia o adunătură mizerabilă de peticari, lucrători în piatră și funcționari de pompe funebre.

Erau vreo două luni de când un nou chiriaș se instalase în casa aceasta.

Chiriașul nu era altul decât o veche cunoștință a noastră din Toulon, adică *Omul cu cățelușul*, ocnașul pe care Rocambole îl scăpase de la moarte într-un mod atât de miraculos.

Pe când *stăpânul* intra în pielea maiorului Avatar, pe când Milon se dusesse în Italia pentru a-și crea o nouă identitate, Jean măcelarul și *Omul cu cățelușul* se reîntoarseră, la Paris cu niște pașapoarte false. În Paris ocnașul evadat găsește totdeauna un refugiu mult mai lesne decât în altă parte.

Noël îi găsisese loc lui Jean Villette, iar *Omului cu cățelușul* îi spusese:

— Am un prieten bun, care te va face să treci drept vărul lui și care te va găzdui la el.

Acel prieten era Rigolo.

Omul, care cu toată profesiunea sa funebră avea un nume atât de vesel, era în vârstă de treizeci și cinci de ani. Era căsătorit cu o femeie tânără, frumoasă, onestă și muncitoare, dar care fusese lovită de o mare nenorocire cu un an mai înainte.

Era însărcinată de vreo șase luni și adeseori era cuprinsă de acele pofte teribile.

Într-o zi, trecând prin fața prăvăliei unui negustor de fructe, fu atrasă de un paner cu mure și pentru că n-avea bani să cumpere panerul, l-a furat.

Rigolo bea tot ce câștiga și sărmana femeie era lipsită chiar de strictul necesar.

Negustorul o surprinsese, fu arestată și condamnată la închisoare.

În ziua aceea, adică duminică, pe când, Vanda dădea Antoinettei una din pilulele acelea misterioase, Rigolo, care de atâta timp era mereu trist și melancolic, se sculase foarte vesel, căci ziua aceea era o zi fericită, ziua eliberării biete sale soții.

Prizoniera își sfârșise pedeapsa și urma să fie pusă în libertate.

Avea să iasă, în sfârșit, din acea tristă închisoare, care se numește

Saint-Lazare, unde se născuse și copilașul ei.

De dimineață, bietul om pornise spre Saint-Lazare, anunțându-l pe *Omul cu cățelușul* că avea să se reîntoarcă împreună cu nevastă și cu copilașul lui.

Dar ziua trecuse fără ca el să se întoarcă.

În sfârșit, Rigolo apăru.

Era însă singur și plângea cu lacrimi calde.

Ce se întâmplase? Un lucru pe cât de simplu, pe atât de teribil.

În timpul ultimei nopți pe care avea s-o petreacă la Saint-Lazare, copilul bieteii prizoniere se îmbolnăvisese de anghină.

Când, sărmanul tată sosise să-și ia familia acasă, mititelul era în agonie și mama, în disperarea ei, ceru să mai fie ținută la Saint-Lazare.

Administrația închisorii, care de obicei se poartă cu multă severitate față de condamnate, e plină de milă și de îngrijire pentru mame.

Exista în închisoare așa-numita *infirmérie a mamelor*, unde sunt instalate mamele împreună cu copiii lor, fie că acești copii au fost născuți în închisoare, fie că au venit la pieptul mamelor lor.

Condamnata care-și alăptează copilul e supusă unei munci mai ușoare și primește o hrană mai consistentă. I se dă chiar zilnic vin.

Surorile sunt cât se poate de indulgente cu ele, iar pentru bieții copilași sunt ca niște adevărate mame. Lângă patul mamei e instalat leagănul copilașului.

Soția lui Rigolo, care se numea Marceline, fusese transportată de dimineață, împreună cu sărmanul ei copilaș într-o odaie separată.

Rigolo fu introdus fără nici o greutate.

Anghina e o boală care iartă așa de rar, încât medicii trecură peste regulamente și-l lăsară pe bietul om împreună cu nevasta și cu copilul său.

Spre seară, alte două deținute fură transportate în aceeași odaie.

Acestea fuseseră atinse de o boală misterioasă. După cum lesne se poate ghici, erau Antoinette și Vanda.

Medicul recunoscuse simptomele unei boli indiene, până atunci necunoscută în Europa, și în același timp declarase că răul nu era molipsitor, deși două deținute fuseseră atinse în același timp.

Așa s-a făcut că mama, căreia legea îi dădea acum toată libertatea, să rămână prizonieră lângă patul de agonie al copilului ei, în aceeași odaie cu Antoinette și cu Vanda.

Pe la ora șapte seara, medicul examinează din nou copilașul.

Apoi, adresându-se tatălui care stătea cu capul între mâini plângând, zise:

— Regulamentele nu îngăduie să mai rămâneți aici, dragul meu și noi nu putem face nimic împotriva lor. Du-te acasă și întoarce-te mâine dimineață pentru a-ți lua nevasta.

Rigolo înțelese că a doua zi nu-și va mai găsi copilașul în viață și plecă izbucnind în sughituri de plâns.

*Omul cu cățelușul* îl aștepta și, cum în fond omul acela care era să moară pe eșafod era un om bun, plânseră împreună.

Pe la miezul nopții, Jean măcelarul, care venise să caute găzduire în casa lui Rigolo le împărtăși și el durerea.

— Ah! exclamă el, dacă *stăpânul* ar putea intra la Saint-Lazare?... sunt sigur că ți-ar vindeca odrasla.

— Așadar e medic? murmură Rigolo.

— E tot așa de puternic ca și bunul Dumnezeu, răspunse Jean măcelarul cu entuziasm. E singurul om care poate opri ghilotina din căderea ei.

Aducându-și aminte de teribilele momente ale trecutului, *Omul cu cățelușul* tresări și se înfioră din tot corpul, apoi toți trei îngenuncheară și își petrecură noaptea în rugăciuni, pentru viața sărmanului copilaș!...

. . . . .  
A doua zi de dimineață ceața se risipise, soarele răsărise pe un cer albastru, limpede. Rigolo porni de acasă palid, tremurând. Se reîntorcea la Saint-Lazare și se aștepta să-și găsească copilașul mort.

Jean măcelarul zise *Omului cu cățelușul*.

— Noël nu ți-a dat nici o întâlnire?

— Ba da, pentru astă dimineață.

— Unde?

— În strada Șerpilor... Dar ție?

— Eu mă voi întoarce în foburgul Saint-Honoré.

— Astă-seară va veni aici?

— Da, pentru a vedea pivnița despre care i-a vorbit Rigolo.

Plecară împreună, dar se despărțiră îndată cu multă prudență, mergând la distanță unul de altul și părând că nu se cunosc.

Aproape în același timp, peticarul, căruia Timoléon îi zicea *Mierloi*, intră în strada *Drumul Damelor*.

Toți locatarii casei plecaseră deja la lucru.

Numai singur peticarul era pasăre de noapte și se întorcea dimineața.

*Mierloi* intră cu sacul în spate, fluierând o arie veselă. Se opri la ușa lui Rigolo și bătu cu putere.

Dar Rigolo plecase la Saint-Lazare și cei doi oaspeți al săi erau



departe, pe bulevard.

*Mierloi* știa bine lucru acesta, dar mai bătu și a doua oară.

Neprimind nici un răspuns nici de astă dată, întoarse binișor cheia, pe care Rigolo în tulburarea sa o lăsase în ușă, și intră în apartament, care se compunea din două odăi și o bucătărioară.

În prima încăpere era un pat iar în cealaltă se improvizase un soi de culcuș, pe care în noaptea aceea îl împărțiseră frățește Jean măcelarul și *Omul cu cățelușul*.

*Mierloi* mai aruncă o privire afară pentru a se asigura că într-adevăr nimeni nu-l văzuse intrând.

Apoi se întoarse în odaia din spate și, scoțând din sacul său de peticar portofelul domnului de Morlux, îl ascunse în salteaua de paie a celor doi nenorociți.

Apoi ieși pe furiș, închise ușa și urcă la mansarda sa, unde își lăsă sacul.

După aceea plecă, din nou zicându-și:

„Să mergem să ne facem declarația la poliție.”

Și cu ironie adăugă:

„Când e vorba de arestat ocnași evadați, un om cinstit nu trebuie să aibă nici un singur moment de odihnă.”

Cu toate acestea nu se duse de-a dreptul la prefectura de poliție.

Merse mai întâi să mai adulmece prin împrejurimile străzii Pépinière și intră în cafeneaua în care l-am mai văzut pe falsul Agénor, atunci când căuta să pună mâna pe scrisoarea Antoinettei.

Vizitiul domnului de Morlux era acolo și povestea în gura mare că stăpânul său, reîntorcându-se acasă de la club la ora trei dimineața, găsisse casa devastată și constatase lipsa unui portofel cu zece mii de franci.

O scară găsită în grădină și numeroase urme indicau drumul pe care-l străbătuseră tâlharii.

*Mierloi* luă un pahar de vin, plăti și porni în fugă spre prefectură.

## Capitolul LX

Dacă cineva ar fi intrat la ora zece seara în acea cameră de la Saint-Lazare în care erau marchiza, soția lui Rigolo, Antoinette, fecioara curată și nevinovată aruncată în mijlocul femeilor pierdute și, în sfârșit, Vanda — îndrăzneță tovarășă a lui Rocambole — iată ce ar fi putut să vadă:

Vanda, cu o constituție mai puternică și cu un caracter mai nervos, mai energic decât Antoinette, rezistase cu mai multă tărie

efectului aproape fulgerător al acelei pilule, care provocase simptomele unei boli aproape necunoscute în Europa.

Antoinette fusese zdrobită timp de patru sau cinci ore, dar, în sfârșit, pe la ora zece suferințele păreau că încetaseră. Tânăra fată nu se mai zbuciuma în pat.

În aceeași cameră mai dormea și o călugăriță, însărcinată cu supravegherea celor trei bolnavi.

Dar sora era prea ocupată cu sărmanul copilăș care era pe moarte și nu dădea nici o atenție convorbirii dintre Vanda și Antoinette.

Vanda, care își avea patul lângă cel al tinerei fete, îi zise încetișor:

— Mai suferi încă?

— Nu. Nu știu... sunt ca leșinată, răspunse Antoinette, dar nu mai am nici o durere.

— Și nici nu vei mai avea de acum.

— Ah!

Un surâs flutură pe buzele Vandei.

— Desigur că nu te îndoiești copila mea, că nu te-am făcut să suferi în zadar, adăugă ea.

— Dar, doamnă...

— Această faimoasă boală indiană, despre care ne vorbește doctorul și pe care de altfel a avut înțelepciunea de a o proclama necontagioasă, este foarte cunoscută prin închisori și ocnașii o întrebuintează ori de câte ori vor să ajungă la infirmerie.

— Dar, doamnă, zise Antoinette cu spaimă, fața dumitale e aproape neagră!

— Știu.

— Și eu sunt... ca și dumneata?

Antoinette se înfiora punând întrebarea aceasta. Cochetăria la femeie e un sentiment aproape înnăscut, care nu se pierde, decât o dată cu viața.

— Da, și dumneata ești tot așa de neagră ca și mine, răspunse Vanda.

— Dumnezeu!...

— Dar fii liniștită, peste trei zile ne vom fi recăpătat amândouă culorile naturale ale feței.

— Și nu voi mai îndura nici o suferință?

— Nici una. Numai că, pentru a ne atinge scopul, trebuie să te arăți mereu suferindă.

— Așadar, e adevărat, murmură Antoinette, că dumneata ai puterea de a mă elibera?

— Pentru asta am venit aici și nu voi ieși decât împreună cu dumneata.

Vanda vorbea cu convingerea cea mai adâncă și cu cea mai mare liniște.

— Dar cum vom ieși de aici? mai întrebă Antoinette.

— Iată ceva ce nu pot să-ți spun, copila mea.

— De ce, doamnă?

— Pentru că secretul nu e al meu. Este al *stăpânului*, adică al celui care mă trimite aici, al celui în care Milon are o încredere absolută.

Numele lui Milon o liniștea pe Antoinette chiar în fața celor mai mari pericole.

Ea surâse cu resemnare și se mulțumi să mai întrebe:

— Dar când vom evada?

— Peste trei zile, nu vom mai fi aici.

Călugărița era mereu lângă leagănul copilului.

Bietul mititel nu mai avea spasme, căzuse într-un fel de toropeală adâncă.

Cu toții îi așteptau sfârșitul din moment în moment.

— Doamne, Dumnezeu! murmură Marceline, împreunându-și mâinile rugătoare, îl vei lăsa oare pe copilașul meu să moară?

În clipa aceea ușa se deschise și intră frumoasa Marton, care aducea o doctorie pentru Vanda și pentru Antoinette.

Deținuta devenise infirmieră, mulțumită protecției surorii Maria.

Văzând-o pe Antoinette liniștită și surâzătoare, avu o privire plină de recunoștință pentru Vanda și zise:

— Văd bine acum că spunei adevărul. Dar oare scumpa noastră domnișoară va rămâne pentru totdeauna așa neagră?

— Nu, răspunse Vanda.

— Dumnezeu! strigă de cealaltă parte a camerei sărmana mamă înnebunită de durere, mititelul meu se duce!

— Să ne plecăm fruntea sub voința Domnului, răspunse Antoinette și să ne rugăm Lui...

— Sărmanul copilaș, repetă biata mamă plângând, născut în închisoare. Ah! Dumnezeu îi părăsește pe oamenii săraci...

— Nu blestema, nu te îndoii, îi zise călugărița. Dumnezeu ar putea face o minune...

— O minune! exclamă Marceline, o minune ai spus!...

— Cine știe! continuă sora, cine știe dacă în momentele acestea îngerii nu stau îngenuncheați în ceruri în jurul tronului lui Dumnezeu rugându-se pentru copilașul dumitale?

Frumoasa Marton se apropiase fără zgomot de leagănul copilului.

— Ah! zise ea, știu un înger aici pe pământ, pe care Dumnezeu l-

ar asculta dacă ar voi să se roage pentru copilașul dumitale.

Și se întoarse spre Antoinette.

Dar Antoinette îngenunchease la piciorul patului ei și se ruga pentru viața sărmanului copil.

Desigur, a doua zi dimineața Rigolo venea spre închisoare abătut, cu inima plină de durere.

Ajunse la Saint-Lazare și se opri un moment la poartă, lipsit de puteri.

Dar un gând îl întări.

„Măcar să-l văd pentru ultima oară, își zise el, înainte de a se închide sicriul.”

Și bătu în poartă.

Portarul îi deschise, zicându-i:

— Ai venit după nevasta dumitale?

— Da, răspunse el, plecându-și capul.

Nici unul dintre cei doi oameni nu îndrăzneau să vorbească despre copilaș.

La următoarea ușă, brigadierul îl recunoscuse și-i zise:

— După regulă ar trebui să aștepți aici, dar sora Maria mi-a dat ordin să te conduc îndată la soția dumitale.

Rigolo plângea cu lacrimi amare.

Funcționarii închisorii avuseseră același gând ca și el. Să-l lase să-și mai îmbrățișeze încă o dată copilul.

Cu cât înainta spre odaia în care era soția sa, bietul om era din ce în ce mai emoționat; puterile îi slăbeau și mergea foarte încet.

Lângă ușă, apucă brațul brigadierului și oprindu-l în loc, îi puse această întrebare sinistră:

— La ce oră s-a întâmplat?

Brigadierul tresări.

— Dar bunul meu om, zise el, eu nu știu nimic... Ieri seară medicul ne-a spus că micuțul este pierdut... Dar n-am auzit încă pe nimeni spunând că ar fi murit...

Rigolo mai făcu doi-trei pași.

I se auzeau bătăile violente ale inimii.

Brigadierul deschise ușa și-l împinse înăuntru.

Dar el se opri în prag, mut, pietrificat.

În fundul odăii, pe un scaun, stătea surâzătoare, soția sa, ținându-și în brațe odrasla.

Copilul trăia și nu mai avea privirea sticloasă și buzele îi surâdeau. Scăpase.

Rigolo căzu în genunchi și-și împreună mâinile.

Atunci soția sa îl apucă de braț și-l conduse în fața Antoinettei.

— Înaintea domnișoarei trebuie să îngenunchezi, îi zise ea. Domnișoara și-a petrecut toată noaptea în rugăciuni și Dumnezeu a ascultat-o.

Evenimentul se răspândise cu viteza fulgerului în toată închisoarea.

Dumnezeu făcuse o minune.

Un copil care era să moară, pe care medicii îl condamnaseră deja, fusese salvat.

Și minunea aceasta era datorată rugăciunilor unei deținute, o sărmană fată arestată ca tâlhăriță.

Dar acea tânără fată se numea Antoinette și până atunci întreaga închisoare era împărțită, în privința ei, în două tabere.

Era tabăra Madeleinei Chivotte, care o credea vinovată și era tabăra frumoasei Marton, care era convinsă de inocența tinerei fete.

Acum, închisoarea întreagă, ca un singur om, era pentru Antoinette.

Antoinette era o sfântă și deținutele plănuiau să se ducă în corpore la director pentru a cere eliberarea ei.

Singură Chivotte mai protesta încă.

Atunci Marton, care de atâta vreme se înfrâna, izbucni:

— O să te distrug! îi strigă Marton.

— Să te vedem! Vino la mine! răspunse cealaltă, provocatoare.

Cele două femei se repeziră una asupra celeilalte, îndată ce se întâlniră în curte.

Deținutele se strânseseră în cerc în jurul lor, pentru ca supraveghetoarele să nu poată vedea nimic.

Avea să aibă loc un adevărat duel.

Dar, pe când cele două femei erau gata să se înhațe, Marton ridică ochii spre fereastră.

Antoinette era acolo și cu un gest blând o opri să se bată.

## Capitolul LXI

Pe când Rigolo se îndrepta spre Saint-Lazare, unde nu se aștepta deloc să-și mai regăsească copilașul în viață, o scenă cu totul diferită se petrecea la prefectura de poliție, în cabinetul șefului siguranței.

În dimineața aceea, pe la orele zece, domnul viconte Carol de

Morlux, bogatul proprietar din strada Pépinière, omul onorabil, dar a cărui criminală și întunecoasă existență nu era de către nimeni cunoscută, se prezintă la șeful siguranței.

Un proces verbal al comisarului de poliție îl prevenise pe magistrat despre această vizită.

Procesul verbal povestea faptele cam așa:

Domnul de Morlux, reîntorcându-se de la club pe la ora trei dimineața, găsisese ușa odăii sale deschisă, mobilele răsturnate și lampa de noapte stinsă.

Îl chemase îndată pe portar, care veni repede cu o lumânare în mână.

Servitorii veniră și ei și putură să vadă că hoții intraseră pe fereastră, scoțând un geam.

Spărseseră un birou și furaseră un portofel, care, după spusele domnului de Morlux, conținea o sută de mii de franci.

Vicontelesc trimisese îndată să fie înștiințat comisarul de poliție.

Comisarul deschisese o anchetă.

Se găsisese *Valetul de Cupă* ținut pe masă și se putu urmări foarte bine drumul pe care îl parcurseseră tâlharii.

Iată ce venea vicontelesc să declare, ceea ce șeful siguranței știa de mai înainte.

— Domnule, îi zise magistratul, a existat în Paris, acum vreo cincisprezece ani, o foarte primejdioasă bandă de tâlhari, cunoscută sub numele de *Clubul Valeților de Cupă*, care pretutindeni unde opreau, lăsau o carte ca semn al trecerii lor. Dar această bandă a fost desființată și șeful ei, Rocambole, a petrecut zece ani în ocna din Toulon. E adevărat că omul acesta a evadat acum câteva luni și că i s-a pierdut urma, dar, după unele rapoarte de la fața locului, s-ar putea trage concluzia că banditul își pierduse viața în mijlocul valurilor. Știu bine că dacă diseară jurnalele vor povesti că un furt îndrăzneț, a fost comis în casa dumată și că s-a găsit ținut pe birou un valet de cupă, publicul ar fi alarmat și ar gândi, că banda lui Rocambole a fost din nou constituită. Dar eu, domnule, sunt un om cu multă experiență și îți afirm cu siguranță contrariul.

E posibil ca Rocambole să trăiască încă, se poate chiar ca el să fie la Paris, dar te asigur că este cu totul străin de furtul acesta.

— Și de unde convingerea aceasta?... întrebă domnul de Morlux.

— Convingerea aceasta provine din faptul că furtul a fost comis cu foarte puțină abilitate și, apoi, acel *valet de cupă* mi se pare o *dezmințire* sigură...

— Da?...

— Rocambole nu e omul care să joace de două ori același joc.

Părerea șefului siguranței nu plăcea deloc domnului de Morlux.

Șeful continuă:

— Un om ca Rocambole nu scoate geamuri. El închide sertarele pe care le deschide și nu lasă urme pe unde a trecut cum ar fi scara aceea de lângă zidul grădinii...

— În sfârșit... zise vicontele cu oarecare nerăbdare, nu e mai puțin adevărat totuși că am fost prădat.

— Fără îndoială, domnule.

— Și ce concluzie tragi dumneata, atunci?

— O concluzie foarte simplă, zise șeful siguranței. Hoții au vrut să ne facă să credem că îl aveau și pe Rocambole în mijlocul lor.

— El sau alții, puțin îmi pasă mie, zise vicontele, numai să-mi recuperez banii.

— Agenții mei au început cercetările.

Vicontele își semnase declarația și se pregătea să se retragă, dar în momentul acela un servitor intră și anunță că un tânăr, peticar de meserie, cerea să vorbească imediat cu șeful siguranței.

— Să intre, zise acesta.

Domnul de Morlux se văzu atunci față în față cu *Mierloi*, și nici nu clipi măcar. Îl privi chiar cu oarecare curiozitate.

— Ah! tu ești, zise șeful care-l cunoștea, ce vrei, băiete?

— Domnule, răspuse peticarul, eu locuiesc în Montmartre, lângă Clignancourt...

— Foarte bine!... Și?

— În casa în care locuiesc, sunt doi ocnași evadați.

— Ești sigur?

— Fără să mai vorbesc de un al treilea, care este șeful lor și care vine în fiecare seară. Ei au făptuit furtul din strada Pépinière.

— Cine ți-a spus ție asta? întrebă șeful siguranței, puțin cam uimit.

— Domnule, răspuse peticarul, eu sunt sigur de ceea ce spun. Dacă vreți să puneți mâna pe ei astă-seară, pe la orele opt și jumătate sau nouă lucrul vă va fi foarte ușor.

— Și ce preinzi tu pentru denunțarea aceasta, în cazul în care ar fi exactă?

În același timp magistratul îl privea pe domnul de Morlux.

— Dacă se găsesc banii, eu cred că domnul din strada Pépinière...

— Eu sunt, zise vicontele.

*Mierloi* păru că atunci îl vede pe domnul de Morlux pentru întâia oară. Își scoase cascheta cu respect și zise:

— Ah! domnul este păgubașul?

— Da. Cât ceri?

— Un bilețel de o mie de franci, răspuse peticarul. Asta,

bineînțele, dacă Rocambole va fi prins.

— Rocambole! exclamă șeful siguranței.

— Da, domnule, așa îl numesc tovarășii săi.

— Vezi!... zise domnul de Morlux.

Șeful siguranței începu să surâdă...

— Nu zic nu, răspunse el, e cu puțință ca oamenii aceia să aibă un șef, și ca șeful aceasta să-și fi luat numele de Rocambole. Dar nu e Rocambole cel adevărat.

— Credeți?

— Furtul e prea grosolan ca să fie opera omului acela!...

— Domnule, zise domnul de Morlux cu un surâs ironic, puțin îmi pasă mie dacă o fi Rocambole cel adevărat sau un fals Rocambole. Tot ce vreau eu, e ca banda să fie arestată.

— Va fi, domnule.

— Când?

— Chiar astă-seară.

În același timp șeful siguranței îl chemă pe unul dintre agenții săi și, arătându-i-l pe *Mierloi*, zise:

— Conduceți-l pe omul acesta la închisoare până mâine seară. Puneți-l într-o celulă secretă.

— Dar, domnule... zise *Mierloi* cu oarecare teamă.

— Ce faceți? Întrebă viconte.

— Dragul meu, răspunse magistratul, poliția e un lucru cu care nu trebuie să se joace nimeni câtuși de puțin. N-am deloc poftă să pun astă seară pe drumuri treizeci de oameni pentru ca la urmă să nu găsesc nimic. Mă asigur mai întâi de persoana lui. Dacă vom găsi portofelul, va avea mia de franci pe care a cerut-o. Dacă nu, vreau să-l am la îndemână.

Apoi, adresându-se domnului de Morlux, șeful siguranței adăugă:

— Poți să fii liniștit, domnule. Astăzi toate măsurile necesare vor fi luate și diseară bandiții vor fi arestați.

Domnul de Morlux salută și se retrase.

Vorbele șefului siguranței în privința lui Rocambole îl nelinișteau însă foarte mult. În loc să se întoarcă acasă, trecu mai întâi pe la Timoléon, căruia îi povesti convorbirea pe care o avusese cu magistratul.

— Are dreptate, zise Timoléon; ne-am purtat ca niște proști și desigur că Rocambole n-ar fi procedat așa. Șeful siguranței are dreptate, domnule de Morlux. Cu toate acestea, când Rocambole va fi prins astă-seară...

— Dar va fi prins?

— Sigur că da. Numai dacă nu cumva a prins de veste și nu va



veni diseară în strada *Drumul Damelor*.

— Așadar, dumneata crezi că șeful siguranței va înconjura casa?

— Desigur!... Ba va comanda chiar el însuși expediția. E un om de acțiune, plin de energie.

— Atunci totul va merge bine.

— Da, dacă Rocambole va veni la întâlnire. De altfel vom afla lucrul acesta cei dintâi.

— Cum asta?

— Astă-seară, pe la orele șapte, să fii la bariera Clichy. Te voi duce eu într-un loc de unde vom putea vedea totul fără să fim văzuți. Numai că va trebui să te deghizezi. Să-ți pui o bluză și o caschetă de lucrător și o perucă peste părul dumitale alb...

— Voi veni, zise vicontele... La revedere!...

Și porni spre casa fratelui său, baronul Philippe de Morlux.

## Capitolul LXII

Domnul baron Philippe de Morlux își părăsise patul de suferință și stătea acum lungit pe o canapea.

Starea sa nu mai era deloc alarmantă.

De altfel vicontele Carol îi spusese:

— Prost moment ți-ai mai ales, dragul meu, pentru a fi bolnav.

În dimineața aceea, domnul de Morlux primise din Bretania o scrisoare, care îl îngrijorase foarte mult.

Scrisoarea era de la bunica amicului nostru, Agénor.

Ne aducem aminte că domnul Carol de Morlux își expediase nepotul la Rennes, fără să-i dea măcar răgazul de a se întâlni cu tatăl său și cu Antoinette.

În același timp, domnul de Morlux îi expediase bătrânei din Rennes o telegramă concepută astfel:

*„Ți-l trimit pe Agénor.*

*Să-l reții lângă dumneata cât mai mult timp posibil.*

*Trebuie să împiedicăm o căsătorie ridicolă.”*

Acum bunica lui Agénor răspundea ginerelui său:

*„Scumpul meu fiu,*

*Cam obosită de așteptare, îți scriu.*

*L-am așteptat pe Agénor ieri, alaltăieri și azi toată ziua. Cameristul meu a fost la gară la sosirea tuturor trenurilor. Nici urmă de eroul*

*nostru. Mie îmi vine a crede că și-a râs de sfatul unchiului său și a zburat cu dulcineea sa spre vreo destinație necunoscută. Căsătoria aceea e oare cu totul imposibilă?*

*La urma urmei, în secolul în care trăim...*

*Presupun că, în momentul când vei primi scrisoarea aceasta, Agénor se va fi întors lângă dumneata și va fi devenit mai rațional.*

*Așteptând, domnule și scumpe fiu, te rog să primești sărutările mele."*

Baronul întinse scrisoarea fratelui său Carol.

Acesta o citi cu atenție și exclamă:

— Și aici trebuie să fie mâna lui Rocambole.

— Rocambole? Întrebă baronul surprins.

În câteva cuvinte domnul de Morlux îi povesti fratelui său toate evenimentele petrecute.

— Dar, în sfârșit, zise el, dacă lucrurile stau astfel, suntem pierduți!

— El e acela care e pierdut, răspunse viconte. Astă-seară chiar, va încăpea pe mâna poliției.

— Și dacă va face destăinuii?

— Despre cine?

— Despre noi.

Domnul de Morlux ridică din umeri.

— Mai întâi, că nu va fi crezut și apoi, va fi prea ocupat cu propria lui persoană ca să mai aibă timp să se gândească și la noi.

— Dumnezeu să te asculte, dragul meu frate, murmură baronul, dar ceea ce mi-ai povestit mă înspăimântă. Cât despre Agénor...

— Ascultă, zise domnul Carol de Morlux, în momentul acesta nu mă gândesc nici la Agénor, nici la Antoinette. Măine ne vom ocupa și de ei.

— Unde este Agénor?

— Nu știu, zău... Cât despre Antoinette, e la loc sigur și mulțumită depoziției falsei doamne Raynaud...

— Dar cu adevărata doamnă Raynaud, întrerupse baronul, ce ai făcut?... Nu ne-am mai întâlnit de trei zile și nu știu nimic...

— Adevărata doamnă Raynaud e în mâna mea și asta mulțumită scrisorii lui Timoléon. Buna femeie s-a urcat în trăsură pretensei mătuși a lui Agénor, întovărășită de portăreasa casei sale. Trăsura le-a condus pe amândouă la Passy, în casa aceea unde locuiesc eu câteodată și care acum este liberă. Cameristul meu le aștepta acolo, având instrucțiuni clare. Cameristul acesta, care îmi este foarte devotat și care crede că e vorba pur și simplu numai de împiedicarea

căsătoriei lui Agénor cu o fată săracă, a înțelese ordinele mele de minune. Și a mai luat ca ajutor pe nevastă-sa. Femeia aceasta ieși în întâmpinarea doamnei Raynaud, în salonul de așteptare.

„— Vino, îi zise ea, domnul marchiz și domnișoara Antoinette te așteaptă”.

Doamna Philippe judecase că o portăreasă nu poate fi adusă în salonul unui marchiz și rămase în sala de așteptare.

Cinci minute după aceea, cameristul se întoarse și, punându-i o pungă în mână, îi spuse:

„— Domnișoara Antoinette și doamna Raynaud vor rămâne aici până la căsătorie. Iată un mic cadou de nuntă din partea domnișoarei Antoinette. Să aveți grijă de apartamentul doamnelor. Ele vor să-și păstreze neatins modestul lor mobilier, ca suvenir”.

Punga conținea douăzeci și cinci de ludovici. Doamna Philippe nu făcu nici o obiecțiune, se urcă în trăsură și fu condusă în oraș. Numai că vizitiul, care de asemenea avea instrucțiuni, o conduse printr-un labirint de străzi mici și întunecoase pentru a nu mai putea reconstitui drumul dacă, neliniștită de o absență prea lungă a celor două chiriașe, ar dori să le caute.

— Și ce-ai făcut cu doamna Raynaud?

— E în continuare prizonieră și i se spune că domnișoara Antoinette trebuie să revină curând. Așa că din partea aceasta nu sunt probleme.

— Dar, zise baronul, un lucru mă miră.

— Care?

— Mi-ai spus că Rocambole caută să ne încurce planurile?

— Cel puțin așa susține Timoléon, și dispariția lui Agénor mă face și pe mine să am aceeași părere.

— Dar atunci Agénor trebuie să fie la curent cu toată afacerea și poate că a și dat de urmele doamnei Raynaud!...

— Nu cred, zise vicontele, pentru că Agénor a plecat într-adevăr și Rocambole n-a părăsit deloc Parisul. E posibil ca el să fi trimis pe cineva pe urma lui Agénor, dar până acum nu cred să-l fi găsit. Cât despre doamna Raynaud, azi dimineață era încă prizonieră la mine și cred că și acum este.

Vicontele fu întrerupt de sunetul clopoțelului, care anunța sosirea unui vizitator.

— Aștepți musafiri? întrebă el.

— Da. Îl aștept pe medicul meu cel nou.

— Așadar, acum nu te mai pansează doctorul Vincențiu? întrebă vicontele cu un surâs.

— Nu, răspunse baronul, n-am mai auzit vorbindu-se despre el de

când i-am dat cei douăzeci de mii de franci.

— Dar cine te îngrijește?

— Un medic mulatru, care are reputația de a fi foarte abil și este într-adevăr, de vreme ce de trei zile de când mă îngrijește nu mai simt nici o durere.

— De când cu faimosul proces al doctorului negru, zise domnul de Morlux, n-am mai auzit vorbindu-se despre nici un medic negru sau mulatru.

— E un mulatru din coloniile engleze, pe care mi l-a trimis lordul Ervissi, un englez cu care am fost bun prieten când eram la Londra. E medicul particular al lordului și vine de la Londra anume pentru mine.

În clipa aceea ușa se deschise și doctorul mulatru intră.

Era un om de statură mijlocie, de vreo treizeci și cinci de ani, mai mult negru decât metis, cu barbă și părul lănos.

Mergea cu ușurința unui om din lumea mare și se înclină cu demnitatea unui gentilom în fața celor doi domni de Morlux.

Domnul de Morlux nu mai avea ce face lângă fratele său și se pregăti să plece.

Dar baronul, după ce schimbase câteva cuvinte în limba engleză cu medicul, se adresă fratelui său în franceză:

— Doctorul nu știe franțuzește.

— Ah!

— Și dacă mai ai să-mi spui ceva...

— Absolut nimic... Atâta doar că Rocambole va fi prins astă seară.

Adio...

Mulatruul începu să desfacă bandajul baronului cu o agilitate uimitoare.

El nu făcu nici o singură mișcare care să dea ceva de bănuit celor doi frați.

Domnul Carol de Morlux plecă.

Cum Timoléon îl înștiințase că locuința sa din strada Pépinière era supravegheată, domnul Carol de Morlux nu se întoarce acasă.

Se îndreptă spre strada Saint-Honoré, lăsându-și faetonul în fața palatului Regal.

Apoi se îndreptă spre strada Valvis, unde se urcă într-o trăsură și se îndreptă spre Passy.

Viconte voia să se asigure că doamna Raynaud era tot în mâinile sale.

Acolo i se spuse că buna doamnă, după un acces de disperare, se resemnase și se deprinsese cu situația.

Îndreptându-se spre Passy viconte avea un dublu scop: mai întâi să se încredințeze de prezența doamnei Raynaud și apoi să-și

procure un costum pentru deghizarea recomandată de Timoléon.

În câteva minute, cu prețiosul ajutor al cameristului său, domnul de Morlux se travesti.

leși pe jos din vilă și se îndreptă spre stația centrală de omnibuz.

Dar, după un moment se răzgândi și mergând până la gară luă un bilet pentru Batignolles.

Peste o oră domnul viconte Carol de Morlux intra într-un restaurant al bulevardului exterior și comanda o cină.

Pe la orele șase și jumătate se sculă de la masă.

Pe la șapte se plimba în împrejurimile barierei Clichy, cu mâinile în buzunare, fluierând o melodie veselă, ca un adevărat lucrător.

Peste câteva momente un om se apropie de el și-l bătu pe umăr.

Era Timoléon.

— Ești foarte bine deghizat, domnule viconte, îi zise el, și nimeni nu te-ar putea recunoaște.

— Nici măcar Rocambole? întrebă viconte surâzând.

— Peste două ore Rocambole va recunoaște pe cineva, a cărui mutră nu-i va face deloc plăcere.

— Să sperăm!

— Mă refer la șeful siguranței.

— Dar ești sigur că va veni?

— Azi dimineață mă cam îndoiam, dar acum sunt sigur.

Timoléon luă cu familiaritate brațul domnului de Morlux.

— Adevărat?

— Îți voi spune eu ce s-a mai petrecut... Vino să ne luăm în primire postul.

## Capitolul LXIII

La intrarea străzii *Drumul Damelor*, în trecut calea Saint-Oven, e un negustor de vinuri.

Strada aceasta e foarte tristă și slab luminată, însă lumina proiectată de felinarul de la prăvălia negustorului de vinuri permite să se vadă până la o distanță destul de mare de jur împrejur.

Timoléon îl conduse pe domnul Carol de Morlux la negustorul de vinuri.

Acesta îl salută, înclinându-se cu cel mai mare respect, și-i făcu semn că putea să urce.

Timoléon și domnul de Morlux se instalară în singurul pavilion liber pe care-l poseda stabilimentul.

După ce stinseră lumina, domnul de Morlux se apropie de

fereastră.

— Nimeni nu va putea trece pe aici, zise Timoléon, fără ca noi să nu-l zărim.

— Dar, observă vicontele, strada aceasta mai are și alt capăt.

— Acolo e postat unul din agenții mei.

— Care îl cunoaște pe Rocambole?

— Cum te cunosc eu pe dumneata.

— E bizar lucru, zise vicontele după o pauză, dar mi se pare că dumneata te înșeli...

— Asupra cărui lucru?

— Asupra maiorului Avatar.

— Asupra lui Rocambole, vrei să spui.

— Nu. Maiorul și Rocambole sunt persoane diferite.

Timoléon surâse.

— În curând ți se va dovedi contrariul, zise el.

În clipa aceea un om trecu pe stradă.

Era un lucrător care cânta.

*„Când trei găini la câmp pornesc*

*Pe una-n frunte o zăresc...”*

Se opri și lovi cu bastonul într-o grămadă de pietre.

Apoi își văzu de drum.

— E unul dintre agenții mei, zise Timoléon.

— Care înseamnă?

— Că din cei trei oameni, n-a sosit decât unul singur.

Abia dispăruse lucrătorul și se auziră din nou pași. Erau niște pași greoi, inegali, care trădau un om din popor.

— Trebuie să fie celălalt, zise Timoléon.

— Rocambole?

— Nu, celălalt ocnaș. Rocambole e singurul om care a fost la ocnaș și nu-și târăște picioarele. Și apoi un domn, care face parte ca și dumneata, din clubul *Asperges*, adăugă Timoléon cu energie, poartă încălțăminte delicată, care nu face zgomot pe pavaj.

Pașii se apropiau și peste puțin omul trecu.

— Privește, îi zise încetitor Timoléon. Acesta e unchiul lui August. Jean măcelarul.

Era într-adevăr el.

— Pe Rocambole vreau să-l văd, murmură domnul de Morlux, care cu toată nepăsarea sa, simțea o oarecare emoție.

Câteva momente după aceea trecu un al treilea lucrător care completă refrenul celui dintâi:

*„Când trei găini la câmp pornesc*

*Pe una-n frunte o zăresc*

*Și mai pe urmă o-ntâlnesc*

*Pe cea de-a doua...”*

— Suntem înștiințați de sosirea celui de-al doilea.

— Vreau să-l văd pe Rocambole, murmură din nou domnul de Morlux, a cărui nerăbdare creștea.

Deodată Timoléon îi puse mâna pe umăr:

— Iată-l, zise el.

Domnul de Morlux privi cu atenție și zări un om îmbrăcat în redingotă, cu caschetă pe cap, care-și aprindea pipa cu cea mai mare liniște.

Era întors cu spatele și la început domnul Morlux nu putu să-i vadă fața.

— Acesta e? întrebă el.

În clipa aceea omul se întoarse și lumina felinarului îi căzu drept în față.

Domnul de Morlux își înăbuși un strigăt.

Fața omului acela era neagră.

— Ah! drace! zise Timoléon, ștregarul acesta e înzestrat cu un minunat talent de transformare. Desigur că nimeni n-ar putea cunoaște într-însul pe maiorul Avatar, dar te asigur că el este.

— Rocambole! murmură domnul de Morlux înlemnit.

— De ce te minunezi așa?

— Dar, nenorocitul, zise viconte, acesta este medicul mulatru.

— Ce medic, domnule viconte?

— Cel care-l îngrijește pe fratele meu, de două zile.

— Adevărat? murmură Timoléon, înfiorându-se fără voie.

— Foarte adevărat.

— Atunci, zise fostul agent de poliție, roagă-te domnule viconte, ca șeful siguranței să nu întârzie prea mult căci dacă Rocambole ne scapă, suntem pierduți.

Mulatrul își continuă drumul și se pierdu în întuneric.

Timoléon se repezi afară pentru a-l urmări.

Domnul de Morlux îl urmă.

Mulatrul mergea încet, cu pași mășurați, ca un om care n-are nici o grijă.

Noaptea era neagră, dar silueta sa se distingea destul de bine pentru ca cei doi oameni să nu-l piardă din vedere.

Ajuns la casa lui Rigolo, lovi de trei ori în ușă și apoi așteptă câteva momente.

— Desigur că au un semnal, zise Timoléon.

Ușa se deschise și omul intră.

— Numai de-ar sosi mai repede poliția! exclamă domnul de

Morlux.

În clipa aceea o șuierătură stridentă se auzi.

— Ah! ah! exclamă Timoléon.

— E vreunul din agenții dumitale?

— Nu, e poliția. Șeful siguranței nu e un om care să piardă timpul în zadar.

— Ești sigur că omul care a trecut e Rocambole? mai întrebă domnul de Morlux.

— Domnule, răspunse Timoléon, eu sunt un om fără inimă, fără conștiință și aș fi în stare să fac totul pentru bani, dar, cu toate acestea, am pe lumea asta o afecțiune sfântă...

— Dumneata? strigă viconte.

— Am o fiică, continuă Timoléon, o fiică de șaisprezece ani, frumoasă și curată, pe care o iubesc cum îl iubesc îngerii pe Dumnezeu. Ei bine!... îți jur pe fericirea fiicei mele că maiorul Avatar, mulatrul și Rocambole sunt una și aceeași persoană.

Se auzi o a doua șuierătură, venind din partea opusă. Apoi pașii cadențați al unei trupe.

— Iată, zise Timoléon, sosesc sergenții de oraș.

Câteva clipe după aceea, trupa sergenților, cu șeful siguranței în frunte, intră în cercul luminos.

Doi agenți îl țineau de brațe pe peticarul *Mierloi*.

— Acum, zise Timoléon, dacă vrei să vezi arestarea cu proprii dumitale ochi, vino după mine.

— Să mergem! zise domnul de Morlux, a cărui inimă bătea cu putere.

*Drumul Damelor* era plin de sergenți de oraș și casa era înconjurată.

Timoléon și domnul de Morlux se opriră la mică distanță.

Timoléon murmură:

— Acum, ca să scape, ar trebui să aibă aripi.

— Șeful siguranței își postase oamenii, dând tuturor ordine serioase.

Timoléon auzi glasul șefului siguranței, care zicea lui *Mierloi*.

— Ești sigur că aici este?

— Da, domnule.

— Și vei putea găsi portofelul?

— Desigur...

Atunci șeful siguranței bătu în ușă. Dar nimeni nu-i răspunse.

— În numele legii, deschideți! strigă cu voce tunătoare.

Nu se auzi nici un răspuns.

— Spargeți ușa! ordonă.



Și Timoléon, întorcându-se spre domnul de Morlux, îi zise cu veselie:

— De astă dată, Rocambole e prins!

## Capitolul LXIV

Să facem acum un mic pas înapoi.

*Omul cu cățelușul* se reîntoarce la Montmartre pe înnoptate.

Cu cât se apropia, bătrânul ocnaș se simțea cuprins de o emoție inexplicabilă.

Se aștepta s-o găsească acasă pe soția lui Rigolo, tristă, îndoliată.

Mare îi fu mirarea însă când găsi apartamentul gol.

Rigolo nu se întorsese.

Cu toate acestea era noapte și Rigolo trebuia să fi aflat de moartea copilului său.

Femeia își sfârșise pedeapsa și bietul om nu-și putea explica de ce nu se întorseseră încă acasă.

Dar, deodată, ușa se deschise și Rigolo intră ca o furtună.

Plângea și râdea în același timp.

— Oh! dacă ai ști! exclamă el, cât de mare este bunătatea lui Dumnezeu!

*Omul cu cățelușul* crezu că bietul om înnebunise de durere, dar Rigolo continuă:

— Sărmanul meu copilaș trăiește! Copilul meu e salvat! Dumnezeu a făcut o minune!

— Poate că medicii, zise bătrânul, care din cauza multor mizerii îndurate, își cam pierduse credința.

— Nu, răspunse Rigolo, râzând printre lacrimi, medicii nu mai puteau nimic. Îmi părăsiseră copilașul în voia întâmplării. O domnișoară deci i-a redat viața prin rugăciuni aprinse.

— Despre domnișoară vorbești? întrebă *Omul cu cățelușul*.

— Despre o tânără fată persecutată, închisă pe nedrept la Saint-Lazare.

— Cum se numește? întrebă el, tresărind.

— Domnișoara Antoinette.

— Antoinette!

— Da, zise Rigolo, o cunoști?

— Ea este!

— Cum? întrebă Rigolo surprins.

— Da, reluă *Omul cu cățelușul*; pentru ea va veni *Stăpânul* aici. Ți-am spus că e un om care poate orice. Ca dovadă că a oprit și cuțitul

ghilotinei.

— Ei bine?

— Ei bine! *Stăpânul* a jurat s-o salveze pe domnișoara Antoinette.

Rigolo scoase un strigăt de bucurie.

— Pentru ea va veni *stăpânul* aici?

— Da.

— Și voi putea să-l ajut și eu în acțiunea aceasta de salvare?

— Cel puțin așa crede *stăpânul*.

— Ah! zise Rigolo cu entuziasm, tot sângele meu este pentru aceea care mi-a salvat copilul! *Stăpânul* să ordone și-i voi asculta.

— Știi dumneata pentru ce s-a gândit *stăpânul* să apeleze la ajutorul dumitale? Pentru că Noél i-a spus povestea lui Pigolet.

La auzul numelui acesta Rigolo tresări:

— Ah! zise el, *stăpânul* știe povestea aceasta?

— Da, el o știe, dar eu nu.

— Ei bine, voi povesti, zise Rigolo. E o poveste veche, căci au trecut vreo cinci ani de atunci.

Rigolo continuă.

— Pigolet era un camarad, un confrate, un sărman cioclu, ca și mine. Pigolet iubea prea mult băutura și nu-i plăcea deloc să pună bani de-o parte pentru zile negre. Nenorocitul acela trăia de mulți ani cu o negustoreasă de fructe din strada Batignolles, care era poreclită Rigolette. Rigolette și Pigolet se certau adeseori din pricina boierilor. Într-o seară, în ziua în care avusesem înmormântarea unui ambasador, Pigolet, care era gelos pe amanta sa, găsi niște militari care cheuiau pe contul negustoresei. Era cu chef și făcu o scenă de gelozie. Militarii nu se supărară și plecară unul câte unul, dar, după plecarea lor, bețivul puse mâna pe un cuțit și își ucise amanta. Sângele îl dezmetici îndată, închise prăvălia și fugi. Toată noaptea alergă prin oraș ca un nebun. A doua zi dimineată ajunsese din întâmplare în piața Roquette. Tocmai se ghilotina un om. Pigolet se înspăimântă și fugi murmurând: „Așa voi fi sfârși și eu”. O luă razna spre bulevardele exterioare și ajunsese aici, palid, zdrobit, plin încă de sânge. L-am ascuns în cimitir.

— Într-un mormânt?

— Nu, într-un cavou. A stat trei luni acolo. Ieșea numai noaptea. Îi duceam în fiecare zi mâncare. Poliția l-a căutat în întreg Parisul. Peste trei luni nenorocitul a fugit în America. S-a amestecat într-un grup de alsacieni și a trecut neobservat.

— Dar, întrerupse *Omul cu cățelușul*, se pare că aveți aici o pivniță?

— Da.

— Pe aceasta vrea s-o vadă *Stăpânul*.

— O va vedea, fii liniștit.

*Omul cu cățelușul* și Rigolo fură întrerupți de Jean măcelarul.

Jean fu și el foarte uimit când îl văzu pe Rigolo singur.

Cioclul își povesti întâmplarea pentru a doua oară.

O oră trecu astfel. Se auzi din nou o bătaie în ușă.

Era *Stăpânul*, sau mai bine zis Rocambole. Dar Rocambole era metamorfozat în așa fel încât *Omul cu cățelușul* nu-l recunosc decât după voce.

— Închide ușa, dragul meu, îi zise lui Rigolo. Închide-o și pe cea de jos, de la intrare.

— Da, domnule, zise Rigolo, puțin cam mirat.

Rocambole își consultă ceasul.

— Nu e încă ora opt, dar trebuie să ne grăbim.

În același timp își desfăcu redingota și scoase două pistoale și un pumnal pe care le puse pe masă.

— Așadar nu m-am înșelat? murmură Jean măcelarul. Sunt în stradă niște oameni care ne spionează?

— Da, răspunse Rocambole.

Apoi, adresându-se *Omului cu cățelușul*.

— Unde dormi dumneata și Jean?

— În patul acela, răspunse *Omul cu cățelușul*, arătând culcușul din odaia din fund.

Rocambole se duse drept spre pat și răscolind paiele saltelei scoase portofelul pe care îl pusese acolo peticarul *Mierloi*.

— Ce-i asta? întrebă *Omul cu cățelușul* surprins.

— Portofelul acesta, răspunse Rocambole, era destinat să vă ducă din nou la ocnă, dragii mei. Din fericire am ajuns la timp... E portofelul domnului de Morlux, pe care Timoléon l-a furat noaptea trecută, cu consimțământul său.

— Pentru ce? întrebă Jean înlemnit.

— Pentru a vă acuza pe voi de furtul acesta.

— Dar cum a ajuns portofelul aici?

— Prin mijlocirea unui peticar care locuiește în această clădire.

— Ah! trebuie să fie mizerabilul de *Mierloi*!... zise Rigolo.

— Tocmai așa. El ne-a vândut poliției.

*Omul cu cățelușul* și Jean măcelarul se îngălbeniră.

Rocambole însă băgă portofelul în buzunarul său, cu cea mai mare liniște.

— Acum, zise el adresându-se lui Rigolo, vrei să-mi arăți pivnița?

— Da, *Stăpâne*.

Rocambole privi în jurul său și nu zări nicăieri intrarea unei pivnițe.

Jean măcelarul se apropiase de fereastră dar îndată se dădu îndărăt, înspăimântat.

— *Stăpâne, stăpâne!* zise el, iată poliția!...

În momentul acela se auzi o bătaie în ușa de la intrare.

Rocambole luă pistoalele de pe masă.

## Capitolul LXV

Să rezumăm în câteva cuvinte situația pe care am relatat-o în capitolul precedent.

Ne amintim de cursa care-i fusese întinsă lui Rocambole și celor doi tovarăși al săi.

În aceeași seară trebuia să fie arestați neapărat de către poliție sau, mai bine zis, de către însuși șeful siguranței.

Urma să se găsească în casa din strada *Drumul Damelor* portofelul ascuns de către *Mierloi*. Prin urmare, afacerea era destul de ingenios ticluită. La ora indicată Rocambole sosi transformat în mulatru.

— Închide ușile, ordonase el ciocului, care acum devenise omul său, ca și ceilalți doi.

Ne amintim că puțin timp după aceea se auzise o bătaie la ușa de la intrare.

Atunci Rocambole pusese mâna pe pistoale.

*Omul cu cățelușul* și Jean măcelarul crezură că va urma o rezistență disperată.

Jean măcelarul scoase pumnalul pe care-l avea mereu la el.

*Omul cu cățelușul* luă o masă și o puse în ușă. Dar Rocambole îi zise lui Rigolo:

— Ei bine!... Unde este pivnița?

În clipa aceea se auzi o a doua lovitură în ușă.

— În numele legii, deschideți.... răsună o voce puternică afară.

Rigolo era tot așa de liniștit ca și Rocambole.

— Până când vor deschide ei ușa, zise el, noi vom fi departe.

În același timp deschise ușile unui dulap de nuc, în care Marceline își ținea vasele de bucătărie. Dulapul acesta era foarte larg, iar în înălțime atingea tavanul.

Părea că fusese făcut pentru un apartament mai înalt căci picioarele îi fuseseră retezate.

Între fundul dulapului și prima poliță cu vase era un spațiu de vreo trei picioare înălțime, în care la nevoie un om s-ar fi putut foarte bine ascunde.

— Faceți ca mine, zise Rigolo, să nu ne pierdem timpul.

Puse piciorul pe poliță și deodată ca prin minune dispăru.

Fundul dulapului era basculat și se lăsa în jos.

— Acum e rândul dumitale, *Stăpâne* zise *Omul cu cățelușul*.

— Nu, răspunse Rocambole, e rândul dumitale. Căpitanul părăsește ultimul vasul.

El se supuse și dispăru la rândul său în necunoscut

— Acum e rândul tău, Jean, zise Rocambole.

Jean se supuse. O clipă Rocambole rămase singur. Ușa de la intrare fusese deschisă și sergenții năvăleau în coridor.

Rocambole nu se grăbi deloc. Luă masa pe care o pusese celălalt în dreptul ușii și o așază la locul ei. Apoi, la rândul său, dispăru. În același timp, ușa sărea din țâțâni.

Rocambole căzu de la o înălțime mare, pe un pământ umed, într-un întineric complet.

— Salvat! șopti atunci cineva la urechea sa. Are cineva chibrituri?

Era vocea lui Rigolo.

— Am o lumânare și chibrituri, răspunse Rocambole, puțin amețit de căzătură.

Erau într-o pivniță, o adevărată pivniță pariziană, cu bolta neagră și solul umed. De jur-împrejur erau înșirate vase mari.

Rocambole ridică ochii în sus și nu văzu nici o deschidere în boltă.

Rigolo surâse.

— Privește placa aceea mare de sus, zise el.

— Ei bine?

— Placa aceea e de lemn și e mobilă ca și fundul dulapului meu.

— Știi că e foarte ingenios procesul ăsta, zise Rocambole. Tu l-ai conceput?

— Eu și camarazii mei, pe când voiam să-l scăpăm pe Pignolet de ghilotină. Era printre noi un tâmplar care lucrase la teatrul Saint-Martin. El a făcut toate acestea, în două nopți. Pignolet putea astfel să vină în timpul nopții și să stea de vorbă cu noi. Îl urcam cu o frânghie.

— Așadar, zise Rocambole, pivnița aceasta comunică cu exteriorul... Noël a spus adevărul?

— Da, domnule.

— Prin poarta aceasta?

Și Rocambole arătă cu mâna poarta pivniței.

— Nu, zise Rigolo, deschiderea aceea dă în coridor și desigur că în cele din urmă polițiștii o vor descoperi.

— Atunci, pe unde vom ieși?

— Ah! drace, drumul nu e tocmai comod, dar cred că nu prea aveam mare lucru de pierdut. Ați văzut prima parte a trucului, iat-o și

pe a doua.

În lungul șir de poloboace era unul mai voluminos decât celelalte.

Rigolo îi aplică o puternică lovitură de picior și fundul vasului se dădu într-o parte întocmai ca o ușă.

În același timp un curent de aer rece biciui fața lui Rocambole.

— Intră, zise Rigolo.

De astă dată Rocambole trecu cel dintâi și putu să vadă că nu era într-un poloboc ci într-un coridor subteran, asemănător cu vizuina unei vulpi.

— Mergeți drept înainte, zise Rigolo, eu rămân la urmă, pentru a închide intrarea.

În timpul acesta ușile fuseseră sparte. Un moment polițiștii statură la îndoială. Un sergent bătrân luă cuvântul:

— Luați seama, zise el, bandiții vor face uz de pistoale și pumnale.

Dar șeful siguranței nu voi să țină seama de acest sfat.

— Cei care se tem, zise el, pot să se retragă. Vor fi înlocuiți.

Și el însuși puse umărul și împinse ușa, în chiar clipa în care fundul dublu al dulapului se închidea în urma lui Rocambole.

Apartamentul era gol.

Doi sergenți de oraș aprinseră niște torțe și pășiră în urma șefului lor.

— Am fost trași pe sfoară! zise acesta din urmă; nu e nimeni aici.

Căutară, ciocăniră cu atenție pretutindeni, dar nu găsiră nimic.

Casa avea mai multe etaje și toate erau locuite.

Dar în ziua aceea, era într-o luni și toată lumea plecase la lucru. Două femei fură găsite într-o cameră din catul de sus.

Erau niște femei ușoare care, luate din scurt, mărturisiră că de vreo șase luni se ascundeau de poliție și de aceea nu îndrăzniseră să deschidă ușa.

Sus de tot, fu găsit tata „La foie”, beat mort, trântit pe o grămadă de paie care-i servea de culcuș.

Cu toate acestea, pentru că era o imposibilitate materială ca trei oameni să dispară așa dintr-o dată, șeful siguranței se gândi la pivnițe.

Așadar pivnițele fură vizitate cu de-amănuntul, dar fără nici un rezultat. Nimeni nu putea să bănuiască secretul polobocului.

Mulțumită învălmășelii care se produse, domnul de Morlux și Timoléon putură pătrunde și ei în casă, amestecându-se printre agenții de oraș.

Timoléon era palid, sudori reci îi curgeau pe frunte.

*Mierloi* nu mai înțelegea nimic din ce se petrecea.

Timoléon îi făcu un semn și *Mierloi* exclamă:

— Cu toate acestea, eu știu unde au ascuns banii! Șeful siguranței dădu un ordin și sergenții scotociră salteaua de paie.

— Au luat portofelul, murmură *Mierloi*.

— Ce înseamnă toate acestea? murmură domnul de Morlux.

Timoléon îl târî afară din casă, fără ca șeful siguranței să-i fi observat.

— Asta înseamnă, zise banditul, că suntem pierduți și că eu nu voi lăncezi multă vreme la Paris... Păzește-te de Rocambole!

Și Timoléon plecă în fugă, urmat de domnul de Morlux.

## Capitolul LXVI

Timoléon fusese cuprins de groază.

Alerga ca un nebun, ca și cum însuși Rocambole ar fi fost în urma sa.

Cu toate acestea în cele din urmă, domnul de Morlux îl ajunse și punându-i mâna pe umăr îi zise:

— Ce ai? Ai înnebunit?

— Nu, zise Timoléon, dar mi-e teamă.

Și, zărind o trăsură care staționa pe bulevard, se urcă în ea, zicând domnului de Morlux:

— Vino!... Vino!...

— Unde mergem domnule? întrebă birjarul.

— În strada Saint-Germain-l'Auxerois, răspunse Timoléon și la galop... suntem grăbiți.

Pe când cai porneau în galop, Timoléon adăugă:

— Rocambole nu greșește niciodată lovitura...

— Dar poate că va fi găsit! zise domnul de Morlux, care începea să fie și el cuprins de neliniște.

— Nu, și îți voi spune îndată de ce. L-ai văzut și dumneata intrând în casă, ca și mine!

— Da...

— Ca și mine, ești sigur că nu l-ai văzut ieșind?

— Desigur.

— Ei bine! ascultă-mă. Rocambole este un om care trebuie surprins, nu prins. Trebuia găsit adormit, într-un moment când nu se aștepta. Acum însă, nu-l vom mai putea prinde.

După o pauză Timoléon continuă:

— Mi-ai spus că mulatrul este medicul fratelui dumitale?

— Da.

— Ați vorbit ceva în fața lui?

— Am vorbit... dar cu jumătăți de fraze.

— Pentru Rocambole nu există jumătăți de fraze. El ghicește totul. Dumneata singur te-ai trădat, fără voie...

— Dar unde ne ducem?

— Acasă la mine, unde va fi și el peste o oră.

— Și cine-ți spune că nu va fi prins? Întrebă domnul de Morlux, care începea să fie cam plictisit de lașitatea lui Timoléon. Casa era înconjurată din toate părțile...

— Zidurile trebuie să aibă vreo deschidere.

— Puțin probabil.

— Trebuie să fie vreo subterană care să comunice cu exteriorul, undeva departe, la carierele de la Montmartre, de pildă.

— Fabulezi, dragul meu!

— Rocambole nu va fi prins, repetă Timoléon cu convingere.

— Dar ce vom face noi acum? Întrebă domnul de Morlux.

— Mă duc să-mi caut cărțile, hârtiile, banii.

— Pentru ce?

— Pentru a le scăpa din mâinile lui Rocambole.

— Crezi că va veni la dumneata?

— Sunt sigur. Și cum n-am poftă să primesc o lovitură de pumnal care să mă trimită pe cealaltă lume... trebuie să dispar.

— Omul acesta e nebun! murmură vicontele.

— Nebun de spaimă, e posibil, zise Timoléon, dar te rog să crezi că am motive temeinice. Dumneata mi-ai făgăduit o sută de mii de franci, dar dacă ai putea să mă asiguri că nu voi muri de cuțitul lui Rocambole, aş renunța bucuros la acești bani.

În momentul acesta trăsură ajunsese în strada Vivienne. Timoléon dădu ordin să oprească...

— Așteaptă-mă un moment aici, zise vicontelui.

— Unde te duci?

— Îți voi spune mai târziu... Așteaptă-mă un sfert de oră.

Și Timoléon se repezi în stradă, după ce mai întâi aruncă o privire cercetătoare de jur împrejur.

Dar în loc să intre în pasajul Panoramas, cum s-ar fi putut crede, urcă treptele de la „Café-Europa”, vastul local de alături.

Era acolo o scară de marmură, cu coloane, ca și cum ar fi intrarea unui palat.

La parter e cafeneaua.

La catul al doilea sunt mai multe apartamente luxoase închiriate unor persoane bogate.



Scara urcă sus de tot, unde se bifurcă în două coridoare.

Sunt acolo două săli nesfârșite, niște adevărate labirinturi, care fac înconjurul pasajului și leagă strada Vivienne cu galeria Montmartre.

Timoléon se pierdu în labirintul acesta și ajunse în galeria Montmartre.

În fața hotelului Delessert e o casă înaltă, în aparență destul de modestă. Un brutar și o modistă la catul de jos, diferite prăvălii de mărunțișuri la celelalte etaje.

Timoléon, după ce urmasse bizarul drum pe care l-am descris, urcă scările privind cu atenție în toate părțile, pentru a vedea dacă nu cumva era urmărit.

Urcă până la etajul al cincilea, scoase o cheie din buzunar și intră într-un mic apartament compus din două încăperi.

În cea dintâi era o masă, un divan acoperit cu damasc roșu, câteva scaune ordinare și tablouri fără nici o valoare, atârinate pe perete.

Pe cămin era o pendulă, într-un colț, pe o măsuță, două vase cu flori și două sfeșnice.

În cealaltă odaie era un pat mic de fier cu draperii albastre, o toaletă, o canapea și un fotoliu.

Mobilierul acesta era greu de acceptat pentru un om de bun gust, dar o lucrătoare oarecare sau vreo domnișoară din magazinele cartierului ar fi rămas mute de admirație.

Toate acestea însă dispăreau îndată ce te aflai în fața stăpânei casei.

Era o fată tânără, blondă, palidă, cu ochi albaștri, cu mâini diafane. Era așa de frumoasă, încât lesne ai fi putut-o lua drept una din acele madone pe care cu atâta artă și sentiment le-a pictat divinul Rafael.

Tânăra fată se afla în prima încăpere. Stătea la masă în fața unei femei în vârstă și amândouă confecționau flori artificiale.

Văzându-l pe Timoléon, se sculă cu vioiciune, alergă spre el și, aruncându-și brațele în jurul gâtului acestuia, exclamă:

— Ah!... tată!...

Timoléon își reprimase spaima, un surâs de dragoste, răătăcea pe buzele sale.

Dragostea de părinte îl transfigurase.

— Dragul meu tată, îi zise tânăra fată acoperindu-l cu sărutări, de ce n-ai venit nici ieri, nici azi dimineață?

— Am avut afaceri grave, copila mea...

— Adevărat? întrebă ea.

— Dar, din fericire, afacerile acestea sunt acum rezolvate.

Se, așeză și, luându-și copila în brațe, continuă:

— Micul meu înger, nu-i așa că ți-am făgăduit într-o zi să te duc în Normandia, la familia mamei tale?

— Da, tată.

— Ei bine! zise Timoléon, plecăm.

— Când?

— Astă-seară, la miezul nopții. Alerg chiar acum la birou să strâng câteva geamantane. La unsprezece voi fi aici cu o trăsură. Doamna Armand te va ajuta să-ți faci bagajul. Ia-ți toate rochiile cele frumoase, vreau să fii cea mai elegantă fată din tot ținutul. De altfel, adăugă el îmbrățișând-o, lucrul acesta nu-ți va fi deloc greu.

— Dar, tată... ieri nu mi-ai spus nimic despre toate acestea...

— Îți spun astăzi... Haide, ne-am înțeles? Grăbește-te! La unsprezece voi fi aici... Trenul pleacă fix la miezul nopții.

Timoléon își îmbrățișă copila și nu voi să-i mai dea nici o explicație. Plecă pe unde venise, luând aceleași precauții minuțioase.

Domnul de Morlux îl aștepta.

— Domnule, îi zise Timoléon urcându-se în trăsură, peste două ore voi fi plecat din Paris.

— Cum?... Mă părăsești?

— Da, dar, reluă Timoléon, dacă vrei să-mi dai cincisprezece mii de franci, Antoinette va muri mâine seară.

Domnul de Morlux se înfioră.

— Și, adăugă Timoléon cu cea mai mare răceală, nu-mi vei plăti decât după ce se va constata decesul.

## Capitolul LXVII

Propunerea lui Timoléon fusese făcută fără nici o pregătire prealabilă.

Domnul de Morlux fu așa de uimit, încât păstră un moment de tăcere.

Dar Timoléon reluă:

— Ceea ce îți propun eu, e de primit sau e de refuzat. Dacă un asasinat nu-ți convine, să nu mai vorbim... Dumneata ești un om de spirit și de o inteligență superioară, vei putea face față furtunii și singur. Eu nu mă pot măsura cu Rocambole.

— Cum! exclamă din nou domnul de Morlux, mă părăsești?...

— La miezul nopții voi pleca din Paris. La ora șase dimineața voi fi la Havre și o oră după aceea mă voi imbarca.

— Și unde te vei duce?

— În Anglia, dacă primești propunerea mea, de-a dreptul în America, dacă o respingi.

— Dar, zise domnul de Morlux, de vreme ce spui că pleci la miezul nopții, nu prea văd cum...

— Așteaptă puțin.. Antoinette e la Saint-Lazare?

— Desigur.

— Dumneata știi că nu e singură, o femeie care-mi este cu totul devotată, Madeleine Chivotte, a fost arestată, împreună cu ea.

— Foarte bine. Și ce poate face femeia aceasta?

— E destul de abilă ca să pună un praf dintr-o otravă în mâncarea Antoinettei. Otrava i-o voi trimite eu...

— Când?

— Mâine.

— Dar devreme ce pleci astă-seară?

— Înainte de a pleca, voi da otrava unui om, care mâine, joi, o va întâlni pe Chivotte. Sau mai bine nu, mai zise Timoléon, nu eu i-o voi da.

— Dar cine atunci?

— Dumneata.

Domnul de Morlux, era cu fruntea inundată de sudoare și-l învăluia pe Timoléon într-o privire sumbră. Trăsura se opri în strada Saint-Germain-l'Auxerois.

— Domnule, zise Timoléon, îți las un sfert de oră de gândire, cât urc până în apartamentul meu. Dacă propunerea mea îți convine, te voi regăsi în această trăsură. Dacă nu, voi presupune că nu mai ai nevoie de serviciile mele și vom păstra amândoi cu sfințenie secretele pe care le știm.

— Fie, zise domnul de Morlux.

Timoléon coborî din trăsură, străbătu piața, intră în strada Pretres și urcă repede în apartamentul său.

A deschide faimoasa casetă care-i împodobește biroul, a lua un portofel în care era întreaga sa avere, a strânge în grabă hârtiile care l-ar fi putut compromite, a aduna într-un geamantan ceva lenjerie, fu pentru el o treabă de câteva minute. Peste un sfert de oră coborî.

Trăsura se afla tot în piața Saint-Germain-l'Auxerois.

Și domnul de Morlux era și el acolo.

— Așadar, zise Timoléon, te-ai gândit?

— Da, răspunse domnul de Morlux cu un aer sumbru.

Un surâs flutură pe buzele lui Timoléon.

— Știam eu, murmură el.

Apoi adăugă cu ironie:

— Mai multe milioane în schimbul a cincisprezece mii de franci... cine n-ar da? Căci după moartea domnișoarei Antoinette...

— Lasă asta, zise domnul de Morlux cu bruschete.

— Oh! un moment, zise Timoléon. Birjar! Strada Notre-Dame-des-Victoires, în colț, lângă biserică.

Trăsura porni din nou.

— Acum să vorbim, zise Timoléon. După ce îți voi da otrava și mijlocul de a o întrebuița, voi avea cei cincisprezece mii de franci?

— Te îndoiești de cuvântul meu?

— Ascultă-mă bine. Pentru ca să fiu sigur că îmi vei da banii făgăduiți, trebuie să am ceva la mână.

— Ce vrei să spui?

— Al vreun carnet la dumneata?

— Fără îndoială.

— Și un creion?... Rupe o foaie din carnet și scrie ce-ți voi dicta eu. Domnul de Morlux ascultă.

Lanternele trăsुरii proiectau în interior o lumină destul de puternică.

Timoléon dictă:

*„Scumpul meu domn Timoléon,*

*Poți să mergi înainte. Cu orice preț, Antoinette Miller, nepoata mea, trebuie să dispară... La nevoie poți întrebuița chiar pumnul și otrava.”*

Domnul de Morlux stătea la îndoială.

— Domnule, zise Timoléon, timpul trece repede și Rocambole e pe urmele noastre. Mi se pare că ți-am mai spus-o. La miezul nopții plec și n-aș vrea să pierd trenul.

— Dar, observă domnul de Morlux, apari și dumneata complice în hârtia aceasta?

— Sigur că da.

— Și, prin urmare, nu te vei putea servi de ea împotriva mea.

— Aici te înșeli. Eu plec în Anglia. Un om de care sunt cu totul sigur îți va prezenta scrisoarea aceasta, iar dumneata îi vei număra cei cincisprezece mii de franci. Dacă vei refuza, omul acela se va retrage și într-o zi va pune scrisoarea în cutia parchetului. În ziua aceea eu mă voi fi îmbarcat pentru America, iar dumneata vei da explicațiile necesare procurorului imperial.

Domnul de Morlux nu mai discută.

Scrise ceea ce îi dictase Timoléon, semnă scrisoarea și i-o întinse.

— Eram sigur că vei primi și de aceea am pregătit scrisoarea și

otrava de mai înainte.

Și scoase din buzunar o hârtie mototolită, ca aceea pe care frumoasa Marton o trimisese din partea Antoinettei, cu două zile mai înainte.

— Otrava, instrucțiunile, totul este în hârtia aceasta, zise el.

— Dar în ce mod va ajunge în închisoare?

— Scrie adresa pe care ți-o spun. Mâine dimineață, înainte de opt, te vei duce în strada Saint-Apoline nr. 7. Acolo vei întreba de un oarecare Lolo.

— Bine.

— Să-i dai acestea și să-i zici: „Din partea lui Timoléon, pentru Madeleine Chivotte”.

— Și va fi destul atât?

— Vei vedea. Eu n-am obiceiul să vorbesc prostii.

Trăsura se opri în punctul indicat. Timoléon cobora.

— Adio, domnule viconte, zise el, și dacă va vrea Domnul, la revedere... Întoarce-te acasă și culcă-te liniștit. Să nu-ți fie teamă de Rocambole.

Și se depărtă repede, cu pachetul sub braț.

În loc să meargă înainte pe strada Notre-Dame-des-Victoires, o luă prin pasajul Bursei și urcă din nou treptele de la „Café-Europa”, îndreptându-se spre galeria Montmartre, pe același drum bizar pe care l-am descris mai sus.

O trăsură goală trecea pe acolo. Timoléon îi făcu semn să oprească în fața brutăriei. Apoi se afundă în aleea întunecată.

— Mititica își închipuie că mergem în Normandia, își zise el urcând scările. Dar când vom fi la Havre, nu va avea ce face și va trebui să se îmbarce. N-am poftă să cad sub pumnalul lui Rocambole.

La catul al patrulea se opri. Inima îi bătea cu putere fără să știe de ce.

Și, cu toate acestea, zări o dungă de lumină prin crăpătura ușii, probă evidentă că Ana, fiica sa, aștepta.

Dar nici un zgomot nu se auzea înăuntru.

— Să fi plecat înainte oare? își zise Timoléon.

Bătu la ușă, dar nu primi nici un răspuns. Cheia era în ușă. Timoléon intră. Prima cameră era goală. O lampă lumina discret. Lângă lampă era o sticlă goală, două pahare, dintre care unul era plin.

— Ana! strigă Timoléon cu neliște.

Și, cum nu primi nici un răspuns, intră în cealaltă cameră.

O altă lampă ardea pe cămin și Timoléon, uimit, putu să-și vadă copila în pat, dormind.

— Ana! repetă el.

Tânăra fată nu răspunse.

— Ana! Ana!...

Dar, deodată, draperiile patului se dădură la o parte și un om apăru în fața lui Timoléon, ținând câte un pistol în fiecare mână.

— Taci! zise omul, dacă scoți un singur strigăt, fiica ta e moartă!

Timoléon se dădu îndărăt, fără suflare, fără voce. Omul acela era Rocambole.

## Capitolul LXVIII

Trecu un minut lung cât un secol pentru Timoléon, un secol de tortură și de agonie.

Înspăimântat, fascinat mai mult de privirea lui Rocambole decât de pistoalele pe care le avea în mână, Timoléon, care nu mai avea putere să strige și al cărui sânge părea că înghețase subit, căzu în genunchi.

— Liniștește-te, îi zise Rocambole, fiica ta nu e moartă. Dar doarme... și va dormi mai multe ore în șir...

Timoléon își plimbă privirea rătăcită asupra copilei, păstrând mereu aceeași atitudine rugătoare.

— Nu e cu putință să n-ai nici o armă la tine, reluă Rocambole.

Ca și cum ar fi vrut să-l îmblânzească pe omul acela care dispunea de viața fiicei sale, Timoléon își desfăcu redingota, scoase un pumnal care-l avea la cingătoare și-l aruncă într-un colț.

— Altă armă nu mai ai? întrebă Rocambole cu răceală.

— Nici una!

Rocambole veni să se așeze pe un scaun, la căpătâiul tinerei fete adormite.

— Acum să stăm puțin de vorbă, zise el. Ai vrut să mă dai pe mâna poliției. De ce?

Timoléon era atât de înspăimântat, încât amuțise.

— Văd că ești emoționat, îi zise Rocambole, și voi fi silit să vorbesc eu, așteptând să-ți vii puțin în fire... Află, dragul meu, că atunci când m-am îndreptat spre *Drumul Damelor*, știam că poliția e pe urmele mele și că toate măsurile erau luate. Erai la un negustor de vinuri din colț când am trecut eu, împreună cu domnul viconte Carol de Morlux, nu-i așa?

Timoléon făcu un semn afirmativ din cap.

— Pe când voi mă căutați acolo eu veneam încoace, nesupărat pe nimeni și îți voi spune ce s-a întâmplat. Bona dumitale era cumpărată

de mine. Din întâmplare, în seara aceasta i s-a făcut sete doamnei Armand și a coborât să cumpere niște vin. Fiicei dumitale nu-i era sete, dar a băut și ea, pentru a face plăcere doamnei Armand. După zece minute dormea cum o vezi dormind și acum. Ghicești, nu-i așa? Nu m-aș mai numi Rocambole dacă aș fi uitat rețeta care are minunatul dar de a arunca pe oricine într-un somn adânc, din care nici zeci de tunuri nu l-ar putea deștepta. Fiica ta va dormi dusă cinci sau șase ore. Nici nu am nevoie de mai mult timp.

Timoléon, dominat de dragostea sa de părinte, făcu o violentă sforțare și strigă:

— Dar fiica mea nu ți-a făcut nici un rău!... Răzbună-te pe mine, e dreptul dumitale... dar nu asupra ei.

Un surâs sinistru flutură pe buzele lui Rocambole.

— Tu nu mă cunoști, zise el. Acum zece ani m-aș fi mulțumit să te aștept jos, lângă scară, în întunericul coridorului și să-ți împlânt pumnalul în inimă. O crimă mai mult, o crimă mai puțin... ce-mi păsa? Astăzi am jurat că nu mai vărs sânge decât în caz de extremă necesitate, de aceea mă servesc de fiica ta pentru a te lovi.

Timoléon se înfioră din nou.

— Ai îmbrățișat o cauză rea, dragul meu Timoléon, reluă Rocambole cu o ironie batjocoritoare. Ești în serviciul domnilor de Morlux...

— Ah!... știi asta? exclamă Timoléon înspăimântat.

— Contra unei nenorocite fete, pe care ați închis-o la Saint-Lazare și care se numește Antoinette.

— Așadar știi totul?

Rocambole ridică din umeri.

— Nu e rău ce-ai imaginat tu, zise el cu un ton protector, dar nu e suficient și nu ești în stare să te măsoari cu mine!...

Timoléon își plecă privirea.

— Dar ce vrei să faci cu mine? întrebă după o pauză.

— Vei vedea îndată.

Rocambole, care avea mereu pistoalele în mână, se apropie de fereastră, o deschise și începu să fluiera.

— Ai băgat de seamă, zise el închizând fereastra, că fluier întocmai ca tine?

Timoléon era înlemnit.

— Înțelegi, reluă Rocambole, că dacă domnul Carol de Morlux și fratele său au motive pentru a o lăsa pe Antoinette la Saint-Lazare, eu am motive și mai temeinice de a o scoate de acolo. Ai căzut în cursă, dragul meu, cu atât mai rău pentru tine. Trebuie să te curăț din calea mea.

Pe când Rocambole pronunța cuvintele acestea, niște pași răsunară pe trepte și Timoléon începu să tremure din tot corpul.

— Nu prea ai ales bine când ai închiriat casa aceasta pentru fiica ta, continuă Rocambole. Ești tot așa de sigur aici, ca și în stradă. La unsprezece portarul se culcă și coridorul rămâne în întuneric. Dar poarta rămâne deschisă din pricina brutarului. Oricine poate urca și coborî, nederanjat.

Cineva bătu la ușă...

— Du-te și deschide, zise Rocambole.

Timoléon vedea mereu pistoalele lui Rocambole îndreptate asupra fiicei sale și în asemenea condiții, dacă Rocambole i-ar fi ordonat să se arunce pe fereastră s-ar fi aruncat fără să stea pe gânduri.

Se duse deci și deschise ușa și se trezi față în față cu Jean măcelarul și cu *Omul cu cățelușul*. Aceștia îl împinseră îndărăt și pe când unul din ei închidea ușa, Rocambole zise râzând:

— Nu în strada *Drumul Damelor* trebuia să aduci poliția, ci aici. Ce frumoasă lovitură ai fi realizat.

Apoi, adresându-se *Omului cu cățelușul*:

— Trăsura e tot jos?

— Da, *Stăpâne*...

— Atunci să ne grăbim.

— Ce vreți să faceți cu mine? întrebă Timoléon.

— Cu tine, nimic, dar cu fiica ta...

— Fiica mea! exclamă el.

Și regăsindu-și puțină energie, vru să se interpună între pat și Rocambole.

Dar acesta întinse revolverul spre pieptul fetei.

— Unde vrei să lovesc, zise el, în cap sau în inimă?

Timoléon căzu în genunchi.

— Iertare! gemu el.

— Atunci, ascultă-mă...

— Fiica mea! fiica mea! repetă Timoléon înnebunit.

— Fiica ta va fi zălogul meu, reluă Rocambole. Mă cunoști bine, m-ai cunoscut odinioară pe când făceai și tu parte din banda *Valeților de Cupă*, știi bine că am obiceiul să mă țin de cuvânt. Viața fiicei tale depinde de viața Antoinettei. Îți jur că, atât timp cât va trăi Antoinette, va trăi și fiica ta.

Timoléon, nebun de durere, exclamă:

— Dar atunci, ce caută oamenii aceștia aici?

— Vei vedea îndată.

Și Rocambole făcu un semn.

Jean măcelarul se apropie de pat și acoperi bine corpul fetei cu o



cuvertură.

Apoi, pe când Timoléon se înfiora până în măduva oaselor, o ridică pe umeri.

— Îmi răpiți fata! urlă nenorocitul tată. Ah!... ucideți-mă mai bine!...

— Nu, zise Rocambole, n-am nevoie de moartea ta, din contră, trebuie să trăiești.

— Ah!... îmi răpiți fiica...

— În ziua în tare Antoinette va ieși de la Saint-Lazare și se va căsători cu domnul Agénor de Morlux, fiica îți va fi înapoiată, înțelegeți?

— Dar, până atunci... ce vei face cu ea?

— Îți dau cuvântul meu că voi veghea asupra ei ca și cum ar fi propria mea fiică.

Timoléon era mereu în genunchi, frângându-și mâinile de disperare.

— Haide!... plecați, zise Rocambole celor doi ocnași.

— Dumneata nu te duci cu ei? întrebă nenorocitul tată, care se încredea mai mult în Rocambole decât în cei doi tovarăși ai săi.

— Nu, dar răspund de oamenii aceștia, ca de mine însumi.

Cei doi ocnași ieșiră, ducând-o cu ei pe tânăra fată adormită.

Atâta timp cât zgomotul pașilor se auziră în coridor, Timoléon își reținu respirația. Apoi, când nu se mai auzi nimic, scoase un strigăt teribil și căzu cu fața la pământ. Dar uimirea, înlemnirea, prostrația aceasta, fu de scurtă durată. Deodată își aduse aminte...

Își aduse aminte de pactul teribil pe care-l încheiase cu domnul de Morlux, de otrava pe care i-o dăduse și ridicându-se exclamă:

— Dumnezeule, numai de n-am ajunge prea târziu!

— Ce vrei să spui? întrebă Rocambole.

— Vreau să spun, reluă Timoléon tremurând, că din moment ce viața fiicei mele e pusă zălog pentru viața Antoinettei, nu vreau ca ea să moară!

La rândul său Rocambole simți un fior de gheață prin trup.

## Capitolul LXIX

Domnul Carol de Morlux era un om hotărât, energic. La început fusese și el cuprins de teama lui Timoléon; dar după ce acesta îl părăsi, își regăsi liniștea sa obișnuită.

— Ce-mi pasă mie de Rocambole, la urma urmei? își zise el. Când Antoinette va fi moartă, nimeni nu va mai putea s-o reînvie.

Domnul de Morlux își făcu atunci o socoteală foarte simplă și de o

logică riguroasă.

Era deghizat într-un costum de lucrător și metamorfoza era atât de perfectă, încât ar fi fost aproape cu neputință să recunoască cineva într-însul pe bogatul gentilom din strada Pépinière.

Timoléon se înșelase deci când crezuse că domnul de Morlux îi va asculta sfatul și se va duce acasă să se culce.

El își făcu îndată socoteala că dacă acel Lolo era acasă la opt dimineța, cu atât mai mult trebuia să fie în timpul nopții.

Și cum Timoléon dăduse adresa în strada Pépinière, domnul de Morlux scoase capul și strigă birjarului:

— Strada Apoline nr. 7.

Trăsura se îndreptă spre adresa indicată și după zece minute se opri în fața casei cu nr. 7.

Nu era încă miezul nopții.

Domnul de Morlux lovi cu putere în poartă.

Portarul își scoase afară capul său chel.

— Pe cine căutați? întrebă el.

— Pe domnul Lolo, răspunse domnul de Morlux.

— Ei bine! răspunse portarul, se vede că nu cunoști obiceiurile sale. Domnul Lolo nu se întoarce acasă niciodată mai înainte de orele două. Dacă vrei să-l găsești însă, du-te la negustorul de vinuri din colțul străzii Saint-Martin. Îl vei afla acolo, fără îndoială.

Domnul de Morlux mulțumi, făcu semn birjarului să-l urmeze la pas și se îndreptă spre prăvălia indicată.

Negustorul tocmai trăgea obloanele și prăvălia părea pustie, dar un hohot de râs, care venea dinăuntru, arăta lămurit că mai era lume acolo.

— Lolo e aici? întrebă domnul de Morlux.

— Da, e sus... urcă-te! îi răspunse negustorul.

Domnul de Morlux urcă scările în fugă și se opri în pragul unei săli mici, unde vreo șase oameni cu figuri suspecte jucau cărți și beau.

Toți aruncară priviri bănuitoare asupra domnului de Morlux.

Dar acesta îi asigură de bune intenții cu întrebarea:

— Care dintre voi e Lolo?

Un tânăr blond, înalt, se ridică îndată.

— Eu sunt.

— Aș vrea să-ți spun câteva cuvinte, zise domnul de Morlux, cu vocea și aerul unui om din popor.

— Poți vorbi în fața camarazilor, răspunse Lolo.

— Nu, e din partea lui Timoléon.

Numele acesta produse impresie asupra întregii asistențe și Lolo se conformă.

— Scuzați-mă, camarazi, zise el.

Și ieși, dând brațul domnului de Morlux.

— Să mergem să vorbim afară, îi zise el.

Domnul de Morlux îl urmă.

Strada era aproape pustie, din când în când se arăta câte un trecător.

Lolo văzu trăsura.

— A ta e trăsura? întrebă el.

— Da.

— Așadar, „patronul” e grăbit?

— Foarte grăbit. Are să-ți dea scrisoare pentru Madeleine.

— Madeleine Chivotte?

— Chiar dânsa, zise domnul de Morlux.

Lolo își înăbuși o înjurătură și cu un gest nervos aruncă pe trotuar capătul de țigară pe care îl avea în gură.

— Nu știu ce face patronul de câteva zile. M-am dus de trei ori la dânsul fără să-l pot întâlni; dacă l-aș fi putut vedea, astăzi n-ar mai fi trebuit să te ostenești venind încoace.

— Dar pentru ce? întrebă domnul de Morlux.

— Pentru că mi s-a refuzat astăzi de dimineață la prefectură permisiunea de a intra la vorbitorul de la Saint-Lazare.

— Din ce cauză?

— M-am certat cu un inspector de poliție ieri seară și e o răzbunare din partea acestuia.

— Atunci ce e de făcut? murmură domnul de Morlux pe care răspunsul acesta îl supăra foarte mult.

— Dacă patronul vrea să-mi dea zece ludovici, zise Lolo după un moment de gândire, mă voi însărcina cu scrisoarea sa.

— Fără îndoială că-ți va da, răspunse domnul de Morlux respirând ușurat.

— Dar vreau banii chiar acum, fără întârziere.

Domnul de Morlux răspunse cu naivitate:

— Patronul m-a trimis în recunoaștere și mi-a dat și banii. Dar în ce mod va ajunge scrisoarea?

— Vei vedea îndată... Vino cu mine; ne vom urca în trăsura ta pentru a ajunge mai repede.

Lolo luă loc în trăsură și ordonă birjarului:

— Du-ne la Baratte, la hală.

Pe drum, Lolo zise domnului de Morlux, a cărei calitate era departe de a o bănuî:

La Baratte o vom găsi pe Philippette.

— Cine-i Philippette?

— Cum?... Tu n-o cunoști?

— Vin din provincie, unde lucram pe socoteala patronului, răspunse domnul de Morlux.

— Ah! Asta e altceva!... Ei bine!... Philippette e o femeie care a fost condamnată de vreo douăsprezece ori. Pentru zece ludovici va face tot ce vom voi noi.

— Se va lăsa arestată?

— Da. Va fi trimisă la arest; pe drum va înjura pe agenți și mâine la opt dimineața va fi trimisă la Saint-Lazare.

După zece minute domnul de Morlux și Lolo soseau la Baratte, unde era adunată o mulțime de lume.

O femeie stătea la o masă, singură, trista, cu un pahar de absint dinainte.

Lolo se apropie de ea și-i zise:

— Al ceva *arginți*?

— N-am nici un ban, răspunse Philippette, și dacă patronul nu-mi va face credit, voi fi silită să dorm astă-noapte la arestul prefecturii.

— Cât ceri ca să te lași arestată?

— Ai nevoie să mă duc la prefectură?

— Nu, nu e vorba de prefectură, trebuie să te duci la țară...

Și Lolo arătă cu mâna spre nord.

— Mulțumesc, dragul meu, voi fi ținută o lună întreagă acolo.

— Îți dau cinci ludovici.

Philippette sări în sus.

— Așa da! exclamă ea.

Lolo aruncă o privire triumfătoare domnului de Morlux. Acesta scoase din buzunar o mână de ludovici.

— Pe cine ați asasinat astă noapte? întrebă Philippette.

— Asta nu te privește. Vei face astfel ca să fii arestată.

— Bine.

— Și îndată ce vei fi acolo, vei da asta Madeleinei Chivotte.

Domnul de Morlux puse cinci ludovici în mâna femeii, împreună cu scrisoarea lui Timoléon.

— Să n-ai nici o grijă, zise Lolo, nu știe să citească.

— Și, întrebă domnul de Morlux, când va ajunge aceasta la destinație?

— Mâine dimineață, pe la orele nouă.

Lolo se așeză la masa vecină împreună cu domnul de Morlux și comandă o sticlă.

— Cei cinci ludovici care au rămas sunt pentru mine, zise el încetșor.

— Iată-i, zise domnul de Morlux,

— Ce nuntă! murmură Lolo; nu voi mai da două zile pe acasă.

Philippette era o femeie onestă în felul ei. După o pauză mai ceru un absint, înjură pe băiatul care o servise și declanșă scandalul. Patronul prăvăliei încercă s-o dea afară, dar nu izbuti.

În furia ei, gesticula și sparse două pahare și o sticlă.

Un sergent de stradă fu chemat îndată.

Philippette îl înjură și pe acesta și-i strigă în gura mare că e un tâlhar.

Atunci sergentul o ridică pe sus și o conduse la comisariatul respectiv.

— Socoteala e ca și încheiată, zise Lolo, care împreună cu domnul de Morlux priveau cu cea mai mare satisfacție desfășurarea evenimentelor.

Domnul de Morlux se întoarse liniștit acasă.

## Capitolul LXX

Domnul de Morlux își păstrase trăsura la ușa restaurantului Baratte.

Se despărți de Lolo sub pretextul că voia să-l înștiințeze pe patron despre mersul lucrurilor.

În realitate ordonă să fie condus în bulevardul Malesherbes, unde dădu drumul trăsurii și intră acasă prin mica poartă secretă din bulevardul Haussmann.

Cu toate că avea părul alb, domnul Carol de Morlux ducea încă o viață agitată, așa încât mica intrare din bulevard îi era absolut necesară.

De aceea, când oamenii săi de serviciu auzeau închizându-se sau deschizându-se acea poartă, nici nu se mișcau de la locurile lor.

Această împrejurare îi îngăduia vicontelui să se întoarcă acasă în costumul bizar pe care-l îmbrăcase pentru a se deghiza, fără nici o teamă că va fi zărit de cineva.

Se închise în cabinetul său de toaletă și abia după o oră de muncă reuși să-și recapete înfățișarea obișnuită, redevenind din nou gentlemanul ales de la club.

Domnul de Morlux era prea agitat ca să rămână acasă.

Cu o înfiorare a întregii sale ființe, se gândea la toate câte văzuse în seara aceea: evadarea miraculoasă a omului care era cunoscut sub înspăimântătorul nume de Rocambole. Groaza pe care o manifestase Timoléon îl făcea să înțeleagă că avea în omul acela un dușman teribil.

În cele din urmă, vicontelesc își zise:

— Dacă Rocambole, medicul mulatru și maiorul Avatar sunt una și aceeași persoană, voi avea proba îndată. Mă voi duce la club, evident că dacă maiorul Avatar va fi acolo, ar trebui să fiu nebun ca să pot crede că el este Rocambole.

La ora aceea, Rocambole avea cu totul altceva de făcut decât să joace biliard sau whist. Când are cineva cincizeci de agenți polițieniști pe urma sa nu se duce la club.

Domnul de Morlux se îndreaptă pe jos către Clubul Asperges.

Când ajunsese în piața Madeleine, doi tineri îl opriră, strigându-l pe nume

— Hei!... Morlux...

Domnii aceștia erau membri al clubului, care tocmai atunci ieșeau. Vicontelesc se opri și-i recunosc.

— A!... zise el, tu ești, Mauléon?... Iar dumneata ești Marigny?

— Noi suntem, scumpe unchiule, răspunse acela căruia marchizul îi zisese Mauléon și care era bun prieten cu Agénor.

— Al ceva vești de la nepotul dumitale? Întrebă Oscar de Marigny.

— Nu, răspunse vicontelesc.

— Noi însă, avem...

— Ah! zise domnul de Morlux, care la gândul că poate nepotul său se reîntorsese la Paris și era pe urmele Antoinettei, tresări.

— Agénor al nostru, zise Mauléon, e un adevărat erou de romane.

— Crezi? Întrebă vicontelesc neliniștit.

— Te ocupi prea puțin de nepotul dumitale, viconte; dar noi, care suntem prietenii săi și care îl vedem în toate zilele știm...

— Ei bine?

— Ei bine!... Ne-a părăsit acum trei zile, așa deodată, fără nici o înștiințare.

— Într-adevăr?... Și nu știți încotro s-a dus?

— Dumneata știi?

— Da, răspunse vicontelesc. A plecat la Rennes, după voința bunicii sale, care dorea foarte mult să-l vadă.

— Și altceva nu mai știi nimic?

— Sigur că nu, răspunse vicontelesc din ce în ce mai neliniștit.

— Dacă-i așa, nu știi nimic. Nepotul dumitale nu e la Rennes.

Domnul de Morlux schimbă greutatea de pe un picior pe altul în fața celor doi tineri; neliniștea sa crescuse.

— Atunci unde s-a dus? Întrebă el.

— S-a oprit la Laval, unde este și acum încă...

— Și ce face acolo?

— Pe onoarea mea, zise Marigny, cu toate că Agénor îmi

recomandă în scrisoarea sa să nu spun nimic, nici unchiului său, nici tatălui său, dumitale adică, scumpul meu viconte, îți voi spune totul, pentru că îți recunosc caracterul. Agénor a plecat din Paris cam supărat.

— Da? Întrebă viconte.

— Drace! bietul tânăr e îndorât; și în asemenea condiții să pleci de lângă ființa iubită pentru a face plăcere unei bunici bătrâne... Cred că înțelegi!

— Foarte bine. Așadar, zici că a plecat supărat?

— Foarte supărat. De la Paris la Chartres a mers singur într-un compartiment. La Chartres, un ofițer care mergea spre Laval, a luat loc alături de el. Agénor fuma. Ofițerul fluiera o melodie veselă.

Lui Agénor nu-i plăcea deloc cântecul ofițerului, ofițerului, de asemenea, nu-i plăcea deloc țigara lui Agénor.

La început s-au privit cu ciudă; apoi au schimbat cuvinte înțepate; după aceea Agénor a exclamat:

— Pentru Dumnezeu, domnule, melodia dumitale de operetă e de nesuferit!

Ofițerul a răspuns:

— Eu cânt de dimineața până seara, domnule, și nu cunosc nici un loc unde cântecul meu să producă supărare.

— Și nu s-ar putea să știu și eu pe unde îți petreci dumneata timpul când cânti? Întrebă Agénor cu mândrie.

— E camera mea de culcare, mai întâi.

— Și după aceea?

— Câmpiile, domnule, răspunse ofițerul cu indiferență; sau mai bine zis, ceea ce se numește *teren*.

Agénor își scoase cartea de vizită din buzunar și o întinse ofițerului, adăugând:

— La prima stație, nu-i așa?

— Nu, domnule, răspunse ofițerul; mă duc la Laval, unde e reședința garnizoanei mele. Dacă ai plăcerea să mergi până acolo, sunt la dispoziția dumitale...

— Mă voi opri să-ți dau o lecție, pentru că drumul meu e spre Rennes.

— Acum, sfârși domnul de Marigny, ghidești restul, nu-i așa? Agénor a primit o frumoasă lovitură de sabie, care l-a trântit în pat pentru vreo opt zile. Și nu se mai gândește deloc la bunica sa, dar se gândește mereu la Antoinette; bietul tânăr i-a scris vreo trei scrisori, dar cum până acum n-a primit nici un răspuns e disperat și mă însărcinează pe mine să mă duc s-o văd.

Dacă ar fi fost aici, și dacă domnul de Morlux ar fi fost postat mai

la lumină, cei doi tineri ar fi putut să-l vadă îngălbenindu-se.

Cu toate acestea știu să se stăpânească și zise cu un ton aproape indiferent:

— Ei bine, și dumneata al văzut-o pe Antoinette?... Așa mi se pare că o cheamă...

— Da, așa o cheamă, dar n-am văzut-o încă.

— De ce?

— Pentru că scrisoarea lui Agénor mi-a sosit abia astă-seară, pe la orele opt și jumătate. Dar mâine...

— Mâine te vei duce să-ți îndeplinești însărcinarea...

— Fără îndoială. S-ar zice că lucrul acesta nu-ți prea place, viconte?

— Mie?... Oh!... dar nicidecum!... Nepotul meu e destul de mare și de copt la minte ca să nu mai aibă nevoie de tutori...

— Știi dumneata că vrea s-o ia de nevastă?

— Sigur că știu... Deși e o adevărată nebulie... Adio...

Și domnul de Morlux se despărți brusc de cei doi tineri, lăsându-i convinși că planurile de căsătorie ale nepotului său nu prea plăceau domnului viconte Carol de Morlux, a cărui mândrie aristocrată era rănită.

Continuându-și drumul, viconte le își zicea:

„Mâine, Marigny va ști că Antoinette a dispărut. Desigur că va scrie îndată lui Agénor. Agénor se va reîntoarce în grabă... Dar va fi puțin cam târziu”...

Intrând în *Clubul Asperges*, viconte le începu să fie chinat din nou de gânduri. Dar mare-i fu mirarea când, intrând în sala de biliard, îl văzu pe maiorul Avatar, care juca foarte liniștit o partidă cu marchizul de B... Maiorul păru că nici nu-l zărește pe domnul de Morlux.

— Unde ați ajuns, marchize? îl întreabă acesta din urmă pe domnul de B...

— Jucăm în revanșă. Domnul are 68 de puncte și eu am numai 39. Sunt pierdut!

Domnul de Morlux își făcu îndată calculul următor:

„Pentru a face o partidă de o sută de puncte sunt necesare o oră și jumătate. Dâșii se află la a treia partidă, prin urmare trebuie să fie cel puțin trei ore de când joacă. Și dacă maiorul e aici de trei ore, nu e dânsul Rocambole.”

Raționamentul acesta era cât se poate de logic. Numai că marchizul de B... uitase să-i spună că cele două partide de la început fuseseră jucate cu o seară mai înainte.

Viconte le păru a căuta un tovarăș pentru a juca o partidă de



pichet, dar nu găsi nici unul. Se așeză la o masă, ceru un grog și după ce parcurse cu privirea jurnalele de seară se sculă zicându-și:

„Domnul Timoléon e un mare dobitoc. Maiorul Avatar e un rus onest, care n-a avut niciodată altă patimă decât biliardul, șampania și călătoriile.”

Maiorul Avatar sau mai bine-zis Rocambole, care nici nu se gândea să se reîntoarcă acasă mai înainte de zorii zilei, câștigă a treia partidă de biliard, mai propuse încă una, care fu acceptată cu plăcere și nu ieși de la club decât pe la orele șapte dimineața.

Un om îl aștepta în colțul străzii Saint-Augustin.

Era August.

Maiorul se apropie de el, îi dădu un bilet și-i zise:

— Trebuie ca acesta să ajungă chiar astăzi.

— Voi vedea-o pe Malvina la amiază, răspunse August, care luă biletul și plecă.

Biletul acesta era adresat Vandei și conținea numai câteva cuvinte scrise în limba rusă:

*„Totul este gata, a sosit timpul. Poți să lucrezi.”*

Dar, pe când maiorul Avatar se îndrepta spre foburgul Saint-Honoré, un om venea după el alergând; un om înspăimântat.

Omul acesta era Timoléon.

— Totul e pierdut, exclamă el, otrava a plecat!

Atunci Rocambole se înfioră; nămile îi tremurară. Era la el semnul unei emoții violente.

## Capitolul LXXI

Să ne întoarcem acum la închisoarea Saint-Lazare.

Erau orele opt dimineața. Trăsura care transporta pe deținuți sosise.

Printre deținutele aduse era și Philippette, femeia care pentru cinci ludovici consimțise să se lase arestată.

— Iarăși? zise brigadierul, zărind-o...

— Nu e greșeala mea, domnule brigadier, zise ea râzând; sergenții de stradă sunt vinovați pentru că nu mă lasă deloc în pace.

Pe lângă tâlhărie, Philippette se mai afla sub supravegherea poliției și pentru alte fapte.

Șeful grefier vru s-o trimită în secția a doua, dar Philippette, care știa bine că Chivotte era deținută în prevenție, sub acuzația de furt,

protestă cu energie.

Șeful grefier verifică dosarul și-i zise:

— Ai dreptate. Ești arestată pentru rebeliune împotriva forței publice. Vei fi judecată.

— Asta vreau și eu, răspunse Philippine cu obrăznicie.

Fu trimisă deci în sala de prevenție.

Philippette era o veche clientă a casei; fără nici o strâmbătură, se lăsă îmbrăcată și condusă în atelierul de lucru.

Chivotte era chiar în sala în care fusese condusă și ea.

În timpul lucrului domnea tăcere absolută.

O soră supraveghea îndeaproape ca nici o conversație să nu înceapă între deținute.

Philippette luă loc pe una din băncile atelierului și abia dacă putu să facă un semn Madeleinei Chivotte.

Dar aceasta nu-i răspunse. Atunci Philippine observă că Madeleine Chivotte era singură pe o bancă. Celelalte deținute păreau că se depărtaseră de ea, cu un fel de scârbă.

Tâlhărița era tristă și fulgere de mânie îi scăpărau în priviri.

„Ce naiba o fi făcând ea ca să stea la carantină?” își zise Philippine, mirată, în timp ce i se da și ei porția de lucru.

În închisori, ca și în licee, ca și în regimente, ca pretutindeni unde există o disciplină comună, o regulă de purtare, niște deprinderi de mai înainte hotărâte, se stabilește îndată un soi de solidaritate între toți cei aflați laolaltă. Și solidaritatea aceasta lovește pe oricine încearcă să încalce, să nesocotească regulile stabilite.

În închisori, acela care nesocotește opinia publică, este pus îndată la *carantină*.

Cu o seară înainte, Madeleine Chivotte fusese atinsă de acest soi de ostracism.

Pentru ce?

Ne aduce aminte: prezența Antoinettei la Saint-Lazare despărțise deținutele în două tabere opuse. Prima, condusă de Madeleine, susținea că Antoinette era o tâlhărită ca toate celelalte, numai că era mai fină, mai șireată, mai abilă decât tovarășele ei.

A doua tabără o vedea din contră pe Antoinette ca o tânără fată onestă, care fusese victima unei înscenări.

Timp de două zile, aceste două tabere își păstrasera părerile lor deosebite, cu oarecare înverșunare; dar a treia zi, când se răspândise în întreaga închisoare vestea că tânără fată salvase un copil, cele neîncrezătoare fuseseră repede convertite.

Madeleine rămase singură și, după cum am văzut, frumoasa Marton se aruncase asupra ei s-o strângă de gât când Antoinette se

arătase la fereastră și îi făcuse semn cu mâna să se oprească.

Madeleine scăpă nebătută, dar fu pusă la carantină.

Toată lumea se depărtase de ea, ca de o ciumată.

Philippette aștepta cu nerăbdare să sune clopotul de repaus.

Pe la orele nouă și jumătate, adică momentul în care începe dejunul, lucrul fu suspendat și deținutele fură conduse, două câte două, în sala de mese.

Cum toate păreau că se feresc de Madeleine, Philippette veni și se așează lângă ea.

— Ce ai? îi șopti ea cu vocea înceată, pe când străbăteau coridorul.

Madeleine păru că se trezea dintr-un vis și-și privi cu atenție tovarășa:

— Ah! tu ești, zise ea.

— Așadar, nu mă recunoșteai?

— Nici nu te văzusem. Dar dacă nu vrei să fii strivită cu lovituri de papuc, nu mai vorbi cu mine. Camaradele m-au exilat.

— Dar ce-ai făcut?

— E din cauza unei turturele, pe care o voi face bucățele dacă voi avea fericirea să mai coboare în curte.

Și cum Philippette în loc să se îndepărteze de ea, ca toate celelalte, părea că îi poartă un interes și mai mare, nenorocita îi povesti aventura sa în timpul drumului.

— Știi că e nostim de tot! exclamă Philippette, o fată onestă la Saint-Lazare.

— Dar tu ce ai făcut de te-ai reîntors iarăși aici?

— Pentru tine m-am întors.

— Pentru mine?

— Da, Lolo mi-a dat cinci ludovici pentru a mă lăsa arestată.

— Lolo?

Și Madeleine tresări gândindu-se la Timoléon.

— Iată ce am pentru tine, îi zise Philippette, strecurându-i în mână scrisoarea pe care i-o dăduse domnul Carol de Morlux. M-au căutat ei când am intrat aici, dar o ascusesem bine de tot... ca și banii...

— Oh! zise Madeleine, cu ochii scăpărând de mânie, dacă Timoléon ar putea să-mi dea un mijloc de răzbunare!...

În ziua aceea abia dacă atinse mâncarea și după un sfert de oră se reîntoarce în atelier. Cosea la niște cămăși. Ea își făcu un fel de paravan din lucrul pe care-l avea în mână, pentru a putea astfel desface scrisoarea lui Timoléon, fără să fie observată de supraveghetore.

În scrisoare se găsea un fel de pilulă incoloră, care semăna foarte

bine cu o capsulă de gelatină.

Madeleine privi pilula cu atenție, apoi citi scrisoarea, care era laconică.

Nu conținea decât câteva cuvinte, scrise și acestea în argou.

lat-o:

*„Două fișicuri galbene pentru tine, când vei ieși, dacă mititica va înghiți doctoria pe care o vezi.”*

— Ah! murmură Madeleine cu ură, voi fi răzbunată!... Dar cum oare să ajung până la infirmerie?

Lucrul continuă până la orele două, când clopotul sună din nou pentru distribuirea legumelor.

După ce distribuirea fu făcută, deținutele fură conduse în curte; aveau o oră de odihnă.

*Carantina* continua. Madeleine fu lăsată singură pe o bancă și nici chiar Philippette nu îndrăzni să se mai apropie de ea.

Dar, ieșind din atelier, Madeleine își ascunse un ac în pliurile rochiei.

Deodată, supraveghetoarea din curte auzi un țipăt și gemete.

Madeleine era plină de sânge... Cu acul pe care-l luase din atelier își zgâriase interiorul nasului și provocase astfel o violentă hemoragie.

— Va crăpa, mizerabila! zise una dintre deținute.

Două surori alergară și, la început, crezură că Madeleine fusese bătută.

Tălhăroaica părea gata să leșine și avea hainele însângerate.

— La infirmerie! zise una din surori.

Fu luată atunci pe brațe, căci nu mai putea merge și părea că-și dă sfârșitul.

— Dumnezeu face o a doua minune, murmură una dintre deținute; necredincioasa este pedepsită!

Madeleine fu condusă deci în una din sălile infirmeriei.

În momentul acela nu erau acolo decât două femei.

Una era deținuta care prepara ceaiul și alta care avea o ceașcă în mână și se pregătea să iasă. Aceasta din urmă era frumoasa Marton, care venise să caute o ceașcă de ceai pentru Antoinette.

— Unde e doctorul de serviciu? strigară cele două surori, așezându-o pe Madeleine jos.

Frumoasa Marton o ura mult pe Madeleine, dar, văzând-o însângerată, îi fu milă de ea și exclamă:

— E în sala de alături; mă duc să-l chem.

Și puse ceașca de ceai pe o masă alături de Madeleine, lângă care

se îngrămădeau surorile.

O secundă fu de ajuns. Madeleine lăsase să cadă capsula ucigătoare în ceașca de ceai destinată Antoinettei.

Așadar, când Philippette, care fără să știe era purtătoarea morții, intră la Saint-Lazare, Timoléon, înspăimântat, alergase după Rocambole.

Timoléon, după răpirea fiicei sale, înțelegând bine că viața acesteia din urmă era în strânsă legătură cu viața Antoinettei, nu mai avea decât o singură preocupare, o preocupare arzătoare: să-l găsească la timp pe Lolo și să-l împiedice să împlinească misiunea ce i se dăduse.

Două lucruri îl mai linișteau puțin.

Primul era că, după credința sa, domnul de Morlux avea să aștepte până a doua zi pentru a se întâlni cu Lolo.

Al doilea lucru era că orice s-ar fi întâmplat, Lolo nu putea să intre la Saint-Lazare până la amiază.

Deci, avea destul timp înaintea lui.

Cu toate acestea, alergă îndată.

Portarul îi zise:

— Nu s-a întors încă. E la negustorul de vinuri. Acolo l-am trimis și pe celălalt.

— Care *celălalt*? întrebă Timoléon, tresărind.

— *Celălalt*, care a venit să întrebe de dânsul acum o oră.

Timoléon ceru semnalmente „*celuilalt*” și îndată își dădu seama că fusese domnul de Morlux.

Alergă într-o fugă la negustorul de vinuri; dar Lolo nu mai era acolo.

Îl se spusese îndată că plecase împreună cu un necunoscut, care venise din partea sa, Timoléon.

Tot timpul nopții fostul polițist cutreieră tavernele de prin împrejurimi; nu se gândi însă deloc la Hală, Lolo nu fu găsit nicăieri.

În timpul acesta revenise de mai multe ori în strada respectivă și i se răspunsese, mereu că Lolo nu se întorsese încă; ceea ce era, de altfel, curatul adevăr.

În sfârșit, pe când revenea pentru a opta oară, pe la șapte dimineața, îl zări pe Lolo care venea dinspre bulevardul Sevastopol.

Cei cinci ludovici al vicontelui făcuseră minuni. Lolo era beat și mergea în zigzag pe trotuar, vorbind în gura mare de unul singur.

Timoléon alergă la dânsul și îl apucă de guler.

— Ah! te-am prins, în sfârșit, leneșule, bețivule, îi strigă el.

Un surâs larg rătăci pe fața lui Lolo.

— Dar pentru ce, patroane, pentru ce?... Cine lucrează bine și bea

bine, nu poate să facă supărare stăpânului. Eu am lucrat bine... am băut bine... și atâta...

— Al lucrat?

— Drace!... Și încă cum...

— Scrisoarea... ai scrisoarea? Întrebă Timoléon cu disperare.

— Mi-a dat-o... celălalt... și zece ludovici împreună cu dânsa.

— Ei bine!... dă-mi-o înapoi...

Lolo începu să râdă superior.

— Nu-ți spuneam eu că Lolo a lucrat bine?

— Dar ce-ai făcut, nenorocitul? exclamă Timoléon.

— Scrisoarea a plecat.

— La Saint-Lazare?

— Desigur!... Au arestat-o pe Philippette... Ea trebuie să fie acolo... sfârși bețivul, care nu băgă de seamă că Timoléon devenise dintr-o dată de o paloare cadaverică.

Fostul polițist nu mai auzi mai mult și se despărți de Lolo alergând ca și cum ar fi fost lovit de streche.

— Ah!... fiica mea!... murmură el pe când fugea, nu vreau ca fiica mea să moară!... Singur Rocambole o poate salva...

Și cu gândul acesta se îndreptă spre clubul Asperges.

Am văzut cât de adânc îl emoționase pe Rocambole vestea pe care i-o aducea Timoléon.

Dar nu fu decât o licărire de o secundă.

— Ce e de făcut?... Ce e de făcut?... murmură Timoléon, smulgându-și părul.

— Cel puțin tu, răspunse Rocambole, care își regăsise tot sângele rece, tu nu vei putea face nimic; ești un imbecil, un dobitoc!...

— Fiica mea... sărmana mea fiică... murmură Timoléon.

Rocambole ridică din umeri.

— Vrei un sfat bun? îi zise el. Dacă ții la viața fiicei tale, întoarce-te acasă, culcă-te și dormi ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

— *Stăpâne*, zise Timoléon cu umilință, am fost nebun vrând să lupt împotriva dumitale...

— Foarte bine, zise Rocambole. Îți primesc scuzele, dar te opresc să mă mai urmezi. Pleacă!

Și Rocambole își văzu de drum.

La intrarea în foburgul Saint-Honoré, doi oameni așteptau în pragul biroului de omnibuze.

Erau Jean măcelarul și *Omul cu cățelușul* cărora le dăduse întâlnire în punctul acela.

— Mititica e la loc sigur, zise Jean.

— Foarte bine, răspunse Rocambole; dar acum nu mai este vorba

despre ea. Până într-o oră să mi-l aduci pe Rigolo. Unde este?

— S-a ascuns căci după cum știi, e prea compromis acum pentru ca să se poată reîntoarce acasă.

— Trebuie ca Rigolo să vină îndată aici, ordonă Rocambole.

Jean și *Omul cu cățelușul* pleacă ca o săgeată, pe când Rocambole urca la etajul al treilea al acelei case care-i servea de retragere de când îl supraveghea pe domnul Carol de Morlux.

În timpul drumului, Rocambole își făcu raționamentul următor:

— Otrava este la Saint-Lazare; dar Antoinette este într-o cameră separată și Chivotte nu e acolo. Va trebui deci să treacă câtva timp până când să găsească aceasta din urmă un mijloc de a acționa.

Rocambole luă un creion și scrisese Vandei.

Peste trei sferturi de oră Jean se întorcea cu Rigolo.

Rocambole zise acestuia din urmă:

— Ce-ai face tu pentru fata care ți-a salvat copilul?

— Mi-aș da pentru dânsa bucuros tot sângele, până la ultima picătură, răspunse acesta cu devotament.

— Nu e vorba despre viața ta, poate va trebui să-ți sacrifici libertatea.

— Puțin îmi pasă!... Sunt gata de orice...

— Ascultă-mă bine, atunci...

— Vorbește, *stăpâne*.

— Știi ce mi s-a întâmplat astă noapte?

— Da, zise Rigolo, ne-am bătut joc cum nu se mai poate de poliție!...

— Poliția nu poate fi niciodată complet învinsă. Mai curând sau mai târziu, tot își va lua revanșa. E lucru sigur că poliția te va căuta; te caută chiar și acum.

— Și ce-mi pasă mie, din moment ce nu te prinde pe dumneata?

— Pe mine nu mă mai poate prinde, zise Rocambole. Dar acum e vorba și de tine. Dacă nu s-ar fi făcut o cercetare la tine, astă noapte, te-ai fi dus acum la Saint-Lazare pentru ca să-ți vezi femeia și copilul, nu-i așa?

— Da, dar acum nu mai îndrăznesc...

— Ei bine!... trebuie să îndrăznești.

— Sunt gata, zise Rigolo.

Rocambole reluă:

— Poliția e pe urmele tale, dar desigur, nu se va gândi la Saint-Lazare decât foarte târziu, după ce te va fi căutat fără succes peste tot. Și sigur că nu se știe încă nimic acolo despre descinderea care a avut loc la tine astă noapte. Prin urmare trebuie să te duci la Saint-Lazare.

— Mă voi duce, zise Rigolo.

— Iată o scrisoare pentru femeia blondă care este la Saint-Lazare și stă într-o cameră cu domnișoara Antoinette și cu soția ta.

Rigolo luă scrisoarea.

— Acum, zise Rocambole, ascultă bine un lucru.

Rigolo îl privi cu atenție.

— Dacă femeia cea blondă n-are scrisoarea aceasta înainte de amiază, până diseară, domnișoara Antoinette va fi moartă.

— Oh! strigă Rigolo, o va avea!!! Chiar de-ar trebui să trec prin ziduri.

Ascunse scrisoarea cu grijă și alergă.

— Ia o trăsură, îi strigă Rocambole.

— Da, *stăpâne*.

Rocambole se apropie de fereastră și-l văzu pe Rigolo aruncându-se într-o trăsură în fața bisericii Saint-Philippe.

Trăsura porni în goană și dispăru în foburgul Saint-Honoré.

Atunci Rocambole închise fereastra, se așeză la masă și scoțându-și ceasul din buzunar murmură:

— Nu știu cum voi trăi până diseară!

— Dar ce ai *Stăpâne*? îl întrebă *Omul cu cățelușul*, văzându-l palid ca un cadavru.

— Îți amintești tu, răspunse Rocambole, de momentul acela teribil când cuțitul ghilotinei sta suspendat deasupra capului tău?

— Da, *Stăpâne*, murmură *Omul cu cățelușul*, înfiorându-se.

— Ei bine, zise Rocambole, eu voi suferi timp de opt sau zece ore ceea ce tu ai suferit un moment.

Rocambole își prinse fruntea-i palidă între mâini și, ca și cum și-ar fi vorbit sie însuși, murmură:

— Oh!... există în fine emoții pe care niciodată nu le-am cunoscut pe când eram geniu *Răului*.

Și foștii ocnași, consternați, văzură o lacrimă rostogolindu-se pe obrazul livid al lui Rocambole.

## Capitolul LXXIII

Rigolo, în timpul drumului de la Saint-Honoré la Saint-Lazare, avu emoții teribile.

Când zărea pe trotuar vreun sergent, vreo mutră care i se părea lui că aparține poliției, se trăgea îndărăt, ascunzându-se pe cât putea în fundul trăsurii.

Și, cu toate acesta, nu pentru el tremura, ci pentru Antoinette, a



cărei viață, după cum îi spusese Rocambole, era în pericol de moarte dacă nu ajungea la Saint-Lazare înainte de amiază. În sfârșit, trăsura se opri în fața închisorii.

Portarul îl văzu pe Rigolo trecând și-l lăsa să pășească în voie.

În loc de a da drumul birjarului, Rigolo îi strigă:

— Așteaptă-mă!...

În timpul drumului își spusese:

„Ieri, copilul meu era în afară de orice primejdie, poate că astăzi e bine de tot”.

Marceline și-a sfârșit termenul de închisoare și, prin urmare, dacă medicul nu se va opune, voi putea să-i duc pe amândoi acasă. Și dacă nu s-a transmis încă nici un ordin prefecturii, voi putea salva-o pe domnișoara Antoinette și în același timp și pe mine.”

Ușierul de la primul ghișeu îi recunoscuse îndată, după costumul său, și-i deschise.

— Ah!... dumneata ești, îi zise el cu un ton prietenesc..

— Da, zise Rigolo. Am venit să văd cum îi mai este mititelului.

— Am auzit spunându-se, răspunse ușierul, că acum copilașul dumitale e bine de tot.

Rigolo putu să-și dea seama că la Saint-Lazare nu se știa încă nimic despre urmărirea lui. Faptul acesta îi dădu curaj și se îndreptă cu hotărâre spre ușa grefei!

Brigadierul cum îl văzu îi zise:

— Se vede că moartea e bună pentru oamenii care lucrează pentru ea!...

— Ce vrei să spui? Întrebă Rigolo, tresărind.

— Vreau să spun că copilașul tău e bine, răspunse brigadierul.

Și-l lăsa să intre în birou.

Șeful grefei îl întrebă:

— Dumneata ești soțul deținutei Marceline?

— Da, domnule, răspunse Rigolo.

— Soția dumitale e liberă încă de ieri dimineață și copilul dumitale poate suporta drumul, cu condiția să fie bine învelit. Dacă vrei să aștepți, soția dumitale va coborî îndată.

„Dacă e așa, cugetă Rigolo, totul este pierdut. Nu voi putea s-o văd pe femeia blondă.” Și, împreunându-și mâinile:

— Ah! domnule, exclamă el, ce spui dumneata? Ieri copilul meu era pe moarte și astăzi vreți să-l iau cu mine?

— Dacă medicul spune că nu mai este nici o primejdie...

— Ba este, domnule, trebuie să fie primejdie, zise Rigolo cu vocea rugătoare... Și ce vreți să facem, nevasta mea și cu mine?... Ea de-abia ieșită din închisoare, eu bolnav... N-am nici un ban în casă și n-

am nici de unele... Cum îl vom îngriji pe mititelul nostru?... Cu ce îi vom aduce un medic?

Și Rigolo plângea cu lacrimi așa de fierbinți încât șeful grefei fu emoționat.

— Cu toate acestea, zise el, nu-ți putem, ține nevasta și copilul aici la infinit.

— Nici eu nu cer asta, răspunse Rigolo plângând mereu; vreau s-o mai țineti măcar până mâine.

— Și mâine, vei sta mai bine?...

— Da, răspunse Rigolo. Directorul administrației mele a cerut un ajutor pentru mine și un loc la maternitate pentru soția mea.

Șeful grefei păru că stă un moment la îndoială.

— Haide, zise el după o pauză, să te reîntorci mâine. Vom mai ține mama și copilul și astăzi.

— Și nu voi putea să-l văd până mâine? exclamă Rigolo, cu un accent atât de dureros, așa de plin de emoție, încât șeful grefei, care avea și dânsul nevastă, fu înduplecat.

— Haide, zise el surâzând, văd bine că trebuie să-ți facem pe plac...

— Dumnezeu te va binecuvânta, domnule! exclamă Rigolo.

Șeful grefei chemă un sub-brigadier.

— Conduceți-l pe omul acesta la femeia sa, zise dânsul.

— Știi că ai mare noroc, dragul meu, îi zise sub-brigadierul pe când îl conducea. Niciodată nu s-a mai făcut cuiva înlesnirea aceasta.

— Am mai cu seamă noroc că mi-am văzut copilul vindecat, zise Rigolo. E într-adevăr o minune.

— Toată lumea spune același lucru, răspunse cu naivitate sub-brigadierul.

— Ah! buna domnișoară... murmură Rigolo cu privire la Antoinette.

— Toate deținutele au acum un respect foarte mare pentru copila aceea, răspunse sub-brigadierul.

— Dar ce-a făcut ea de a fost închisă?

— Se spune că ar fi furat.

— Oh!... nu e cu puțință!...

— Așa se pretinde, dar sunt unii oameni care nu vor să creadă.

— Și e bolnavă?

— Da, răspunse sub-brigadierul; e o boală cu totul deosebită.

— Azi se pare că avea fața vânătă, zise Rigolo. În prima zi era neagră ca cărbunele. Acum merge mai bine.

— Și cealaltă doamnă care e cu dânsa?

— Are aceeași boală. Doctorul nu înțelege nimic...

Pe când sub-brigadierul dădea lui Rigolo aceste explicații, ajunseră

la ușa odăii.

— Intră! zise sub-brigadierul deschizând ușa.

Din prag, Rigolo își văzu nevasta ținându-și în brațe copilul.

Era surâzătoare și copilul nu mai plângea.

Antoinette, cu capul ridicat pe pernă, citea.

Vanda, care își avea patul lângă ușa, îl privi cu indiferență.

Dar acesta, trecând pe lângă ea, făcu un pas greșit și se sprijini pe pat pentru a nu cădea.

În același timp strecură sub cuvertură biletul lui Rocambole, întovărășindu-și mișcarea cu o privire expresivă, murmurând încetișor:

— E din partea *stăpânului*.

Vanda ascunse bilețelul și răspunse printr-o privire tot așa de expresivă.

Pe când Rigolo își îmbrățișa nevasta și copilul, intră medicul.

— Ei bine, zise el, al venit să-ți iei copilul?

— Ah! domnule, răspunse Rigolo, care acum nu mai dorea să rămână la Saint-Lazare, dacă credeți că-l pot lua fără nici o primejdie?

— Sunt sigur, dragul meu; acoperă-l bine și ia-l.

Rigolo și soția sa făcură mii de închinăciuni, sărutară cu respect mâna Antoinettei și părăsiră odaia în care tânăra fată și Vanda rămaseră singure, îndată după plecarea lor.

Rigolo, plecând, întâlnise privirea Vandei și privirea aceasta îi spunea:

— Poți spune aceloră care te-au trimis să fie liniștiți, în timpul acesta, Vanda citise biletul lui Rocambole.

. . . . .

Câteva ore după aceea, Vanda și Antoinette vorbeau încetișor între ele, pe când Marton făcea curățenie în odaie.

— Doamnă, zicea Antoinette, mai e multă vreme până când voi fi vindecată de răul acesta bizar pe care mi l-ai pricinuit?...

— Ora eliberării se apropie, murmură Vanda.

— Dar, voi rămâne oare neagră?

— Copilă, privește-mă pe mine.

Și Vanda își arătă fața, care redevenise albă. Numai brațele și umerii mai păstrau încă câteva pete negre.

— Mi-e sete, zise Antoinette, după o pauză.

— Mă duc să-ți aduc o ceașcă de ceai, răspunse frumoasa Marton.

Și ieși.

Câteva momente după aceea se auziră țipete pe coridor și vocea

frumoasei Marton, care chema pe internul de serviciu.

Peste un sfert de oră, Marton se întoarse, ținând în mână ceașca cu ceai.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Vanda.

— Canalia aceea de Madeleine Chivotte nu știu ce a pățit. Pe când mă pregăteam să vin încoace au adus-o în laborator, plină de sânge și palidă ca o moartă. Am lăsat un moment ceașca de ceai și am alergat după internul de servicii. De aceea, domnișoară, mi se pare că ceaiul va fi puțin cam prea rece și te rog să mă ierți...

Și întinse ceașca Antoinettei, care o luă și vru s-o ducă la gură.

În momentul acela, Vanda îi opri brațul și adresându-se lui Marton, zise:

— Chivotte era în laborator când ți-ai lăsat ceașca pe masă?

— Da, doamnă, răspunse Marton.

Vanda smulse ceașca din mâna Antoinettei și-i vărsă conținutul pe parchet.

— Ce faci? strigară în același timp Antoinette și Marton.

— Te scap de o moarte oribilă, răspunse Vanda cu răceală, pe când Antoinette se înfiora...

. . . . .

## Capitolul LXXIV

Scrisoarea pe care o trimisese Rocambole Vandei, prin mijlocirea lui Rigolo, era astfel concepută:

*„Timoléon, agentul persecutorilor Antoinettei, a trimis Madeleinei o fiolă cu otravă, destinată tinerei fete. N-o mai lăsa nici să mănânce, nici să bea.”*

După cum se vede, era o scrisoare cât se poate de laconică și Rocambole nu-și dădea deloc osteneala să explice Vandei cum aflase chiar din gura lui Timoléon că Antoinette era în primejdie de moarte și că îl ținea pe bandit la respect, datorită fiicei. Tăcerea aceasta lăsa Vandei loc de presupuneri.

Ea își spunea, pe când Marton și Antoinette o priveau cu uimire, că ținea în mâinile sale o răzbunare teribilă.

Dar crezu că era bine să tacă și să-și păstreze reflecțiile pentru sine.

Și, cum amândouă, mute și palide, aveau ochii fixați asupra ei, Vanda reluă.

— Chivotte a otrăvit ceaiul acesta.

— Oh! Dumnezeu! murmură Marton, repezindu-se spre ușă, o voi uide cu propriile mele mâini!

Dar Vanda o reținu cu un gest.

— Copila mea, zise ea. Dumnezeu ne oprește să ne răzbunăm!

— Ah! cât ești de bună doamnă, murmură Antoinette, luându-i mâinile și strângându-le cu afecțiune între mâinile sale.

Dar frumoasa Marton exclamă:

— Nu! nu se poate!

— Și eu te rog foarte mult s-o ierți adăugă Antoinette, privind-o cu dragoste.

— Ah! exclamă frumoasa Marton, dar drăcoaica aceea va reîncepe mâine aceeași comedie.

— Mâine, zise Vanda, va fi prea târziu.

Frumoasa Marton o privi cu atenție și păru că-i cere cu privirea explicația acestor cuvinte.

Vanda reluă:

— Nu v-am spus oare când am sosit aici că misiunea mea e s-o scap pe domnișoara?

— Da, ai spus-o.

— Pentru a o ajuta să evadeze?

— Da, e adevărat.

— Ei bine! mâine, domnișoara Antoinette nu va mai avea a se teme de Madeleine Chivotte.

— Nu va mai fi aici?

— Poate că nu... zise Vanda, care nu voia să mai dea nici o explicație.

Dar frumoasa Marton strigă din nou, strângând pumnii:

— Asta nu mă va putea opri s-o pedepsesc cum știu eu pe Madeleine Chivotte.

— Marton!... se rugă Antoinette, apucând-o de braț, dacă ai face una ca asta, zise Vanda cu răceală, totul ar fi pierdut.

— Pierdut?

— Da, pentru că atunci Madeleine s-ar lăuda în gura mare cu fapta ei.

— Dar mizerabila, exclamă ea, nu va fi pedepsită niciodată?

— Oh!... Ba-da... și într-un mod teribil, zise Vanda, al cărei ochi scânteiau ca lama unei săbii la soare. Va fi pedepsită și ea, și aceia care au plătit-o pentru a comite o asemenea crimă.

— Adevărat? întrebă Marton.

— Ți-o jur, răspunse Vanda, cu o liniște care băgă spaima în sufletul plin de bunătate și de iertare al tinerei fete.

— Fie, reluă Marton; dar atunci, doamnă...

O clipă stătu la îndoială.

— Ce este? întrebă Vanda.

— Ține-mă lângă dumneata... căci simt că, dacă voi mai da ochii cu femeia aceasta, se va întâmpla o nenorocire.

— Din contră, răspunse Vanda, va trebui să te stăpânești și s-o revezi pe Madeleine.

— S-o revăd! exclamă frumoasa Marton cu groază. Ah!... nenorocire!

— Trebuie.

— Dar... pentru ce? întrebă tânăra femeie pe care Vanda o ținutia cu privirea ei.

— Vei înțelege îndată. Chivotte va căuta să otrăvească toate alimentele pe care le știe destinate domnișoarei Antoinette.

— Ai dreptate, zise Marton.

— Trebuie s-o facem să creadă, reluă Vanda, că domnișoara Antoinette a băut ceaiul.

— Dar, în ce mod îi vom duce știrea aceasta? întrebă Marton.

— Într-un mod foarte simplu. Vei duce înapoi ceașca aceasta...

— Și pe urmă?

— Pe urmă te vei reîntoarce în laborator unde, fără îndoială, Madeleine trebuie să fie și acum.

— Bine!

— Și vei spune: Domnișoara Antoinette găsește ceaiul acesta așa de delicios, încât am venit să-i mai dau o ceașcă.

Marton stătea la îndoială.

— Ah! zise ea, mi-e teamă că nu voi putea să mă stăpânesc în fața acelei canalii.

— Trebuie, cu atât mai mult zise Antoinette, surâzând, cu cât mi-e sete într-adevăr, buna mea Marton.

Rugămintea aceasta era un ordin.

Marton luă ceașca și ieși din odaie, zicând:

— De astă dată vei putea să bei cu toată încrederea... ți-o spun eu!...

Rămase singure, Vanda o privi pe Antoinette cu melancolie.

— Sărmană copilă! zise ea, ai niște dușmani care nu se dau înapoi din fața crimei.

— Și, cu toate acestea, nu le-am făcut nici un rău, murmură Antoinette.

— Da, nu le-ai făcut nici un rău, dar ei nu vor să-ți înapoieze averea.

— Ei bine! zise Antoinette, să și-o ție și să mă lase să trăiesc

săracă și fericită.

— Nu, zise Vanda; trebuie să-ți înapoieze totul. „*Stăpânul*” așa vrea.

Și Vanda se deprinsese să zică „*stăpânul*” când vorbea de Rocambole.

În noaptea precedentă, pe când supraveghetoarea dormea, pe când sărmana Marceline ațipise și copilașul ei la fel, Vanda se strecură fără zgomot până la patul Antoinettei.

Acolo povestise tinerei fete surprinzătoarea viață a celui pe care unii îl adorau și alții îl urau de moarte, a celui om care se numise, rând pe rând, Joseph Fipart, marchizul de Chamery, ocnașul O sută șaptesprezece și maiorul Avatar; care devenise prietenul și protectorul lui Milon și care jurase să înapoieze celor două orfane numele și averea lor.

Și Vanda știuse bine să-și poetizeze eroul.

Așa că Antoinette avea și ea credință în Rocambole.

— Așadar, doamnă, zise tânăra fată după un moment de tăcere, după ce Marton ieșise cu ceașca de ceai în mână, ai spus că mâine nu voi mai fi în această închisoare?...

— Da, copila mea...

— A sosit momentul evadării mele?

— Poate...

— Dar cum vom putea străbate zidurile acestea? Cum vom putea deschide ușile?

— Uși și ziduri vor cădea când voi vrea eu, dacă, bineînțeles, vei vrea și dumneata...

— Eu să nu vreau?!...

— Ah! zise Vanda, va trebui să ai o încredere oarbă în mine.

— Oh!... doamnă...

— O încredere oarbă în Rocambole...

— Fie, zise Antoinette.

— În Milon...

Numele acesta era hotărâtor; Antoinette credea în Milon cum credea orice fată în tatăl ei.

— Ceea ce voi cere de la dumneata, zise Vanda după o pauză, voi cere în numele lui Milon.

— Te voi asculta, zise Antoinette.

— Ei bine! ascultă-mă.

Și Vanda cuprinse capul tinerei fete între mâinile sale și o sărută pe frunte.

În timpul acesta, frumoasa Marton intrase în laborator.

După cum prevăzuse Vanda, Chivotte era acolo. Internul îi opriše hemoragia.

Când o văzu pe Marton intrând, privirea criminalei scânteia.

Marton îi zise:

— Cine naiba ți-a făcut asta camarade? după care întinse ceașca îngrijitoarei.

— Dă-mi încă una, zise ea, domnișoara mai vrea.

— A fost bună? întrebă Chivotte, care nu-și putea stăpâni satisfacția.

— Delicioasă, murmură Marton, care reuși să-și stăpânească emoția.

— Și mai vrea încă o ceașcă?

— Da.

Ceașca frumoasei Marton fu umplută din nou.

Marton o luă și plecă.

Când intră în camera Antoinettei era și medicul acolo. El constată cu mirare că Vanda și Antoinette deveniseră din nou albe: nu mai conținea cu explicațiile, neputând pricepe cum se săvârșise miracolul acesta într-un timp așa de scurt.

— Când mă gândesc, spunea el, că pe când noi ne băteam capul căutând un remediu, băutura a operat singură cu atâta eficiență.

— Și se pare că ceaiul nostru a avut și el o parte din efect în această minune, zise unul din interni, râzând; căci mi se pare că aceste două femei consumă cam mult ceai.

— Ei bine, iată încă o ceașcă! zise Marton apropiindu-se.

Antoinette întinse mâna, luă ceașca, o duse la buze și o goli dintr-o sorbitură.

Dar deodată scoase un țipăt teribil; ceașca căzu și se sparse pe podea, pe când tânăra fată își apăsa pieptul cu mâna, ca și cum un vulcan s-ar fi aprins acolo.

Urmă o zbugumare de un moment, apoi Antoinette căzu cu capul pe pernă, neînsuflețită, spre cea mai mare uimire a medicului și a internilor.

— Dumnezeule! strigă frumoasa Marton, am uitat să spăl ceașca... e otrava care a rămas pe fund!...

Doctorul pipăi mâna Antoinettei; era rece. Îi ascultă inima, care nu mai bătea...

— E moartă! exclamă el.



## Capitolul LXXV

Să ne întoarcem la Timoléon, pe care l-am lăsat în momentul ultimei sale întrevederi cu Rocambole.

Acesta petrecuse o zi teribilă.

El știa că otrava a ajuns la Saint-Lazare și n-avea la îndemână nici un mijloc pentru a-i împiedica efectele.

Zadarnic îi recomandase Rocambole să stea liniștit. Timoléon era în prada unei neliniști de moarte.

Ar fi vrut acum s-o scape pe Antoinette cu prețul vieții sale; pe acea Antoinette pe care atâta vreme o persecutase, o amestecase cu bandiții și o închisese la Saint-Lazare; ar fi vrut s-o scape, pentru că viața Antoinettei însemna viața fiicei sale.

El știa bine că dacă Antoinette ar fi murit, Rocambole i-ar fi ucis copila.

Și, omul acesta care nu dăduse înapoi din fața nici unei crime, care trădase prieteni și-și vânduse de atâtea sute de ori conștiința, omul acesta alerga disperat toată ziua din stradă în stradă ca un corp fără suflet, ca un suflet care nu mai poate suporta greutatea corpului. Nu vedea nimic din câte se petreceau în jurul său, asculta fără să audă și uita chiar să mănânce.

Rocambole îl oprise să facă vreo mișcare.

Și Timoléon știa bine că Rocambole nu ierta niciodată pe aceia care nu-l ascultau.

Din când în când, se oprea în mijlocul străzii și căuta să-și recapete liniștea și prezența de spirit.

Își spunea atunci că sângele rece, liniștea pe care o arătase Rocambole erau un semn bun și, prin urmare, Antoinette va fi salvată și fiica sa la fel.

Dar, îndată, frica și groaza îl cuprindeau din nou. O știa pe Madeleine femeie energică. Dacă otrava ajunsese în mâna ei, sigur că găsisese un mijloc să execute ordinul.

Și era evident că scrisoarea ajunsese în mâna ei.

Omul acesta, care de atâtea ori blestemase și nesocotise puterea cerească, trecu pe lângă o biserică și, văzând ușa deschisă intră. Biserica era goală; o rază palidă de soare pătrundea timid prin sticla diafană.

Timoléon îngenunche și, pentru întâia oară în viața sa, se rugă lui Dumnezeu, cerând cu ardoare viața Antoinettei, adică viața fiicei sale mult iubite.

leși din biserică mai liniștit, cu o licărire de speranță în inimă.

Nu mâncase nimic din seara trecută și simțea dureri violente în

stomac; cu toate acestea nu-și dădea bine seama de ceea ce simte.

Se înnopta.

Timoléon intră într-un restaurant și se așează mașinal la o masă.

Un vânzător de ziare intră, strigând:

— Ziarele de seară, domnilor! citiți ziarul de seară, cu drama de la Saint-Lazare!...

La auzul acestor cuvinte, Timoléon sări în sus, smulse ziarul din mâinile vânzătorului și alergă afară.

Bietul om îl luă drept nebun și nici nu se mai gândi să ceară banul: de altfel Timoléon era acum departe. Alergase până la vitrina luminată a unui magazin. Cu mâna tremurătoare desfăcu ziarul și căută drama anunțată de vânzător.

Pe a doua pagină, Timoléon citi înfiorându-se:

*„O dramă la Saint-Lazare*

*Un eveniment în jurul căreia domnește cel mai complet mister, s-a petrecut în închisoarea Saint-Lazare.*

*O tânără fată, deținută pentru complicitate la un furt, care pretindea că face parte dintr-o familie bună și despre care la instrucția făcută s-a dovedit că este fiica unei oarecare Marlotte, a murit astăzi în împrejurări bizare.*

*Tânăra A..., a cărui nume credem că trebuie să-l trecem sub tăcere, a fost atinsă, chiar a doua zi după sosirea sa în închisoare, de o maladie rară și aproape necunoscută în Europa.*

*Boala aceasta schimbă în negru pielea cea mai albă și acoperă corpul cu plăgi. Câteodată e mortală, dar știința asigură că nu e deloc contagioasă.*

*Cu toate acestea — lucru cu totul bizar — aproape la aceeași oră când boala se declanșă la fata A..., o altă deținută este atinsă de același rău.*

*Fata A..., care se pretindea nevinovată și victimă a unor persecuții teribile, își câștigase o anume simpatie printre deținute; aceasta mulțumită figurii sale plăcute, blândeții sale, mulțumită poate și prieteniei unei alte deținute, poreclită frumoasa Marton, care exercita asupra tovarășelor sale o puternică influență.*

*O altă deținută poreclită Chivotte, era, din contră, dușmanca neîmpăcată a fetei A.,*

*Cum boală acesteia din urmă nu era contagioasă, în aceeași odaie în care se afla ea, fusese instalată și o altă deținută, o mamă împreună cu copilul ei.*

*În timpul nopții de alaltăieri, copilul se îmbolnăvise de anghina. Fata A... care, după câte se spune era foarte milostivă, a*

îngenuncheat și s-a rugat lui Dumnezeu pentru viața copilășului. Acesta a fost salvat și în întreaga închisoare Saint-Lazare s-a răspândit vestea că fata A..., e o sfântă și că face minuni.

Insistăm mai mult asupra acestor amănunte pentru ca cititorul să poată înțelege ce s-a petrecut pe urmă.

Deținuta Madeleine Chivotte, despre care am spus că o ura pe fata A... a fost părăsită atunci de toate tovarășele ei și a rămas izolată, fiind supusă unui soi de ostracizare.

Faptă care a făcut ca ura ei pentru fata A... să crească și mai mult.

Azi dimineață, Chivotte s-a îmbolnăvit, fără de veste; sângele îi curgea pe nas din abundență și a trebuit să fie dusă la infirmerie.

Acolo s-a întâlnit cu frumoasa, Marton, care prepara o ceașcă de ceai pentru fata A...

Ce s-a întâmplat?

Mister. Fapt e că fata A..... după ce a băut ceașca cu ceai, căzu moartă, fulgerată.

Deținuta Marton o acuză în gura mare pe Chivotte că i-a pus otravă în ceai.

Spiritele sunt foarte agitate în închisoarea Saint-Lazare și autoritățile, se tem de o revoltă.

P.S. În momentul când încheiam ediția, am mai primit câteva amănunte; o revoltă generală s-a declarat în închisoare și deținuta Madeleine Chivotte a fost strivită cu lovituri de papuci. N-a murit încă, dar e puțină speranță de salvare.

Patul pe care a fost depusă fata A... pe care toate deținutele o cred o sfântă, a devenit un adevărat loc de pelerinaj.

Pentru a împiedica agravarea revoltei, Direcția a îngăduit tuturor deținuților să vină, două câte două, pentru a privi corpul fetei A...

Înmormântarea acesteia va avea loc mâine.

Mai întâi fusese vorba ca, în interesul științei, să se facă autopsia cadavrului; dar față de extraordinara aprindere a spiritelor, Direcția a fost prudentă și s-a opus.

Fata A... va fi îmbălsămată și deținutele vorbesc de o chetă pentru a cumpăra un teren și a ridica un monument sfintei."

Timoléon citise toate aceste amănunte pradă fiind unei neliniști teribile.

Se clătina pe picioare și nu mai avea puterea să meargă.

Dar deodată își înălță fruntea și, cu ochii înflăcărați, strigă:

— Oh! trebuie să-mi salvez copila!

În clipa aceea cineva își sprijini mâna pe umărul său și Timoléon

făcu un pas înapoi. Acel cineva era maiorul Avatar.

— Rocambole l exclamă Timoléon înspăimântat.

Rocambole îl luă de braț și-l conduse într-o strada vecină, care era întunecoasă și tăcută.

— Iertare! iertare pentru fiica mea!... strigă Timoléon cu disperare. Știi bine că nu e greșeala mea.

— Te voi ierta dacă mă vei asculta în totul, răspunse Rocambole.

Omul acela, care n-avea decât să pronunțe un cuvânt, să facă un semn pentru ca fiica sa să se ducă dintre cei vii, era liniștit și rece ca dreptatea.

— Oh! vorbește... Ce trebuie să fac? se rugă Timoléon.

— De vreme ce i-ai conferit o nouă stare civilă Antoinettei Miller, trebuie ca lucrul acesta să ne servească la ceva.

Timoléon îi privi înlemnit.

— Nu ești tu, oare, acela care ai dovedit clar ca lumina zilei că Antoinette Miller este fata unei femei numită Marlota?

— E adevărat! zise Timoléon, plecându-și fruntea.

— Ei bine, reluă Rocambole, va fi lucrul cel mai natural ca mama să reclame corpul fiicei sale.

— Ah, murmură Timoléon nebun de durere și de spaimă.

— Ascultă-mă bine, continuă Rocambole, procedura te privește pe tine. Dacă până la amiază, Marlota nu va fi obținut învoirea ca trupul fiicei sale să fie înmormântat la cimitirul Montmartre, într-un teren special pe care-l vei alege tu împreună cu dânsa, să știi că nu-ți vei mai vedea niciodată fiica.

— Voi asculta... murmură Timoléon, privind pe furiș cu o speranță vagă fața lui Rocambole.

— Iată o mie de franci pentru cumpărarea terenului, adăugă Rocambole, punând un fișic de aur în mâna lui Timoléon.

Se pregăti să plece, dar se opri și zise:

— De vreme ce Marlota e mama fetei, tu poți să fii unchiul ei și să mergi în urma sicriului. Vei veghea ca trupul să fie depus într-un cavou provizoriu, pe care ți-l va arăta Rigolo; vrem să ridicăm un monument Antoinettei.

Și cu aceste cuvinte, Rocambole se depărtă.

## Capitolul LXXVI

Tot ce se povestea în jurnal era cât se poate de adevărat.

Un fel de revoltă izbucnise la Saint-Lazare și, după ce se răspândi vestea morții Antoinettei, Madeleine Chivotte fu aproape strivită de

lovituri.

Când fu transportată la infirmerie, era într-o stare atât de gravă, încât medicii nu mai garantau pentru viața ei.

Într-o închisoare de bărbați, direcția ar fi apelat îndată la ajutorul forței armate; dar, când e vorba de femei, un asemenea mijloc niciodată nu e bun și directorul închisorii avu destulă pricepere să-și dea seama că mai bine era să urmeze sfaturile înțelepte ale surorii Maria.

Ne aducem aminte că sora aceea era o călugăriță care se arătase așa de bună cu Antoinette și despre care tânăra fată spunea în scrisoarea ei către Agénor că trebuia să fie o femeie din lumea mare, retrasă în mănăstire din pricina vreunei mari nenorociri.

Sora Maria spusese directorului:

— Toate deținutele pe care le avem aici sunt superstițioase: aceasta datorită modului lor de creștere și lipsei complete de cultură. Și de ce le-am refuza cererea, cu pericolul de a provoca o revoltă? La urma urmei, nu cer mare lucru; și dacă le dați voie să viziteze patul... sfintei, răspund eu de calmarea lor după aceea.

Directorul fusese de acord.

Deținutele vizitară, două câte două, odaia în care tânăra fată era culcată îmbrăcată, pe patul ei funebru.

Marton era îngenunchată lângă ea și plângea.

Vanda, misterioasa tovarășă a Antoinettei, era calmă, dar tristă.

Spectacolul acesta avea în el ceva simplu și grațios, în aceiași timp, care emoționa adânc pe toate deținutele.

Toate se retraseră după ce sărutară mâna moartei, cu convingerea adâncă că acest gest avea să le apere viața de rele.

Seara, pe la orele zece, Saint-Lazare reintrase în liniștea-i obișnuită.

Sora Maria, supraveghetoarea generală a coridorului Saint-Vincent-de-Paul, îngădui Vandei și frumoasei Marton să vegheze corpul Antoinettei.

Frumoasa Marton plângea întruna.

Deodată, în mijlocul nopții, pe când erau singure, Vândă îi luă mâna și o întrebă:

— De ce plângi, draga mea?

— Ah! mă mai întrebi, exclamă frumoasa Marton, într-o nouă explozie de durere.

Și cu mâna îi arătă corpul alb și rece al Antoinettei...

— Nu spunei tu singură, ieri, reluă Vanda, că Dumnezeu a făcut o minune cu Antoinette?

— Oh! da, e adevărat...

Frumoasa Marton tresări și-și ridică asupra Vandei privirea-i rătăcită.

— Ce vrei să spui?... întrebă ea.

— Dumnezeu, cel care a salvat copilul, nu poate El s-o reînvie pe Antoinette?

— E cu puțință oare, Dumnezeule? exclamă Marton.

— Totul e cu puțință la Dumnezeu, reluă Vanda, cu convingere așa de adâncă, încât frumoasa Marton îngenunche și murmură:

— Oh! Dumnezeule!... dacă ai face asta, cine ar mai îndrăzni oare să-ți nesocotească puterea?

— Speră, zise Vanda, care nu vru să spună mai mult.

Dar fusese de ajuns pentru ca speranța să încolțească în sufletul frumoasei Marton și, când primele raze pătrunseră prin gratiile închisorii Saint-Lazare, ea nu mai plângea.

Înmormântarea trebuia să aibă loc a doua zi, cu puțin înainte de amiază și în urma unei liturghii care avea să fie oficiată în capela închisorii.

Sora Maria intră în odaia moartei și le anunță Vandei și frumoasei Marton că mama Antoinettei venise să ceară corpul fiicei sale.

— Ce mamă? exclamă Marton indignată.

Dar Vanda își duse un deget la buze și Marton tăcu.

Rusoaica recunoscuse mâna lui Rocambole în aceste aranjamente.

Cu puțin înainte de ridicarea corpului, femeia aceea, care-și zicea mama Antoinettei și care se prezentase la Saint-Lazare plângând, fu introdusă în odaie.

Ea o recunoscuse pe Antoinette și semnă procesul-verbal de deces, care-i fusese prezentat.

Frumoasa Marton nu îndrăzni să zică nimic, respectând tăcerea pe care i-o impusese Vanda.

Se aduse apoi sicriul și Antoinette fu depusă într-însul în costumul său de deținută.

— Ah! doamnă... murmură Marton disperată, vezi bine că Dumnezeu nu vrea să facă nici o minune...

— Speră, zise Vanda.

Sicriul fu dus în capelă.

Vanda, deși era încă bolnavă, coborî și ea. Cât ținu slujba se auzeau suspinele frumoasei Marton.

Vanda, care îngenunchease lângă ea, se aplecă și-i zise:

— Așadar, tu nu mai speri?

Marton tresări și-și aținti din nou privirea asupra Vandei, pradă unei speranțe nebune.

— Așadar, Dumnezeu poate învia morții?

— Poate....

După terminarea slujbei, veni ră să ia corpul Antoinettei.

— Doamnă!... Doamnă!... bolborosi frumoasa Marton, lipindu-se de Vanda, vezi bine că o iau...

— Tăcere! răspunse Vanda. Privește mai bine... Și-i arătă pe unul dintre oamenii care puseseră mâna pe sicriu.

Marton, înlemnită, îl recunosc pe Rigolo.

Rigolo, acela al cărui copil îl salvase Antoinette. Și Rigolo nu părea afectat, lăsa impresia că duce sicriul unei necunoscute.

— Vezi bine că și el speră încă!... zise Vanda.

Marton își plecă capul.

Afară se auzeau văicărelile zgomotoase ale pretinsei mame a Antoinettei.

Femeia aceasta înaintase până lângă ușa capelei, sprijinită de brațul unui bărbat.

Marton îl zări și murmură:

— Timoléon!

Vanda își duse încordată degetul la buze.

— Taci! îi șopti ea.

Și ușa capelei se închise în urma coșciugului și a modestului său cortegiu.

Antoinette ieșise din Saint-Lazare!...

. . . . .

Pe la orele 7, în aceeași seară, Vanda și neconsolata Marton erau singure în camera în care se odihnise de dimineață corpul Antoinettei.

— Ah! doamnă, zicea Marton, nu mai e nici o speranță. Dânsa e moartă și Dumnezeu nu o va mai învia.

— Cine știe?

— Acum e în pământ, murmură frumoasa Marton, și acolo va rămâne...

— Așadar, tu nu speri s-o mai revezi?

— Vai! nu... zise sărmana femeie, care începu din nou să plângă.

— Tu crezi mai puțin în Dumnezeu decât mine!... Fii liniștită... Eu am venit aici ca s-o salvez...

Aceste ultime cuvinte o readuseră pe Marton la adevăratele sentimente.

— Dar, doamnă, zise dânsa, dumneata însăși ești prizonieră...

— Pentru încă două ore, zise Vanda.

— Va veni cineva să te elibereze?

— Nu, mă voi elibera eu singură.

— Dumneata?

— Eu, răspunse Vanda, cu cea mai mare liniște.

Apoi, după o pauză, adăugă:

— Dacă ți s-ar reda libertatea, ai renunța la viața de desfrâu și de crime pe care al dus-o până acum?

— Oh! zise Marton, dacă Antoinette ar fi trăit, aș fi servit-o în genunchi toată viața și Dumnezeu m-ar fi iertat.

— Dar dacă ar învia?

— Doamnă, murmură Marton zdrobită, nu mai vorbi astfel.

— Fie, dar vrei să ieși din această închisoare?

— Cu dumneata?

— Cu mine.

— Mă mai întrebi? zise Marton. Dar cum?

— Răspunde... vrei?

— Da, desigur că vreau.

— Ascultă-mă atunci și spune-mi dacă cunoști drumul rondului.

— Oh! zise Marton, dacă am putea ajunge până la rond, ar fi foarte ușor.

— Vom ajunge acolo... fii sigură, dar... tăcere...

Se auzea în coridor un pas greoi, ca acela al unei persoane care are un picior de lemn.

Vanda îi șopti la ureche frumoasei Marton.

— Sora infirmieră, zise ea, vine să-mi aducă o băutură calmantă. Orice ai vedea, orice aș face, să nu zici nimic.

Într-adevăr, o clipă după aceea, cheia se învârti în broască și ușa se deschise.

Vanda se ghemuise în patul ei îmbrăcată. Infirmiera intră cu o ceașcă într-o mână, cu lampa în cealaltă. Ea puse lampa pe masă și se apropie de Vanda.

— Cum îți mai este astă-seară? întrebă ea.

— Destul de rău, răspunse Vanda, cu voce slabă. Îmi simt capul foarte greu.

— Ia să-ți văd limba!... zise infirmiera, fără să bănuiască ceva.

Dar abia se aplecase asupra bolnavei, că aceasta se ridică cu o mișcare iute, stinse lampa și apucă cu brațele sale de fier gâtul călugăriței.

— Dacă scoți un singur strigăt, te gâtui, zise Vanda.

## Capitolul LXXVII

Infirmiera aceasta era o bătrână călugăriță, numită sora Leucadia.



Era o bătrână de șaizeci de ani, înaltă, slabă, de o albeață aproape diafană; fața nu-i era încă zbârcită și dacă n-ar fi avut părul alb și talia încovoiată, al fi putut lesne s-o iei drept o femeie tânără.

Sora Leucadia era de multă vreme la Saint-Lazare. Din această pricină se bucura de un fel de autoritate și, nu voia să asculte de nimeni. Când avea ceva de reclamat se ducea direct la conducere.

Mersul acestei călugărițe era leneș, de recunoscut, pentru că avea un picior mai scurt pe care îl târa. Pe lângă asta, sora Leucadia mai avea și o voce ascutită, care te făcea, să o recunoști de la distanță.

Era mereu prost dispusă și funcționarii surâdeau când o vedeau sosind, fiind siguri că avea vreo reclamație pentru domnul director.

Portarul se grăbea totdeauna să-i deschidă de teamă ca nu cumva să intre în ceartă cu dânsa.

De trei zile de când se afla în odaie separată, Vanda studiasă cu atenție toate intonațiile vocii sorei Leucadia. Marton văzuse lampa stingându-se, apoi auzise zgomotul unei lupte scurte, care se terminase cu aceste cuvinte: „Dacă strigi, te gâtui!”

Apoi nu se mai auzi nimic.

Vanda astupase cu batista gura sorei Leucadia, moartă de spaimă.

— La lucru! la lucru!... zise ea încetișor, adresându-se frumoasei Marton.

Era noapte, dar o rază slabă de lumină pătrundea prin ușa întredeschisă.

Mulțumită acestei lumini, frumoasa Marton putu s-o vadă pe rusoaică sărind din pat și legând bine brațele sorei Leucadia.

Vanda îi zise:

— Așează-te lângă ușă și îndată ce va intra sora pe care o voi chema eu, să închizi ușa.

Coridorul Saint-Vincent-de-Paul era cufundat în întuneric. Marton, uimită, o văzu pe rusoaică apropiindu-se de ușă și strigând cu o voce atât de asemănătoare cu aceea a sorei Leucadia, încât nimeni n-ar fi putut-o deosebi:

— Soră Ursula!... Soră Ursula!

Sora Ursula era venită de curând la Saint-Lazare și nu prea avea experiență. Ea crezu că recunoaște vocea sorei Leucadia și se apropie fără cea mai mică bănuială.

— Pe aici!... pe aici!... odaia numărul 7, zise Vanda, care se retrăsese în interiorul camerei.

Sora Ursula intră.

Frumoasa Marton, care ghicise gândul Vandei, închise îndată ușa în urma ei. În același timp, Vanda o apucă cu mâinile de gât și răsturnându-i capul pe spate îi zise:

— Drăguța mea, dacă vei sta liniștită, nu-ți voi face nici un rău...

Și, ca și sora Leucadia, fu legată bine și ea și adusă în situația de a nu mai scoate vreun strigăt.

După aceea, cele două femei fură dezbrăcate în cea mai mare grabă.

Sora Leucadia era așa de înspăimântată, încât nu opuse nici cea mai mică rezistență; stătea cu ochii îndreptați spre cer, ca și cum ar fi vrut să cheme puterea divină în ajutor.

Călugărița cea tânără, care o considera pe Leucadia superioara sa, se resemnase. Totul dură mai puțin de un sfert de oră.

Frumoasa Marton se îmbracă în hainele Ursulei; Vanda se îmbracă cu acelea ale sorei Leucadia și-și puse în piciorul stâng faimosul papuc care producea un zgomot particular.

Când fură gata, Vanda se înarmă cu lanterna sorei Ursula, luă teancul de chei pe care îl avea sora Leucadia la cingătoare și zise frumoasei Marton.

— Haide... vino cu mine; n-avem multă vreme la dispoziție. Era ora nouă.

Falsa soră Leucadia închise ușa odăii pentru că supraveghetoarea care era la celălalt capăt al coridorului ar fi putut s-o audă zicând, cu o voce, care era vocea Leucadiei:

— Ah! mititico! am mai văzut eu și altele!

Apoi, se auziră prin coridor faimoșii pași.

Cele câteva călugărițe răspândite pe ici, pe colo prin coridor, se fereau toate să se apropie de sora Leucadia, pentru că îi cunoșteau caracterul cicălitor.

Falsele călugărițe ajunseră astfel până la grefă nederanjate de nimeni.

Portarul deschise repede ușa. Vanda mormăi ceva.

De altfel se îmbrăcase așa de bine în hainele călugăriței, încât nu i se mai vedea decât vârful nasului.

Pe lângă aceasta, gesticula mereu, așa încât lumina lanternei era intermitentă și nimeni nu i-ar fi putut deosebi trăsăturile feței.

Coborâră treptele care duceau spre grefă, mereu mormăind.

Brigadierul, care citea un jurnal lângă soba din sală, strigă portarului:

— Bagă de seamă! Iat-o pe sora Leucadia care se duce să se plângă directorului pentru a șasea oară astăzi...

Vanda intră în grefă ca un uragan și cu vocea cea mai iritată pe care o avusese vreodată Leucadia, zise frumoasei Marton:

— Vino, mititico, vino!... Vom supune cazul directorului și vom vedea dacă ni se va face dreptate.

Brigadierul, care se temea și el de ceartă, nici nu-și ridică ochii de pe ziar.

Portarul se grăbi să deschidă și se retrase cu respect.

Apoi, după ce poarta fu închisă în urma celor două călugărițe, se auziră bine pașii sorei Leucadia, care se îndrepta spre apartamentul directorului.

După cum bănuiesc cititorii, Vanda nu s-a îndreptat deloc spre locuința directorului.

Ajunsă jos își scoase papucii și zise frumoasei Marton:

— Să mergem repede și să nu facem zgomot.

Se îndreptară îndată spre rondul închisorii. Acolo erau bucătăriile, brutăria și spălătoria.

Afară ploua; soldatul de gardă era în ghereta sa; noaptea era întunecoasă.

Vanda se opri un moment.

— Dar, doamnă, îi zise frumoasa Marton, trebuie să ne ascundem undeva și să așteptăm până în zorii zilei, când va sosi trăsura brutarului. Atunci vom găsi un mijloc să fugim...

— N-am timp să aștept până mâine, răspunse Vanda.

Și prin ploaie se strecură până la zidul închisorii.

De aici se poate vedea în curtea rondului închisorii o casă înaltă, a cărei fațadă dă spre bulevardul Magenta și al cărei acoperiș, domină zidurile de la Saint-Lazare.

Vanda pipăi un moment zidul și mâna ei întâlni o frânghiuța subțire care părea că coboară din înălțimea cerului.

Marton o urmăse de aproape și ochii ei deprinși cu întunericul observară îndată frânghiuța.

— Ce e asta? întrebă ea.

Vanda nu răspunse, dar apucă frânghiuța și o clătină cu putere.

Apoi ridică capul și își fixă privirea asupra acoperișului casei.

Două minute trecură; ploaia cădea acum torențial și soldatul de gardă nici nu se gândea să iasă din gheretă..

Deodată lângă frânghiuța apăru o altă frânghie la capătul căreia era atârnată o plasă.

Vanda întinse plasa pe pământ înaintea frumoasei Marton care privea uimită.

— Vezi bine, îi zise ea, că nu mai avem nevoie să așteptăm căruța brutarului.

Apoi amândouă se așezară pe plasă, își trecură bine frânghia în jurul corpului și Vanda clătină din nou frânghiuța cea subțire.

Atunci frânghia cea groasă începu să se ridice puțin, câte puțin, plasa se rotunji ca un sac în jurul corpurilor celor două femei, acoperindu-le.

Cele două femei porneau spre calea libertății.

## Capitolul LXXVIII

E timpul să ne întoarcem la unul dintre principalele personaje ale povestirii noastre, pe care de o bucată de vreme l-am pierdut cu totul din vedere: la Agénor.

Tânărul baron de Morlux, pe care l-am lăsat la Gara de Vest, plecând spre Rennes, unde — după cum i se spunea — era așteptat cu nerăbdare de bunica sa, se certase într-adevăr cu un ofițer în timpul drumului și coborâse la Angers pentru a se bate în duel cu el.

Agénor era curajos de felul lui; în afară de asta mai era și într-o dispoziție cam proastă din pricină că părăsise Parisul într-un mod atât de brusc, fără a se putea întâlni mai întâi cu scumpa sa Antoinette. În starea aceasta avea nevoie să-și reverse ciuda asupra cuiva.

Trenul sosise la Angers, înainte de a se lumina de ziuă.

Agénor trase de-a dreptul la un hotel și ceru patronului să-i aducă lista pasagerilor.

Printre străinii sosiți cu o seară înainte era și *Marchizul Eugen de Barentin* subprefect.

Barentin era un nume destul de cunoscut în Bretania. Agénor se interesă asupra lui și află îndată că era un tânăr numit de curând subprefect, care se ducea să-și ia postul în primire.

La orele șase dimineața trimise cartea sa de vizită domnului ele Barentin.

Tânărul subprefect se sculă destul de rău dispus și cu ochii pe jumătate închiși descifră cartea de vizită a baronului.

Dar între gentilomi sunt unele lucruri, unele conveniențe care niciodată nu pot fi încălcate, afară de asta Morlux era, de asemenea, un nume destul de cunoscut în Bretania.

Prin urmare domnul de Barentin îl rugă pe Agénor să intre în camera sa.

— Domnule, îi zise acesta, m-am oprit la Angers, unde nu cunosc absolut pe nimeni, numai pentru a mă bate în duel cu un ofițer din garnizoană. l-am dat întâlnire pe platoul din spatele castelului pentru orele șapte fix. Dumneata ești breton?

— Da, domnule, răspunse subprefectul, care, ghicind scopul vizitei lui Agénor, sări jos din pat.

— Și eu sunt breton ca și dumneata...

— Știam, domnul meu...

— Și am venit să te rog să-mi servești de martor.

— Un asemenea serviciu nu se refuză niciodată între gentilomi, răspunse curtenitor subprefectul.

Se înțeleșeră în grabă și îi zise lui Agénor.

— Dar un singur martor nu e de ajuns, domnule baron, și, ca și dumneata, nici eu nu cunosc pe nimeni în Angers. Cu toate acestea, ieri, la masă, am observat un tânăr care mi s-a părut foarte cumsecade. Mă voi duce să îl rog pe el să ne însoțească; cred că nu ne va refuza.

Tânărul fu trezit din somn ca și subprefectul și acceptă îndată rolul ce i se propunea.

După trei sferturi de oră, Agénor ajungea la locul de întâlnire, împreună cu martorii săi.

După alte cinci minute era cu sabia în mână și rănea de două ori pe adversarul său; dar acesta se aprinsese și, cu toate că sângele începuse să-i curgă din rănille căpătate, atacă cu energie și în cele din urmă Agénor primi o zdravănă lovitură de sabie între coaste.

Leșinat fiind, îl transportară la hotel; timp de patruzeci și opt de ore fu în prada celui mai teribil delir. A treia zi își reveni și se gândi îndată la Antoinette. Chirurgical regimentului, care îl îngrijise, îl asigură că peste patru sau cinci zile va putea să părăsească patul, fără nici o primejdie.

Atunci Agénor scrisese domnului Oscar de Marigny, însărcinându-l s-o vadă pe Antoinette și să-i remită o scrisoare lungă de opt pagini, în care spunea tinerei fete o mulțime de lucruri.

Nici un moment nu se gândise să-și continue drumul spre Rennes și uită chiar s-o înștiințeze pe bunica sa despre aventură pe care o trăise.

O clipă se gândise să scrie tatălui său sau unchiului său.

Dar Agénor era băiat cuminte și în timpul lungilor ore pe care le petrecuse ținut la pat își făcuse următorul raționament, care era destul de logic: sau tatăl și unchiul său îi spusese adevărul, adică bunica sa dorea într-adevăr să-l vadă — și atunci trebuia să păstreze tăcerea, pentru ca nu cumva să primească ordinul de a se duce la Rennes după ce se va fi refăcut — sau fusese îndepărtat din Paris, numai pentru a se împiedica căsătoria proiectată și atunci trebuia să se reîntoarcă cât mai repede și cu cât mai puțin zgomot posibil.

Cu cât se gândea mai mult, această ultimă presupunere lua o formă tot mai plauzibilă în mintea sa.

Mai trecură încă două zile, în timpul cărora a fost nevoie de toată

autoritatea doctorului și amenințarea că rana se va redeschide îndată, pentru a-l împiedica să plece din Angers.

În sfârșit, în dimineața celei de a cincea zi, un om năvăli în camera sa de la hotel. Omul acesta era Milon.

Milon se dusese până la Rennes; din întâmplare surprinsese conversația a doi ofițeri și putu îndată să se convingă că Agénor era la Angers.

Agénor îl zărise pe Milon cândva, atunci când i-l arătase Antoinette în mijlocul bulevardului, dar trăsăturile, feței sale nu i se întipăriseră deloc în minte.

— Domnule baron, îi zise colosul, știi dumneata cine sunt eu?

— Aștept să mi-o spui, răspunse Agénor, cu oarecare uimire.

— Numele meu e Milon.

— Milon!... dumneata ești Milon?

— Da, domnule.

— Milon al scumpei mele Antoinette?

— Ah! văd bine că o iubești! exclamă Milon, pătruns de accentul plin de dragoste al tânărului.

— Și ea te trimite? întrebă Agénor cu nerăbdare.

— Nu, dar vin pentru ea.

— Pentru ea?

Și Agénor îl privi ținând în ochi.

Colosul îi luă mâna.

— O iubești, dumneata, într-adevăr, pe Antoinette?

— Oh! exclamă Agénor, mă mai întrebi?

— Și dacă ar fi în primejdie...

Agénor sări în picioare, cu privirea înflăcărată.

— Ce spui dumneata?... strigă, Antoinette trece printr-o primejdie?...

— Printr-o primejdie de moarte, răspunse Milon cu tristețe.

Agénor era așa de slăbit încă, încât fu aproape să leșine.

— Și eu nu sunt acolo s-o salvez! Ah!... să plecăm... să plecăm fără nici un moment de întârziere, chiar de-ar trebui să mor după aceea...

Așa rănit cum era Agénor, voi să plece în seara aceea.

Milon îi spuse:

— Nu pot să-ți dau mai multe explicații; am jurat să păstrez tăcerea. Dar poate că numai dumneata singur ești în măsură s-o salvezi pe Antoinette.

La gară, Milon expedie următoarea telegrama, semnând-o cu un nume de mai înainte convenit:

*„Maiorului Avatar, Vila Said, Paris.*

*Plecăm cu trenul nr. 16. Vom fi la Chartres la 11; la Paris la 12 și jumătate. Răspunde la Chartres unde trebuie, să ne ducem... Durand”*

În tot timpul drumului, Milon păstră tăcerea.

El se mulțumi să-i spună lui Agénor, care îl ruga ca un copil să vorbească:

— Dumneata știi că Antoinette este dintr-o familie mare?

— Da.

— Că i s-a furat averea?

— Da, dar eu voi face să-i fie înapoiată, răspunse Agénor cu entuziasm.

— Ei bine, spoliatorii aceia iar o urmăresc acum cu ura lor sălbatică și vor să atenteze mai întâi la onoarea și apoi la viața sa.

— Dar, pentru Dumnezeu, explică-te odată!... murmură Agénor cu vocea înfrigurată.

— *Stăpânul* îți va spune totul, răspunse Milon.

— Cine-i „*stăpânul*”? Întrebă Agénor neliniștit.

— Un om care poate tot ce vrea, răspunse Milon; un om care m-a scos pe mine din închisoare și care a luat-o pe Antoinette sub protecția sa. Ah!... mai zise colosul, după o pauză, dumneavoastră amândoi o veți salva... Sau altfel, nu voi mai crede în bunătatea lui Dumnezeu.

La Chartres, unde trenul se oprea zece minute, Milon alergă la biroul telegrafic și găsi răspunsul următor:

*„Domnului Durand, pasager în trenul nr. 16*

*Te aștept la gară*

*Avatar”*

Cu cât se apropia mai mult de Paris, Agénor era tot mai neliniștit și Milon suferea și el văzând suferința tânărului.

Agénor o iubea pe Antoinette cu ardoare și, la nevoie, s-ar fi sacrificat pentru ea fără să stea la îndoială.

Rocambole îi aștepta la gară.

Era îmbrăcat cu cea mai mare îngrijire și totul în ținută indica gentilomul.

Agénor tresări, recunoscându-l, căci îl mai văzuse la clubul „Asperges”, în seara când fusese admis acolo.

— E *Stăpânul*, zise Milon, tânărului din ce în ce mai mirat.

— Domnule, îi zise Rocambole, fixând asupra lui acea privire

liniștită și rece, nu va trebui să te ocupi de persoana mea; nu te interesează nici cine sunt, nici cine am fost. Nu e acum momentul potrivit pentru a-ți povesti biografia mea; nu trebuie să ne ocupăm decât de domnișoara Antoinette.

Se urcară într-o trăsură și Rocambole zise lui Milon:

— Mergem acasă la tine.

Milon indică birjarului apartamentul pe care îl închinase în strada Gros-Cailon și în care nu petrecuse decât o singură noapte.

O oră după aceea maiorul deschidea caseta, care atât de multă vreme stătuse ascunsă în fundul unei pivnițe și întinse lui Agénor, care îl privea uimit, manuscrisul baroanei Miller.

— Citește, îi zise el.

Agénor, care era dominat de gestul și de accentul lui Rocambole, luă manuscrisul, începu să citească și de la primele cuvinte, scoase o exclamație de surprindere.

— Citește, repetă Rocambole.

Agénor își urmă cititul, scoase un nou strigăt și exclamă:

— Tatăl meu!... o, tatăl meu!...

## Capitolul LXXIX

Așa cum prezentam în alt loc, îndată ce Agénor devenise major, tatăl său se grăbise să-l emancipeze pentru a-și putea continua în tihnă viața de petreceri și plăceri.

Agénor îl iubea. Avea pentru el afecțiunea, respectul pe care îl au toți oamenii de caracter pentru părinții lor. De aceea citirea manuscrisului baroanei Miller fu pentru el o lovitură de trăsnet.

Așadar, Antoinette era verișoara sa și spoliatorul era tatăl său!... era unchiul său!...

Și furtul nu era singura lor crimă, căci baroana Miller fusese otrăvită, după cum se putea vedea dintr-o scrisoare a doctorului Vicențiu, pe care Rocambole o pusese sub ochii lui Agénor.

Zdrobit, de asemenea, tânărul își ridică capul dintr-o dată și cu ochii învăpăiați, cu gestul repede și scurt, cu vocea sacadată zise, adresându-se lui Rocambole:

— Nu știi și nici nu vreau să știu cine ești; îmi ajunge să văd că un asemenea secret este în mâna dumată pentru a-ți împărtăși îndată hotărârea pe care am luat-o. Familia de Morlux, dezonorată timp de două decenii, nu poate rămâne pătată pururi. Mă voi căsători cu Antoinette și-i voi înapoia averea întreagă.

— Domnule, răspunse Rocambole, cu cea mai mare liniște,



credeam că ești mai inițiat; credeam că Milon ți-a vorbit de dispariția Antoinettei.

— Antoinette a dispărut! murmură Agénor clătinându-se.

— Da, a dispărut; dar noi i-am găsit urma și, mulțumită unor documente autentice, vei putea acum s-o urmărești pas cu pas, oră cu oră.

— Dispărută!... dispărută!... bolborosi Agénor, care simțea cum i se întunecă mintea puțin câte puțin.

Rocambole desfăcu un fel de dosar, care avea toate paginile numerotate. Prima din aceste pagini era scrisoarea baronului Philippe de Morlux prin care Antoinette era invitată să vină să-l viziteze.

— Dar acesta nu e scrisul tatălui meu!... exclamă Agénor.

— Nu, fără îndoială, dar te voi face să observi că aproape la aceeași oră când Antoinette era răpită, unchiul dumitale, Carol, te conducea la Gara de Vest.

— Oh! dânsul, exclamă Agénor, dânsul e în stare să facă orice!...

— Așteaptă... zise Rocambole.

Și trecu de fila a doua; era procesul verbal de arestare a Antoinettei pe care Timoléon și-l procurase cu destulă greutate.

— Arestată... arestată!... exclamă Agénor, cuprinzându-și fruntea între mâini.

— Da, arestată, și încă împreună cu niște tâlhari și niște femei ușoare, zise Rocambole.

Și trecu la pagina a treia, unde începea mărturisirea deplină și întregă a lui Timoléon.

Loviturile de trăsnet urmau una după alta pentru Agénor; dar se părea că energia sa zdrobită regăsea în mijlocul nenorocirii puterea unei decizii compensatoare.

— Ah! zise el, în sfârșit, dar nu voi mai aștepta nici o singură oră, nici un singur moment.

Și voi să se îndrepte spre ușă.

Dar Rocambole îl reținu.

— Unde te duci, domnule? îl întrebă.

— Mă duc la Saint-Lazare, exclamă Agénor cu gâtlejul sfâșiat de vorba aceasta teribilă.

— La Saint-Lazare?

— Da, și va trebui ca porțile să se deschidă în fața mea; directorul va trebui să mă asculte și duhovnicul să se scoale, să coboare din capelă și să celebreze fără întârziere slujba nupțială. Trebuie ca lumea întreagă să știe că baronul de Morlux s-a dus să-și caute nevasta la Saint-Lazare!...

Un surâs de gheață flutură pe buzele lui Rocambole.

— Domnule baron, îi zise el, lucrurile acestea nu se fac și nu se vorbește despre ele decât în romane. În viața reală este altfel. Dacă lucrul acesta ar fi cu putință, ai săpa de-a pururi un abis între acea tânăra fată și dumneata. Lumea nu-ți va îngădui să te căsătorești cu Antoinette, după ce îți vei fi trimis tatăl la eșafod.

Cuvântul acesta smulse un strigăt teribil din pieptul lui Agénor.

— Eșafodul? bolborosi el.

Și i se păru că vede ridicându-se în fața sa roata ghilotinei, i se păru că vede un om urcându-se pe trepte și... omul acela era tatăl său...

Își cuprinse capul între mâini și se învârti în loc, ca și cum focul cerului l-ar fi lovit.

Apoi, zărind într-un colț pistoalele lui Rocambole, se repezi spre ele.

— Ce faci? îl întrebă acesta, oprindu-l.

— Lasă-mă să măucid!... murmură sărmanul tânăr.

— Și Antoinette?... întrebă Rocambole.

Agénor scoase un nou strigăt.

— Dar ce să fac atunci? zise el; ce să fac, Dumnezeuule?

— Mai întâi, trebuie să ai curajul de a citi până la sfârșit, de a afla totul, răspunse Rocambole cu severitate.

— Și-i întinse scrisorica pe care viconte Carol de Morlux o dăduse lui Timoléon în trăsura.

Scrisorica aceasta glăsuia:

*„Trebuie ca Antoinette să fie moartă până mâine seară!”*

— Moartă!... Moartă... strigă Agénor în delir.

— Nu știi dacă otrava a ajuns sau nu până la dânsa; dar... vino cu mine...

— Unde mă duci? întrebă tânărul pe jumătate nebun.

— La Antoinette! răspunse Rocambole.

— Ah!... vezi bine... exclamă Agénor, vezi bine că ne duce, la Saint-Lazare!...

— Nu, zise Rocambole, în altă parte mergem...

— Dar unde e Antoinette, Dumnezeuule?

— Vino cu mine!... Vei vedea!...

Și luându-și prietenul de braț, îl conduse.

Milon îl apucă de celălalt, braț, căci Agénor, zdrobit de atâtea emoții, nu putea să se mai țină pe picioare.

Rocambole își luase pistoalele cu el.

Se urcară în trăsura și Rocambole zise birjarului:

— La Montmartre, strada *Drumul Damelor*.

— *Stăpâne... stăpâne...* murmură Milon, consternat, ce ai făcut cu

Antoinette?

— Taci!... și adu-ți aminte!... răspunse Rocambole.

Trăsura plecă.

Încet, încet, se îndreptară spre bulevardele exterioare.

Timoléon se suise pe capră pentru a arăta drumul birjarului.

Agénor, zdrobit, de emoție nu pronunțase nici un cuvânt în tot timpul drumului.

Când se văzu pe șoseaua pustie și inundată de întuneric, când văzu zidul alb care o mărginea de o parte în tot lungul drumului, recunoscă cimitirul Montmartre și exclamă:

— Oh! dar dumneata mă conduci la un cimitir.

Rocambole nu răspunse.

— Antoinette e moartă! murmură tânărul după o pauză.

Aceeași tăcere din partea lui Rocambole.

Trăsura se opri la poarta acelei case în care cu o seară înainte poliția venise pentru a-l aresta pe Rocambole. Un om veni să le deschidă. Era Rigolo.

Rocambole îl luase pe Agénor în brațe și-l coborâse din trăsură. Milon alergă să-l ajute, căci tânărul era la capătul puterilor.

Intrară în apartamentul lui Rigolo.

Trei femei erau acolo, trei femei îmbrăcate în negru, dintre care una — frumoasa Marton — plângea.

Celelalte două erau Marceline, femeia lui Rigolo și Vanda.

Agénor le privea înlemnit, fără să înțeleagă. Când văzu costumul de cioclu al lui Rigolo, tresări și făcu un pas îndărăt.

Cele trei femei erau în camera de la intrare; ușa celeilalte camere era închisă.

— Antoinette?... unde este Antoinette?... strigă Agénor.

— Nu e departe de aici, răspunse Rocambole.

— Ah!... nu îndrăznești să-mi spui adevărul! exclamă tânărul. Antoinette e moartă!...

Rocambole se îndreptă spre masă, luă o hârtie și o întinse lui Agénor.

— Iată, zise el, citește!...

Era procesul verbal de deces al fetei A... întocmit la Saint-Lazare și semnat de patru martori.

În acest proces verbal se spunea că fata A..., decedată, era într-adevăr fiica Marlotei, negustoreasa din cartierul Halelor!...

Agénor căzu ca trăsniț pe un scaun.

Câtva timp rămase cu capul între mâini, zdrobit, cu ochii secați de lacrimi.

Apoi, deodată, se ridică.

— De vreme ce Antoinette este moartă, zise el, eu nu mai am ce face pe lumea asta. Lasă-mă să mă sinucid.

Și cu un gest rugător ceru pistoalele pe care Rocambole le avea la cingătoare.

Dar acesta din urmă zise:

— Fata Antoinette, după cum se constată din actul de deces, este moartă într-adevăr, domnule, și corpul său a fost transportată la cimitirul Montmartre, de care un singur zid ne desparte. Dar tânăra fată n-a fost înmormântată încă; i se va ridica un monument. Corpul ei a fost depus provizoriu, într-un cavou. Nu vrei să mergem să mai vezi o dată pe aceea pe care ai iubit-o?

Agénor scoase un strigăt.

— S-o văd! exclama el, s-o văd! Ah!... Antoinette! voi putea să mor deasupra sicriului tău!

— Vino, zise Rocambole, luându-l de mână și făcând un semn lui Rigolo.

## Capitolul LXXX

leșiră în stradă.

Agénor era și acum susținut. Rocambole îl luase de braț și Milon mergea tăcut, alături de el.

Intrară în cimitir. Terenul era argilos și plin de apă. Rigolo mergea în frunte; noaptea era întunecoasă și mai cădeau încă picături de ploaie.

Vizitatorii nocturni mergeau pe un teren alunecos și desfundat, călăuziți de pietrele albe ale mormintelor, care păreau a fi niște stele funebre, într-un cer al morții.

Câteodată Rocambole și Agénor, cu toate că erau călăuziți de către Rigolo, se loveau de câte un grilaj de fier, sau de câte o cruce neagră.

Agénor mergea ca un om din altă lume; lacrimi mari îi curgeau pe obraji și tremura din tot corpul.

— Oh! zicea el oprindu-se din când în când, Dumnezeule! dă-mi puterea de a ajunge până la mormântul ei, de a o vedea ultima dată... Sunt aici în câmpia liniștii de veci... aici vreau să rămân.

— Vino, repetă Rocambole.

Cei patru oameni înaintau mereu; intraseră acum în porțiunea nouă a cimitirului, străbătând o boltă.

În clipa aceea se auzi un lătrat puternic și un câine enorm se repezi asupra vizitatorilor nocturni.

Rigolo fluieră ușor și șopti:

„Tăcere, Fanor!”

Câinele tăcu.

Câinele acesta aparținea paznicului cimitirului și era prieten bun cu toți cioclii, pe care îi cunoștea de departe.

— Tăcere! repetă Rigolo, și câinele, care începuse acum să-și manifeste bucuria, tăcu, mulțumindu-se să lingă mâinile lui Rigolo.

Cu cât înaintau, nerăbdarea lui Agénor creștea; era în prada unui soi de friguri vecine cu nebunia.

— Îmi vei împrumuta pistoalele dumitale, nu-i așa? zicea el lui Rocambole, mă voi ucide aici... sunt gata transportat la cimitir...

— Îți pierzi mințile, zise Rocambole, durerea te răătăcește.

— Dumnezeule!...

Rocambole urmă:

— Și pentru dumneata și pentru ea e mai bine să fie moartă.

Agénor se opri din nou, căutând să prindă în ochii lui Rocambole explicația acestor cuvinte teribile.

Rocambole continuă:

— Fără îndoială, e mai bine să fie moartă; căci crima tatălui și a unchiului dumitale ar fi urmărit-o fără încetare.

— Tatăl meu!... bolborosi Agénor. Ah!... ai dreptate, urmă el cu vocea răătăcită, el a fost călăul.

— Nu, zise Rocambole, tatăl dumitale e un om slab, care n-a devenit criminal decât târât de unchiul dumitale.

— Unchiul meu?... Ah! ai dreptate, zise Agénor, e un mizerabil!

— E sigur, urmă Rocambole, e sigur că dacă Antoinette ar fi trăit, Milon și cu mine am fi căutat nu numai s-o apărăm, dar să-i și restituim averea... am fi căutat să pedepsim pe spoliatori...

— O voi răzbuna eu!... strigă Agénor furios.

— Împotriva tatălui dumitale?

Agénor făcu un pas îndărăt.

— Nu, zise el, pentru că dumneata însuși mi-ai spus că tatăl meu e un om slab și mai mult nenorocit decât vinovat.

— Atunci răzbunarea se va îndrepta împotriva unchiului dumitale?...

— Da, zise Agénor, nu e nici o lege morală care să oprească pe nepot a se bate în duel cu unchiul său, și-l voi ucide... cu sabia, cu pistolul... nu știu cum!... dar îl voi ucide!...

— Spui toate acestea, reluă Rocambole, pentru că Antoinette este moartă; dar dacă ar fi trăit, ar fi trebuit să te duci să spui tatălui dumitale: „Femeia pe care o iubesc și cu care vreau să mă căsătoresc, e aceea pe care al persecutat-o dumneata, e aceea a

cărei avere al furat-o...”

— Taci!... murmură Agénor, tremurând din tot corpul.

Puțin după aceea Rigolo se opri și zise:

— Aici este.

Erau la marginea unei gropi, adâncă de mai mulți metri, care semăna cu un abis. Era o groapă comună.

Până atunci Rigolo și cel care îl urmau merseseră în întuneric.

Acum Rigolo scoase din buzunar o scăpărătoare și aprinse o lumânare.

Se răspândi în jurul lor o lumină slabă, palidă, dar Rocambole și Agénor putură să vadă o scară fixată în groapa comună.

— Urmați-mă! zise Rigolo.

Și porni cel dintâi pe scară.

Agénor fuse cuprins de un tremur atât de violent, încât Rocambole se văzu nevoit să spună lui Milon:

— Ia-l în brațe.

Acesta murmură cu vocea zdrobită:

— Așadar e adevărat că e moartă!

Rocambole îl privi cu severitate:

— Ia-l pe domnul în brațe! repetă.

Colosul se supuse.

Coborâră cu toții scara, Rocambole rămânând cel din urmă.

Jos era un fel de boltă.

— Pe aici, zise Rigolo, care ridică lumânarea pentru a lumina calea tovarășilor săi.

Agénor pe care Milon îl purta mereu în brațe, se văzu dus într-un fel de coridor subteran, în care erau înșirate coșciuge, de ambele părți, unele peste altele. Era unul din acele cavouri provizorii, în care sunt depuși morții care așteaptă o înmormântare mai specială.

Milon tremura și el.

În sfârșit, Rigolo se opri în fața unui sicriu foarte simplu:

— Aici e, zise el.

Agénor se smuci ca un nebun din brațele lui Milon și acoperind sicriul cu corpul său, exclamă, cu vocea întretăiată de suspine:

— Antoinette!... scumpă Antoinette!... tu nevasta mea înaintea lui Dumnezeu...

Și plângea cu lacrimi mari, frângându-și mâinile de disperare.

Deodată se ridică și înălțând capul, zise, adresându-se lui Rocambole:

— Oh! ucide-mă domnule... ucide-mă, fie-ți milă de mine...

Dar Rocambole făcu un semn lui Milon.

Gigantul era mai palid decât un mort, iar pe fața sa descompusă

de durere, de neliniște, flacăra lumânării arunca umbre bizare.

Cu toate acestea se aplecă și-l ridică pe Agénor de pe sicriu.

Atunci, la un nou semn al lui Rocambole, Rigolo desfăcu capacul sicriului și Agénor, pe care Milon îl ținea cu greutate, scoase un nou strigăt!...

Era într-adevăr trupul Antoinettei întinsă cu mâinile pe piept, îmbrăcată încă în costumul criminalelor de la Saint-Lazare.

— Dar mi se pare că doarme! exclamă Agénor, repezindu-se din nou asupra sicriului și lipindu-și buzele de fruntea rece a moartei.

Apoi, printre suspine, repetă:

— Antoinette... iubita mea Antoinette... Nu, nu se poate să fii moartă... Antoinette, viața mea, dragostea mea, nu mă auzi? Nu te vei mai deștepta niciodată din somnul acesta?...

Și-i acoperea fruntea cu săruturi.

Cei trei martori al disperării sale îl priveau tăcuți. El îngenunche din nou și plimbându-și buzele înfrigurate pe fruntea aceea care avea răceala morții, repetă:

— Antoinette!... Antoinette!... Nu, nu se poate să fie moartă... Nu, tu trebuie să trăiești!...

Atunci Rocambole îl apucă de braț și-l sili să se ridice; apoi fixând asupra lui acea privire teribilă în fața căreia totul tremura și se înfiora, privirea aceea pătrunzătoare, care așa de bine îndreptătea numele de *stăpân* zise:

— Și dacă, într-adevăr, Antoinette, n-ar fi moartă?

## Capitolul LXXXI

Agénor scoase un strigăt.

Apoi rămase ca împietrit, fără grai, fără mișcare, fixând asupra lui Rocambole o privire stupidă.

Milon, de asemenea, scoase un strigăt; dar la el era un strigăt de ușurare. Căci colosul, chiar văzând-o pe tânăra fată întinsă în sicriu, nu-și pierduse încrederea în puterea *stăpânului*.

— Da, repetă Rocambole, dacă Antoinette n-ar fi moartă, ce-ai face dumneata?

— Oh! îmi pierd mintea!... bolborosi Agénor, care începuse să tremure din nou.

— Dacă somnul acesta, care are aparența morții, n-ar fi într-adevăr decât un somn letargic, te întreb ce-ai face dumneata?

— Oh!... răspunse Agénor, cu vocea pierdută, mă mai întreb?... Dacă Antoinette n-ar fi moartă, ar fi soția mea!...

— Și averea ei?...

— Îi va fi înapoiată! exclamă tânărul.

— Și mama ei asasinată... vei răzbuna-o dumneata?

Agénor scoase un alt strigăt și cu buzele arse roști:

— Tatăl meu!

— Poate că Antoinette îl va ierta.

Cuvintele acestea produsă asupra lui Agénor o impresie puternică.

— Oh! zise el, îl voi uide pe unchiul meu.

— Nu, zise Rocambole, nu dumneata ești acela care trebuie să-l lovești...

— Dar cine atunci? întrebă tânărul, tremurând din tot corpul.

— Eu, răspuse Rocambole, cu o liniște teribilă.

— Dar, Antoinette este moartă!... exclamă Agénor, îngenunchind din nou lângă sicriu și izbucnind în suspine.

— Da, răspuse Rocambole, fata A... cum spun zierele, prizoniera de la Saint-Lazare, fata negustoresei Marlotte este moartă într-adevăr. Registrele închisorii sunt o mărturie neîndoielnică. Dar Antoinette Miller, verișoara dumitale, soția dumitale...

Aici se opri.

Agénor își împreună mâinile rugător:

— Sfârșește... sfârșește!... exclamă el.

— Antoinette Miller, continuă Rocambole, pe care o vezi aici, în fața dumitale, va putea să se scoale din sicriu, va putea să deschidă ochii și să trăiască, va putea să pună mâna în mâna dumitale, dacă... dacă voi vrea eu...

Milon era cu fruntea inundată de sudoare și se auzeau bine bățile inimii lui Rigolo.

— Dacă vei vrea dumneata?... strigă Agénor.

— Da, dacă vreau eu, răspuse Rocambole.

— Oh! știam eu!... exclamă Milon, știam eu că *stăpânul* se joacă cu moartea!...

— Și de ce să nu vrei? întrebă Agénor, înfiorându-se.

— Nu voi vrea dacă mi te vei împotrivi...

— Eu?

— Dacă nu-mi vei jura pe onoarea dumitale, aici, în fața acestui corp neînsuflețit, că mă vei asculta orbește, ca un sclav, orice aș face, orice ți-aș ordona...

— Te voi asculta... voi fi sclavul dumitale... ți-o jur!... răspuse Agénor... dar redă-mi-o pe Antoinette.

Și cu ochii îndreptați asupra tinerei fete nemișcate, nu mai îndrăznea acum să se aplece asupra sicriului.



— Oh! nu aici, zise Rocambole... Nu se deșteaptă un om în mijlocul morților!

Și, aplecându-se la rândul său asupra sicriului, ridică fata în brațele sale.

Apoi făcu un semn lui Milon. Acesta strânse corpul la pieptul său și râzând printre lacrimi ieși din cavou în fugă.

Rocambole și Rigolo îl urmară susținând pe Agénor, care abia mai mergea.

Din nou o luară de-a curmezișul cimitirului, prin întuneric și pe pământul lunecos și desfundat de ploaie.

— O! copila stăpânei mele mult iubite, murmura bunul Milon, strângând la pieptul său corpul Antoinettei, o tu, pe care te iubesc ca pe fiica mea, de ce nu deschizi ochii?... Dar îi vei deschide, sunt sigur!... pentru că *stăpânul* a făgăduit-o și el nu minte niciodată.

Și Milon alergă, ducând fata cum își ducea un avar comoara.

Pătrunse în apartamentul lui Rigolo ca o furtună, râzând și plângând în același timp.

Depuse corpul nemișcat al fetei pe patul Marcelinei...

— Vezi bine că e moartă! zise atunci frumoasa Marton, care plângea mereu.

— Nu, răspunse Vanda, așa cum a ieșit din sicriu, va ieși și din somnul acesta de moarte care o stăpânește.

Rocambole intră, urmat de Agénor și de Rigolo.

*Stăpânul* se apropie de pat și un moment contemplă în tăcere fața tinerei fete... care într-adevăr părea că doarme.

Fără de voie tresări.

— Cât e de frumoasă!... murmură.

O vedea atunci pentru întâia oară pe Antoinette, el, care făcuse atâtea ca s-o scape.

Agénor îngenunchease lângă pat și ținea în mâinile sale mâna înghețată a fetei.

— Ascultă-mă, zise atunci Rocambole. Mi-ar fi fost cu putință s-o scot pe Antoinette și altfel din Saint-Lazare, dar n-am vrut. Nu trebuie însă ca despre cea care într-o zi va deveni nevasta dumitale să se bănuiască măcar că a intrat în contact cu femeile pierdute. Nu trebuie ca infamul viconte Carol să se teamă de victima sa. Trebuie să-l lăsăm cu credința că Antoinette a murit în închisoarea de la Saint-Lazare, înțelegi?

— Da, zise Agénor, dar ea continuă să fie... rece... neînsuflețită... moartă poate...

— Îi voi reda viața, zise Rocambole.

Urmă o clipă de tăcere.

Frumoasa Marton nu mai plângea.

Ochii ei licăreau acum, de speranță.

Rocambole își fixă privirea asupra lui Agénor.

— Ascultă-mă, zise el, eu nu sunt nici medic, nici savant, nici șarlatan, nici vrăjitor. Starea în care se găsește această tânără fată, este o stare de catalepsie. Am fost cândva prieten bun cu un medic care făcuse studii amănunțite asupra otrăvurilor și de la el am o substanță care produce catalepsia despre care vă vorbesc... Aveți exemplul viu, înaintea ochilor...

Substanța se numește curare.

E otrava cu care își înveninează indienii săgețile. Efectele sale sunt fulgerătoare, omul cel mai robust e paralizat într-o clipă și într-o stare de catalepsie, încât cel mai abil medic nu-l poate deosebi de un mort.

— Și după aceea?... după aceea?... întrebă Agénor cu neliniște.

— Antoinette, urmă Rocambole a luat o pilulă de curare și inima ei a încetat de a-i mai bate, sângele a încetat de a-i mai circula, corpul i-a devenit rece, cum îl vedeți acum în fața dumneavoastră.

— *Stăpâne, stăpâne*, reluă Milon, redă-i mai repede viața! Nu vezi că eu și domnul Agénor suntem gata să ne pierdem mințile?

— Așteaptă un moment...

Și Rocambole continuă:

— Trebuie un timp destul de lung pentru ca acest curare, care produce moartea aparentă, să producă moartea reală. În intervalul acesta, o altă substanță, îi poate paraliza complet efectele.

În același timp, Rocambole scoase din buzunar un mic flacon, care conținea o licoare alburie și o lanțetă.

Apoi continuă:

— Voi infiltra cu lanțeta câteva picături din această licoare în brațul fetei și corpul acesta neînsuflețit va tresări, inima va începe să-i bată, sângele își va relua circuitul său obișnuit... Peste o oră Antoinette va deschide ochii...

— Ah! *stăpâne*... exclamă Milon.

Rocambole se aplecă asupra tinerei fete, îi suflecă mâneca rochiei și-i descoperi brațul alb, cu vene delicate.

În clipa aceea, Milon, colosul, fu cuprins de o slăbiciune așa de mare, încât la rândul său fu nevoit să se sprijine pe Agénor pentru ca să nu cadă.

Rocambole întinse mâna și lanțeta tăie carnea. Se aștepta o mișcare, o tresărire.

Dar fata rămase fixă și rece și Rocambole se îngălbeni ca un mort.

— *Stăpâne.., stăpâne!*... exclamă Milon, vezi bine că nu se mișcă!...

Nărilor lui Rocambole tremurară ușor.

Fostul ocnaș trecea printr-o emoție violentă.

— Ah!... e moartă exclamă Agénor, dărâmat de durere.

— Dumnezeu! murmură Rocambole înfiorându-se, oare am așteptat prea mult?

Și mai făcu încă un pas înapoi, privind disperat la Antoinette.

## Capitolul LXXXII

O eternitate fură cele trei minute care urmară.

Rigolo îl susținea pe Agénor în brațele sale.

Milon căzuse în genunchi, frumoasa Marton începuse să plângă din nou și cu o voce sfâșietoare repeta:

— Moartă!... moartă!...

Vanda își privea *stăpânul* și pentru prima oară de când îl cunoștea se îndoia de el.

— Moartă! moartă pentru totdeauna... repeta Milon printre lacrimi.

— Ah! scumpa mea Antoinette!... murmură Agénor, care desprinzându-se din brațele lui Rigolo, vru să se apropie de pat.

Dar Rocambole îl dădu la o parte.

Apoi, luă din nou lanțeta și înmuind-o în flacon, suflecă mâneca brațului drept și făcu o nouă incizie.

Urmă din nou un moment, de speranță...

Milon se sculă încetișor, Agénor își împreună mâinile, Marton își opri plânsul.

Vanda era mereu cu privirea ațintită asupra *stăpânului*.

Trecu încă un minut.

Antoinette păstra aceeași fixitate rigidă de moartă.

Rocambole se întoarse spre Agénor, luă pistoalele pe care le avea la brâu și i le întinse:

— Domnule, îi zise el, îți cer un minut numai. Dacă nu se va produce nici o tresărire în corpul logodnicei dumitale, înseamnă că e într-adevăr moartă. Atunci, domnule, ți-o cer ca o grație: să mă uciți pe mine înainte de a te ucide pe dumneata...

Agénor luă pistoalele fără să pronunțe vreun cuvânt și Milon, sclavul fanatic al *stăpânului*, nu i le smulse din mână.

Rocambole, își scoase ceasul, un cronometru care arăta și secunde...

Apoi descoperi pieptul moartei și cu ochii fixați pe acul ceasornicului, care în acel moment îi măsura destinul, puse mâna în dreptul inimii fetei.

Clipele treceau și tăcerea era atât de mare încât se auzea lămurit tic-tacul cronometrului.

Vanda era cu ochii fixați asupra *stăpânului*, care era de un tremur convulsiv și a cărui viață întreagă părea că se refugiase în privire.

Timpul trecea și Antoinette își păstra mereu aceeași imobilitate înspăimântătoare.

Dar, când era să bată secunda care încheia minutul, Rocambole își retrase mâna cu bruschete și-și sprijini capul de pieptul tinerei fete. Apoi, deodată se ridică și fața sa lividă fu luminată de o bucurie cerească.

— Antoinette trăiește! zise el.

Și ochii îi licăreau cu atâta putere, încât un strigăt de ușurare ieși din toate acele piepturi apăsate de durere și neliniște.

— Trăiește, repetă Rocambole cu convingere, i-am auzit bătăile inimii.

Atunci urmă o scenă cu neputință de descris.

Rocambole îl trase pe Agénor spre el, aplecându-i capul pe pieptul Antoinettei.

Și tânărul exclamă:

— Îi aud bătăile inimii!

Apoi fu rândul Vande și al lui Milon.

Frumoasa Marton căzu în genunchi și murmură:

— Doamne Dumnezeule, mare este puterea ta!... Și noi, păcătoșii, am îndrăznit să ne îndoim de tine!...

Inima Antoinettei bătea acum lămurit și un fel de roșeată începea să-i coloreze obraji, puțin câte puțin.

— Oh! iubita mea! exclamă Agénor, care vru să se repeadă din nou la Antoinette și s-o cuprindă în brațe.

Dar Rocambole îl opri.

— Retrageți-vă toți! zise el.

Și cum toți se depărtau de pat, cuprinși din nou de neliniște, Rocambole îi asigură:

— Antoinette trăiește, zise el și acum răspund de ea. Dar să nu credeți că această catalepsie încetează așa dintr-o dată. Teribilul curare a lucrat foarte repede asupra slabului organism al fetei, și dacă aș mai fi întârziat încă o oră numai, ar fi fost pierdută... De aceea efectele antidotului nu se vor produce decât cu încetineală.

— Dar când va deschide ochii?... Întrebă Agénor, cu vocea întretăiată de emoție.

— Peste o oră.

În clipa aceea ochii Antoinettei se întredeschiseră ușor.

Rocambole se aplecă și o răsuflare ușoară ca ultimul suspin al unui suflet ajunsese până la urechile sale.

— Îi trebuie căldură!... zise el.

Și acoperi corpul fetei cu mantaua sa de gentilom oriental.

Tânăra fu lăsată în îngrijirea celor trei femei și Rocambole ieși în stradă, făcând semn tovarășilor săi să-l urmeze.

— O vor dezbrăca, zise el, căldura patului îi este necesară.

Când fură în stradă, Rocambole murmură:

— A fost un moment când am crezut că eram gata să mor!...

— *Stăpâne, stăpâne*, murmură Milon, care plângea cu lacrimi calde, ești mare!

— Dar cine ești dumneata, domnule, care te joci astfel cu moartea? Întrebă Agénor, luându-i mâinile într-ale sale.

— Sunt un om care se căiește de răul pe care l-a făcut altă dată, răspunse Rocambole cu simplitate.

În clipa aceea se auziră niște pași, în colțul străzii și o siluetă omenească se desprinsese din întunericul nopții

Omul acesta mergea foarte grăbit dar când fu aproape de poartă se opri:

— Timoléon! strigă Rocambole.

Omul se opri.

— Timoléon!... repetă Agénor, acel mizerabil care a fost instrumentul unchiului meu!...

— Un instrument pe care l-am zdrobit, răspunse Rocambole.

— *Stăpâne*, murmură Timoléon, cu vocea tremurândă, eu mi-am ținut făgăduiala, dumneata ți-o vei ține?

— Da, răspunse Rocambole.

— Fiica mea!... Unde este fiica mea?... Întrebă nenorocitul.

— Măine, la șase dimineața, să fii pe drumul Gării de Nord. În gară îl vei întâlni pe Jean măcelarul.

— Și dânsul îmi va spune unde este fiica mea?

— Va fi la brațul lui și, în același timp, îți va da și un bilet pentru Londra. Căci, știi, trebuie să pleci...

— Mă alungi din Paris?

— Nu, zise Rocambole, nu te alung defel; dar, prietenește te sfătuiesc să fugi... Poliția te caută.

— Poliția!... mă caută pe mine?...

— Și dacă nu pleci până mâine seară, vei fi arestat.

— Dar ce acuzare mi se aduce? bolborosi Timoléon.

— Ești acuzat că ai furat o sută de mii de franci de la vicontele

Carol de Morlux; cred că îți amintești; faimosul furt pe care ai încercat să-l pui în spinarea foștilor *Valeți de Cupă*!

Și Rocambole, care cu puțină vreme în urmă trecuse prin niște torturi nemaipomenite, Rocambole care își simțea încă inima bătându-i să-i spargă pieptul, avu un acces subit de ilaritate.

— Eram ceva mai tari decât atâta, dragul meu, îi zise dânsul. Dar, crede-mă, nu pierde timpul, căci poliția are o probă neîndoielnică despre culpabilitatea ta.

— Ce probă?

— Portofelul furat de la domnul de Morlux, care a fost găsit în apartamentul tău... Trebuia să fii pedepsit într-un fel...

Timoléon scoase un urlet de furie și se depărtă în fugă...

.....  
În clipa aceea frumoasa Marton alergă strigând:

— Veniți repede!... domnișoara deschide ochii...

Agénor intră cel dintâi și se repezi spre pat.

Antoinette se agita convulsiv, mișcându-și brațele și buzele.

La un semn al lui Rocambole, Vanda îi ridică capul mai sus.

Din nou, cei din jurul patului fură cuprinși de nerăbdare și de neliniște.

Deodată, dintre buzele Antoinettei ieșiră câteva sunete confuze, nearticulate, apoi sunetele deveniră mai distincte și se auziră chiar câteva cuvinte clare.

— Sunt oare în paradis? murmură tânăra fată.

— Ah! exclamă Milon, e vocea mamei sale.

Agénor îngenunchease lângă pat și acoperea mâna Antoinettei de sărutări fierbinți.

— Unde sunt?... repetă tânăra fată.

Dar ochii nu-i deschisese încă.

După o pauză, murmură din nou:

— Da, sunt moartă... văd bine să sunt moartă... dar cum eram nevinovată, trebuie să fiu în paradis...

— Antoinette!... scumpă Antoinette! murmură Agénor.

Deodată pleoapele tinerei fete se ridicară și ochii fixară o privire asupra lui Agénor.

— Dumneata!... murmură dânsa în extaz.

— Paradisul a coborât pe pământ, zise Agénor.

— Paradisul e dragostea... murmură Rocambole.

După care se depărtară de patul Antoinettei reînviată — care nu-l vedea și nu-l auzea decât pe scumpul ei Agénor — se depărtau palizi și tăcuți ca îngerii din înălțimea cerului căzuți în abis, pentru a se

retrage în colțul cel mai întunecos al camerei: frumoasa Marton, ocnașul Rocambole.

Dumnezeu le închidea templul dragostei, templul iubirii cu o poartă de aramă.



Sfârșitul episodului „b. Orfanele”  
seria „V. REÎNVIEREA LUI ROCAMBOLE”



## INDEX NUME PERSOANE ȘI LOCURI



### NUME PERSOANE

- . Antoinette, Antoinettei - orfană sora Madeleinei
- . Avatar maiorul - pseudonim Rocambole
- . Camélia - servitoare în închisoarea Saint-Lazare; Caméliei
- . Cocodès, Gaston - ocnaș la Toulon
- . Durpillard - proprietar casă
- . Madeleine, Madeleinei - orfană sora Antoinettei
- . Massolet - gardian Toulon
- . Mauléon - nepot viconte Carol de Morlux
- . Milon - ocnaș la Toulon, pereche de lanț cu Rocambole
- . Morlux, Agénor de Morlux - fiul baronului Philippe de Morlux

- . Morlux, Carol de Morlux, viconte - frate dna Miller
- . Morlux, Philippe de Morlux, baron - frate dna Miller
- . Nineta (Prévost, baroana Cherkoff, Vanda) - amanta lui Cocodès
- . Noël Durand, Cocorico - lucrător ocna Toulon, omul lui

#### Rocambole

- . Oscar de Marigny
- . Philippe - portar casa Antoinette + Raynaud
- . Raynaud - directoare pension lui Antoinette
- . Sofia Miller, baroneasa - mama gemenelor Antoinette +

#### Madeleine

- . Timoléon - fost hoț, apoi agent de poliție
- . Turpin - gardian Toulon

### NUME BANDIȚI

- . Fanfan
- . Joseph, Jean-Joseph - amantul lui Madeleine Chivotte
- . Lolo - omul lui Timoléon
- . Madeleine Chivotte (Cenușăreasa)
- . Marceline - soția lui Rigolo
- . Marton, frumoasa Marton
- . Philippette
- . Pignolet - fost camarad al lui Rigolo
- . Raquette - trepăduș, omul lui Timoléon
- . Rigolette - amanta lui Pignolet
- . Rigolo - soțul lui Marceline

### NUME LOCURI

- . Angoulême - strada
- . Anjou - strada
- . Anjou-Saint-Honoré - strada
- . Asperges - club
- . Café-Anglais - club
- . Caillou - strada
- . Champ-de-Mars - strada
- . Champs-Élysées - strada
- . Cléry - strada
- . Clichy - strada
- . Clignancourt - cartier
- . Goutte-d'Or - strada
- . Grenelle - strada
- . Haussmann - boulevard
- . Maison d'Or - restaurant-cafe în Bd Italienilor



- . Malesherbes - boulevard
- . Montmartre - mahala, cartier
- . Neuve-Saint-Augustin - strada
- . Notre-Dame-des-Victoires - strada
- . Pépinière - strada
- . Petits-Carreaux - strada
- . Rennes - localitate
- . Saint-Augustin - strada
- . Saint-Germain - foburg
- . Saint-Germain-l'Auxerois - strada
- . Saint-Honoré - strada, cartier
- . Saint-Lazare - strada
- . Saint-Martin - foburg
- . Suresnes - strada
- . Toulon, Toulonul - ocnă, oraș

## **NOTE**

- . forburg, forburgul - cartier
- . trepăduș - un om care urmărește pe cineva.



# CUPRINSUL



## PARTEA ÎNTÂI - ANTOINETTE

Capitolul I  
Capitolul II  
Capitolul III  
Capitolul IV  
Capitolul V  
Capitolul VI  
Capitolul VII  
Capitolul VIII  
Capitolul IX  
Capitolul X  
Capitolul XI  
Capitolul XII  
Capitolul XIII  
Capitolul XIV  
Capitolul XV  
Capitolul XVI  
Capitolul XVII  
Capitolul XVIII  
Capitolul XIX  
Capitolul XX  
Capitolul XXI  
Capitolul XXII  
Capitolul XXIII  
Capitolul XXIV  
Capitolul XXV  
Capitolul XXVI  
Capitolul XXVII  
Capitolul XXVIII  
Capitolul XXIX

Capitolul XXX  
Capitolul XXXI

## PARTEA A DOUA - SAINT-LAZARE

Capitolul XXXII  
Capitolul XXXIII  
Capitolul XXXIV  
Capitolul XXXV  
Capitolul XXXVI  
Capitolul XXXVII  
Capitolul XXXVIII  
Capitolul XXXIX  
Capitolul XL  
Capitolul XLI

### *Jurnalul Antoinettei*

Capitolul XLII  
Capitolul XLIII  
Capitolul XLIV  
Capitolul XLV  
Capitolul XLVI  
Capitolul XLVII  
Capitolul XLVIII  
Capitolul XLIX  
Capitolul L  
Capitolul LI  
Capitolul LII  
Capitolul LIII  
Capitolul LIV  
Capitolul LV  
Capitolul LVI  
Capitolul LVII  
Capitolul LVIII  
Capitolul LII  
Capitolul LX  
Capitolul LXI  
Capitolul LXII  
Capitolul LXIII  
Capitolul LXIV  
Capitolul LXV  
Capitolul LXVI

Capitolul LXVII  
Capitolul LXVIII  
Capitolul LXIX  
Capitolul LXX  
Capitolul LXXI  
Capitolul LXXIII  
Capitolul LXXIV  
Capitolul LXXV  
Capitolul LXXVI  
Capitolul LXXVII  
Capitolul LXXVIII  
Capitolul LXXIX  
Capitolul LXXX  
Capitolul LXXXI  
Capitolul LXXXII

INDEX NUME PERSOANE ȘI LOCURI  
NOTE



**CUPRINSUL**  
**seriei a V-a**

**REÎNVIEREA LUI ROCAMBOLE**  
**[La Résurrection de Rocambole]**

(apărut foileton în „Le Petit Journal”,  
în perioada 1865-1866)

**a. ÎNCHISOAREA DIN TOULON**  
**(Le Bagne de Toulon)**

**b. ORFANELE (Les Orphelines)**

**I. Antoinette (Antoinette)**

**II. Saint-Lazare (Saint-Lazare)**

**c. MADELEINE (Madeleine)**

**I. Cărciuma blestemată (L'Auberge Maudite)**

**II. Casa de nebuni (La Maison de Fous)**

**d. SUBTERANA (Le Souterrain)**

**I. Ziua Judecâții (Redemption)**

**II. Răzbunarea contesei Vasilika**  
**(La Vengeance de Vasilika)**